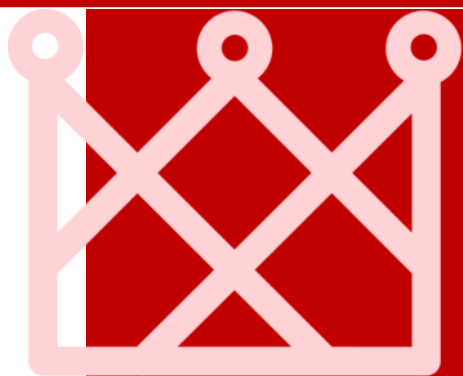

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA
A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
LEVOČA – SPIŠSKÝ HRHOV
2021 – 2027 (2030)

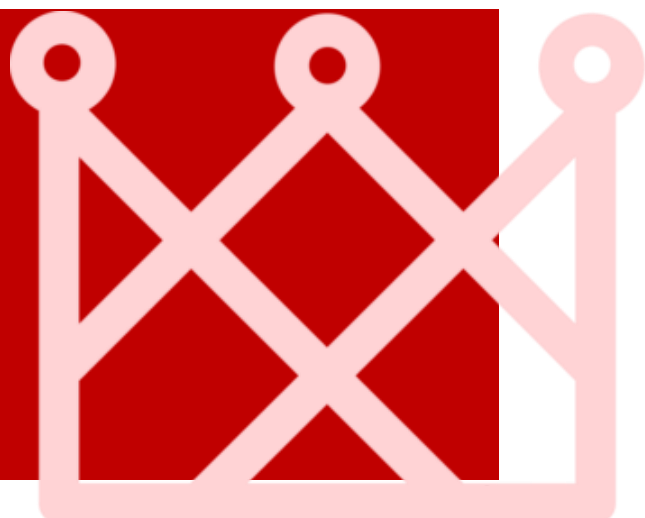

Európska únia
Európsky sociálny fond

Operačný program
**Efektívna
verejná správa**

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

Európska únia
Európsky sociálny fond

Operačný program
**Efektívna
verejná správa**

IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE

Zadávatel' tvorby Stratégie a Prijímateľ:

Názov: Mesto Levoča
Sídlo: Námestie Majstra Pavla 4, 054 01 Levoča
IČO: 00329321
DIČ: 2020717754
V zastúpení: Ing. Miroslav Vilkovský, MBA, primátor mesta

Názov projektu: Efektívna verejná správa ako nástroj inštitucionálnych kapacít regionálneho rozvoja v okrese Levoča

Kód projektu v ITMS2014+: 314011ARL2

Výstup projektu – koncepčný, analytický a metodický materiál: Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Levoča – Spišský Hrhov 2021 – 2027 (2030)

Zdroj financovania: Európsky sociálny fond

Obdobie vyhotovenia/spracovania: apríl 2021/marec 2023

Zloženie základného spracovateľského tímu:

Gestor tvorby stratégie: Miroslav Čurilla

Odborník junior 1 - koordinátor tvorby stratégie: PhDr. Denisa Dzurillová

Na spracovaní stratégie spolupracovali:

Ing. Lenka Petrášová, vedúca Oddelenia investičnej činnosti, ÚP, ŽP a stavebný úrad; Mgr. Anna Babicová, vedúca Oddelenia cestovného ruchu a rozvoja mesta; PaedDr. Mária Choborová, vedúca Oddelenia školstva, sociálnych vecí, zdravotníctva a školský úrad; Mgr. Martin Drahomírecký, vedúci Oddelenia majetkového; Mgr. Ľuboš Kamenický, vedúci Oddelenia finančného; Ing. Jarmila Lisoňová, vedúca Oddelenia organizačného a vnútornej prevádzky; Mgr. Peter Petruška, príslušník Mestskej polície; Ing. Marián Smorada/ Mgr. Ladislav Ogurčák, prednosta Okresného úradu Levoča; Mgr. Zuzana Kučerová, starostka obce Spišský Hrhov; Ing. Erika Rímska, Oddelenie evidencie obyvateľov, dane a poplatky; socio-ekonomickí partneri pôsobiaci na území samospráv.

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu.

OBSAH

ÚVOD.....	4
ANALYTICKÁ ČASŤ.....	5
1. POLOHA A HISTÓRIA MESTA.....	7
1.1. Poloha.....	7
1.2. Dopravná dostupnosť.....	9
1.3. História.....	10
2. DEMOGRAFIA.....	12
2.1. Vývoj počtu obyvateľov mesta Levoča.....	12
2.2. Vekové zloženie obyvateľstva.....	15
2.3. Ostatné demografické procesy.....	18
3. ŠKOLSTVO.....	26
3.1. Dejiny školstva v meste Levoča.....	26
3.2. Vzdelávacia infraštruktúra na území mesta Levoča.....	28
4. TRH PRÁCE A PODNIKATEĽSKÉ PROSTREDIE.....	57
4.1. Nezamestnanosť.....	57
4.2. Podnikateľské prostredie.....	60
5. ZDRAVOTNÁ STAROSTLIVOSŤ A SOCIÁLNE SLUŽBY.....	66
5.1. Zdravotná starostlivosť.....	66
5.2. Sociálne služby.....	72
6. KULTÚRA.....	76
6.1. Levoča v UNESCO.....	76
6.2. Kultúrne a cirkevné dedičstvo na území mesta Levoča.....	77
6.3. Kultúrne inštitúcie a ich činnosť.....	83
7. CESTOVNÝ RUCH.....	95
7.1. Kultúrno-poznávací turizmus v Levoči.....	95
7.2. Športový turizmus.....	98
7.3. Služby pre rozvoj cestovného ruchu v meste Levoča a okolí.....	101
7.4. Inštitucionálna a finančná podpora cestovného ruchu v Levoči.....	104
8. ŠPORT A ŠPORTOVÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	107
8.1. Stav športovej infraštruktúry pre profesionálny a rekreačný šport v meste Levoča.....	107
8.2. Finančná podpora športu Mestom Levoča.....	110
9. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.....	111
9.1. Prírodné podmienky a krajina.....	111
9.2. Odpadové hospodárstvo a čistota mesta Levoča.....	115

10.	BEZPEČNOSŤ V MESTE LEVOČA (civilná ochrana)	119
10.1.	Obvodné oddelenie Policajného zboru SR v Levoči.....	119
10.2.	Mestská polícia a jej činnosť	123
10.3.	Zbor väzenskej a justičnej stráže.....	127
10.4.	Hasičský a záchranný zbor v meste Levoča	128
10.5.	Krízové riadenie – mimoriadne udalosti v meste Levoča a ich dopady na obyvateľstvo	130
11.	BÝVANIE A BYTOVÝ FOND	135
11.1.	Existujúci domový a bytový fond	135
11.2.	Vybrané ukazovatele oblasti bývania v meste Levoča	136
12.	TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA A TEPELNÁ ENERGETIKA	137
12.1.	Technická infraštruktúra	137
12.2.	Elektrická energia a tepelná energetika	138
13.	POLOHA A HISTÓRIA (SPIŠSKÝ HRHOV)	157
13.1.	Poloha	157
13.2.	História.....	157
14.	DEMOGRAFIA (SPIŠSKÝ HRHOV).....	159
14.1.	Vývoj počtu obyvateľov	159
14.2.	Ostatné demografické procesy	159
14.3.	Nezamestnanosť.....	161
15.	ŠKOLSTVO (SPIŠSKÝ HRHOV)	162
15.1.	Základná škola s materskou školou	162
15.2.	Základná umelecká škola	163
16.	KULTÚRA A CESTOVNÝ RUCH (SPIŠSKÝ HRHOV).....	164
16.1.	Kultúrno-historické pamiatky, atrakcie a podujatia	164
16.2.	Ubytovacie a stravovacie zariadenia	168
16.3.	Spolupráca, informovanosť a propagácia	168
17.	ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA (SPIŠSKÝ HRHOV)	169
17.1.	Klíma	169
17.2.	Prírodné predpoklady	169
17.3.	Odpadové hospodárstvo.....	171
STRATEGICKO-PROGRAMOVÁ ČASŤ.....		172
REALIZAČNO-FINANČNÁ ČASŤ.....		193

ÚVOD

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Levoča – Spišský Hrhov 2021 – 2027 (2030) (ďalej len „PHRSR“) je kľúčový strednodobý dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja samospráv stanovuje ich strategické ciele a priority. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja mesta Levoča a obce Spišský Hrhov. PHRSR plní úlohu programovacieho dokumentu pre implementáciu Európskych štrukturálnych a investičných fondov na miestnej úrovni v období 2021 – 2027. Ďalej predstavuje kľúčový nástroj implementácie cieľov Národnej stratégie regionálneho rozvoja, je nástrojom formulovania a implementácie SMART integrovaných rozvojových stratégií s využitím inovatívnych prístupov pre efektívnejšie zabezpečenie kvality života občanov v meste Levoča a obci Spišský Hrhov. Dokument bol spracovaný na základe zákona Národnej rady SR č.539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja (v znení č. 309/2014 Z. z., 378/2016 Z.z., 58/2018 Z.z., 313/2018 Z.z., 221/2019 Z.z., 134/2020 Z.z.), ktorý definuje Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja ako strednodobý programový dokument, obsahujúci analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja samosprávy, hlavné smery jeho vývoja, ustanovenie cieľov, prvoradých potrieb a úloh vo všetkých oblastiach života v samospráve.

VÝCHODISKOVÉ PODKLADY PRE SPRACOVANIE DOKUMENTU

Na miestnej úrovni:

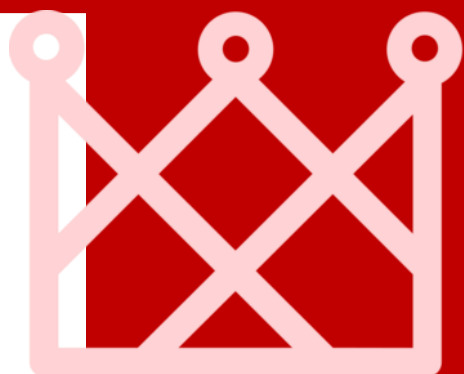
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Levoča 2014 – 2020 (2022)
- Programový rozpočet mesta Levoča
- Územný plán mesta Levoča
- Komunitný plán sociálnych služieb mesta Levoča
- Program rozvoja obce Spišský Hrhov 2017 – 2023
- Marketingová štúdia obce Spišský Hrhov
- Plán komplexného sociálno-ekonomického rozvoja (Spišský Hrhov)

Na regionálnej úrovni:

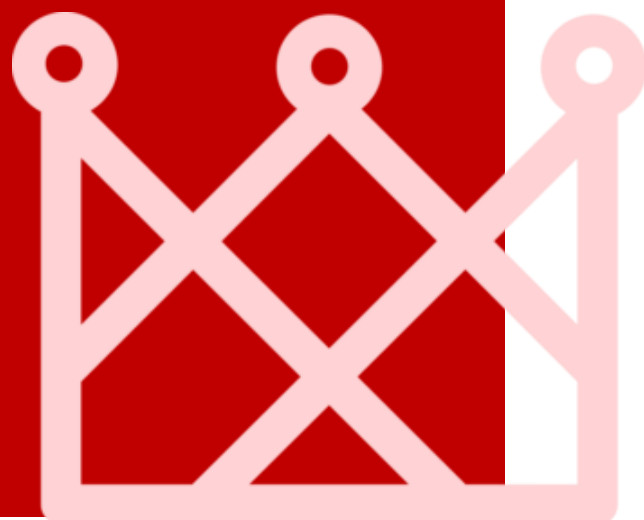
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja 2021 – 2030

Na národnej úrovni:

- Národné priority implementácie Agendy 2030
- Návrh Partnerskej dohody na roky 2021 – 2027
- Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja SR do roku 2030
- Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2021 – 2027
- Integrovaný regionálny operačný program „IROP“ pre programové obdobie 2021 – 2027
- Plán obnovy 2022

ANALYTICKÁ ČASŤ

MESTO LEVOČA

(analýza oblasti)

1. POLOHA A HISTÓRIA MESTA

1.1. Poloha

Okres Levoča sa nachádza v južnej časti Prešovského samosprávneho kraja v Hornádskej kotline. Zahŕňa 2 mestá (Levoča, Spišské Podhradie) a 31 obcí.

Okresné mesto Levoča sa nachádza v severozápadnej časti východného Slovenska na Spiši. Rozprestiera na južnom okraji Levočských vrchov. V údolí Levočského potoka v nadmorskej výške 573 m.n.m. žije približne 14 722 obyvateľov (k 31.12.2019) prevažne slovenskej národnosti.

Obrázok 1 Mapa okresu Levoča

Zdroj 1IK mesta Levoča

Poloha mesta Levoča sa podkladá už od pradávna za veľmi výhodnú. V minulosti to bola významná obchodná cesta Via Magna (Veľká cesta) ktorá viedla v tesnej blízkosti mesta. Je súčasťou osídlenia južného úpätia Levočských vrchov, západnej časti levočského okresu. Sídelné väzby sú limitované vojenským obvodom Javorina, ktorý nadväzuje na severnú hranicu katastrálneho územia. Územie mesta je vzhľadom na členitý a zalesnený terén riedko osídlené, avšak s prihliadnutím na prírodné podmienky sa jedná z hľadiska turizmu a cestovného ruchu o mimoriadne atraktívne prostredie.

Väzby medzi okolitými obcami a mestom Levoča možno charakterizovať ako polarizačné najmä v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti, sociálnych služieb, vzdelávania, kultúrneho vyžitia, komerčnej vybavenosti, no predovšetkým v oblasti pracovných príležitostí.

Poloha mesta Levoča je špecifická hlavne tým, že leží v prostredí historického Spiša bohatého na stredoveké kultúrno-historické pamätihodnosti. Je súčasťou lokality „Levoča, Spišský hrad a pamiatky okolia“, ktorej územie leží v okrese Levoča a v okrese Spišská Nová Ves a teda na území Prešovského i Košického kraja. Spomínaná lokalita bola od roku 1993 zapísaná v zozname svetového kultúrneho dedičstva UNESCO a v roku 2009, na 33. zasadnutí Výboru svetového kultúrneho dedičstva, bola rozšírená o územie historického jadra mesta Levoča. Ďalšou prednosťou polohy mesta Levoča je to,

že leží v tesnom susedstve významných rekreačných priestorov Vysokých Tatier a Slovenského raja, s ktorými je spojená dobrými dopravnými väzbami.

Poloha mesta je významná a vďaka ďalšiemu aspektu, ktorým je nesmierne navštevované a vyhľadávané pútnické miesto Mariánska hora, ktoré má nadregionálny význam. V rámci cestovného ruchu a turizmu sa mesto nachádza na významnej križovatke kultúrnych a turistických ciest, je súčasťou turistickej trasy Gotická cesta, ktorej dĺžka predstavuje 580km v regióne Spiš a Gemer. Na tejto trase dominuje mesto Levoča ako jedna z najdôležitejších a turisticky najatraktívnejších zastávok.

Tabuľka 1 Základné charakteristiky mesta Levoča (k 31.12.2019)

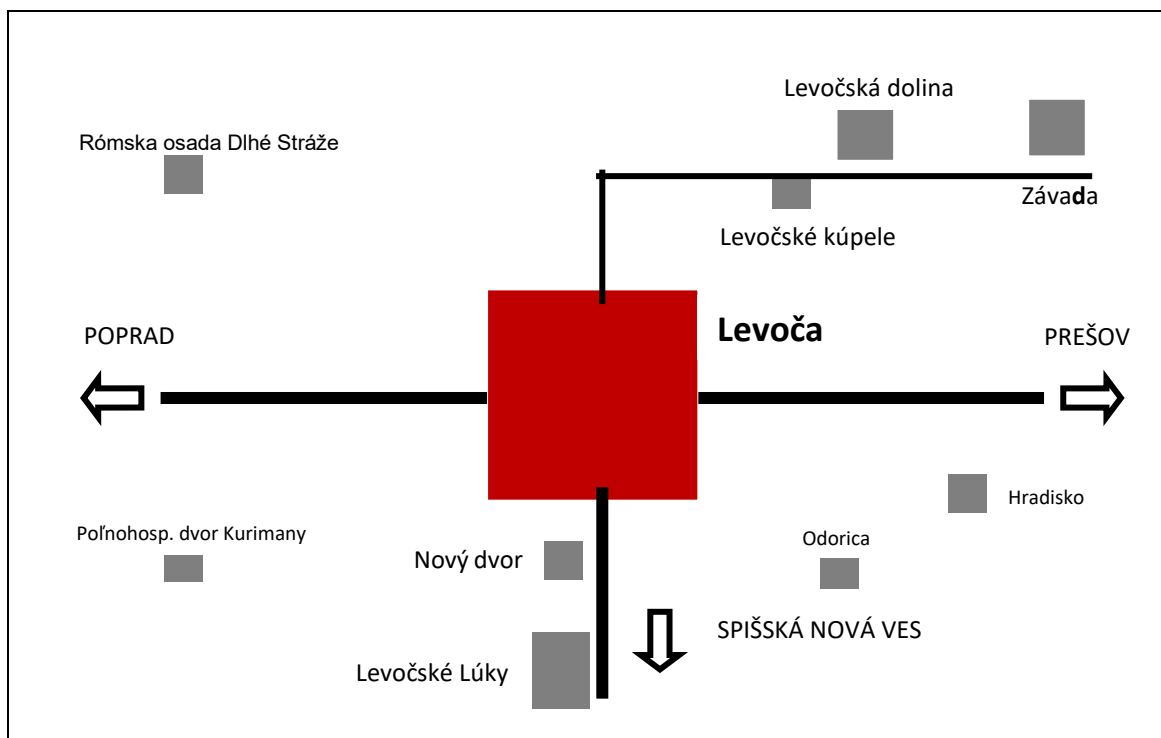
Prvá písomná zmienka z roku	Nadmorská výška (m)	Rozloha (ha)	z toho:			Hustota obyv. na 1 km ²
			poľnohospod. pôda spolu	nepoľnohosp. pôda spolu	zastavaná plocha a nádvoria	
1 249	628	11 477	3 411	8 066	414	128

Zdroj 2 Štatistická ročenka Slovenskej republiky 2020

Mesto Levoča pozostáva z dvoch katastrálnych území, ktorými sú:

- Katastrálne územie Levoča – mesto Levoča s časťami: Levočská dolina a Levočské kúpele, Kováčova vila, chatová oblasť Fedorkin jarok, Hradisko, Odorica, Nový dvor a Levočské lúky.
- Katastrálne územie Závada – rekreačná obec Závada

Obrázok 2 Schéma štruktúry zastavaného územia mesta Levoča

Zdroj 3 Územný plán mesta Levoča

Administratívno-správne územie mesta Levoča je členené na 15 sčítacích obvodov, ktoré tvoria základnú štruktúru pre pravidelné sčítanie ľudu.

1.2. Dopravná dostupnosť

Cestné komunikácie:

Mesto Levoča leží na dopravnom koridore medzinárodnej európskej siete Bratislava-Žilina-Prešov-Košice-Čierna nad Tisou-Ukrajina. Cez katastrálne územie prechádza diaľnica D1, ktorá je priamo napojená na diaľničnú sieť Európy. Cesta v širších európskych súvislostiach vo svojej trase tvorí súčasť medzinárodnej transeurópskej cestnej siete „TEM“ (Trans-European Motorway) multimodálneho dopravného koridoru „Va“ v trase: Žilina – Poprad – Košice – Michalovce – št. hranica SR/UA. Mesto je tiež súčasťou celoštátnej cestnej siete prostredníctvom cesty I. triedy č. 18 Žilina-Poprad-Levoča-Prešov-Michalovce. Komunikácia tvorí súčasť hlavnej západo-východnej medzinárodnej cestnej trasy E 50.

Autobusové spoje:

Mesto Levoča má vybudovanú autobusovú stanicu v priestore nadväzujúcom na železničnú stanicu na rozhraní južnej priemyselnej a obytnej zóny (sídlská Rozvoj a Pri prameni). Autobusová stanica vrátane výpravnej budovy má 9 odchodových priebežných stanovišť, má dobré komunikačné napojenie a polohu k centru. Kapacitne aj polohovo vyhovuje aj výhľadovým nárokom mesta. Na autobusovej stanici je zaznamenaných takmer 80 000 vypravených spojov (údaje za rok 2018), z toho je takmer 6 % medzinárodných autobusových liniek, zvyšné sú diaľkové a prímestské autobusové linky. Ostatné autobusové zastávky (Mesto Spišské Podhradie a jednotlivé obce) vypravujú len prímestské, resp. v malom množstve diaľkové autobusové linky.

Železničné spoje:

Mesto Levoča je na sieť železničnej dopravy napojené prostredníctvom trate miestneho významu a to konkrétne na trať Spišská Nová Ves – Levoča. Stanica v Spišskej Novej Vsi sa nachádza na úseku železničnej trate Košice – Žilina, ktorá je súčasťou európskeho koridoru č. Va (E 40) a je zaradená do dohody AGTC a AGC. Osobné vlakové spojenie na trati Spišská Nová Ves - Levoča funguje v zmysle grafikonu len počas konania Mariánskej púte konanej prvý júlový víkend, mimo tohto termínu osobná železničná doprava nefunguje. Na území mesta Levoča – v južnej časti obytnej zóny - je umiestnená koncová stanica regionálnej železničnej trate miestneho významu. Koncové koľajisko stanice je rozvetvené aj pre nákladište s priamym cestným napojením z ul. Železničný riadok. Z voľnej trate je odpojená aj železničná vlečková koľaj do drevoskladu pily. Poloha plánovaného priemyselného parku pri ceste z Levoče do Spišskej Novej Vsi umožňuje jeho zavlečkovanie z tejto trate.

Letecká doprava:

V meste a ani v okrese Levoča sa nenachádza žiadne verejné a ani neverejné letisko, heliport a ani letisko pre letecké práce v poľnohospodárstve, vodnom či lesnom hospodárstve. Malá neregistrovaná poľná letisková dráha sa nachádza v obci Klčov.

Cyklotrasy:

Okolie mesta Levoča je poprepletané množstvom cyklistických trás s rôznymi úrovňami náročnosti. V okrese Levoča je vyznačených 21 trás o celkovej dĺžke 214 km. Najdlhšia červená Spišská cyklomagistrála (014) má 47 km. 6 cyklotrás žltej farby (8890, 8910, 8906, 8709, 8911) má 36 km, 8 zelených cyklotrás (5887, 5885, 5750c – 5894, 5893, 5878, 5712, 5714) má 53 km, 6 cyklotrás modrej farby (2855, 2850c, 2710, 2851c, 2889, 2884) má 79 km.

1.3. História

História Levoče sa píše od roku 1249, no jej dejiny siahajú oveľa ďalej do minulosti. Aj keď prvá písomná zmienka pochádza až z 13. storočia, archeologické výskumy priniesli závery, že Levoča a jej okolie boli osídľované napriek drsnejším prírodným podmienkam už od počiatku ľudskej histórie. I keď archeologické nálezy dokazujú osídlenie okolia Levoče človekom už v staršej dobre kamennej – paleolite, najintenzívnejšie osídľovanie bolo v dobách mladšej doby kamennej – neolite, ako aj v neskorej dobe kamennej eneolite. Okolie Levoče bolo osídľované i v časoch Veľkomoravskej ríše a aj napriek tomu, že pôsobenie Slovanov na Spiši je doložené už v predveľkomoravskom období, teda v 7. - 8. storočí, sídliskové nálezy na území Levoče spadajú až do doby veľkomoravskej a povelkomoravskej (9. – 11. storočí). Prvá písomná zmienka o existencii mesta Levoča pochádza z 19.9.1249 a uvádza sa v listine kráľa Bela IV. o vymedzení hraníc územia chotára obce Jablonov, kedy sa spomína, že jedna

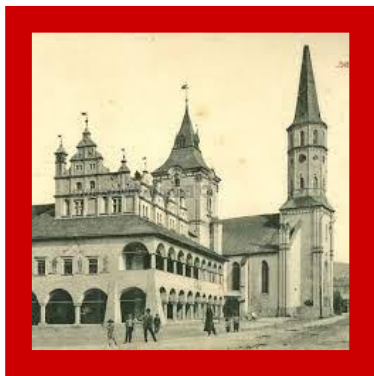
z hraníc smerovala k Via Magna - Veľkej ceste, ktorá vedie do Levoče. Historické pramene o tom, ako a za akých okolností Levoča vznikla sa rozchádzajú. Spišskosobotská kronika len stručne uvádza, že po odchode Tatárov v roku 1241 si Spišiaci vybudovali mesto Levoča, aby im v prípade potreby poskytla ochranu pred nepriateľmi. Tatárske vpády a ich plienenie bolo aj dôvodom, prečo do spustošenej krajiny kráľ Belo IV. pozval nemeckých Sasov –

kolonistov, ktorí boli šikovní roľníci, remeselníci a obchodníci, aby našu krajinu opäť hospodársky i vojensky posilnili. Spišský Sasi osídľovali najprv chotáre pôvodných slovanských obcí a skôr, než ich vďaka kráľovským donáciám úplne ovládli, s určitosťou vznikali spory medzi nimi a pôvodnými obyvateľmi, ktorí sa vracali k svojim Tatármi spustošeným pozemkom. Jedna z ďalších listín Bela IV., zo začiatku šesťdesiatych rokov 13. storočia, spomína chotárny spor medzi spišskými Sasmi z Iliašoviec a obyvateľmi obce Dravce, kde sa opäť spomína Levoča, ako „ad villam Lywche“, čo znamená k dedine Levoča. Keďže pojmom sa opevnené mestá nazývali „civitas“ a Levoča bola označená ako „villa“ teda dedina, môžeme konštatovať, že mestom sa stala až niekedy v druhej polovici 60. rokov 13. storočia. V roku 1263 bola ešte Levoča označovaná ako „villa“ a v roku 1271 sa prvý krát v listinách spomína ako „civitas“ teda mesto.

Treba zdôrazniť, že dedinu Levoču nemožno klásť na úroveň ostatných dedín bez akýchkoľvek výsad. Hoci sa o tom nezachovali žiadne písomné pramene, môžeme tak usudzovať na základe písomných prameňov iných dedín spišských Sasov, ktoré mali už v 50. rokoch 13. storočia mnohé výsady, ktoré obsahovali mestotvorné prvky. Prvý krát sa Levoča spomína ako mesto v kolektívnom privilegii spišských Sasov, ktoré vydal Štefan V. (syn Bela IV.) 24. novembra 1271. Označená je tu ako „civitas provincie capitalis“ = hlavné mesto spišských Sasov i celého Spiša. V poslednej štvrtine 13. storočia mala už Levoča pomerne dobre vyvinutú mestskú samosprávu. Na čele mesta bol richtár a mestská rada, ktorú tvorili prísažní. Ďalšia úprava a potvrdenie výsad prebehlo za vlády Karola Róberta z roku 1312. Potvrdil výsady za zásluhy, ktoré Spišiaci získali účasťou na bojoch proti Matúšovi Čákovi Trenčianskemu, Demeterovi a Omodejovcom. Z úprav a potvrdenia kolektívnych privilegií zo začiatku 14. storočia, môžeme usudzovať, že proces diferenciacie medzi jednotlivými lokalitami na Spiši bol v pokročilom štádiu. Priamo sa medzi nimi rozlišujú mestá, mestečká a dediny. Levoča ostala hlavným mestom a jej významné postavenie Karol Róbert upevnil aj tým, že ju menoval za „svoje kráľovské mesto“ (civitas nostra regalis). To znamená, že sa Levoča úplne oslobodila spod právomoci spišského župana, získala na svojom území zemepanskú právomoc a nadobudla charakter takého mesta, pre aké sa neskôr ustálilo pomenovanie Slobodné kráľovské mesto. Levoča dostala aj mnohé privilegia a výsady, ktoré sa bohužiaľ nezachovali. Môžeme sa o nich ale presvedčiť vďaka mladším privilegiálnym listinám, o čom svedčí aj listina Ľudovíta Veľkého (syn Karola Róberta) z 5. októbra 1364, ktorou potvrdil Levoči právo skladu, nazývajúc ho „darom svojho otca Levočanom“. Spišské mestá na čele s Levočou predbehli v právnom vývine všetky ostatné východoslovenské mestá. Vtedy, keď Levoču nazýva kolektívne privilegium spišských Sasov hlavným mestom Spiša, aj Košice boli ešte dedinou.

Levoča bola v období stredoveku významným centrom medzinárodného obchodu. Dôvodom nebola len už spomínaná poloha na križovatke starých obchodných ciest a udelené privilegia. Mimoriadne dôležitým a významným bolo právo skladu, ktoré mesto dostalo v roku 1321 od kráľa Karola Róberta z rodu Anjou. Významní kupci z okolitých štátov, ktorí sa v Levoči usídlili, dlhé storočia priaznivo ovplyvňovali správu, kultúru a rozvoj mesta. Dôležitým aspektom v prosperite mesta Levoča bola remeselná výroba. V stredoveku sa remeselníci združovali v 6 remeselných cechoch, no vo veľmi krátkej dobe ich pribudlo ďalších 30. Známe remeselné odvetvia boli napríklad kožušníctvo, debnárstvo, kamenárstvo, súkenníctvo, garbiarstvo či rezbárstvo. Mnohí remeselníci sa zapojili aj do vnútorného i medzinárodného obchodu tým, že svoje výrobky vyvážali do celej strednej a juhovýchodnej Európy.

Levoča bola kultúrnym centrom veľmi širokého okolia. Mala preslávené rozsiahle výročné trhy. Už v roku 1580 mestu udelil Rudolf II. Právo na tri výročné trhy. V meste sa ďalej koncentrovali mnohí významní maliari a rezbári európskeho formátu. K vrcholom európskeho gotického rezbárstva sa radia v prvom rade práce z dielne Majstra Pavla z Levoče, v ktorej bol zhotovený nielen najvyšší dodnes zachovaný neskorogotický oltár na svete, ale aj mnohé iné diela, ktoré môžeme nájsť roztrúsené po celom východnom a strednom Slovensku.

V minulosti v Levoči prekvitalo aj školstvo podporované hlavne bohatými obchodníkymi rodmi. V roku 1417 v meste fungovala kvalitná mestská škola, ktorú viedli odborníci z Krakova, Nemecka či Sliezska. Neskôr tu veľa seba pôsobili evanjelické lýceum a katolícke gymnázium, pričom tieto inštitúcie existovali až do 20. storočia.

V roku 1625 bolo v meste Levoča založené rodinou Brewerovcov kníhkupectvo a kníhtlačiareň. Táto skutočnosť bola mimoriadne dôležitá, nakoľko v tejto tlačiarni od roku 1700 vyšla väčšina kníh vydaných na území Slovenska. Tlačili sa tu diela Jana Amosa Komenského, Martina Luthera, či klasická literatúra a študijné učebnice nemeckých autorov.

Stagnáciu hospodárskeho vývoja a úpadok významu mesta Levoča ako obchodného centra zapríčinili nielen početné stavovské povstania v 17. a v 18. storočí, ale aj fakt, že dôležitá železničná trať Košice – Bohumín mesto obišla a priemysel sa od 70. rokov 19. storočia začal koncentrovať v susedných mestách, ktoré ležali v bezprostrednej blízkosti železničnej trate.

1.4. Vývoj počtu obyvateľov mesta Levoča

Údaje potrebné pre spravovanie primárnych analýz týkajúcich sa demografického vývoja riešeného územia boli čerpané prioritne zo Štatistického úradu Slovenskej republiky, ktorý je ústredným orgánom štátnej správy Slovenskej republiky pre oblasť štátnej štatistiky.

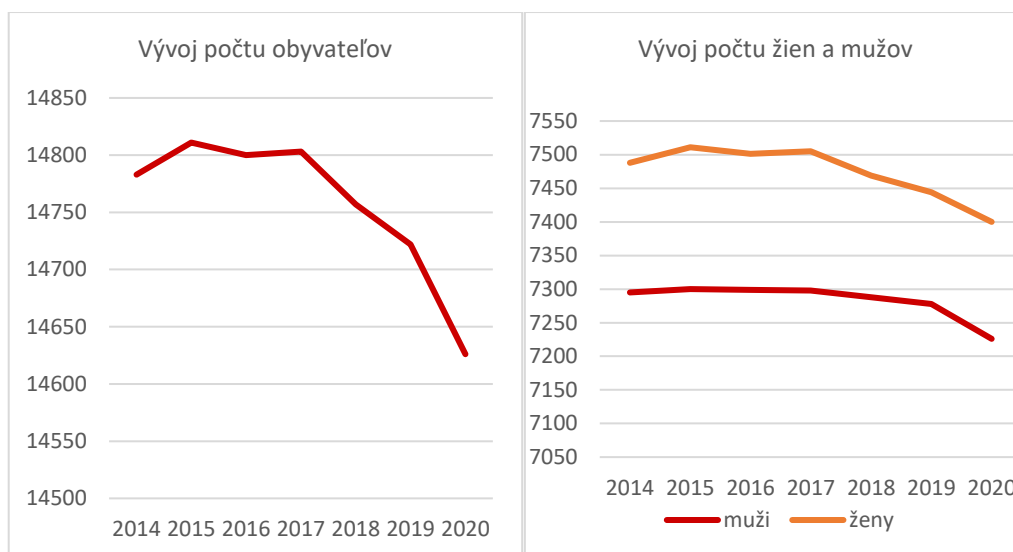
Tabuľka 2 Vývoj počtu obyvateľov v meste Levoča

Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Spolu	14783	14811	14800	14803	14757	14722	14626
Muži	7488	7511	7501	7505	7469	7444	7400
Ženy	7295	7300	7299	7298	7288	7278	7226

Zdroj 4 Štatistický úrad SR, vlastné spracovanie

Počet obyvateľov je jeden z najsledovanejších demografických ukazovateľov. Je závislý od viacerých faktorov, akými sú napríklad kvalita života v meste, kvalita vzdelania či množstvo pracovných príležitostí. Počet obyvateľov v meste Levoča vykazuje dlhodobý pomalý klesajúci trend. Pri porovnaní rokov 2014 a 2020 môžeme pozorovať pokles počtu obyvateľov o 157 obyvateľov čo predstavuje 1,06% pokles.

Graf 1 Vývoj počtu obyvateľov za posledných 5 rokov v meste Levoča

Zdroj 5 Štatistický úrad SR, vlastné spracovanie

Na základe vyššie uvedených grafických znázornení vývoju počtu obyvateľstva s konkretizáciou na počet mužov a žien je evidentný dlhodobý trend miernej prevahy počtu žien nad počtom mužov a slabá klesajúca tendencia počtu oboch skupín v kontexte celkového poklesu počtu obyvateľov v meste Levoča.

1.4.1. Prírastkové tendencie - Celkový prírastok

Demografický vývoj prioritne ovplyvňuje prirodzený prírastok, ktorý predstavuje rozdiel medzi počtom živonarodených a zomrelých občanov riešenej oblasti za určité obdobie. Detailný pohľad na vývoj prirodzeného prírastku v časovom horizonte predchádzajúcich 7. rokov za jednotlivé oblasti Prešovského Samosprávneho kraja, Okresu Levoča a mesta Levoča, prináša nasledujúca tabuľka.

Tabuľka 3 Prirodzený prírastok v PSK, okrese Levoča a meste Levoča

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
živonarodení							
PSK	9352	9586	9861	9919	9792	9893	9997
Okres Levoča	367	386	389	379	375	395	399
Mesto Levoča	161	172	157	159	151	157	132
zomrelí							
PSK	6723	7196	6684	6880	7137	6984	7975
Okres Levoča	274	303	24	282	312	291	328
Mesto Levoča	112	106	114	99	128	115	136
prir. prírastok							
PSK	2629	2390	3177	3039	2655	2909	2022
Okres Levoča	93	83	146	97	63	104	71
Mesto Levoča	49	66	43	60	23	42	-4

Zdroj 6 Štatistický úrad SR, vlastné spracovanie

V tabuľke č. 3 je možné sledovať, že v rámci sledovaných oblastí bol prirodzený prírastok za predchádzajúcich sedem rokov záporný. V prípade PSK a okresu Levoča má tento záporný trend relatívne plynulý charakter. V meste Levoča však klesol prirodzený prírastok v porovnaní rokov 2014 a 2020 až o 53 obyvateľov čo predstavuje 0,3% úbytok.

Tabuľka 4 Počet priťahovaných a vystáňovaných občanov v PSK, okrese Levoča a meste Levoča

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Priťahovaní							
PSK	2528	2377	2815	2643	3003	2955	2612
Okres Levoča	291	267	337	316	341	252	307
Mesto Levoča	129	127	164	128	155	106	124
Vystáňovaní							
PSK	4096	4047	4378	4166	4462	4642	3850
Okres Levoča	437	345	326	298	376	344	356
Mesto Levoča	222	165	218	185	224	183	216

Zdroj 7 Štatistický úrad SR, vlastné spracovanie

Tabuľka 5 Migračné saldo sťahovania obyvateľstva v PSK, okrese Levoča a meste Levoča

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
PSK	-1568	-1670	-1564	-1523	-1459	-1687	-1238
Okres Levoča	-146	-78	11	18	-35	-92	-49
Mesto Levoča	-93	-38	-54	-57	-69	-77	-92

Celkový prírastok berie do úvahy nielen počet narodených a počet zomrelých občanov, ale aj prírastok vzniknutý migráciou a teda prisťahovaním či vystáňovaním. Pojem migračné saldo vyjadruje rozdiel medzi počtom prisťahovaných a počtom vystáňovaných občanov a odzrkadľuje migračný prírastok alebo úbytok na sledovanom území v konkrétnom roku.

Na základe vyššie uvedených tabuliek môžeme konštatovať, že migračné saldo bolo vo väčšine sledovaného obdobia na území PSK, okresu Levoča a mesta Levoča, v zápornom trende a jeho kolísanie nebolo výrazné. Výnimku tvorí územie okresu Levoča v rokoch 2016 a 2017 kde môžeme pozorovať kladné migračné saldo. Mesto Levoča eviduje migračné saldo v porovnaní rokov 2014 a 2020 takmer konštantné, pričom v medziobdobí bolo jeho kolísanie výraznejšieho charakteru.

Tabuľka 6 Celkový prírastok obyvateľstva v PSK, okrese Levoča a meste Levoča

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
PSK	1061	720	1613	1516	1196	1222	784
Okres Levoča	-53	5	157	115	28	12	22
Mesto Levoča	-44	28	-11	3	-46	-35	-96

Zdroj 8 Štatistický úrad SR, vlastné spracovanie

Graf 2 Celkový prírastok obyvateľstva v PSK, okrese Levoča a v meste Levoča

Zdroj 9 Štatistický úrad SR, vlastné spracovanie

Celkový prírastok obyvateľstva mal v sledovanom období predchádzajúcich siedmich rokov klesajúci charakter. Najmä mesto Levoča zaznamenalo rapídny úbytok obyvateľov spôsobený najmä dlhodobým poklesom pôrodnosti, neuspokojivým vývojom úmrtnosti ako aj migráciou. V porovnaní s okresom Levoča ktorého celkový prírastok nezaznamenal za posledné roky výrazný pokles ani nárast, má mesto Levoča výrazne záporné tendencie.

1.5. Vekové zloženie obyvateľstva

Štruktúra obyvateľstva podľa veku zachytáva v určitom okamihu dopady predchádzajúceho populačného vývoja, jeho interných i externých faktorov takmer v storočnom intervale. Je tak odzrkadlením všetkých aspektov podieľajúcich sa na jej formovaní v čase, čím je v podstate nositeľkou a výsledkom demografickej histórie každej populácie. Súčasne s tým je veková štruktúra dôležitým determinantom budúceho demografického vývoja sledovanej populácie. Aj keď najmä v posledných desaťročiach sme na Slovensku svedkami pomerne dynamicky prebiehajúcich zmien vekového zloženia, tieto prebiehajú v podstate už od začiatku kvantitatívno-kvalitatívnej transformácie reprodukčného správania, ktorá bola naštartovaná na konci 19. storočia. K jej hlavným znakom okrem iného patrí pokles plodnosti a predlžovanie života. Dotýka sa teda dvoch základných zložiek prirodzeného pohybu obyvateľstva priamo formujúcich vekovú štruktúru Slovenska.

Tabuľka 7 Veková štruktúra obyvateľov mesta Levoča

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Predproduktívny vek (0-14)	2717	2690	2674	2655	2624	2556	2508
Produktívny vek (15-64)	10494	10467	10379	10292	10128	10111	9986
Poproduktívny vek (65-100+)	1572	1654	1747	1856	1951	2055	2132

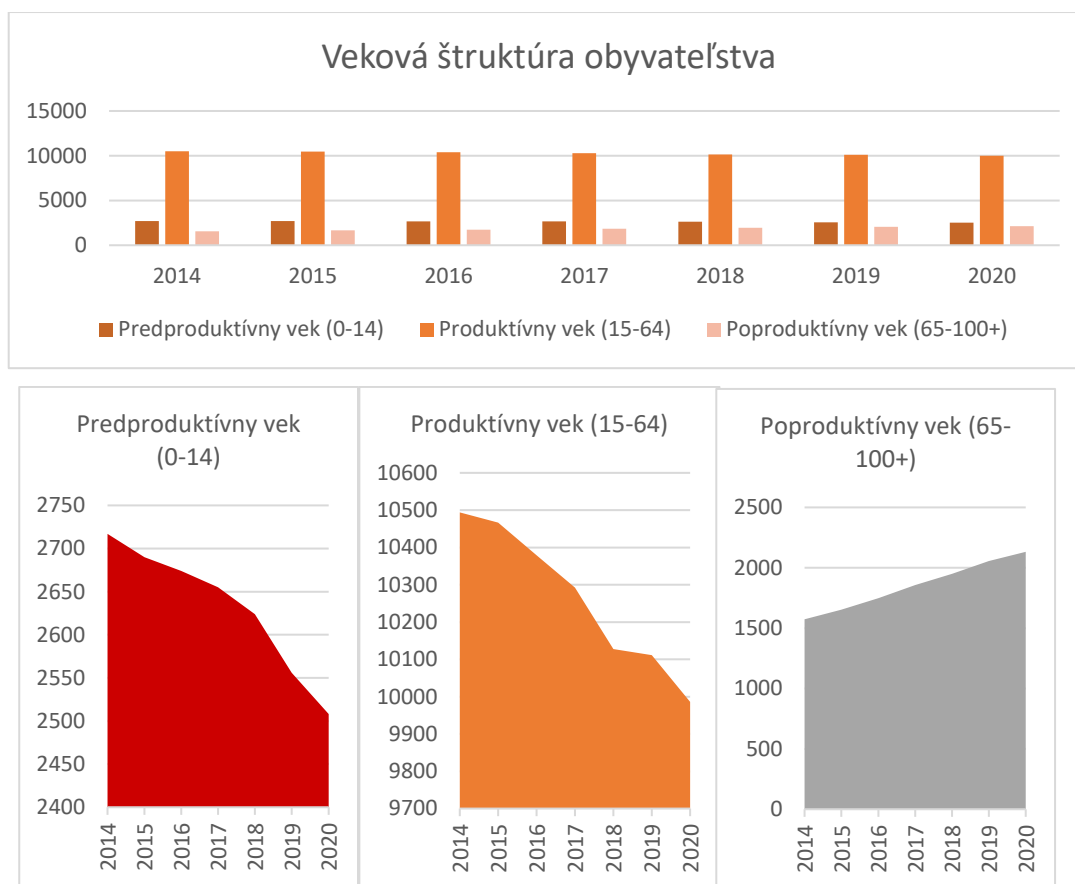
Zdroj 10 Štatistický úrad SR, vlastné spracovanie

Zmena vekovej štruktúry obyvateľstva v porovnaní rokov 2014 a 2020:**Predproduktívny vek: -209****Produktívny vek: -508****Poproduktívny vek: +560**

Z tabuľky č. 7, ako aj výpočtu zmeny vekovej štruktúry obyvateľstva vyplýva, že veková štruktúra obyvateľstva sa nevyvíja priaznivým smerom. Predproduktívna zložka obyvateľstva, je v roku 2020 na úrovni 17,15% z celkového počtu obyvateľov. Oproti roku 2014 je v roku 2020 počet obyvateľov v predproduktívnom veku nižší o 209. Produktívna zložka obyvateľstva mesta Levoča tvorí v roku 2020 68,28% z celkového počtu obyvateľov. Počet obyvateľov v produktívnom veku klesol v porovnaní roku 2014 a 2020 až o 508. Naopak počet obyvateľov v poproduktívnom veku zaznamenal rýchlo rastúcu tendenciu, a v porovnaní rokov 2014 a 2020 rozdiel vzrástol až o 560.

Popísané vývojové trendy vo vekovom zložení obyvateľstva sú znepokojivé, vzhľadom na klesajúci počet obyvateľov v produktívnom veku a rastúci počet obyvateľov v poproduktívnom veku, nakoľko tieto osoby nie sú ekonomicky aktívne.

Graf 3 Vývoj počtu obyvateľov mesta Levoča podľa vekového zloženia

Zdroj 11 štatistický úrad SR, vlastné spracovanie

Najzávažnejším demografickým problémom mesta Levoča, ako i celej Slovenskej republiky je vývoj vekovej štruktúry ktorý nie je pozitívny a poukazuje na intenzívne starnutie populácie. Je to spôsobené v dôsledku viacerých faktorov, akými je napríklad zmena reprodukčného správania obyvateľstva, zníženie pôrodnosti a odkladanie materstva do vyššieho veku. Zmena reprodukčného správania zrazila plodnosť pod úroveň jednoduchšej reprodukcie jedno dieťa na jedného rodiča, čo predstavuje starnutie zdola. Značný vplyv má aj nárast strednej dĺžky života, čo predstavuje starnutie zhora. Fenomén starnutia bude mať negatívny vplyv na všetky spoločenské sféry. Starnutie sa stáva nie len dôležitou demografickou, ale aj sociálnou, ekonomickou, zdravotníckou ale aj kultúrnou témou vďaka svojmu rozsahu, dopadom a svojej takmer univerzálnej pôsobnosti.

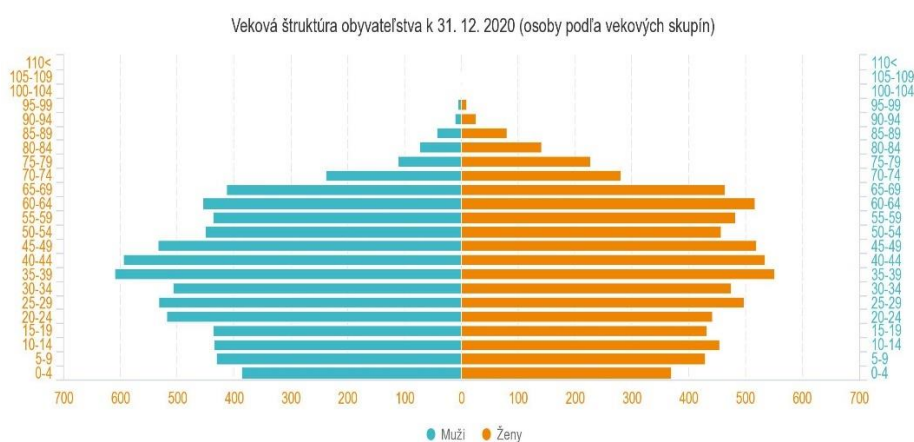
Tabuľka 8 Index starnutia

Index starnutia v %	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Mesto Levoča	57,86	61,49	65,33	69,91	74,35	80,4	85,01
Okres Levoča	60,92	63,49	66,69	69,06	72	75,18	77,32
PSK	67,47	70,12	72,69	75,05	77,28	79,94	82,17
Slovenská republika	91,17	94,22	96,96	99,43	101,9	104,8	107,34

Zdroj 12 Štatistický úrad SR, vlastné spracovanie

Index starnutia je ukazovateľ, ktorý vyjadruje, koľko obyvateľov starších ako 65 rokov pripadá na 100 obyvateľov mladších ako 15 rokov. Vyjadruje pomer medzi poproduktívnou a predproduktívnou zložkou obyvateľstva. Ako nepriaznivý pomer sa hodnotí index starnutia vyšší ako 100. Z vyššie uvedenej tabuľky č. 8 môžeme pozorovať, že v rámci celej Slovenskej republiky je vývoj indexu starnutia niekoľko rokov nepriaznivý, má rastúcu tendenciu a tento trend sa predpokladá aj do budúcnosti. V rámci mesta Levoča, okresu Levoča a Prešovského samosprávneho kraja je index starnutia podobný. Za všetky sledované obdobia sú jeho hodnoty nižšie ako 100, čo znamená, že nie je nepriaznivý. Z uvedeného však môžeme predpokladať, že stúpajúci trend bude mať o niekoľko rokov za následok nepriaznivé hodnoty indexu starnutia.

Graf 4 Veková štruktúra obyvateľstva v meste Levoča

Zdroj 13 <https://mojaobec.statistics.sk/html/sk.html>

1.6. Ostatné demografické procesy

1.6.1. Sobášnosť a rozvodovosť

Sobášnosť je jav, ktorý sleduje uzavretie manželstiev ako hromadný demografický jav. Sobáš je právny akt, ktorým sa uzaviera manželstvo, ktoré je definované ako právne a spoločensky uznávaný vzťah medzi dvoma partnermi opačného pohlavia.

Tabuľka 9 Počet sobášov v PSK, okrese Levoča a v meste Levoča

Počet sobášov	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Slovenská republika	26737	28775	29897	31309	31177	29664	23753
PSK	4586	4839	5006	5187	4964	2944	3916
Okres Levoča	211	190	201	203	194	198	158
Mesto Levoča	110	88	95	81	73	71	65

Zdroj 14 Štatistický úrad SR, vlastné spracovanie

Počet sobášov je dôležitý ukazovateľ z hľadiska potreby a požiadaviek týchto skupín obyvateľstva po rôznych formách bývania a teda potreby výstavby nových bytových domov. Ako je možné vyčítať z vyššie uvedenej tabuľky č. 9, počet sobášov za všetky sledované územia v sledovanom období má mierne klesajúci charakter. Výrazným faktorom súčasného demografického správania je stupňujúci individualizmus. Nadhodnocovanie osobnej slobody vedie k oslabovaniu funkcie manželstva a rodiny, čo sa následne odráža na ukazovateľoch sobášnosti i plodnosti. Založenie rodiny môže značne ovplyvniť aj snaha mladých ľudí získať určitú ekonomickú a sociálnu nezávislosť.

Hrubá miera sobášnosti predstavuje počet sobášov k strednému stavu obyvateľstva.

Tabuľka 10 Hrubá miera sobášnosti za SR, PSK, okres Levoča a mesto Levoča

Hrubá miera sobášnosti v ‰	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Slovenská republika	4,93	5,31	5,1	5,76	5,72	5,44	4,35
PSK	5,6	5,9	6,09	6,3	6,02	5,99	4,74
Okres Levoča	6,31	5,69	6	6,04	5,76	5,88	4,69
Mesto Levoča	7,43	5,95	6,42	5,47	4,94	4,82	4,43

Zdroj 15 Štatistický úrad SR, vlastné spracovanie

Hrubá miera sobášnosti je v rámci Prešovského samosprávneho kraja, okresu Levoča a mesta Levoča dlhodobo nad celoslovenským priemerom. V rámci jednotlivých sledovaných oblastí je však možné sledovať pokles a to hlavne v meste Levoča, kde sa hrubá miera sobášnosti znížila zo 7,43‰ na 4,43‰ čo predstavuje až 40,37% pokles hrubej miery sobášnosti v meste Levoča. Napriek tomu sú však hodnoty stále nad priemerom Slovenska. Klesajúca intenzita sobášnosti súvisí aj s nárastom významu alternatívnych foriem rodinného spolužitia. Na existenciu kohabitácií nepriamo poukazuje aj pôrodnosť mimo manželského zväzku. Počet sobášov v roku 2020 výrazne ovplyvnila celosvetová pandémia ochorenia Covid-19. Protipandemické opatrenia zapríčinili, že za prvých 10 mesiacov daného roku v rámci Slovenskej republiky vstúpilo do manželstva o 23% menej párov v porovnaní s priemerom za rovnaké obdobie v predošlých piatich rokoch. V Prešovskom samosprávnom kraji sa v tomto období konalo najviac sobášov v rámci Slovenskej republiky, čo môže byť zapríčinené tým, že je to kraj s najvyšším počtom obyvateľov spomedzi ôsmich krajov a je regiónom s dlhodobo najvyšším počtom sobášov. Zaujímavosťou je, že okrem sobôt sa sobáše konali aj v piatok či vo štvrtok.

Rozvodovosť predstavuje rozvody manželstiev sledované ako hromadný demografický jav. Rozvod je právny spôsob zániku manželstva za života manželov. Úroveň rozvodovosti má negatívny vplyv na reprodukciu obyvateľstva, ako aj na výchovu detí. Zastúpenie hlavných príčin rozvodovosti sa u oboch pohlaví vyvíja podobne. Najčastejšie príčiny rozvodu manželstva sú rozdielne povahy, názory a záujmy. Medzi ďalšie príčiny patrí nevera, nezáujem o rodinu, alkoholizmus či sexuálne nezhody.

Tabuľka 11 Počet rozvodov v rámci SR, PSK, okresu Levoča a mesta Levoča

Počet rozvodov	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Slovenská republika	10514	9786	9286	9618	9560	9466	8295
PSK	1210	1037	956	1023	1003	1094	996
Okres Levoča	46	31	38	45	52	48	43
Mesto Levoča	25	17	19	14	28	24	18

Zdroj 16 Štatistický úrad SR, vlastné spracovanie

Hrubá miera rozvodovosti je počet rozvodov k strednému stavu obyvateľov za rok.

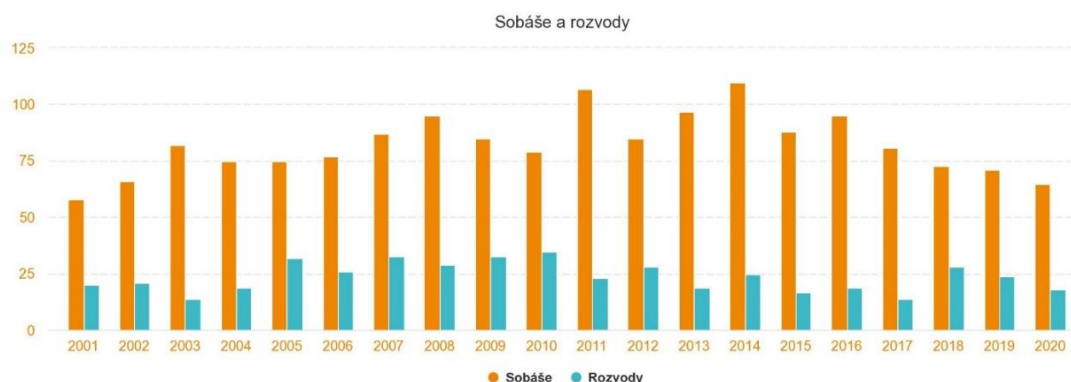
Tabuľka 12 Hrubá miera rozvodovosti za SR, PSK, okres Levoča a mesto Levoča

Hrubá miera rozvodovosti v ‰	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Slovenská republika	1,94	1,8	1,71	1,77	1,76	1,74	1,52
PSK	1,48	1,26	1,16	1,24	1,22	1,33	1,2
Okres Levoča	1,38	0,93	1,14	1,34	1,54	1,42	1,28
Mesto Levoča	1,69	1,15	1,28	0,95	1,89	1,63	1,23

Zdroj 17 Štatistický úrad SR, vlastné spracovanie

Z vyššie uvedených tabuliek č. 11 a 12 je evidentné, že rozvodovosť v rámci celej Slovenskej republiky dlhodobo miernym tempom klesá. Dlhodobý klesajúci trend však nemusí nevyhnutne znamenať stabilizáciu inštitúcie manželstva. Môže sa prejavovať zmena spoločenských vzťahov a rodinných stereotypov, teda rôzne spôsoby partnerského spolužitia. V kontexte Prešovského samosprávneho kraja môžeme konštatovať takmer konštantnú situáciu akú sledujeme v rámci Slovenskej republiky. Okres Levoča a mesto Levoča dlhodobo nevykazujú výrazné stúpajúce ani klesajúce tendencie počtu rozvodov či hrubej miery rozvodovosti, evidujeme však mierny pokles. V porovnaní rokov 2014 a 2020 klesla hrubá miera rozvodovosti o 0,46‰ a počet rozvodov je nižší o 7. Za rok 2020, ktorý postihla celosvetová pandémia ochorenia Covid-19 sa v dôsledku práce z domu a obmedzenia pohybu predpokladali negatívne dopady na fungovanie rodiny a následné zvýšenie počtu rozvodov. Tieto domnienky sa však nenaplnili a medziročný počet návrhov o rozvod dokonca klesol.

Graf 5 Pomer sobášov a rozvodov v meste Levoča

Zdroj 18 <https://mojaobec.statistics.sk/html/sk.html>

1.6.2. Natalita a mortalita

Natalita

Pôrodnosť, lat. natalita, je elementárny demografický ukazovateľ udávajúci podiel narodených z určitej skupiny ľudí za určité časové obdobie. Základným ukazovateľom je hrubá miera pôrodnosti a teda počet narodených na 1000 obyvateľov stredného stavu obyvateľstva za jeden kalendárny rok.

Hrubá miera pôrodnosti v ‰	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Slovenská republika	10,16	10,25	10,16	10,2	10,13	9,96	9,78
PSK	11,41	11,69	12	12,05	11,88	11,98	12,09
Okres Levoča	10,98	11,56	11,62	11,28	11,13	11,72	11,83
Mesto Levoča	10,87	11,62	10,6	10,74	10,22	10,65	9

Z vyššie uvedeného môžeme konštatovať mierny nepomer medzi sledovanými územiami. Zatiaľ čo v Prešovskom samosprávnom kraji a v okrese Levoča hrubá miera pôrodnosti za sledované obdobie zaznamenala mierne rastúcu tendenciu. Slovenská republika a mesto Levoča eviduje za sledované obdobie kolísavé tendencie a následný mierny pokles. V rámci krajov a okresov Slovenskej republiky sledujeme dlhodobu v úrovni pôrodnosti výrazné rozdiely. Oblasť severovýchodného Slovenska a teda Prešovský samosprávny kraj je región s dlhodobou najvyššou úrovňou pôrodnosti. Na tieto rozdiely vplývajú jednak rozdiely v zložení obyvateľstva podľa veku, pohlavia, národnosti, náboženstva či vzdelania, ale aj faktory ako úroveň sociálneho či ekonomického rozvoja regiónu.

Dlhotrvajúce výrazné zmeny v reprodukčnom a rodinnom správaní v rámci celej Slovenskej republiky sú zapríčinené predovšetkým zmenami v hodnotovej orientácii obyvateľov, rastom individualizmu a emancipácie žien. Dôležitú úlohu zohrávajú aj zmeny v sociálno-ekonomickej situácii na Slovensku, rast nákladov spojených so starostlivosťou o dieťa, pokles reálnych príjmov domácností, ale aj zmena sociálnej situácie mladých ľudí, finančná nedostupnosť bytov, hrozba nezamestnanosti atď.

Každá ekonomická recesia, zníženie reálnych príjmov a každé zvýšenie nákladov má za následok pokles pôrodnosti.

Mortalita

Mortalita, alebo úmrtnosť je v demografii ale i v lekárstve štatistika úmrtí. Hrubá miera úmrtnosti predstavuje počet úmrtí na počet stredného stavu obyvateľstva za jeden kalendárny rok.

Tabuľka 13 Hrubá miera úmrtnosti za Slovenskú republiku, PSK, okres Levoča a mesto Levoča

Hrubá miera úmrtnosti v ‰	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Slovenská republika	9,48	9,92	9,64	9,91	9,97	9,76	10,82
PSK	8,2	8,77	8,14	8,36	8,66	8,46	9,65
Okres Levoča	8,2	9,07	7,26	8,39	9,26	8,63	9,73
Mesto Levoča	7,57	7,16	7,7	6,69	8,66	7,8	9,27

Zdroj 19 Štatistický úrad SR, vlastné spracovanie

V tabuľke č. 13 je evidentné, že hrubá miera úmrtnosti si takmer celé sledované obdobie na sledovaných územiach udržiavala mierne kolísavé tendencie. Predovšetkým na úrovni Slovenskej republiky a Prešovského samosprávneho kraja. V rámci okresu Levoča a mesta Levoča hodnoty hrubej miery úmrtnosti kolísali mierne výraznejšie, čo však nemožno hodnotiť ako výrazne klesajúci či rastúci trend. Výnimkou je rok 2020, ktorý bol postihnutý svetovou pandémiou Covid-19 a zvýšená úmrtnosť na toto ochorenie sa odzrkadlila aj v hodnotách hrubej miery úmrtnosti.

Tabuľka 14 Hrubá miera úmrtnosti v rámci krajov Slovenskej republiky

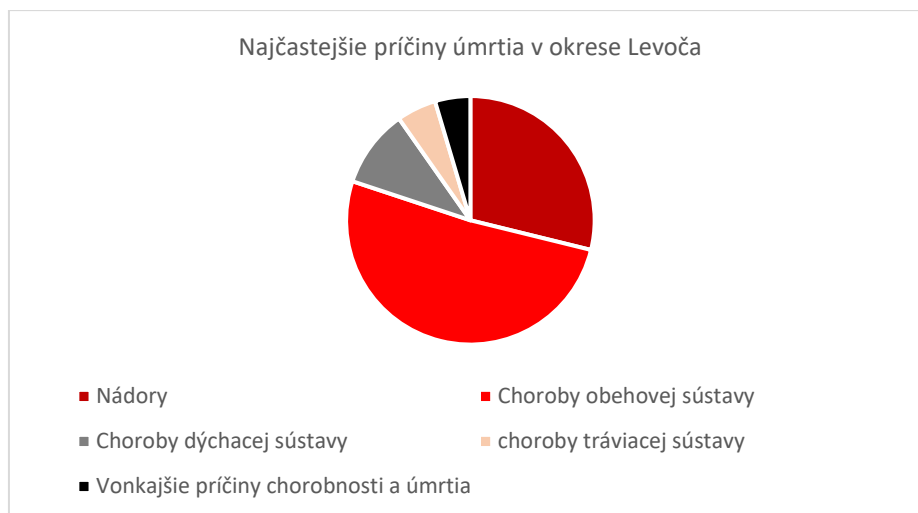
Hrubá miera úmrtnosti v ‰	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Bratislavský kraj	9,22	9,45	9,3	9,53	9,59	9,12	9,66
Trnavský kraj	9,78	10,31	9,95	10,09	10,38	9,59	10,96
Trenčiansky kraj	9,56	9,93	10,17	10,7	10,62	10,31	11,89
Nitriansky kraj	11,14	11,44	11,13	11,37	11,42	11,18	12,45
Žilinský kraj	9,16	9,69	9,5	9,69	9,78	9,62	10,62
Banskobystrický kraj	10,2	10,81	10,49	10,79	10,81	10,99	11,64
Prešovský kraj	8,2	8,77	8,14	8,36	8,66	8,46	9,65
Košický kraj	8,95	9,39	9	9,36	9,12	9,29	10,3

Zdroj 20 Štatistický úrad SR, vlastné spracovanie

Pri pohľade na jednotlivé kraje Slovenskej republiky môžeme sledovať výrazné rozdiely v hodnotách hrubej miery úmrtnosti. Regionálne rozdiely hrubej miery úmrtnosti sú podmienené predovšetkým vekovou a pohlavnou štruktúrou obyvateľstva, ktoré sú čiastočne odrazom úrovne pôrodnosti a migrácie. Výraznými diferenciacnými faktormi úrovne úmrtnosti sú aj ekonomická a sociálna úroveň jednotlivých regiónov, resp. štruktúry obyvateľstva podľa rodinného stavu, vzdelania, národnosti či náboženstva. V regiónoch s nízkou úrovňou pôrodnosti prebieha starnutie rýchlejšie, čiže

sa zvyšuje zastúpenie obyvateľstva v poproduktívnom veku, čo vedie k zvyšovaniu miery úmrtnosti. Ekonomicky menej rozvinuté regióny strácajú migráciou prevažne obyvateľstvo produktívneho veku, ich populácia starne a opäť sa hrubá miera úmrtnosti zvyšuje.

Graf 6 Najčastejšie príčiny úmrtia v okrese Levoča

Zdroj 21 Štatistický úrad SR, vlastné spracovanie

1.6.3. Národnostné zloženie, vzdelanostná štruktúra a náboženské vyznanie obyvateľstva mesta Levoča

Národnostné zloženie

Slovenská republika sa radí v stredoeurópskom regióne medzi krajiny s najvyšším podielom inoetnického a menšinového obyvateľstva. Táto skutočnosť je zaväzujúca k tomu, aby sa obraz Slovenskej republiky nevytváral len so zreteľom na majoritný národ Slovákov, ale ako obraz mnohoetnickej krajiny, ktorej dejiny a kultúra sú výsledkom spolužitia Slovákov s príslušníkmi národnostných menšín.

Tabuľka 15 Národnostné zloženie obyvateľstva mesta Levoča

národnosť	počet	%
slovenská	13409	94,06
maďarská	13	0,09
rómska	318	2,23
rusínska	45	0,32
česká	47	0,33
ukrajinská	10	0,07
nemecká	4	0,03
poľská	4	0,03
ruská	3	0,02
vietnamská	1	0,01
bulharská	1	0,01
srbská	1	0,01
rumunská	2	0,01
rakúska	1	0,01

čínska	4	0,03
talianška	1	0,01
francúzska	2	0,01
turecká	1	0,01
iná	9	0,06
nezistená	380	2,67

Zdroj 22 SODB 2021, vlastné spracovanie

Z tabuľky č. 15 môžeme vidieť, že v rámci Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2021 sa k slovenskej národnosti prihlásilo až 94,06% obyvateľov mesta Levoča. Na druhom mieste sa nachádza rómska národnosť ku ktorej sa hlási 2,23% obyvateľov. Ďalej sa obyvatelia mesta Levoča hlásia k rusínskej, českej, maďarskej, ukrajinskej, nemeckej národnosti, ktorých zastúpenie ale neprekročilo 1%.

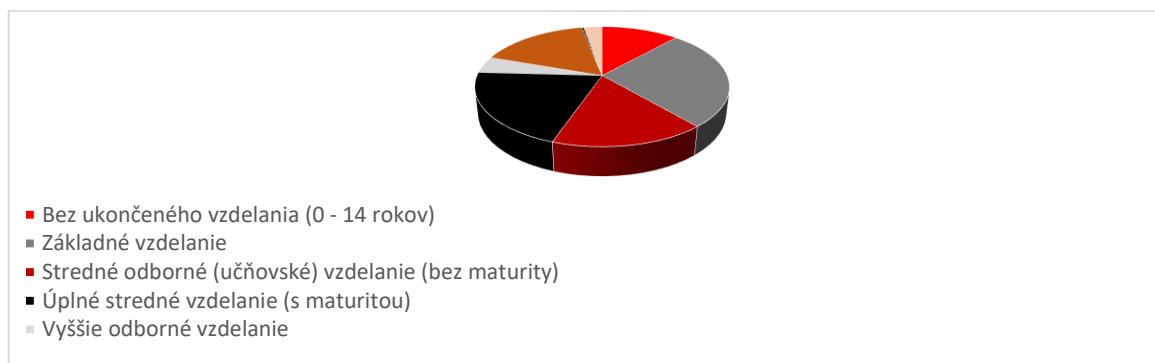
Vzdelanostná štruktúra

V porovnaní s krajinami Európskej únie má Slovenská republika vysoký podiel obyvateľov s aspoň s vyšším odborným vzdelaním. Napriek relatívne dynamickému rastu je podiel vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov stále nižší v porovnaní s európskym priemerom.

Tabuľka 16 Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva mesta Levoča

	počet	%
Bez ukončeného vzdelania (0 - 14 rokov)	1678	11,77
Základné vzdelanie	3870	26,52
Stredné odborné (učňovské) vzdelanie (bez maturity)	2387	16,74
Úplné stredné vzdelanie (s maturitou)	2948	20,68
Vyššie odborné vzdelanie	641	4,5
Vysokoškolské vzdelanie	2379	16,69
Bez školského vzdelania (15 a viac rokov)	41	0,29
Nezistené	402	2,28

Zdroj 23 SODB 2021, vlastné spracovanie

Na základe vyššie uvedenej tabuľky č. 16 a z nej vyplývajúceho grafu je evidentné, že najviac obyvateľov mesta Levoča má ukončené základné vzdelanie a to konkrétne 3870, čo predstavuje 26,52%. V porovnaní s celoslovenským priemerom, ktorý je 16,97% je tento údaj mimoriadne vysoký. Druhou najpočetnejšou skupinou sú osoby s úplným stredným vzdelaním (s maturitou) a to 2948, čo

predstavuje 20,68%. Podiel vysokoškolsky vzdelaných občanov mesta Levoča bol v roku 2021 16,69% s konkrétnym počtom 2379 obyvateľov. Slovenský priemer vysokoškolsky vzdelaného obyvateľstva tvorí 18,38%. Bez vzdelania v meste Levoča žije 41 obyvateľov, čo predstavuje 0,29%. V porovnaní s celoslovenským priemerom, ktorý je 0,28% je tento údaj takmer identický.

Obyvatelia mesta Levoča podľa náboženského vyznania

Tabuľka 17 Obyvatelia mesta Levoča podľa náboženského vyznania

Vierovyznanie	počet	%
Rímskokatolícka cirkev	9670	67,83
Evanjelická cirkev augsburgského vyznania	264	1,85
Gréckokatolícka cirkev	609	4,27
Reformovaná kresťanská cirkev (kalvínske)	6	0,04
Pravoslávna cirkev	74	0,52
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	82	0,58
Kresťanské zbory	303	2,13
Budhizmus	11	0,08
Ostatné a nepresne určené kresťanské cirkvi	26	0,18
Ad hoc hnutia	29	0,02
Bez vyznania	2293	16,08
Nezistené	830	5,82

Zdroj 24 SODB 2021, vlastné spracovanie

Vyššie uvedená tabuľka č. 17 a z nej vyplývajúce grafické znázornenie uvádza, že na území mesta Levoča sa nachádza až 67,83% obyvateľov s rímskokatolíckym vierovyznaním. Pri porovnaní údajov z predošlého Sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2011, kedy bolo percentuálne zastúpenie rímskokatolíckych veriacich 70%, zaznamenávame pokles v medziobdobí o 2,17%. Druhou najpočetnejšou skupinou veriacich je gréckokatolícka cirkev so zastúpením 4,27%. Výrazný nárast zaznamenali občania bez vierovyznania. V roku 2011 túto skupinu tvorilo 9% obyvateľstva. V roku 2021 sa percento zvýšilo na 16,08%, čo predstavuje 7,8% nárast. U 5,82% obyvateľstva nebolo zistené náboženské vyznanie.

2. ŠKOLSTVO

2.1. Dejiny školstva v meste Levoča

Mesto Levoča už niekoľko storočí patrí medzi centrá vzdelanosti a školstva na Slovensku. Od druhej polovice 17. storočia až po súčasnosť je sídlom viacerých vzdelávacích inštitúcií. Bolo tak i v minulosti, keď mnohé slovenské župy nemali ani jednu strednú školu, na Spiši ich bolo sedem a z toho v samotnom meste Levoča boli tri. Dejiny spišského školstva siahajú až do 13. storočia, kedy v neďalekej Spišskej Kapitule existovala Kapitulská škola, ktorú dozaista navštevovali aj Levočania. V 14. storočí bola už aj v Levoči s určitosťou škola, z ktorej sa v priebehu 15. storočia vyvinula škola vyššieho typu, stredná škola, tzv. vyššia latinská škola. Taká škola sa spomína v archívnych záznamoch už v roku 1417. O jej vysokej úrovni svedčí fakt, že v rokoch 1418-1542 vyštudovalo na krakovskej univerzite až 120 študentov z Levoče. Okrem toho viacerí vyštudovali aj vo Viedni či na iných univerzitách najmä v Nemecku. V roku 1544 prechádzala Levoča obdobím reformácie, ktoré tunajšej škole s určitosťou prospelo, nakoľko evanjelici školstvo podporovali hlavne z dôvodu, aby ľudia mohli aj sami čítať Bibliu. V roku 1571 sa kráľ Maximilián II. Habsburský rozhodol zriadiť v Uhorsku akadémiu a za jej sídlo určil Levoču. Po jeho smrti však jeho nástupca Rudolf II. Habsburský zriadenie akadémie vyslovene zakázal z obavy, aby sa akadémia nestala protestantskou akadémiou. Napriek tomu Levočania povolali za rektora novej školy Jána Mýliusu, ktorý tu v roku 1589 vypracoval nový študijný poriadok. Ten spôsobil, že nová levočská škola sa stala v tej dobe najlepšie organizovanou strednou školou v Uhorsku. Vzdelávalo sa v duchu humanizmu a renesancie, dôraz sa prikladal na to, že študentov škola nemá len učiť, ale aj vychovávať. Štúdium trvalo asi 14 rokov a každý ročník mal svojho učiteľa. Žiaci sa vzdelávali v oblasti čítania, písania, rétoriky, teológie, filozofie, etiky či astronómie, matematiky a spevu. Dôraz sa kládol najmä na krasopis, gramatiku a latinský jazyk, ktorý bol v tom čase v Uhorsku úradným jazykom. Školu hospodársky udržiavalo primárne mesto, ako jej patrón. Významnou pomocou boli tiež finančné prostriedky z tzv. Turzovskej nadácie. Táto nadácia nepodporovala len samotné školstvo, ale umožnila aj mnohým jej absolventom pokračovať v štúdiu na zahraničných univerzitách. Úlohou vyšších tried bolo pripraviť žiakov na vysokoškolské štúdium, no v prípade potreby mohli pôsobiť aj ako farári či učitelia. Škola mala totiž čiastočne vysokoškolský charakter. Z dôvodu školských reforiem Márie Terézie boli od školy oddelené nižšie triedy, z ktorých vznikla ľudová škola, samostatná stredná (spočiatku latinská) škola, ktorá sa začiatkom 19. storočia zmenila na päťtriedne lýceum. Od roku 1672 pôsobilo v Levoči paralelne s lýceom aj jezuitské gymnázium, ktoré bolo bezprostredným predchodcom dnešného gymnázia. Do Levoče bolo premiestnené zo Spišskej Kapituly. Štúdium trvalo šesť rokov a bolo rozdelené do tried tzv.: parvisov, principistov, syntaxistov, gramatikov, poetov a rétorov. Vyučovala sa latinská a grécka gramatika, neskôr aj matematika, dejepis a prírodné vedy. Pozornosť sa venovala aj výučbe náboženstva a spevu. Už od začiatku táto škola Levočanov prekvapila s tým, že pripravovali mnohé divadelné predstavenia aj v slovenskom jazyku a skúšky týchto predstavení boli prístupné verejnosti. V roku 1773, keď boli jezuiti zrušení, od roku 1776 do roku 1789 školu viedli minoriti, už ako vyššie gymnázium podľa nových školských predpisov. Nazývalo sa do roku 1851 Levočské kráľovské vyššie gymnázium. Gymnázium vtedy patrilo medzi najväčšie stredné školy na Slovensku.

Gymnázium v plynutí času mnohokrát menilo svoj názov v rámci jednotlivých historických, politických či náboženských pomerov. Samostatné gymnázium v Levoči vzniklo od 1. septembra 1969. V roku 1988 bolo pomenované podľa Jána Francisciho-Rimavského, hoci ten na tejto škole nikdy nepôsobil. V novodobých dejinách mala Levoča viac stredných škôl. V roku 1866 bol v Levoči založený Školský výchovný ústav pre dievčatá. Po jeho zániku vznikla na popud evanjelickej obce Levočská nekonfesionálna dievčenská škola, ktorá ale taktiež kvôli nízkemu počtu žiakov zanikla. V roku 1881 štát založil Maďarskú štátnu vyššiu dievčenskú školu v Levoči. Vyučovali sa na nej jazyky (maďarský, nemecký, latinský, francúzsky a nepovinne anglický), literatúra, ženské ručné práce, zdravotníctvo, pedagogika či náuka o domácnosti. Viedli aj kurzy maliarstva a umeleckých remesiel. Pri škole bol aj internát. V roku 1917 sa rokovalo o jej premene na dievčenské gymnázium, no po skončení prvej svetovej vojny zanikla v dôsledku zavedenia koedukácie. Ďalšou významnou strednou školou bol Rímskokatolícky dievčenský učiteľský ústav, založený v roku 1920 biskupom Jánom Vojtaššákom. Počas svojej pôsobnosti niekoľko krát zmenila názov a v dôsledku školských reforiem v roku 1950 zanikla. Vychovala však množstvo dobrých učiteliek základných škôl. Od roku 1929 pôsobil pri učiteľskom ústave aj Rímskokatolícky slovenský ústav pre vzdelávania učiteliek domácich náuk v Levoči. Nakoľko takéto inštitúcie boli okrem Levoče len v Bratislave a v Prešove, navštevovali ho študentky z celého Slovenska. Možno povedať, že tieto dve školy dali základ neskoršiemu pedagogickému školstvu v Levoči. Po druhej svetovej vojne v Levoči vznikli stredná pedagogická škola a zdravotnícka škola, ktoré dali spoločnosti mnohých dobrých odborníkov a v istej podobe existujú dodnes. Po roku 1989 vzniklo v Levoči aj cirkevné gymnázium. V súčasnosti sa Levoča stala sídlom detašovaného pracoviska Pedagogickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku. V priereze histórie vyšlo z Levočských škôl mnoho významných osobností. Môžeme spomenúť najmä svetoznámeho astronóma, matematika a univerzitného profesora Maximiliána Hella, historika Jána Bárdossyho, vynálezcu modernej fotografickej optiky Jozefa Maximiliána Petzvala a jeho brata, profesora matematiky na peštianskej univerzite Ota Petzvala či ministra s plnou mocou pre správu Slovenska Vavra Šrobára. A mnoho ďalších. Levočské vzdelávacie inštitúcie boli po stáročia pýchou mesta a malo by to tak byť aj v súčasnosti. *(Zdroj: Dr. h. c. doc. PhDr. Ivan Chalupecký)*

2.2. Vzdelávacia infraštruktúra na území mesta Levoča

V meste Levoča sú dostupné vzdelávacie zariadenia od materských škôl, základných, stredných škôl, gymnázií, stredných odborných škôl a učilišť až po vysokú školu. Okrem toho v meste pôsobia aj viaceré špeciálne školy pre žiakov s rôznymi druhmi znevýhodnenia, základná umelecká škola, Centrum voľného času a domovy mládeže. Mesto Levoča je zriaďovateľom šiestich materských škôl, troch základných škôl, Základnej umeleckej školy a Centra voľného času.

2.2.1. Materské školy

Mesto Levoča je zriaďovateľom piatich materských škôl a jedného elokovaného pracoviska. Okrem toho sú na území mesta ďalšie dve zariadenia, ktoré sú súčasťou internátnych škôl, pre deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. V roku 2017 bolo na základe rozhodnutia Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky – sekcia regionálneho školstva o vyradení piatich materských škôl zo siete škôl a školských zariadení materských škôl a školských zariadení ako súčasť Materskej školy Levoča, ul. Železničný riadok 3. Uznesením 23/33 zo dňa 18.08.2016 MZ schválilo VZN č. 7/2016 zriadenie elokovaných pracovísk a zariadení školského stravovania. Dôvodom schválených zmien bolo zefektívnenie riadenia a financovania materských škôl mesta Levoča. Koncom roka 2020 na základe VZN 8/2020 boli zrušené štyri elokované pracoviská ktoré patrili pod Materskú školu Levoča, ul. Železničný riadok 3. Na základe VZN 9/2020 boli materské školy opäť zriadené ako samostatné subjekty, okrem Elokovaného pracoviska Levočské Lúky, ktoré spadá pod kompetencie Materskej školy Levoča, ul. Predmestie 26.

Tabuľka 18 Počet tried, žiakov a zamestnancov materských škôl na území mesta Levoča

Materská škola Levoča	MŠL G. Háina	MŠL Žel. riadok	MŠL J. Francisciho	MŠL Predmestie	MŠL G. Hermana	MŠL Levoč. Lúky	spolu		MŠL G. Háina	MŠL Žel. Riadok	MŠL J. Francisciho	MŠL Predmestie	MŠL G. Hermana	MŠL Levoč. Lúky	spolu
Počet tried								Počet žiakov							
2014/2015	4	4	6	3	4	2	23	2014/2015	83	86	138	62	84	38	491
2015/2016	4	4	6	2	4	2	22	2015/2016	84	82	130	48	84	34	462
2016/2017	4	4	6	2	3	1,5	20,5	2016/2017	85	84	131	45	66	33	444
2017/2018	4	4	6	2	3	1,5	20,5	2017/2018	79	88	129	49	66	33	444
2018/2019	4	4	6	2	3	1	20	2018/2019	84	89	122	54	65	25	439
2019/2020	4	4	6	3	3	1	21	2019/2020	85	79	128	66	68	23	449
Počet pedagogických zamestnancov								Počet nepedagog. zamestnancov							
2014/2015	8	8	13	7	8	6	50	2014/2015	8	6	11	4	5	3	37
2015/2016	8	8	13	5	8	5	47	2015/2016	8	6	11	4	5	3	37
2016/2017	8	8	13	5	6	4	44	2016/2017	7	9	9	4	5	3	37
2017/2018	8	9	13	5	6	4	45	2017/2018	7	9	9	3	5	3	36
2018/2019	9	9	12	5	6	3	44	2018/2019	7	9	9	3	5	3	36
2019/2020	9	9	12	7	6	3	46	2019/2020	7	9	9	4	5	3	37

Zdroj 25 Materské školy Levoča, vlastné spracovanie

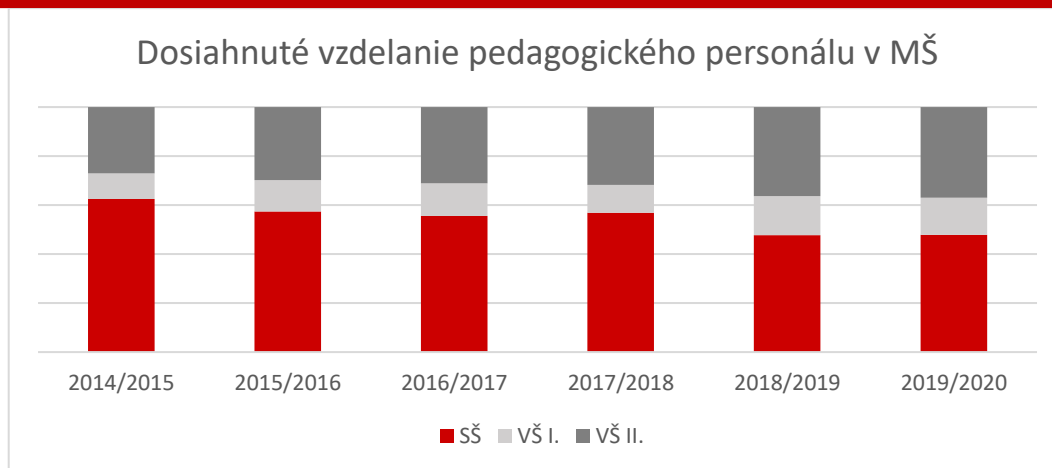
Materské školy v Levoči za od roku 2014 do roku 2020 každoročne navštevuje v priemere 455 žiakov. Kapacity materských škôl sú naplnené. V rámci sledovaného obdobia môžeme sledovať mierny pokles žiakov, ktorý je spôsobený demografickými procesmi a teda postupným klesajúcim trendom pôrodnosti v meste Levoča. Na základe celoštátnych predpokladov vývoja obyvateľstva na Slovensku môžeme konštatovať dostatočný počet ako i kapacity materských škôl v meste Levoča. Počet tried vo väčšine materských školách sa za sledované obdobie nezmenil. V Materskej škole Levoča, ul. Predmestie 26 sa v školskom roku 2015/2016 zrušila jedna trieda, no v šk. roku 2019/2020 sa opäť otvorila. V Materskej škole Levoča, ul. Gustáva Hermanna sa v šk. roku 2016/2017 zrušila jedna trieda. Znovuotvorená však nebola. V Materských školách pracovalo za sledované obdobie v priemere 49 pedagogických pracovníkov a 37 nepedagogických pracovníkov ročne. V rámci pedagogických zamestnancov je výhodou pôsobenie Strednej odbornej školy pedagogickej na území mesta.

Tabuľka 19 Dosiahnuté vzdelanie pedagogických zamestnancov

Materská škola Levoča	MŠL G. Haina	MŠL Žel. riadok	MŠL J. Francisciho	MŠL Predmestie	MŠL G. Hermanna	MŠL Levoč. Lúky	spolu		MŠL G. Haina	MŠL Žel. Riadok	MŠL J. Francisciho	MŠL Predmestie	MŠL G. Hermanna	MŠL Levoč. Lúky	spolu
SŠ								VŠ II. stupeň							
2014/2015	3	3	11	3	5	5	30	2014/2015	3	4	1	3	2	0	13
2015/2016	3	4	10	2	3	5	27	2015/2016	3	4	2	2	3	0	14
2016/2017	3	4	10	3	1	4	25	2016/2017	3	4	2	2	3	0	14
2017/2018	3	4	10	3	1	4	25	2017/2018	3	4	2	1	4	0	14
2018/2019	3	3	9	2	1	3	21	2018/2019	4	5	2	1	4	0	16
2019/2020	3	3	8	4	1	3	22	2019/2020	4	5	3	1	4	0	17
VŠ I. stupeň								VŠ III. stupeň							
2014/2015	2	0	1	1	1	0	5	2014/2015	0	0	0	0	0	0	0
2015/2016	2	0	1	1	2	0	6	2015/2016	0	0	0	0	0	0	0
2016/2017	2	0	1	1	2	0	6	2016/2017	0	0	0	0	0	0	0
2017/2018	2	0	1	1	1	0	5	2017/2018	0	0	0	0	0	0	0
2018/2019	2	1	1	2	1	0	7	2018/2019	0	0	0	0	0	0	0
2019/2020	2	1	1	2	1	0	7	2019/2020	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj 26 Materské školy Levoča, vlastné spracovanie

Na základe vyššie uvedenej tabuľky dosiahnutého vzdelania pedagogických zamestnancov materských škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Levoča, 51,02% má ukončené stredoškolské vzdelanie, 13,04% má ukončené vysokoškolské vzdelanie I. stupňa a 32,60% má ukončené vysokoškolské vzdelanie II. stupňa. Existencia strednej odbornej školy pedagogickej sa výrazne odzrkadľuje na vysokom počte absolventov strednej školy zamestnaných v materských školách, nakoľko po jej absolvovaní nie je potrebné disponovať aj vysokoškolským vzdelaním.

Napriek tomu z vyššie uvedeného grafu môžeme usudzovať, že počet pedagógov so stredoškolským vzdelaním má klesajúcu tendenciu a na druhej strane počet pedagógov s vysokoškolským vzdelaním I. a II. stupňa má rastúcu tendenciu, čo predstavuje priaznivý predpoklad zvyšovania odbornosti pedagogického personálu.

Tabuľka 20 Účast' na školeniach a kurzoch za rok 2019

Materská škola Levoča	MŠL G. Haina	MŠL Žel. riadok	MŠL J. Francisciho	MŠL Predmestie	MŠL G. Hermana	MŠL Levoč. Lúky	spolu		MŠL G. Haina	MŠL Žel. Riadok	MŠL J. Francisciho	MŠL Predmestie	MŠL G. Hermana	MŠL Levoč. Lúky	spolu
Funkčné vzdelávanie	1	0	0	1	1	0	3	Aktualizačné	9	9	12	7	6	3	46
Inovačné	1	0	0	0	0	0	1	iné	0	0	12	0	0	0	12

Zdroj 27 Materské školy Levoča, vlastné spracovanie

Pedagogickí zamestnanci všetkých materských škôl sa pravidelne zúčastňujú na rôznych školeniach, kurzoch a ďalších formách vzdelávania, ktoré zvyšuje ich kvalifikáciu, podporuje kariérny rast a aktualizuje ich vedomosti o inovatívne a moderné formy či metódy vyučovania, ktoré ďalej prenášajú do praxe.

CHARAKTERISTIKA JEDNOTLIVÝCH MATERSKÝCH ŠKÔL ZRIADENÝCH MESTOM **LEVOČA**

➤ Materská škola Levoča, Železničný riadok 3

Materská škola sídli v účelovej dvojpodlažnej budove, z ktorej horné poschodie slúži na výchovno-vzdelávaciu činnosť. Na dolnom poschodí sa nachádza jedáleň s kuchyňou. Priestranné miestnosti tried slúžia ako herne, centrá aktivít a súčasne aj ako spálne pre deti kde sa denne rozkladajú ležadlá. Súčasťou materiálno-technického vybavenia sú učebné pomôcky, detská a odborná literatúra, telovýchovné náradie a náčinie, audiovizuálna technika či výpočtová technika. Školský dvor je vybavený preliezkami, pieskoviskami, hojdačkami a domčekom. Súčasťou školského dvora je aj multifunkčné

dopravné ihrisko, ktoré slúži aj pre iné materské a základné školy. Vzhľadom na zameranie školy na dopravnú výchovu zážitkovým učením na dopravnom ihrisku, pedagogický personál vedie deti aby vnímali kamaráta ako účastníka dopravnej premávky, rešpektovali ho a dodržiavali pravidlá dopravnej výchovy. Materská škola vytvára podmienky na dosiahnutie optimálnej kognitívnej, senzomotorickej a sociálno-citovej úrovne ako základu na školské vzdelávanie i na život v spoločnosti s prihliadnutím na jedinečnosť dieťaťa. Výchovno-vzdelávací proces je zabezpečovaný 100% kvalifikovaným pedagogickým personálom, ktorý pracuje podľa Školského vzdelávacieho programu „Šťastné deti“.

Potreby školy:

- ❖ Nutnosť opravy chodníkov,
- ❖ zakúpenie umývačky riadu a konvektomatu do školskej jedálne.

➤ **Materská škola Levoča, Predmestie 26**

Materská škola je dvojpodlažná budova, prevádzkuje tri triedy, v ktorých sú deti od 2,5 – 4 rokov, 4 – 5 rokov a od 5 – 6 rokov. Výchovno-vzdelávací proces sa zameriava hlavne na rozvíjanie komunikačných schopností, keďže materskú školu navštevujú deti z marginalizovaných rómskych komunít. Prostredníctvom spontánnych hier a riadených činností sú vytvárané možnosti verbálneho kontaktu medzi deťmi a deťmi s dospelými. Dbá sa na dodržiavanie postupnosti osvojovania štátneho jazyka (objekt/obraz – slovo/pojem). Pri osvojovaní nových slov sú u detí zapájané sluchové, zrakové a hmatové vnemy, ktoré sú dopĺňané o rôzne činnosti, pohyb a dramatizáciu. Materská škola disponuje prízemnou šatňou pre deti, jedálňou, kuchyňou, riaditeľňou, kanceláriou ŠJ, pracovňou, potravinovým skladoom a sociálnym zariadením so sprchou. Na poschodí sú umiestnené triedy, dve miestnosti určené na odkladanie posteľnej bielizne, sociálne zariadenie s umývarkou a sklad pomôcok. Súčasťou školy je aj školská záhrada, ktorý je ohraničená murovaným oplotením, ktoré prešlo rekonštrukciou. Nachádzajú sa tu taktiež pieskoviská s prístreškom, dve hojdačky na pružinách upevnené v zemi.

Potreby školy:

- ❖ Oprava potrubia v kancelárii pre vedúcu ŠJ,
- ❖ oprava stropu v jedálni (pretekánie vody z vrchného podlažia),
- ❖ rekonštrukcia kotolne,
- ❖ úprava a vyrovnanie terénu na školskom dvore,
- ❖ pec do kuchyne,
- ❖ oprava konvektomatu,
- ❖ rekonštrukcia detskej umyvárky,
- ❖ oprava fasády na budove MŠ,
- ❖ oprava/výmena dverí z dôvodu opadávania farby.

➤ **Materská škola Levoča, Gustáva Hermanna 9**

Materská škola je zameraná na výchovu detí a rodičov k športovo-pohybovým aktivitám a zdravému životnému štýlu. Zameranie je nasmerované na plnenie hlavného cieľa Štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie v materskej škole. Zameranie školy na šport je rozvíjaný prostredníctvom rôznych pohybových aktivít počas výchovno-vzdelávacieho procesu. Jedenkrát týždenne sa uskutočňujú dopoludňajšie aktivity s telovýchovným zameraním v telocvični SOUP Majstra Pavla v Levoči. Priestory trojtriednej materskej školy sú plne využité, nakoľko budova nie je účelová, ale prispôsobená jej požiadavkám a potrebám. Budova je pamiatkovým objektom bývalého rodinného domu s obnovenou fasádou, vymenenými oknami, upravenou terasou a chodníkmi. V prvej vstupnej budove je priestranná šatňa, jedáleň s kuchyňou a dve triedy. Každá trieda disponuje dvomi miestnosťami. V druhej, poschodovej budove sú dve triedy, šatňa, sociálne zariadenie a kancelária, ktorá slúži pre vykonávanie administratívnej práce riaditeľky a vedúcej ŠJ. Škola je vybavená dostatočným množstvom hračiek z ekologického materiálu, učebnými pomôckami, didaktickým materiálom, výpočtovou technikou, telocvičným náradím a náčiním. Exteriér MŠ dotvára záhrada a školský dvor, ktoré sú terasovite spojené. Hornú časť školského dvora s chodníkmi zo zámkovej dlažby deti využívajú ako mini dopravné ihrisko. Dolnú časť školskej záhrady tvorí trávnatá plocha s pieskoviskom, altánok, preliezky, hojdačky, šmýkačka a priestor na spontánne pohybové aktivity.

Potreby školy:

- ❖ Oprava fasády,
- ❖ oprava schodov vedúcich na školskú záhradu,
- ❖ obstaranie pomôcok pre obohatenie hrových pohybových aktivít na školskom dvore,
- ❖ výmena linolea v školskej jedálni,
- ❖ rekonštrukcia sociálnych zariadení v druhej časti budovy, ktoré nezodpovedajú normám.

➤ **Materská škola Levoča, J. Francisciho 8**

Materská škola je šesťtriedna. Pozostáva z hospodárskeho pavilónu a troch pavilónov, kde sú umiestnené triedy. V hospodárskom pavilóne sa na prízemí nachádza kuchyňa s príslušnými priestormi skladov, práčovňa a pivnica. Na poschodí sú umiestnené účelové priestory pre personál, zborovňa, riaditeľňa, miestnosť pre administratívne pracovníčky, kabinet učebných pomôcok, telocvična so šatňou, nárad'ovňou a sociálne zariadenia. Jednotlivé pavilóny sú spájané spojovacou chodbou. Hrové a pracovné kútiky sa umiestňujú v priestore, ktorý je vybavený účelovo a slúži na spontánne hry a učiteľkou plánovanú a riadenú výchovno-vzdelávaciu činnosť. Zameraním materskej školy je rozvíjanie prírodovednej gramotnosti, formovanie základov humánneho a morálneho vzťahu k prírode a zdravého životného štýlu. Na získavanie zručností, návykov, postojov a rozšírenie poznatkového systému v oblasti environmentálneho cítenia a zdravého životného štýlu sú využívané bohaté možnosti blízkeho prírodného prostredia a školskej záhrady. Cieľom výchovy a vzdelávania je upevňovať postoje a hodnotovú orientáciu k zdravému spôsobu života uplatňovaním aktivizujúcich metód, zážitkového učenia či outdoorovou edukáciou. Poznávať prírodu prostredníctvom experimentovania, vedeckého

premýšľania, argumentovania, hľadať odpovede na otázky vychádzajúce z aktuálnych predstáv. Zvyšovať pohybovú výkonnosť, podporovať a rozvíjať telesný a duševný vývin dieťaťa.

Potreby školy:

❖ **Celková rekonštrukcia MŠ**

- ❖ Zateplenie budovy + fasáda
- ❖ Oprava strechy
- ❖ Kompletná výmena elektrických rozvodov a vykurovacích telies
- ❖ Výmena podlahových krytín
- ❖ Inštalácia núteného vetrania s rekuperáciou
- ❖ Rekonštrukcia detských sociálnych zariadení a umyvární
- ❖ Oplotenie MŠ
- ❖ Modernizácia vybavenia školskej kuchyne
- ❖ Rekonštrukcia skladových priestorov
- ❖ Obnova betónových terás pri jednotlivých pavilónoch
- ❖ Obnova asfaltových chodníkov v blízkosti vstupov do MŠ
- ❖ Pravidelná investícia do obnovy a modernizácie učebných pomôcok, hrových prvkov a vybavenosti pre účely pohybových aktivít v školskej záhrade.

➤ **Materská škola Levoča, Gašpara Haina 36**

Cieľom materskej školy je ponúkať deťom aktivity na vyjadrovanie radosti z existencie krás živej i neživej prírody. Priviesť ich k poznaniu, že Zem je krásne miesto pre život a uvedomiť si význam jej ochrany, pretože má priamy vzťah na naše zdravie. Štvortriedne pracovisko je architektonicky zakomponované do tichej, pokojnej časti mesta, mimo dopravného ruchu, obklopená zeleňou záhrad a zvýhodnená blízkosťou prírody. Jej komplex tvorí účelová trojpavilónová budova prepojená spojovacou chodbou. Exteriér tvorí školská záhrada, ktorá je členená na menšie časti v blízkosti jednotlivých pavilónov. V týchto zónach sú stabilne nainštalované rôzne vybavenia pre deti. Celý školský areál je novo oplotený. V predchádzajúcom päť ročnom období bola materská škola rozsiahle rekonštruovaná v priestoroch dvoch pavilónov a spojovacej chodby. Exteriér je postupne obohacovaný o nové záhradné prvky. Keďže je materská škola zameraná na environmentálnu výchovu, v šk. roku 2020/2021 sa začalo s realizáciou projektu „Vzácná zelená“. Prostredníctvom tohto projektu sa začala zveľaďovať školská záhrada o ďalšie zaujímavé prvky – zrealizovala sa oddychová časť pod vrbovou kupolou, skalky, bylinková špirála, hmyzí hotel, ovocný sad – výsadba ovocných stromov, kríkov a podobne.

Potreby školy:

- ❖ Zabezpečiť rekonštrukciu asfaltovej plochy na pohybové aktivity na pohybové aktivity detí a realizáciu dopravnej výchovy,
- ❖ odstránenie plesní v prechodovej (spojovacej chodbe),
- ❖ modernizácia vybavenia progresívnymi a inovatívnymi učebnými pomôckami a hrami,

- ❖ doplniť kabinety o metodické pomôcky, telovýchovné pomôcky, detskú i učiteľskú knižnicu,
- ❖ zakúpenie nových postelí, ktoré by uľahčili manipuláciu a ušetrili priestor ich jednoduchým uskladnením.

➤ ***Materská škola Levoča, elokované pracovisko Levočské Lúky***

Elokované pracovisko mestská časť Levočské Lúky sa nachádza mimo mesta Levoča, v mestskej časti Levočské Lúky. Materská škola je umiestnená v dvojpodlažnej účelovej budove. Na prízemí sa nachádza jedna väčšia a jedna menšia trieda, kde sa uskutočňuje výchovno-vzdelávací proces. Súčasťou prízemnia je aj kabinet pre pedagogických zamestnancov, umývárňa so sociálnym zariadením, kuchyňa, školská jedáleň, sklad a kotolňa. Vrchná časť budovy je momentálne uzatvorená. K objektu materskej školy prislúcha areál určený na pobyt vonku, telovýchovné, rekreačné aktivity, záujmovú a hrovú činnosť detí. Na dvore sa nachádza trávnatá plocha a pieskovisko. Materskú školu v súčasnosti navštevuje 21 detí, prevažne zo sociálne znevýhodneného prostredia. Materská škola je primárne zameraná na osvojenie si štátneho jazyka bez potláčania kultúrnej identity dieťaťa, čím sa deti pripravujú na vstup do základnej školy. Komunikuje sa o ich vlastných tradíciách, rómskych zvykoch a kultúre. Rozvíja sa dieťa a jeho schopnosť učiť sa využívaním hudobného, výtvarného či dramatického umenia. V spolupráci s rodinou sa zdôrazňuje potreba každodennej hygieny a starostlivosti o zdravie dieťaťa. V priebehu školského roka 2020/2021 boli prijatí dvaja asistenti prostredníctvom projektu PRIM 2.

Potreby školy:

- ❖ akútne oplotenie priestoru, z dôvodu pravidelného poškodzovania budovy vandalmi.
- ❖ Rekonštrukcia vnútorných omietok
- ❖ Modernizácia dverných otvorov vo vnútri budovy
- ❖ Osadenie mreží pred vstupom do MŠ

2.2.2. Základné školy

Mesto Levoča je zriaďovateľom troch základných škôl a jednej Základnej umeleckej školy na základe prenesených kompetencií. Základné školy sú výchovno-vzdelávacími inštitúciami, ktoré poskytujú základné všeobecné vzdelanie deťom a mládeži vo veku od 6 až 15 rokov. Základné školy v Levoči sú spádové aj pre okolité obce v ktorých sa základná škola nenachádza: Dlhé Stráže, Dravce, Kurimany, Uloža, Klčov, Domaňovce, Dol'any, Pavl'any, Nižné a Vyšné Repaše, Olšavica a ďalšie. Autobusové spojenie z okolitých dedín je prispôsobené vyučovaciemu času, preto doprava žiakov do školy je denne dostupná. Základné školy v meste Levoča sú dobre dostupné v kompaktnej mestskej zástavbe. Žiaci z mestských častí Levočská Dolina a Závada musia dochádzať, pričom cesta mestskou hromadnou dopravou trvá v priemere 10 minút.

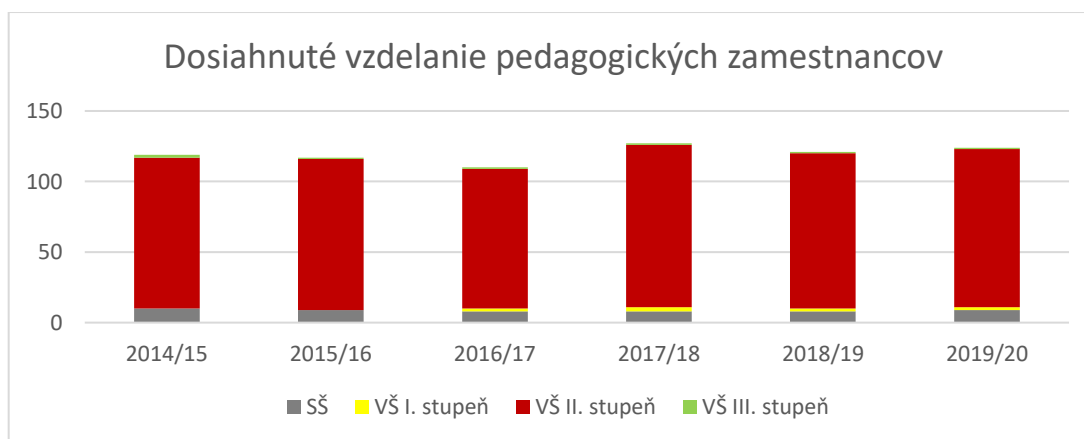
Tabuľka 21 Počet žiakov, tried a zamestnancov základných škôl na území mesta Levoča

Základné školy na území mesta Levoča	ZŠL G. Haina	ZŠL J. Francisciho	ZŠL Nám. Š. Kulberta	Šúkro. základná škola	spolu	Základné školy na území mesta Levoča	ZŠL G. Haina	ZŠL J. Francisciho	ZŠL Nám. Š. Kulberta	Šúkro. základná škola	spolu
Počet tried						Počet žiakov					
2014/2015	26	24	18	1	69	2014/2015	615	469	376	11	1471
2015/2016	26	21	18	2	67	2015/2016	577	455	375	28	1435
2016/2017	26	18	18	3	65	2016/2017	556	420	367	49	1392
2017/2018	24	18	18	4	64	2017/2018	523	433	356	75	1387
2018/2019	22	17	17	6	62	2018/2019	508	431	345	106	1390
2019/2020	23	17	16	8	64	2019/2020	498	432	360	129	1419
Počet pedagogických zamestnancov						Počet nepedagog. zamestnancov					
2014/2015	48	44	34	3	129	2014/2015	15	13	12	0,2	40,2
2015/2016	53	39	36	4	132	2015/2016	15	14	13	0,5	42,5
2016/2017	45	35	30	5	115	2016/2017	15	14	12	0,5	41,5
2017/2018	45	34	35	18	132	2017/2018	15	14	12	1,5	42,5
2018/2019	41	33	33	15	122	2018/2019	15	13	11	2	41
2019/2020	40	32	30	22	124	2019/2020	15	13	13	2	43

Zdroj 28 Základné školy na území mesta Levoča, vlastné spracovanie

Medzi rokmi 2014 – 2020 bolo v základných školách v meste Levoča otvorených v priemere 65 tried ktoré navštevovalo v priemere 1415 žiakov. Počet tried v priebehu rokov zaznamenal mierne klesajúcu tendenciu a ich počet sa znížil zo 69 na 64. Rovnako ako aj počet žiakov, ktorých počet sa za sledované obdobie znížil len o 52, čo vzhľadom na demografický vývoj obyvateľov nie je ohrozujúci. V základných školách za sledované obdobie učilo v priemere 126 pedagogických zamestnancov a 42 nepedagogických zamestnancov.

Graf 7 Dosiahnuté vzdelanie pedagogických zamestnancov základných škôl v meste Levoča

Zdroj 29 Základné školy v meste Levoča, vlastné spracovanie

Na základe vyššie uvedeného grafu môžeme konštatovať, že v dosiahnutom vzdelaní pedagogických zamestnancov dominuje vysokoškolské vzdelanie II. stupňa a to u 90% pedagogických zamestnancov. Dôvodom je fakt, že výkon tejto profesie vyžaduje príslušné vzdelanie v pedagogickom smere ukončené magisterskou štátnou skúškou. Stredoškolským vzdelaním na základných školách v Levoči disponuje 8% pedagogických zamestnancov, 1,7% má ukončené vysokoškolské vzdelanie I. stupňa a 0,3% má ukončené vysokoškolské vzdelanie III. stupňa.

Pedagogickí zamestnanci všetkých základných škôl sa pravidelne zúčastňujú na rôznych školeniach a kurzoch v rámci Celoživotného vzdelávania, ktoré sa uskutočňuje prostredníctvom formálneho a neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa. Umožňuje pedagogickým zamestnancom doplniť, rozšíriť a prehĺbiť získané vzdelanie, rekvalifikovať sa alebo uspokojiť svoje záujmy. Účasť pedagogických zamestnancov na školeniach a kurzoch za rok 2019 môžeme vidieť v tabuľke nižšie.

Tabuľka 22 Účasť pedagogických zamestnancov na školeniach a kurzoch (údaje za rok 2019)

Základné školy na území mesta Levoča	ZŠL G. Haina	ZŠL J. Francisciho	ZŠL Nám. Š. Kulberta	Súkro. základná škola	spolu
adaptačné	0	4	1	0	5
aktualizačné	41	39	10	0	90
inovačné	3	0	0	0	3
špecializačné	0	0	0	0	0
inovačné funkčné	1	1	0	1	3
iné	0	0	1	0	1

Zdroj 30 Základné školy na území mesta Levoča, vlastné spracovanie

Charakteristika jednotlivých základných škôl pôsobiacich na území mesta Levoča

➤ Základná škola v Levoči, ul. Gašpara Haina 37

Základná škola v Levoči, ul. Gašpara Haina 37 je plnoorganizovaná škola so všetkými ročníkmi. Škola je situovaná v blízkosti autobusovej stanice a sídlisk Pri Prameni, Rozvoj a Pod Vinicou. Kapacita školy je 700 žiakov. Škola poskytuje vzdelanie aj žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia, v bežných triedach sú začlenení aj žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Od šk. roku 2001-2002 škola zabezpečuje aj vzdelávanie žiakov so zdravotným postihnutím a zdravotným znevýhodnením. Pre

žiacov s vývinovými poruchami učenia zabezpečuje kompenzačné pomôcky a odborné vedenie školskou špeciálnou pedagogičkou. V prípade záujmu rodičov sú vytvárané podmienky pre začlenenie do vyučovania žiakov s nadaním. Škola má zabezpečený bezbariérový prístup a sociálne zariadenia pre potreby žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Celá budova školy je prostredníctvom WIFI siete pripojená na internet. Škola v súčasnosti disponuje: tromi počítačovými učebňami, na využívanie IKT sú bežné triedy vybavené 29. interaktívnymi tabuľami, školským jazykovým laboratóriom pre 30 žiakov, ktorého súčasťou je aj knižnica s cudzojazyčnou literatúrou pre žiakov a učiteľov školy. V škole sú ďalej zriadené a plne vybavené odborné učebne pre výučbu predmetov fyzika, chémia, biológia a technika (*realizované v rámci projektu: „Podpora profesijnej orientácie žiakov základnej školy na odborné vzdelávanie a prípravu prostredníctvom rozvoja polytechnickej výchovy zameranej na rozvoj pracovných zručností a práca s talentami.“*) Jedna trieda je vybavená ozvučením pre výučbu hudobnej výchovy. Na vyučovanie telesnej výchovy slúži telocvičňa s odpruženou športovou podlahou a školské športové ihrisko v areály školy s tartanovou dráhou, ktoré umožňuje žiakom, učiteľom a rodičom športové vyžitie. Každoročne sú dopĺňané moderné učebné pomôcky, čo umožňuje tvorivejšie a efektívnejšie vyučovanie. Škola vytvára bezpečné a zdraviu vyhovujúce podmienky v priestoroch na vyučovanie, čo zabezpečujú pravidelné poučenia žiakov a školenia zamestnancov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci. Rovnako tak je pravidelne realizovaná kontrola školských priestorov kvalifikovaným revíznym technikom. Na základe výsledkov revízie škola zabezpečuje a kontroluje odstraňovanie nedostatkov.

Tabuľka 23 Krúžková činnosť ZŠ G. Haina

Šk. rok	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Počet krúžkov						17	14
počet žiakov						350	292

Zdroj 31 ZŠ G. Haina, vlastné spracovanie

➤ Základná škola Levoča, Námestie Štefana Kulberta

Základná škola je plnoorganizovaná s vyučovacím jazykom slovenským a poskytuje základné vzdelanie v zmysle Školského vzdelávacieho programu. Budova školy bola slávnostne otvorená v 5. júna 1899. Má kapacitu 27 tried. Škola sídli v jednej budove spolu so Školskou jedálňou a Školským klubom detí. Z národného projektu: „Pomáhajúce profesie v edukácii žiakov“ v škole pracuje jeden sociálny pedagóg, jeden školský špeciálny pedagóg a dve pedagogické asistentky. Všetci pedagógovia spĺňajú podmienky odbornej a pedagogickej spôsobilosti. Na škole pôsobí aj výchovný poradca. V prípade potreby sú využívané služby centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie. Na škole sú vytvorené funkcie koordinátora protidrogovej prevencie, školy podporujúce zdravie, výchovy k manželstvu a rodičovstvu, čitateľskej gramotnosti, matematickej gramotnosti a boja proti obezite. Učitelia sa priebežne vzdelávajú odborne i metodicky. Škola je zapojená do projektu E testovanie,

Školské mlieko a školské ovocie. Pravidelne sa organizujú projekty zamerané na environmentálnu výchovu (zber papiera, separovaný zber odpadu v triedach) Každoročne je pre žiakov organizovaný lyžiarsky výcvik, plavecký výcvik a škola v prírode. V budove sa nachádza 27 kmeňových učební. Pre potrebu jednotlivých premetov sú zriadené odborné učebne. Každá trieda je vybavená interaktívnou tabuľou alebo interaktívnym panelom. K dispozícii sú taktiež dve moderné počítačové učebne s pripojením na internet a množstvom výučbových programov. Z prostriedkov získaných v projektoch sú zriadené: nová učebňa cudzích jazykov, fyzikálno-chemická učebňa a učebňa technickej výchovy. V škola sa nachádzajú aj učebne hudobnej výchovy a biológie. Hodiny telesnej výchovy sa realizujú v školskej telocvični a na školskom multifunkčnom ihrisku, ktoré pre svoju činnosť využíva i školský klub detí. Učebné pomôcky sa nachádzajú v odborných učebniach a v kabinetoch učiteľov. Neoddeliteľnou súčasťou činnosti školy je aj výchova k bezpečnému správaniu sa žiakov na hodinách. Žiaci sú pravidelne oboznamovaní s pravidlami bezpečného správania sa v priestoroch školy i mimo nej. Zamestnanci pravidelne absolvujú školenia BOZP. Škola má bezpečnostného a požiarneho technika. Na všetkých technických prístrojoch a zariadeniach je pravidelne vykonaná odborná prehliadka, revízia v zmysle platných predpisov.

Tabuľka 24 Krúžková činnosť ZŠ Š. Kulberta

Šk. rok	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Počet krúžkov	16	15	18	18	19	17	14
počet žiakov	243	241	259	223	219	205	199

Zdroj 32 ZŠ Š. Kulberta, vlastné spracovanie

Potreby školy:

- ❖ Rekonštrukcia havarijného stavu fasády
- ❖ oprava oplatenia pred budovou školy
- ❖ rekonštrukcia havarijného stavu kanalizácie budovy
- ❖ rekonštrukcia havarijného stavu vodovodného potrubia so studenou vodou
- ❖ vybudovanie šatní pre žiakov
- ❖ vybudovanie relaxačno-oddychovej zóny pre žiakov v exteriéry školy

➤ **Súkromná základná škola, Kláštorská 37**

Súkromná základná škola vznikla zaradením MŠVVŠ SR do siete škôl a školských zariadení k 01.09.2014 otvorením 1. ročníka. Dnes má škola 8 ročníkov v rámci ktorých je 12 tried a školu navštevuje 187 žiakov. Škola poskytuje primárne a nižšie sekundárne vzdelanie. Súkromná základná škola sa zameriava na vytváranie čo najlepších podmienok pre realizáciu edukačného procesu a mimoškolských aktivít, pričom preferuje jazykové vzdelávanie. Neustále je vynakladané úsilie zlepšovať a zefektívňovať vyučovací proces zavádzaním moderných vyučovacích metód s využitím

informačných a komunikačných technológií. Škola sa snaží vytvárať pozitívnu pracovnú atmosféru a podnetné prostredie, plné dôvery a porozumenia. V každej triede je najviac 16 žiakov, čo umožňuje individuálny prístup ku každému žiakovi. Anglický jazyk sa vyučuje už od 1. ročníka, dve hodiny do týždňa a na druhom stupni tri hodiny týždenne. Výnimočnosť súkromnej základnej školy je uplatňovanie písania formou Comenia script – písanie nespojitým písmom. Písmo je praktické pre deti, je jednoduché, moderné a súčasné. Cieľom projektu Comenia script je radosť z písania a bezproblémová, čitateľná komunikácia latinkou na medzinárodnej úrovni. Zohľadňuje písanie aj dysgrafikom a ľavákom. Ďalej škola podporuje čítanie u žiakov, ktoré sa uskutočňuje na hodinách slovenského jazyka, organizuje čitateľské piatky a večerné online čítanie obľúbených detských autorov. Škola sa taktiež vyzdvihuje dramatickú výchovu, ktorá sa vyučuje v 4. a 5. ročníku a v rámci ktorej žiaci vyhrávajú množstvo recitačných súťaží. Pravidelne sa organizujú tematické dni zamerané na zdravie, rozvoj čitateľskej gramotnosti, finančnej gramotnosti a iné. Žiaci súkromnej základnej školy si založili školský parlament, ktorý spolupracuje s vedením školy. Škola taktiež podporuje všetky športové aktivity svojich žiakov a zamestnancov.

Tabuľka 25 Krúžková činnosť Súkromná základná škola

Šk. rok	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Počet krúžkov	0	0	3	3	3	5	6
počet žiakov	0	0	23	24	31	41	54

Zdroj 33 Súkromná základná škola, vlastné spracovanie

Potreby školy:

- ❖ Materiálne zabezpečenie školy:
- ❖ kúpa nábytku na zveľadenie tried, chodieb, nákup sedacích vakov a stolíkov a vytvorenie oddychovej zóny pre žiakov,
- ❖ kúpa nového nábytku, pracovných stolov pre zamestnancov – zborovňa
- ❖ nákup ďalších kníh do školskej knižnice
- ❖ obnova opotrebovaných digitálnych technológií

➤ **Základná škola, Francisciho 11**

Základná škola je plnoorganizovaná škola, ktorá poskytuje primárne i nižšie stredné vzdelanie. Vyučovanie prebieha v slovenskom jazyku. Budova školy bola slávnostne odovzdaná do užívania 5. apríla 1982 a bola projektovaná na 22 tried a približne 660 žiakov. Škola je typickou „sídľiskovou“ školou, ktorej spádovú oblasť tvoria ulice Francisciho, Gerschika, Czauczika a Nad tehelňou. Škola zlučuje základnú školu, školský klub detí a školskú jedáleň. Materiálno-technické vybavenie školy je na dobrej úrovni – škola je dobre vybavená počítačovou technikou. Disponuje 4 počítačovými učebňami, kabinetom s výpočtovou technikou a tlačiarňami určenom pre učiteľov. Každý učiteľ má služobný notebook a 13 učiteľov má aj tablet. Ďalej sa v škole nachádza aj jedna jazyková učebňa, 10 tried je

vybavených interaktívnymi tabuľami (9ks – prvý stupeň, 1ks – druhý stupeň). Ďalšie 4 učebne sú vybavené počítačom a dataprojektorom, ktoré využívajú učitelia aj žiaci pre vlastné prezentácie. Ďalej škola disponuje 2 učebňami hudobnej výchovy, ktoré sú vybavené hudobnými nástrojmi (klavír, klávesy, bubny, gitara, reproduktory). V škole sa nachádza aj dielňa s kuchynkou, ktorá slúži pre výučbu predmetov technika a pracovné vyučovanie, ktoré sa opäť vracia do vyučovacieho procesu. V škole sa nachádza aj bohato vybavená školská žiacka a učiteľská knižnica. Škola nemá vlastnú telocvičňu, využíva mestskú športovú halu, ktorá je majetkom Mesta Levoča a škola si ju za poplatok prenája nielen na vyučovanie telesnej a športovej výchovy, ale aj na iné aktivity, ako napr. krúžkovú činnosť alebo činnosť školského klubu detí. Budova školy je s halou prepojená spojovacou chodbou. V tesnej blízkosti školy sa nachádza aj futbalové, basketbalové a multifunkčné ihrisko a doskočisko pre skok do diaľky. Tiež nie sú majetkom školy a využíva ich aj verejnosť. Kompenzačné pomôcky pre začlenených žiakov ma škola zabezpečené, v edukačnom procese sa používajú podľa odporúčaní poradenského zariadenia. Medzi mnohé aktivity, ktoré škola realizuje pre žiakov v ich voľnom čase patrí ZO FÉNIX Levoča. Detská organizácia Fénix vznikla ako občianske združenie detí a mládeže, za výraznej podpory Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, ktorú administruje IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže. Hlavným cieľom organizácie je vytvárať deťom a mládeži podmienky na aktívne, obohacujúce a zmysluplné trávenie voľného času. Vo svojej činnosti sa organizácia zameriava na prepájanie formálneho a neformálneho vzdelávania. Projekty na školský rok 2021/2022 – NP Pomáhajúce profesie v edukácii detí a žiakov, Fenomény sveta, Matematické didaktické hry na šachovnici, eTwinning – medzinárodné partnerstvá škôl, NP Duálne vzdelávanie, BUBO na hodinách TSV, IT Akadémia, Zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov ZŠ, Zdravá škola, Školské ovocie, Moja prvá škola, Školské mlieko, Modernjšia škola, ERASMUS, NP edit 2. Okrem vyššie uvedených projektov sa škola zapája do mnohých sociálnych, športových a environmentálnych projektov.

Tabuľka 26 Krúžková činnosť Základná škola Francisciho 11

Šk. rok	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Počet krúžkov	14	19	12	14	11	11
počet žiakov	204	284	190	198	176	169

Zdroj 34 Základná škola Francisciho 11, vlastné spracovanie

Potreby školy:

- ❖ Zatekajúca rovná strecha školskej jedálne,
- ❖ PVC podlahy v 8 triedach, na chodbách a schodištiach,
- ❖ výmena/oprava elektro rozvodov,
- ❖ výmena 19. sociálnych zariadení,
- ❖ stavebné a inštalačné práce v nových učebniach,
- ❖ nákup nových počítačov do počítačových učební,
- ❖ interaktívne tabule do tried na druhom stupni,
- ❖ zariadenia umožňujúce online výučbu pre žiakov zo znevýhodneného prostredia,

- ❖ nákup softvérov do počítačov, spojené s obdobím dištančného vyučovania a v budúcnosti hybridnej výučby.

2.2.3. Stredné školy

Stredné školy poskytujú žiakom stredné odborné vzdelanie, úplné stredné odborné vzdelanie, úplné stredné všeobecné vzdelanie a vyššie odborné vzdelanie. Pripravujú žiakov na výkon povolání, činností v národnom hospodárstve, ostatné oblasti života či na vysokoškolské štúdium. Na poli stredoškolského vzdelania sa na území mesta Levoča nachádza päť stredných škôl. Z toho dve gymnáziá a tri stredné školy s odborným zameraním.

Tabuľka 27 Počet tried, žiakov a zamestnancov stredných škôl na území mesta Levoča

Stredné školy na území mesta Levoča	Gymnázium J.F. Rimavského	Gymnázium sv. F. Assiského	SOŠ Majstra Pavla	Stredná pedagogická škola	Stredná zdravotnícka škola	spolu	Stredné školy na území mesta Levoča	Gymnázium J.F. Rimavského	Gymnázium sv. F. Assiského	SOŠ Majstra Pavla	Stredná pedagogická škola	Stredná zdravotnícka škola	spolu
Počet tried							Počet žiakov						
2014/2015	8	14	12	16	17	67	2014/2015	200	296	250	434	347	1527
2015/2016	8	14	11	16	16	65	2015/2016	181	273	256	445	344	1499
2016/2017	8	13	11	16	17	65	2016/2017	176	265	218	445	393	1497
2017/2018	9	13	12	16	15	65	2017/2018	178	257	239	463	383	1520
2018/2019	8	12	12	16	16	64	2018/2019	160	256	251	436	395	1498
2019/2020	9	12	14	16	16	67	2019/2020	157	248	263	457	383	1508
Počet pedagogických zamestnancov							Počet nepedagog. zamestnancov						
2014/2015	15	22	23	35	47	141,8	2014/2015	8	10	12	22	16	68
2015/2016	14	25	23	33	46	141,1	2015/2016	6	10	12	23	16	67
2016/2017	14	25	22	29	46	136,2	2016/2017	7	10	12	21	17	67
2017/2018	14	24	20	33	47	138,4	2017/2018	9	10	12	21	15	67
2018/2019	13	24	19	33	51	140,4	2018/2019	10	10	12	20	15	67
2019/2020	14	25	22	32	51	143,6	2019/2020	11	10	12	20	17	70

Zdroj 35 Jednotlivé stredné školy na území mesta Levoča

Na základe vyššie uvedenej tabuľky môžeme konštatovať, že za sledované obdobie medzi rokmi 2014 – 2020 bolo na stredných školách so sídlom na území mesta Levoča otvorených v priemere ročne 66 tried, ktoré v priemere ročne navštevovalo 1508 žiakov. Stredné školstvo na území mesta zamestnávalo v priemere 140 pedagogických a 68 nepedagogických zamestnancov ročne. Vzhľadom na to, že sa na území mesta nachádzajú viaceré školy so špecializovaným zameraním, je možné dedukovať, že ich navštevuje väčšie množstvo študentov, ktorí nemajú trvalý pobyt na území mesta. V priemere za sledované obdobie bolo v jednotlivých triedach 23 žiakov, a priemer počtu žiakov na jedného učiteľa 12. Počet žiakov v prvých ročníkoch bol za sledované obdobie v priemere 511. Počet žiakov v končiacich

ročníkoch bol 418. V nasledovnej tabuľke je evidentné, že nie všetci žiaci ktorí do prvých ročníkov nastúpili aj v plánovanom čase školu ukončili.

Tabuľka 28 Priemer žiakov v triede, priemer žiakov na učiteľa a počet žiakov v prvých a končiacich ročníkoch jednotlivých stredných škôl na území mesta Levoča

Stredné školy na území mesta Levoča	Gymn. J.F.Rimavského	Gymn. sv. F. Assiského	SOŠ Majstra Pavla	Stredná pedagogická škola	Stredná zdravotnícka škola	spolu	Stredné školy na území mesta Levoča	Gymn. J.F.Rimavského	Gymn. sv. F. Assiského	SOŠ Majstra Pavla	Stredná pedagogická škola	Stredná zdravotnícka škola	spolu
Priemer žiakov v triede							Priemer žiakov na učiteľa						
2014/2015	25	21,1	20,8	27,1	20,4	22,89	2014/2015	13,5	13,5	15,6	12,4	7,38	12,47
2015/2016	22,6	19,5	23,3	27,8	21,5	22,94	2015/2016	12,8	10,9	16	13,5	7,48	12,14
2016/2017	22	20,4	19,8	27,8	23,1	22,62	2016/2017	12,4	10,6	14,5	13,9	8,54	11,99
2017/2018	19,8	19,8	19,9	28,9	25,5	22,79	2017/2018	12,4	10,7	15,9	14	8,15	12,24
2018/2019	20	21,3	25,1	28,9	24,7	24	2018/2019	11,9	10,7	16,1	14	7,74	12,09
2019/2020	17,4	20,7	24,4	28,6	23,9	23	2019/2020	11,5	9,92	14,7	14,3	7,51	11,58
Počet žiakov v 1. ročníkoch							Počet žiakov v končiacich ročníkoch						
2014/2015	50	43	125	155	123	496	2014/2015	32	56	91	124	109	412
2015/2016	47	43	134	144	143	511	2015/2016	25	57	91	137	103	413
2016/2017	46	55	109	158	170	538	2016/2017	23	36	78	136	134	407
2017/2018	24	38	110	149	178	499	2017/2018	30	54	104	141	86	415
2018/2019	42	56	109	148	168	523	2018/2019	28	41	92	139	121	421
2019/2020	36	36	110	140	178	500	2019/2020	30	50	92	150	118	440

Zdroj 36 Jednotlivé stredné školy na území mesta Levoča, vlastné spracovanie

Tabuľka 29 Dosiagnuté vzdelanie pedagogických zamestnancov stredných škôl na území mesta Levoča

Stredné školy na území mesta Levoča	Gymnázium J.F. Rimavského	Gymnázium sv. F. Assiského	SOŠ Majstra Pavla	Stredná pedagogická škola	Stredná zdravotnícka škola	spolu	Stredné školy na území mesta Levoča	Gymnázium J.F. Rimavského	Gymnázium sv. F. Assiského	SOŠ Majstra Pavla	Stredná pedagogická škola	Stredná zdravotnícka škola	spolu
SŠ							VŠ II. Stupeň						
2014/2015	0	0	6	0	0	6	2014/2015	14	22	15	30	46	127
2015/2016	0	0	5	0	0	5	2015/2016	13	25	17	29	45	129
2016/2017	0	0	4	0	0	4	2016/2017	17	25	17	28	45	132
2017/2018	0	0	3	0	0	3	2017/2018	15	24	17	29	45	130
2018/2019	0	0	1	0	0	1	2018/2019	14	24	17	29	48	132
2019/2020	0	0	3	0	0	3	2019/2020	14	25	18	29	48	134
VŠ I. stupeň							VŠ III. Stupeň						
2014/2015	0	0	3	0	0	0	2014/2015	3	1	1	4	1	10
2015/2016	0	0	1	0	0	0	2015/2016	3	2	1	4	1	11
2016/2017	0	0	2	0	0	2	2016/2017	2	2	0	4	1	9
2017/2018	0	0	1	0	0	1	2017/2018	2	2	0	4	2	10
2018/2019	0	0	3	0	0	3	2018/2019	2	2	0	4	3	11
2019/2020	0	0	3	0	0	3	2019/2020	2	2	0	3	3	10

Zdroj 37 Jednotlivé stredné školy na území mesta Levoča, vlastné spracovanie

Dosiagnuté vzdelanie pedagogických zamestnancov vo vysokej miere determinuje potreba disponovať patričným vzdelaním na výkon tohto zamestnania. Aj z toho dôvodu stredoškolským vzdelaním na stredných školách na území mesta Levoča disponuje len 2,72%, vysokoškolským vzdelaním I. stupňa 1,36% a až 89,12% pedagogických zamestnancov disponuje vysokoškolským vzdelaním II. stupňa. 6,80% má ukončené vysokoškolské vzdelanie III. stupňa.

Charakteristika jednotlivých stredných škôl pôsobiach na území mesta**Levoča****➤ *Gymnázium sv. Františka Assiského***

Gymnázium sv. Františka Assiského je plnoorganizovaná cirkevná stredná škola, ktorej zriaďovateľom je Katolícka cirkev, Biskupstvo Spišské Podhradie. Do siete stredných škôl na Slovensku bolo zaradené dňa 20.06.1991. V rámci školského vzdelávacieho programu škola ponúka dva študijné odbory:

- gymnázium so štvorročným vzdelávaním
- gymnázium s osemročným vzdelávaním

Ide o všeobecné gymnaziálne štúdium s kvalitnou jazykovou prípravou v dvoch cudzích jazykoch z ponuky anglický, nemecký, francúzsky, španielsky, ruský jazyk s možnosťou profilácie žiaka systémom voliteľných predmetov v treťom a vo štvrtom ročníku, resp. v siedmom a ôsmom ročníku osemročného štúdia. Vo výchove a vzdelávaní žiakov škola zdôrazňuje mravný a náboženský zámer spolužitia, pridržiavania sa absolútnych hodnôt tvoriacich zmysel a hodnotu ľudského života, povzbudzuje žiakov vo viere a poukazuje na jej spätosť s každodenným životom, vyžaduje a zachováva kresťanskú morálku v škole i mimo nej. Katolícka škola uskutočňuje službu v prospech verejného dobra a nie je vyhradená iba katolíkom, rešpektuje náboženskú slobodu a slobodu vierovyznania žiakov. Celý objekt školy pôsobí esteticky, príjemne a má funkčne riešený architektonický pôdorys. Okrem kmeňových tried je škola vybavená 5 odbornými učebňami (chémia, fyzika, multimediálna učebňa, jazykové laboratórium a počítačová učebňa – vybavená programovateľnými robotmi, micro:bit). Škola disponuje dvomi telocvičňami (veľkou a malou, ktorá slúži ako posilňovňa) a v areáli okrem multifunkčného ihriska pribudlo aj workoutové ihrisko. V celej škole je možnosť pripojenia na internet. Pre podporu vyučovacieho procesu sú k dispozícii notebooky, dataprojektory zabudované v triedach i učebniach, interaktívne tabule a počítače vo všetkých učebniach a v triedach. Vo vstupnom vestibule slúži pre sprístupnenie aktuálnych informácií LCD televízor. Škola pravidelne organizuje plavecký, lyžiarsky, cykloturistický kurz, kurz na ochranu života a zdravia a kurz spoločenského tanca a správania. Žiaci a učitelia sa môžu stravovať v školskej jedálni. V nadväznosti na dlhoročné skúsenosti participácie na medzinárodných projektoch škola pokračuje v spoločenskovedných a prírodovedných predmetoch a zapája sa do rôznych foriem spolupráce s organizáciami podobného zamerania v zahraničí (Erasmus+, Etwinning). Škola svojim žiakom ponúka aj rôznorodú krúžkovú činnosť: Matematika prevažne – vážne, Matematika pre maturantov, Príprava na T9, Micro-bity, Chemický klub, Akadémia veľkých diel, Športové hry. Pedagogickí zamestnanci sa pravidelne zúčastňujú na rôznych školeniach a kurzoch. Za rok 2019 to boli:

Zameranie školení/kurzov	Počet účastníkov
Myšlienkové mapy vo výučbe	2
Interaktívna komunikácia	1
Návrh a tvorba web stránok	1
Tvorba edukačných mulitmédií	1
Aktivizácia žiakov na hodinách biológie	1
Aktuálne otázky pedagogiky a psychológie	1
Nové trendy v didaktike náboženstva	1
JA - finančná gramotnosť	1

➤ *Gymnázium J. F. Rimavského*

Gymnázium J.F. Rimavského je progresívna, otvorená škola. Sídli v národnej kultúrnej pamiatke, ktorá je zapísaná v Ústrednom zozname pamiatkového fondu Slovenskej republiky. Nachádza sa v historickom centre a má výbornú dostupnosť hromadnej dopravy, kultúrnych inštitúcií, zdravotníckych zariadení a obchodných sietí. Škola disponuje odbornými učebňami (informatiky, fyziky, biológie, chémie, jazykov, geografie), dvomi multimediálnymi učebňami, dve laboratóriá (fyziky a chémie), športovú halu, telocvičňu, posilňovňu a viacúčelový športový areál. Aula školy je využívaná na rôzne slávnostné udalosti akými sú napríklad imatrikulácie, večierky, školské plesy a pod. Ďalej škola svojim žiakom a pedagogickým zamestnancom poskytuje pripojenie na Wi-fi - hot spot, školskú knižnicu a školskú čítareň. Škola zastrešuje vlastnú kuchyňu a školskú jedáleň, ktorá poskytuje stravu žiakom a zamestnancom školy, ako aj ostatným záujemcom. Poskytuje úplné stredné vzdelanie s maturitou v odboroch štvorročné a osemročné gymnázium s vnútorne diferencovaným systémom voliteľných a nepovinných predmetov podľa študenta v posledných dvoch ročníkoch, ktoré je zakončené maturitnou skúškou zo štyroch predmetov, z ktorých dva sú povinné a dva voliteľné. Pripravuje študentov na úspešné štúdium na vysokých školách a pre povolania v ktorých sa vyžaduje úplné stredné vzdelanie v štvorročnom a osemročnom štúdiu. Dáva možnosť vybrať si štúdium druhého jazyka z ponuky piatich cudzích jazykov (nemecký, anglický, ruský, španielsky, francúzsky). Poskytuje podmienky pre rozšírenú výučbu športovej prípravy a informatiky.

Pedagogickí zamestnanci sa pravidelne zúčastňujú na rôznych školeniach a kurzoch. Za rok 2019 to boli nasledovné:

Zameranie školení/kurzov	Počet účastníkov
Informatika v prírodných vedách	3
Smart riešenia	1
Rozvoj digitálnej a vedeckej gramotnosti	2
vzdelávania vo svojich predmetoch	10

➤ *Stredná odborná škola Majstra Pavla*

Stredná odborná škola služieb Majstra Pavla v Levoči prešla počas existencie zložitým vývojom. Menil sa jej názov, sídla, študijné a učebné odbory, ktoré boli zamerané prevažne na poľnohospodárstvo. Škola vznikla v roku 1960 spojením Pôdohospodárskej učňovskej školy v Bijacovciach a Poľnohospodárskeho odborného učilišťa v Levoči (1959). Poľnohospodárske odborné učilište bolo aj v Spišskej Novej Vsi. 1.9.1981 z oboch škôl v Levoči aj Spišskej Novej Vsi vzniklo Stredné odborné učilište poľnohospodárske so sídlom v Levoči, z ktorého sa postupne zmenou sústavy odborov stala Stredná odborná škola služieb Majstra Pavla. Škola je v súčasnosti regionálnou odbornou vzdelávacou inštitúciou, ktorá pripravuje žiakov v učebných a študijných odboroch pre oblasť strojárstva, dopravy, potravinárstva, služieb, ekonomiky a podnikania. Táto pestrá paleta odborov umožňuje žiakom získať vzdelanie od nižšieho stredného odborného, cez stredné odborné až po úplné stredné odborné vzdelanie, po ukončení ktorého môžu absolventi pokračovať v štúdiu na vysokých školách. Od 1.9.2021 má škola zriadené Elokované pracovisko ako súčasť SOŠ Majstra Pavla, Námestie Štefana Kulberta 7, Levoča.

Prehľad študijných a učebných odborov (aktívne v šk. r. 2021/2022)

Denná forma štúdia:

- Trojročné učebné odbory:
 - Autoopravár mechanik
 - Cukrár
- Dvojročné učebné odbory:
 - Technické služby v autoservise
 - Praktická žena
- Dvojročné nadstavbové študijné odbory:
 - Podnikanie v remeslách a službách
 - Potravinárska výroba – pekárenská a cukrárenská výroba
 - Strojárstvo – výroba, montáž a oprava prístrojov, strojov a zariadení

Externá forma štúdia:

- Dvojročný učebný odbor:
 - Výroba konfekcie
 - Praktická žena – elokované pracovisko
- Dvojročné skrátené štúdium:
 - Autoopravár mechanik
 - Cukrár
- Dvojročné nadstavbové štúdium:
 - Podnikanie v remeslách a službách

Okrem uvedených odborov v dennej a externej forme štúdia škola ponúka záujemcom kurz na získanie nižšieho stredného vzdelania.

Škola ponúka svojim žiakom aj rôzne krúžky a záujmové činnosti. V školskom roku 2021/2022 to boli: Informatika v každodennom živote, Rozprávajme sa v anglickom jazyku, Med, Koláč, Zdravé varenie, Futbalový krúžok, Volejbalový priestor, Krúžok výpočtovej techniky, Diagnostika motorových vozidiel, Móda, Maturujem zo slovenského jazyka, Podnikanie v cestovnom ruchu.

Pedagogický zamestnanci sa pravidelne zúčastňujú na rôznych školeniach a kurzoch.

Za rok 2019 to boli:

Zameranie školení/kurzov	Počet účastníkov
funkčné vzdelávanie	1
adaptačné vzdelávanie	6
rozvoj myslenia a kreativity žiakov	1
metódy aktívneho učenia	1
finančná gramotnosť	1
myšlienkové mapy	2
multimediálne tabletové zar.	6
využitie digitálnych technol.	2
práca s údajmi - Excel	3
interaktívna tabuľa	4
digitálna gramotnosť	1
systém duálneho vzdelávania	1
ekonomika	2
holokaust	1

➤ *Stredná pedagogická škola*

Pedagogická škola v Levoči má 66 ročnú tradíciu. Aj v súčasnosti vo svojej tradičnej vzdelávacej činnosti, má zriadených 16 tried a 458 žiakov, ktorí nadobúdajú vzdelanie v študijnom odbore učiteľstvo pre materské školy a vychovávateľstvo. Okrem dobrých študijných výsledkov, čoho dôkazom je úspešnosť prijatia na vysoké školy, má škola aj bohatú mimoškolskú činnosť v oblasti literárnej, speváckej, tanečnej či športovej. Škola je vybavená modernou výpočtovou technikou a poskytuje veľmi dobré podmienky pre nadobúdanie praktických zručností žiakov. Škola organizuje prax žiakov v zahraničí (Veľká Británia – Londýn) prostredníctvom Erasmus+. Absolvent študijného odboru je kvalifikovaným pracovníkom schopným vykonávať edukačnú prácu v materských školách a školských kluboch a v ďalších školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach. Absolvent je schopný aplikovať nadobudnuté vedomosti, zručnosti a schopnosti v praxi, vie projektovať, zorganizovať a zrealizovať edukačné aktivity a vyhodnotiť edukačnú prácu svoju i svojich kolegov, dokáže kultivovane vystupovať, komunikovať s rodičmi, pedagogickou i nepedagogickou verejnosťou. Je pripravený pracovať samostatne i v tíme, v praktickej i v teoretickej činnosti. Jeho všeobecné a odborné vzdelanie mu

umožňuje ďalej sa rozvíjať, inovovať a prehĺbovať svoje znalosti. Absolvent štúdia je pripravený i na vysokoškolské štúdium. Súčasťou školy je internát s kapacitou 140 miest, školská jedáleň ktorá poskytuje celodennú stravu, telocvičňa a multifunkčné ihrisko, dostupná wifi a moderná učebňa výpočtovej techniky, moderná učebňa hudobnej výchovy a ateliéry pre výuku výtvarnej a dramatickej výchovy.

Prehľad študijných odborov:

- Učiteľstvo pre materské školy a vychovávateľstvo (denné 4-ročné štúdium)
- Učiteľstvo pre materské školy a vychovávateľstvo (denné pomaturitné kvalifikačné štúdium – 2 ročné)

Okrem uvedených študijných odborov škola svojim žiakom ponúka aj širokú škálu záujmových činností a krúžkov: Basketbal dievčat, EBRU maľovanie na vodnú hladinu, Futbalový krúžok, Floorbalový krúžok, Klavír a spev, Moja trieda – animačné aktivity, Plavecký krúžok, Turistický krúžok, Volejbalový krúžok, Vol'ná keramika.

Pedagogickí zamestnanci sa pravidelne zúčastňujú na rôznych školeniach a kurzoch. Za rok 2019 to boli:

Zameranie školení/kurzov	Počet účastníkov
Aktualizačné	11
Inovačné	10
Funkčné	2
Špecializačné	1

➤ **Stredná zdravotnícka škola Štefana Kulberta**

Stredná zdravotnícka škola Štefana Kulberta v Levoči pripravuje odborných a kvalifikovaných zdravotníckych asistentov, masérov, masérov zrakovo hendikepovaných, sanitárov v dennej a večernej forme štúdia. Pedagogickí zamestnanci sa usilujú uplatňovať jednotu vzdelávania a výchovy, prepájať školu so životom. Charakteristickým znakom absolventa školy je jeho morálno-etický a humánny prístup k ľuďom, najmä k chorým, vychádzajúc z lásky k človeku a snahy pomáhať mu, dokázať ho akceptovať v najťažších životných situáciách. Škola v oblasti zdravotníctva úzko spolupracuje s pracoviskami praktického vyučovania (Nemocnica Agel Levoča a.s., NsP SNV a.s., Dom Charitas sv. Jána Bosca Sp. Kapitula, Humanitár Levoča) pri rozvíjaní praktických zručností žiakov. Praktické zručnosti žiakov v odbornom vzdelávaní sú zamerané na zlepšovanie odborného profilu a pripravenosti žiakov pre prax. Ciele sú napĺňané v súčinnosti s rodičmi, sociálnymi partnermi i budúcimi zamestnávateľskými organizáciami a širokou verejnosťou. Vo výchove žiakov škola zdôrazňuje mravný a náboženský rozmer spolužitia, pridrižiava sa absolútnych hodnôt tvoriacich zmysel a hodnotu ľudského života, povzbudzuje žiakov vo viere a poukazuje na jej spätosť s každodenným životom, vyžaduje a zachováva kresťanskú morálku v škole i mimo nej. Posilňuje zdravý kresťanský životný štýl

zameraný na upevňovanie rodiny, výchovu k manželstvu a sláveniu nedele. Katolícka škola nie je vyhradená len katolíkom a rešpektuje náboženskú slobodu a slobodu vierovyznania žiakov. Škola neposkytuje žiakom len vzdelanie, ale má vytvorený priestor pre aktivity žiakov vo voľnom čase. Škola sa kontinuálne orientovala na zavádzanie moderných informačných technológií, výučbu cudzích jazykov, inováciu obsahu všeobecno-vzdelávacích a odborných predmetov. Na škole okrem pedagogických zamestnancov na plný úväzok pôsobí aj niekoľko externých zamestnancov na kratší pracovný čas. V priemere ich ročne pôsobí v škole 14. Sú to učitelia odborných lekárskych predmetov a učitelia predmetu Rímskokatolícke náboženstvo.

Prehľad študijných odborov:

- Študijné odbory denného štúdia:
 - Praktická sestra
 - Masér
 - Masér pre zrakovo hendikepovaných
- Študijné odbory externé – večerné štúdium, pomaturitné kvalifikačné štúdium
 - Praktická sestra
 - Masér
- Učebné odbory externé – večerné štúdium
 - Sanitár

Okrem vyššie uvedených študijných a učebných odborov, škola svojim žiakom ponúka aj širokú škálu záujmových činností a krúžkov. V školskom roku 2021/2022 to boli: Duševné zdravie a dnešok, Dopĺňajúce masážne techniky I., Dopĺňajúce masážne techniky II., Let's talk – konverzácia, Masáže od A po Z, Masér na cestách, Ošetrovateľská starostlivosť pre prax, Prvá pomoc, Spevácky krúžok, Škola chrbta, Športové hry, Zopakujme si spoločne.

Pedagogickí zamestnanci sa pravidelne zúčastňujú na rôznych školeniach a kurzoch. Za rok 2019 to boli:

Zameranie školení/kurzov	Počet účastníkov
JA Finančná gramotnosť	1
Moderné prezentačné nástroje v edukácii	1
Interaktívna komunikácia v edukačnom procese	1
Asertívne zvládanie náročných komunikačných situácií v práci učiteľa	7
Mediačné zručnosti v práci učiteľa	11
Nové trendy výchovy a vzdelávania v oblasti ľudských práv	1
Metodika tvorby cieľov výchovy a vzdelávania	2
Inovatívne metódy v edukácii	12
Národný štandard finančnej gramotnosti v školskom vzdelávacom programe	2

2.2.4. Špeciálne školy

Okrem vyššie uvedených vzdelávacích inštitúcií sa v meste Levoča nachádza aj viacero špeciálnych škôl, ktoré sú určené pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Podiel detí vzdelávaných v systéme špeciálneho školstva je v rámci celej Slovenskej republiky dlhodobo vysoký. Hlavnou úlohou špeciálnej pedagogiky je sociálna integrácia osôb so zdravotným postihnutím. Všeobecným a dlhodobým cieľom vzdelávacích inštitúcií určených pre deti a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je vytvárať čo najoptimálnejšiu ponuku vzdelávania so zreteľom na individuálne záujmy, schopnosti a predpoklady a umožniť im v najširšej možnej miere prístup k výchovno-vzdelávaciemu procesu. Špeciálne školstvo ma v meste Levoča dlhoročnú tradíciu. Nachádzajú sa tu štyri vzdelávacie inštitúcie špeciálneho školstva. Tieto školy spolu ročne otvárajú v prieme 68,5 tried, ktoré navštevuje v priemere 525 žiakov.

Tabuľka 30 Počet žiakov, tried a zamestnancov v špeciálnom školstve v meste Levoča

Špeciálne školy na území mesta Levoča	Špeciálne školy na území mesta Levoča				spolu		Špeciálne školy na území mesta Levoča				spolu
	Spojená škola internátna (Kulb. 1)	Spojená škola internátna (Kulb. 2)	Špeciálna škola J. Vojašáka	Špeciálna základná škola F. Kráľa			Spojená škola internátna (Kulb. 1)	Spojená škola internátna (Kulb. 2)	Špeciálna škola J. Vojašáka	Špeciálna základná škola F. Kráľa	
Počet tried						Počet žiakov					
2014/2015	13	24	24	10	71	2014/2015	85	156	200	80	521
2015/2016	11	23	25	10	69	2015/2016	82	158	195	87	522
2016/2017	13	23	24	10	70	2016/2017	86	153	195	68	502
2017/2018	13	23	23	7	66	2017/2018	91	160	200	72	523
2018/2019	12	24	25	6	67	2018/2019	90	170	211	66	537
2019/2020	13	24	25	6	68	2019/2020	91	167	217	69	544
Počet pedagogických zamestnancov						Počet nepedagog. zamestnancov					
2014/2015	24	50	50	11	135	2014/2015	19	42	19	3	83
2015/2016	23	50	50	11	134	2015/2016	18	43	22	3	86
2016/2017	20	48	52	10	130	2016/2017	18	44	21	3	86
2017/2018	20	49	48	8	125	2017/2018	18	46	17	3	84
2018/2019	20	53	49	8	130	2018/2019	18	47	17	3	85
2019/2020	19	52	52	8	131	2019/2020	18	42	18	4	82

Zdroj 38 Špeciálne školy na území mesta Levoča, vlastné spracovanie

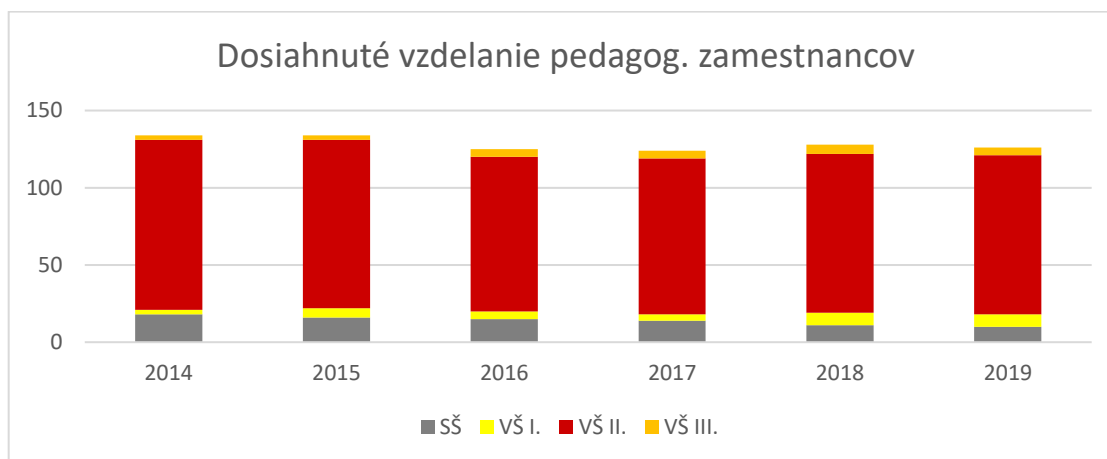
Špeciálne školstvo v meste Levoča zamestnáva v priemere 131 pedagogických zamestnancov a 84 nepedagogických zamestnancov.

Tabuľka 31 Dosiahnuté vzdelanie pedagogických zamestnancov špeciálneho školstvo

Špeciálne školy na území mesta Levoča	Spojená škola internátna (Kulb. 1)	Spojená škola internátna (Kulb. 2)	Špeciálna škola J. Vojtaššáka	Špeciálna základná škola F. Kráľa	spolu	Špeciálne školy na území mesta Levoča	Spojená škola internátna (Kulb. 1)	Spojená škola internátna (Kulb. 2)	Špeciálna škola J. Vojtaššáka	Špeciálna základná škola F. Kráľa	spolu
SŠ						VŠ II. Stupeň					
2014/2015	3	13	1	1	18	2014/2015	17	36	47	10	110
2015/2016	2	11	2	1	16	2015/2016	17	36	46	10	109
2016/2017	1	11	2	1	15	2016/2017	15	33	43	9	100
2017/2018	1	10	2	1	14	2017/2018	15	36	43	7	101
2018/2019	1	7	2	1	11	2018/2019	15	39	43	6	103
2019/2020	1	7	1	1	10	2019/2020	14	39	43	7	103
VŠ I. stupeň						VŠ III. Stupeň					
2014/2015	2	1	0	0	3	2014/2015	2	0	1	0	3
2015/2016	2	3	1	0	6	2015/2016	2	0	1	0	3
2016/2017	2	2	1	0	5	2016/2017	2	2	1	0	5
2017/2018	2	1	1	0	4	2017/2018	2	2	1	0	5
2018/2019	2	5	1	0	8	2018/2019	2	2	1	1	6
2019/2020	2	4	2	0	8	2019/2020	2	2	1	0	5

Zdroj 39 Špeciálne školy na území mesta Levoča, vlastné spracovanie

Nakoľko je špeciálna pedagogika mimoriadne špecifická forma výuky, je nutné aby pedagogický personál disponoval patričným vzdelaním. Stredoškolské vzdelanie má v špeciálnom školstve v meste Levoča 10,9% pedagogických zamestnancov. Vysokoškolské vzdelanie I. stupňa má dosiahnuté 4,4%. Najvyšší percentuálny podiel dosiahnutého vzdelania u pedagogických zamestnancov má vysokoškolské vzdelanie II. stupňa a to až 81,2%. Vysokoškolské vzdelanie III. stupňa má ukončené 3,5% pedagógov.

Na vyššie uvedenom grafe je možné vidieť postupný pokles stredoškolsky vzdelaných pedagogických pracovníkov. S vysokou pravdepodobnosťou títo zamestnanci doplnili svoje vzdelanie na vysokoškolské I. stupňa, ktoré zaznamenalo mierny nárast.

Charakteristika jednotlivých špeciálnych škôl pôsobiach na území mesta

Levoča

➤ Špeciálna základná škola (Fraňa Kráľa 3)

Špeciálna základná škola sa nachádza v blízkosti centra mesta Levoča, v samostatnej vilke v zástavbe rodinných domov. Bola zriadená v roku 1948. Je plnoorganizovaná. Žiaci sú umiestnený v dvoch budovách. Školu navštevujú žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Sú vzdelávaní podľa Školského vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie.

Vzdelávanie sa vnútorne člení na:

- ❖ variant A pre žiakov s ľahkým stupňom postihnutia
- ❖ variant B pre žiakov so stredným stupňom postihnutia

Variant A má spravidla deväť ročníkov s možnosťou zriadenia prípravného ročníka. Prípravný ročník je určený pre žiakov, ktorí k 1. septembru dosiahli fyzický vek šesť rokov, nedosiahli školskú spôsobilosť a nie je u nich predpoklad zvládnutia 1. ročníka základnej školy so vzdelávacím programom bežnej ZŠ. Absolvovanie prípravného ročníka sa považuje za prvý rok plnenia povinnej školskej dochádzky. Variant B má spravidla desať ročníkov s možnosťou zaradenia do prípravného ročníka. Na základnej škole pre žiakov so zdravotným znevýhodnením podľa §97 ods. 2 zákona NR SR č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, možno predĺžiť dĺžku vzdelávania až o dva roky. Dĺžku štúdia určuje štátny vzdelávací program. Úspešným absolvovaním študijného programu (ukončením vzdelávania v poslednom ročníku) žiak získa primárny stupeň vzdelávania: úroveň EKR/SKKR 1. Dokladom o získanom vzdelaní na danej úrovni kvalifikačného rámca je vysvedčenie s doložkou.

Tabuľka 32 Krúžková činnosť ŠZŠ Fraňa Kráľa 3

Šk. rok	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Počet krúžkov	10	10	10	7	6	6	6
počet žiakov	76	84	64	70	59	65	58

Zdroj 40 ŠZŠ, vlastné spracovanie

Pedagogickí zamestnanci sa pravidelne zúčastňujú rôznych kurzov a školení. V roku 2019 absolvovali semináre a školenia na témy: Zákon o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene doplnení niektorých zákonov. Verejné obstarávanie. Odborno-metodický

seminár výchovných a kariérnych poradcov. Dotknite sa skutočného sveta techniky. Prírodovedné predmety nemusia byť nuda. Neučte čítať len na slovenčine. Učíte žiakov rozumieť peniazom? Virtuálno-reálné technológie súčasnosti a vzdelávanie osôb s viacnásobným postihnutím. Pinf hry pre žiakov so zdravotným znevýhodnením.

Zameranie	Počet účastníkov
adaptačné	0
aktualizačné	8
inovačné	0
špecializačné	0
inovačné funkčné	0
iné	

➤ *Spojená škola internátna (Š. Kulberta 1)*

Spojená škola internátna je škola s celoslovenskou pôsobnosťou, ktorá poskytuje vzdelávanie žiakom so zrakovým, telesným a mentálnym postihnutím. Škola má mnohoročné skúsenosti s odborným vzdelávaním a výchovou žiakov s rôznymi druhmi postihnutia. Triedy, dielne a internát tvoria jeden komplex. Okrem učební a dielní má škola k dispozícii cvičnú kuchynku, telocvičňu, posilňovňu a bazén. Vo voľnom čase môžu žiaci využívať spoločenskú miestnosť, átrium, kde majú možnosť zahrať si na záhradnej šachovnici zahrať kráľovský šach a hru Quatro. Nosným programom školy je výchovno-vzdelávací proces s dôrazom na odbornú prípravu žiakov so zrakovým, telesným a mentálnym postihnutím, tvorivé učenie a projektové vyučovanie s využívaním informačno-komunikačných technológií. Zameriava sa na prípravu mladého človeka pre život v spoločnosti, dosiahnutie primeraného uplatnenia na trhu práce a postupnú realizáciu osobných zámerov a cieľov. V plnom rozsahu rešpektuje ľudské a občianske práva, anuluje diskrimináciu z hľadiska pohlavia, príslušnosti, národnosti či etnika, náboženského vyznania, či iných hľadísk. V súčasnosti má škola tri organizačné zložky a nasledovné učebné a študijné odbory:

❖ SOŠ ekonomiky a služieb pre žiakov so zrakovým postihnutím

učebné odbory:

- technicko-administratívny pracovník
- knihár
- čalúnnik

študijné odbory:

- sociálno-výchovný pracovník
- nadstavbový odbor technicko-administratívny pracovník

❖ SOŠ ekonomiky a služieb s telesným postihnutím

učebné odbory:

- technicko-administratívny pracovník

študijné odbory:

- sociálno-výchovný pracovník

❖ Odborné učilište

učebné odbory:

- Obchodná prevádzka so zameraním na služby a domáce práce
- Spracovanie dreva so zameraním na čalúnenie nábytku

Podmienky pre záujmovú činnosť v škole sú veľmi dobré. Žiaci počas celého roku majú k dispozícii bazén, telocvičňu, posilňovňu, cvičnú kuchynku, spoločenskú miestnosť, odbornú učebňu výpočtovej techniky, hrnčiarsku dielňu, snoezelen terapie. V školskom roku 2020/2021 pracovali tieto krúžky:

- Remeslo tradične-netradične
- Športový
- Redakčný
- Varenie a pečenie
- Tanečno-pohybový
- Futsal

Pedagogickí zamestnanci sa pravidelne zúčastňujú rôznych kurzov a školení. Za rok 2019 to boli:

:Zameranie školení/kurzov	Počet účastníkov
Národný štandard finančnej gramotnosti	12
Moderné prezentačné nástroje v edukácii	12

➤ **Spojená škola internátna (Š. Kulberta 2)**

Škola bola zriadená v roku 1922 ako Ústav pre slepcov. Bola to prvá vzdelávacia inštitúcia pre deti s postihnutím zraku na Slovensku. Škola sa po čase rozrástla o materskú školu a osobitnú školu. Zo školy vzišli aj ďalšie inštitúcie, ktoré sú dnes samostatnými právnickými osobami: Stredné odborné učilište pre zrakovo postihnutých, Tlačiareň a knižnica pre nevidiacich, Rehabilitačné stredisko pre zrakovo postihnutých. Dnes sa škola sústreďuje na vzdelávanie žiakov so zrakovým postihnutím, žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou a žiakov s viacnásobným postihnutím. Formy a metódy práce prispôsobujú učiteľia potrebám a schopnostiam žiakov. Okrem základných vedomostí dostávajú žiaci aj ďalšie – učia sa priestorovej orientácii, samoobsluhy, hudbe, zdokonaľujú sa v rôznych športoch.

Súčasťou školy je školský internát, školský klub a školská jedáleň. Pod školu patrí aj centrum špeciálnopedagogického poradenstva, ktoré pracuje ako zdrojové centrum pre deti a žiakov so zrakovým postihnutím.

Organizačné zložky školy:

- Špeciálna materská škola internátna
- Základná škola pre žiakov so zrakovým postihnutím internátna
- Základná škola pre žiakov s komunikačnou schopnosťou internátna
- Špeciálna základná škola pre žiakov so zrakovým postihnutím internátna
- Praktická škola internátna
- Základná škola pri zdravotníckom zariadení

Žiaci školy si môžu vybrať z viacerých záujmových útvarov, ktoré vychádzajú u ich záľub. Veľmi obľúbené bývajú krúžky varenia, šikovných rúk, hudobne zamerané krúžky, práca s hlinou, s počítačmi, športovo orientované krúžky ako ľahkoatletický, goalbalový, aplikovaný stolný tenis, kolky a iné. Ponuka krúžkov sa ročne obmieňa podľa možností školy a záujmu žiakov.

Pedagogickí zamestnanci sa pravidelne zúčastňujú rôznych kurzov a školení. Za rok 2019 to boli:

Zameranie	Počet účastníkov
adaptačné	4
aktualizačné	185
inovačné	3
špecializačné	2
inovačné funkčné	2
iné	X

➤ *Spojená škola Jána Vojsaššáka*

Spojená škola poskytuje edukačnú starostlivosť deťom a žiakom so zdravotným znevýhodnením. Po stránke výchovnej a vzdelávacej je porovnateľná s inými školami, ako cirkevná škola však kladie dôraz na duchovnú a mravnú formáciu detí a žiakov. Výchovu a vzdelávanie zabezpečuje v poldennej, dennej a týždennej starostlivosti tím skúsených špeciálnych pedagógov a odborných zamestnancov. Centrum špeciálnopedagogického poradenstva, ako zdrojové centrum špecializované na sluchové postihnutie poskytuje odbornú pomoc rodinám a zamestnancom aj iných škôl a školských zariadení zabezpečujúcich výchovu a vzdelávanie deťom a žiakom so sluchovým postihnutím.

Organizačné zložky školy:

- Špeciálna materská škola Jána Vojsaššáka internátna
- Špeciálna základná škola Jána Vojsaššáka internátna
- Základná škola pre žiakov so sluchovým postihnutím Jána Vojsaššáka internátna

- Základná škola pre žiakov s autizmom Jána Vojsaššáka internátna
- Základná škola pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou Jána Vojsaššáka internátna
- Základná škola pre žiakov s telesným postihnutím Jána Vojsaššáka internátna
- Praktická škola Jána Vojsaššáka
- Odborné učilište Jána Vojsaššáka internátne

Pedagogický zamestnanci sa pravidelne zúčastňujú rôznych kurzov a školení. Za rok 2019 to boli:

Zameranie školení/kurzov	Počet účastníkov
Výchova a učenie pomocou metódy nenásilnej komunikácie pre pedagogických a odborných zamestnancov - 1. úroveň	30
Zásady nenásilnej komunikácie vo vyučovanom procese pre pedagogických a odborných zamestnancov - 2. úroveň	26
Tvorivá práca vychovávateľov so žiakmi v školskom klube detí s využitím vybraných softvérových aplikácií	8
Špecifiká vzdelávania žiakov s autizmom v základnej a materskej škole	2
Autokorektné učebné pomôcky vo výchove a vzdelávaní detí predškolského veku	1

3. TRH PRÁCE A PODNIKATEĽSKÉ PROSTREDIE

Nasledujúca kapitola analyzuje situáciu na trhu práce v meste Levoča, so zameraním na základné charakteristiky a štruktúry uchádzačov o zamestnanie prihlásených na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny. V analýze sú využité podrobné dáta z pravidelných štatistík UPSVAR. Situácia v meste je porovnávaná s vývojom nadradeného územného celku (PSK) a taktiež v rámci celého Slovenska.

3.1. Nezamestnanosť

Nezamestnanosť je stav, pri ktorom sa časť pracovných síl nezúčastňuje pracovného procesu. Ako nezamestnaní sú označované osoby, ktoré si na trhu práce nemôžu nájsť platené zamestnanie. Nezamestnanosť je následkom nerovnováhy medzi dopytom a ponukou na trhu práce. Je to vážny ekonomický a zároveň aj sociálny problém. Problémom je i to, že veľká časť produktívneho obyvateľstva nevyužíva, alebo nechce využívať svoje schopnosti – to, čo získali svojim vzdelaním. Miera evidovanej nezamestnanosti je podiel nezamestnaných k ekonomicky aktívnym osobám.

Tabuľka 33 Miera evidovanej nezamestnanosti za SR, PSK a okres Levoča

v %	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Slovenská republika	12,29	10,63	8,76	5,94	5,04	4,92	7,57
PSK	17,45	15,5	13,91	9,68	8,61	8,19	11,39
Okres Levoča	16,44	15,32	14,12	9,8	8,68	7,99	10,2

Zdroj 41 https://www.upsvr.gov.sk/statistiky/nezamestnanost-mesacne-statistiky.html?page_id=1254

Z tabuľky č. 23 a jej grafického zobrazenie je evidentný postupný pokles miery evidovanej nezamestnanosti v rokoch 2014 až 2019. Hlavným dôvodom poklesu nezamestnanosti bolo umiestnenie do zamestnania. Trh práce dlhodobo benefituje z cyklického oživovania hospodárstva, kedy je dopyt po pracovnej sile vysoký, rovnako ako aj počet voľných pracovných miest. Napriek tomu, že priaznivý vývoj miery evidovanej nezamestnanosti pretrvával niekoľko rokov po sebe, rok 2020 prináša prvé varovanie, že tento pozitívny trend nemusí pokračovať. Pokles miery nezamestnanosti začal spomaľovať, pričom hrozilo jeho úplné zastavenie a následné stúpanie. Tento predpokladaný jav nastal. Hlavným dôvodom je v súčasnosti pretrvávajúca svetová pandémia ochorenia Covid-19. Pandémia negatívne ovplyvnila výkonnosť slovenskej ekonomiky. Dosiahnutý prepád hospodárstva a zamestnanosti zaraďuje Slovensko medzi najviac postihnuté krajiny Európskej únie.

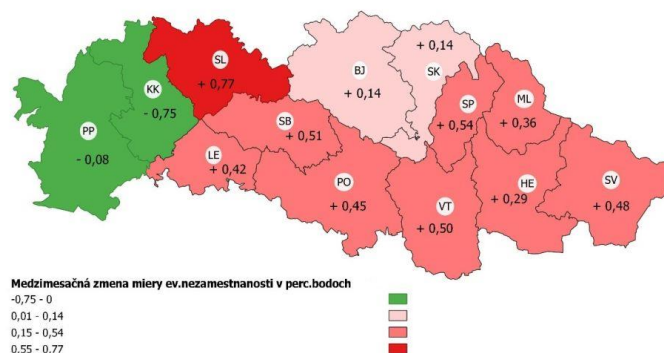
Graf 8 Miera evidovanej nezamestnanosti v % za SR, PSK a okres Levoča

Zdroj 42 https://www.upsvr.gov.sk/statistiky.html?page_id=1247

Vplyvom núteného obmedzenia podnikateľskej činnosti a poklesu spotrebiteľského dopytu zo strany zákazníkov boli mnohí zamestnávateľi vystavení tlaku znižovania nákladov aj formou prepúšťania svojich zamestnancov. Podľa údajov Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny sa v apríli 2020 evidovaná miera nezamestnanosti zvýšila historicky najvyšším tempom. Dynamika nárastu sa však postupne zmiernovala a prognózy hovoria o postupnom dosiahnutí predpandemického stavu miery evidovanej nezamestnanosti.

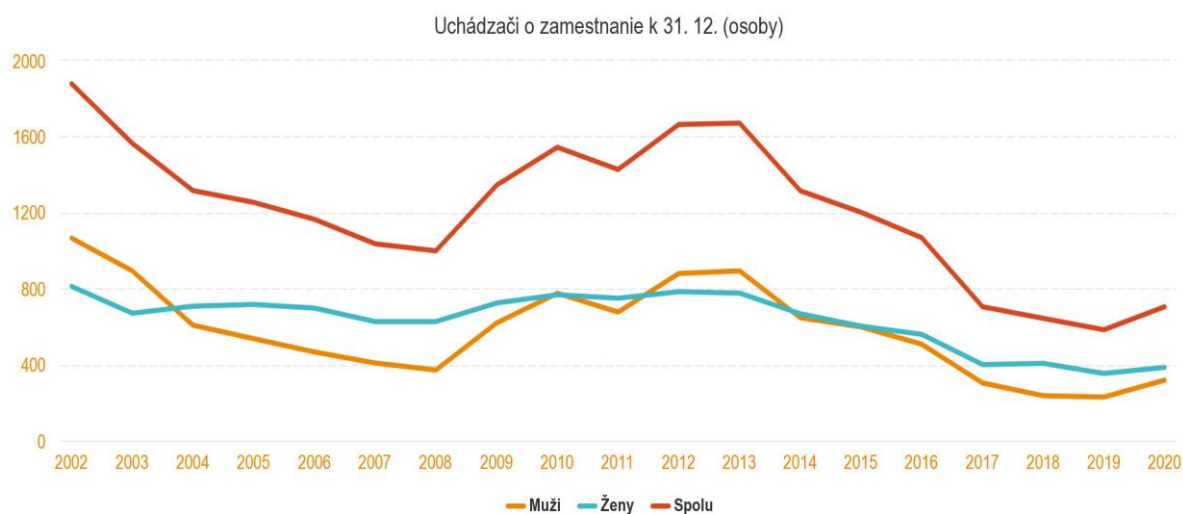
Obrázok 3 Medzimesačná zmena miery evidovanej nezamestnanosti máj/jún 2020

Zdroj 43 www.po-kraj.sk

Na vyššie uvedenej mape je evidentné, že susedný okres Kežmarok a Poprad nezaznamenali v súvislosti s pandémiou nárast miery evidovanej nezamestnanosti. Do veľkej miery to ovplyvnilo oživenie cestovného ruchu ktorý má na ekonomiku daných okresov významný vplyv. Okres Levoča, ktorý je porovnateľný so spomínanými okresmi mal však zvýšenie evidovanej miery nezamestnanosti o 0,42 percentuálneho bodu. Dôvodom tohto javu je pravdepodobne pomalá alebo nedostatočná reakcia okresu Levoča a prispôsobenie sa aktuálnej situácii.

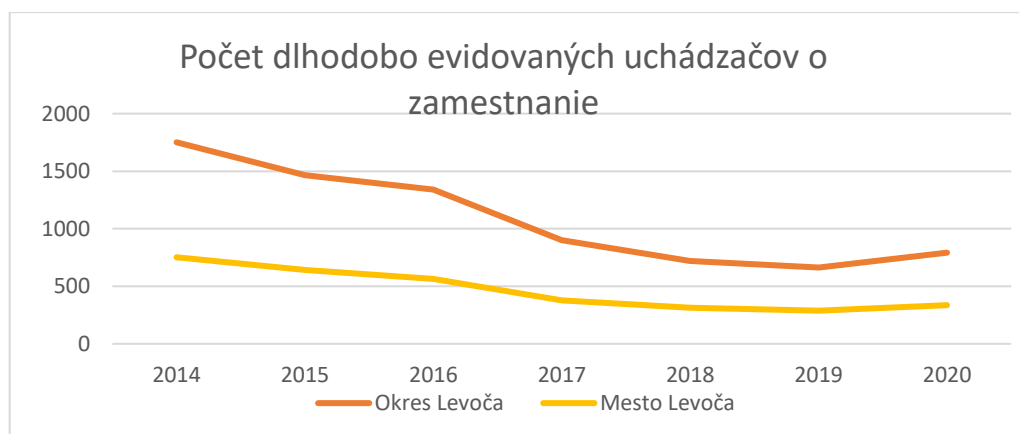
Graf 9 Uchádzači o zamestnanie v meste Levoča

Zdroj 44 <https://mojaobec.statistics.sk/>

Miera evidovaných uchádzačov o zamestnanie v meste Levoča v posledných rokoch vykazovala kontinuálne klesajúce tendencie. Zvrat nastal v roku 2020. Stúpajúcu tendenciu zapríčinil nástup svetovej pandémie ochorenia Covid-19. Boj proti pandémii sprevádzalo množstvo opatrení a obmedzení, ktoré výrazne ovplyvnili trh práce a nezamestnanosť.

Graf 10 Počet dlhodobo evidovaných uchádzačov o zamestnanie za okres Levoča a mesto Levoča

Zdroj 45 ÚPSVR, interné štatistiky miest a obcí

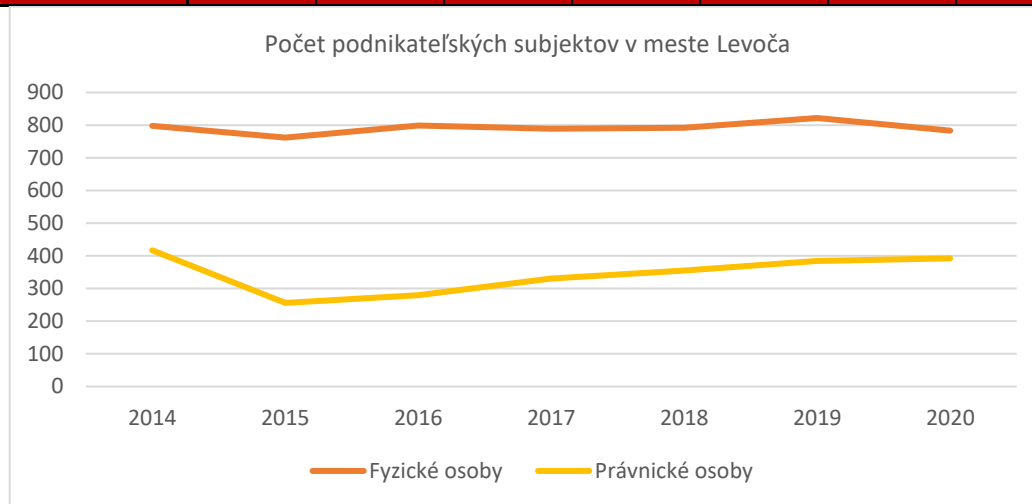
Ako môžeme vidieť na vyššie uvedenom grafe, vývoj počtu dlhodobo nezamestnaných sa v priebehu sledovaného obdobia výrazne znížil. V okrese Levoča sa v porovnaní rokov 2014 a 2020 znížil počet dlhodobo evidovaných uchádzačov o 958 osôb, čo predstavuje až 54,71% pokles. V meste Levoča môžeme pozorovať podobný kladný vývojový trend. V porovnaní rokov 2014-2020 sa znížil počet dlhodobo evidovaných UOZ o 415, čo predstavuje až 51,19% priaznivý pokles.

3.2. Podnikateľské prostredie

Štruktúra firemného prostredia v meste Levoča je zložená z malých a stredných podnikov. Európska komisia definuje podnik ako subjekt, ktorý vykonáva hospodársku činnosť, bez ohľadu na jeho právnu formu. Určujúcim faktorom je pritom hospodárska činnosť, nie právna forma. Z toho dôvodu je možné podľa Európskej komisie medzi podniky zaradiť aj samostatne zárobkovo činné osoby a rodinné podniky, ktoré vykonávajú remeselnícke alebo iné činnosti, obchodné spoločnosti, partnerstvá alebo združenia, ktoré pravidelne vykonávajú hospodársku činnosť. Na základe odporúčania Európskej komisie 2003/361/ES o definícií MSP sa do skupiny malých a stredných podnikov zaraďujú podnikateľské subjekty, ktoré zamestnávajú menej ako 250 osôb, a ktorých ročný obrat nepresahuje 50 miliónov eur, alebo celková ročná súvaha nepresahuje 43 miliónov eur.

Tabuľka 34 Počet podnikateľských subjektov v meste Levoča

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Fyzické osoby	798	762	799	789	792	822	783
Právnické osoby	417	256	280	331	355	384	392
Spolu	1215	1018	1079	1120	1147	1206	1175

Zdroj 46 Štatistický úrad SR, vlastné spracovanie

V rámci sledovaného obdobia nemal vývoj počtu podnikateľských subjektov výrazne kolísavé tendencie. Výnimkou je počet právnických osôb medzi rokmi 2014 a 2015, kedy môžeme výrazný pokles až o 161 subjektov. Dôvod nie je známy. Od roku 2015 po rok 2020 už vývoj počtu právnických osôb nevykazoval tak výrazné kolísanie a mal stúpajúcu tendenciu. V porovnaní rokov 2014 – 2020 klesol počet právnických osôb o 25 subjektov. Počet fyzických osôb v porovnaní rokov 2014 a 2020 klesol o 15. Celkový počet podnikateľských subjektov klesol za sledované obdobie o 3,3%.

Fyzické osoby:

Graf 11 Fyzické osoby a živnostníci na území mesta Levoča

Zdroj 47 <https://mojaobec.statistics.sk>

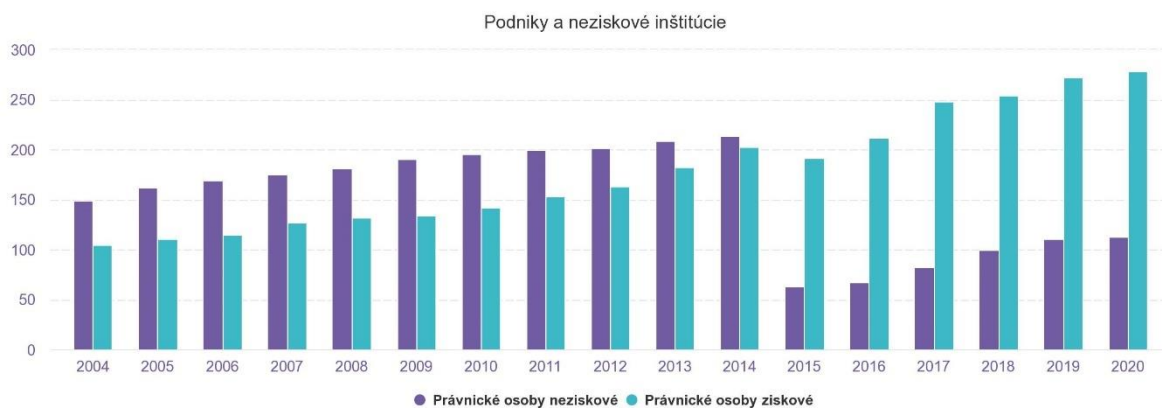
Najvyššie percento fyzických osôb tvoria živnostníci a to za sledované obdobie 2014 – 2020 v priemere 91,57%. Zvyšnú časť, a teda 8,43% tvoria slobodné povolania a samostatne hospodáriaci roľníci.

Graf 12 Odvetvová štruktúra živnostníkov v okrese Levoča za rok 2020

Zdroj 48 Štatistický úrad SR, vlastné spracovanie

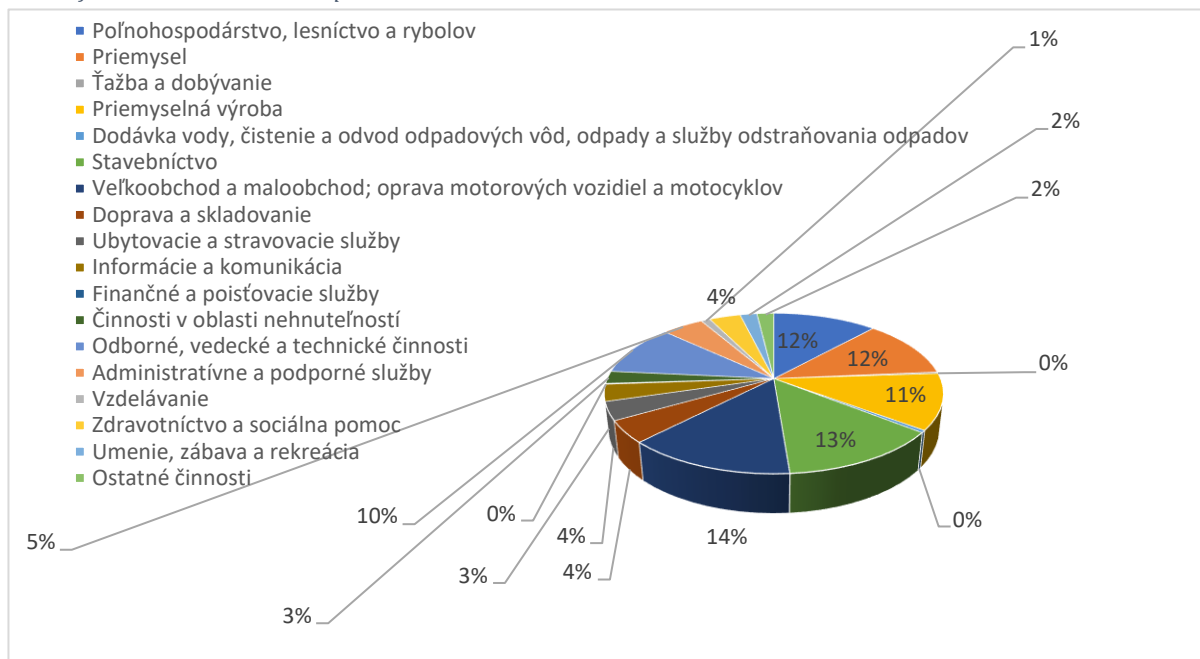
Z vyššie uvedeného grafu vyplýva, najvyššie percento, až 42% živnostníkov za rok 2020 je zameraných na oblasť stavebníctva. Za ním ako druhé v poradí s najvyšším percentom zastúpenia je priemyselná výroba s 15% a na treťom mieste je veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov s percentuálnym zastúpením 13%.

Právnické osoby:*Graf 13 Podniky a neziskové inštitúcie na území mesta Levoča*

Zdroj 49 <https://mojaobec.statistics.sk>

Právnické osoby v meste Levoča rozlišujeme do dvoch skupín, a to na právnické osoby ziskové a právnické osoby neziskové. V sledovanom období rokov 2014 – 2020 tvorili právnické osoby ziskové v priemere 69,77% a právnické osoby neziskové v priemere 30,23%.

Graf 14 Odvetvová štruktúra podnikov v okrese Levoča v roku 2020

Zdroj 50 Štatistický úrad SR, vlastné spracovanie

Z vyššie uvedeného grafu je evidentné, že najvyššie percentuálne zastúpenie má v odvetvovej štruktúre právnických osôb veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov a to 14%. Na druhom mieste je odvetvie stavebníctva s 13%. Na treťom mieste sú so zhodným percentuálnym podielom 12% odvetvie priemyslu a poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov.

Graf 15 Podniky v okrese Levoča podľa veľkostnej kategórie počtu zamestnancov

Zdroj 51 Štatistický úrad SR, vlastné spracovanie

Na základe grafu č. 14 môžeme konštatovať, že najväčšie zastúpenie majú v okrese Levoča podniky s počtom zamestnancov 0 – 49. Podnik, ktorý by zamestnával 50 – 249 osôb sa na území okresu nenachádza. Tento nulový údaj môže byť zapríčinený faktom, že 279 podnikov nebolo Štatistickým

úradom SR identifikované a kategorizované. Podnik ktorý zamestnáva viac ako 250 osôb sa na území okresu Levoča nachádza 1.

Priame zahraničné investície

Priama zahraničná investícia predstavuje kategóriu medzinárodných investícií, ktorá vyjadruje zámer subjektu, ktorý je rezidentom jednej ekonomiky (priamy investor), získa podiel v podniku so sídlom v inej ekonomike (podnik priamej investície). Na území mesta Levoča ako aj v celom okrese Levoča neboli za sledované obdobie medzi rokmi 2014 – 2020 hlásené Národnej banke Slovenska žiadne priame zahraničné investície, čo znamená, že žiadny zahraničný investor sa na území nenachádza.

3.2.1. Najväčší zamestnávateľia v meste Levoča

Medzi najväčších zamestnávateľov v meste Levoča patria 2 subjekty a to:

- Nemocnica AGEL Levoča a.s.
- Školské zariadenia na území mesta Levoča (cca 700 zamestnancov)

Obchodné siete:

- LIDL Slovensko (34 zamestnancov + 5 na MD)
- BILLA
- MILK AGRO
- LEVOČSKÝ GASTRODOM – V. Bigoš

Iné:

- Mesto Levoča
- Lesy mesta Levoča
- SAD Prešov, a.s.
- TROLIGA BUS s.r.o.

Mesto Levoča ako zamestnávateľ:

Mesto Levoča zamestnávalo k 31.12.2020 133 osôb. Zamestnanci Mesta Levoča sú začlenení pod jednotlivé organizačné zložky:

Oddelenie investičnej činnosti, ÚP, ŽP a stavebný úrad

Oddelenie cestovného ruchu a rozvoja mesta

Oddelenie školstva, sociálnych vecí, zdravotníctva a školský úrad

Oddelenie majetkové

Oddelenie finančné

Oddelenie organizačné a vnútornej prevádzky

Mestská polícia

Vývoj počtu zamestnancov Mestského úradu Levoča je znázornený v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 35 Vývoj počtu zamestnancov MsÚ Levoča

	Počet zamestnancov fyzický k 31.12	Priemerný evidenčný počet zamestnancov fyzický za rok
2014	120	125,73
2015	111	117,89
2016	115	111,86
2017	118	117,31
2018	122	119,39
2019	131	126,35
2020	133	132,33

Zdroj 52 Oddelenie organizačné a vnútornej prevádzky MsÚ Levoča

Príspevkové organizácie:

- Mestské kultúrne stredisko mesta Levoča
- Technické služby mesta Levoča
- Centrum voľného času

Rozpočtové organizácie:

- 6 materských škôl (MŠ G. Haina 36; MŠ G. Hermannna 9; MŠ J. Francisciho 8; MŠ Predmestie 26; MŠ Predmestie, elokované pracovisko Levočské Lúky 3; MŠ Železničný riadok3)
- 3 základné školy (ZŠ G. Haina 37; ZŠ J. Francisciho 11; ZŠ Nám. Š. Kulberta 10.)
- Základná umelecká škola

Spoločnosti so 100% účasťou mesta Levoča:

- Lesy mesta Levoča
- Sociálny podnik mesta Levoča

Akciové spoločnosti s účasťou Mesta Levoča:

- Nemocnica AGEL Levoča a.s.
- Podtatranská vodárenská spoločnosť a.s.
- SATEL, akciová spoločnosť Poprad (v likvidácii)

4. ZDRAVOTNÁ STAROSTLIVOSŤ A SOCIÁLNE SLUŽBY

4.1. Zdravotná starostlivosť

V meste Levoča je dostatočná základná infraštruktúra a kapacita pre poskytovanie odbornej lekárskej starostlivosti. Zdravotná starostlivosť je zabezpečovaná súkromnými poskytovateľmi lekárskej starostlivosti ambulantnou formou a Nemocnicou AGEL Levoča a.s., ktorá poskytuje ambulantnú, lôžkovú a následnú starostlivosť.

4.1.1. Nemocnica AGEL Levoča a.s., *Probstnerova cesta 2*

Levočská nemocnica bola slávnostne otvorená 14. októbra 1900. Tvorili ju tri budovy, ktoré stáli uprostred zeleného parku. Personálne ju zabezpečovali ošetrovatel'ky chorých a slabých a spravovala ju sedemčlenná komisia evanjelickej cirkvi. Vtedajšia tlač o levočskej nemocnici písala, že svojím prístrojovým vybavením nemala páru na celom Slovensku. Nemocnica si hneď získala vynikajúcu povesť a už v roku 1902 sa v nej liečili pacienti nielen z celého Spiša, zahraničia a dokonca aj z USA. V rokoch 1902 až 1904 začala výstavba sirotinca, ktorý bol tiež v areáli nemocnice. Sirotinec bol slávnostne otvorený 28.8.1904 a dnes sa v tejto budove nachádza detské oddelenie. Nasledovala výstavba nových pavilónov a v nemocnici pribudli nové oddelenia. Po oslobodení Levoče, začiatkom roku 1945 sa zlúčila štátna nemocnica so súkromnou nemocnicou Gustáva Hermana a vznikla jedna štátna nemocnica. Dnešný nemocničný areál sa budoval postupne od konca 20. storočia až do súčasnosti. Aby nemocnica mohla ostať na trhu a byť konkurencieschopná, potrebovala nové zdroje a kapitál, čo sa udialo vstupom nového investora. V roku 2008 do nemocnice vstúpil nový investor spoločnosť AGEL a.s. a Všeobecná nemocnica s poliklinikou Levoča a.s. sa stáva členom skupiny AGEL. Snahou spoločnosti a vedenia nemocnice je pracovať na neustálom rozvoji, ktorý sa prejaví rastom kvalitných zdravotníckych služieb pre obyvateľov nielen z regiónu Spiš. Neustále pracuje na prosperite a zlepšovaní poskytovania adekvátnej a efektívnej zdravotnej starostlivosti. Hlavným cieľom levočskej nemocnice je komfortne, kvalitne ošetrovaný a spokojný pacient a zabezpečovanie a poskytovanie širokej škály služieb nielen v medicíne, ale i ošetrovatel'stve. Je dôležité, aby si klient po ukončení hospitalizácie, alebo ambulantnej starostlivosti zachoval kladnú priazeň k nemocnici Levoča. Nemocnica AGEL Levoča a.s. je poskytovateľom zdravotnej starostlivosti nielen pre celý región Spiš, ale aj širšieho okolia. Využíva všetky poznatky vedy a medicíny na vysokej úrovni. Aktívne sa venuje prevencii, diagnostike, liečbe ako i rehabilitácii pacientov.

Zoznam oddelení Nemocnice AGEL Levoča a.s.

❖ Interné oddelenie	❖ Oddelenie dlhodobej a intenzívnej starostlivosti
❖ Neurologické oddelenie	
❖ Oddelenie anestéziológie a intenzívnej medicíny	❖ Oddelenie klinickej biochémie, hematológie a transfuziológie
❖ Oddelenie chirurgie a úrazovej chirurgie	❖ Oddelenie patologickej anatómie
	❖ Pediatrické oddelenie

❖ Rádiologické oddelenie

❖ Psychiatrické oddelenie

❖ Urologické oddelenie

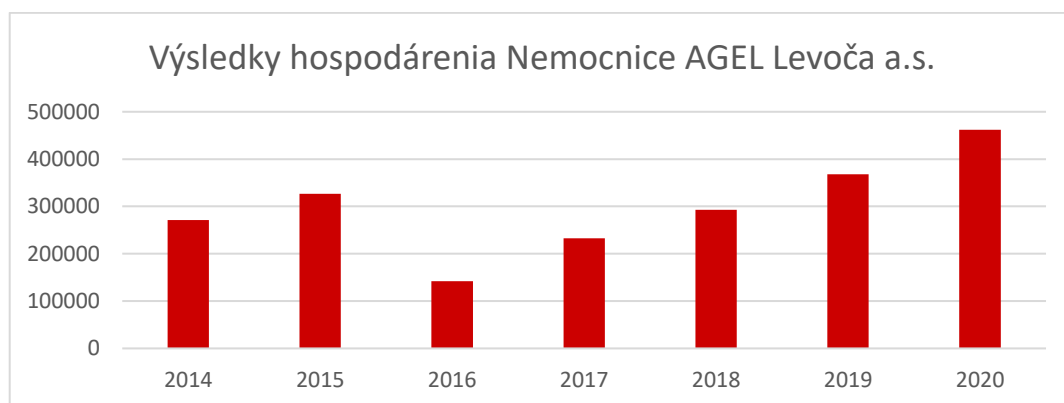
❖ Lekáreň AGEL Levoča a.s.

Zoznam ambulancií Nemocnice AGEL Levoča a.s.:

- Ambulancia vnútorného lekárstva
- Neurologická ambulancia
- Psychiatrická ambulancia
- Pediatriká ambulancia
- Gynekologicko-pôrodná ambulancia
- Všeobecná ambulancia pre deti a dospelých
- Ambulancia úrazovej chirurgie
- Chirurgická ambulancia
- Oftalmologická ambulancia
- Urologická ambulancia
- Ambulancia všeobecného lekára
- Otorinolaryngologická ambulancia
- Ambulancia telovýchovného lekárstva
- Ambulancia klinickej onkológie
- Ambulancia plastickej chirurgie
- Ambulancia anestéziológie a intenzívnej medicíny
- Hematologická a transfúziologická ambulancia
- Ambulancia fyzioterapie, balneológie a liečebnej rehabilitácie
- Ambulancia diabetológie a porúch látkovej premeny a výživy
- Algeziologická ambulancia
- Ambulancia chirurgie ruky
- Kardiologická ambulancia
- Onkochirurgická ambulancia
- Angiologická ambulancia
- Glaukómová ambulancia
- Mamologická poradňa
- Oftalmodia-betologická ambulancia
- Sexuologická ambulancia v odbore psychiatria
- Ambulantná pohotovostná služba pre dospelých
- Neurofyziológická ambulancia
- Poradňa pre rizikóvu graviditu
- Ambulantná pohotovostná služba pre deti a dospelých

V súčasnosti má nemocnica 302 funkčných lôžok a poskytuje ústavnú zdravotnú starostlivosť na 8 lôžkových oddeleniach, na oddelení anestéziológie a intenzívnej medicíny, oddelení dlhodobej intenzívnej starostlivosti, pediatrickom, urologickom, chirurgickom, internom, neurologickom a psychiatrickom oddelení. Nemocnica zároveň prevádzkuje niekoľko pracovísk spoločných vyšetrovacích a liečebných zložiek (oddelenie klinickej biochémie, hematologicko-transfúziologické oddelenie, rádiodiagnostické oddelenie s CT pracoviskom a magnetickou rezonanciou, patologicko-anatomické oddelenie, pracovisko fyziatrie balneológie a liečebnej rehabilitácie, funkčná diagnostika), špecializované ambulancie, poskytuje služby jednodňovej zdravotnej starostlivosti a dopravnej zdravotnej služby, prevádzkuje verejnú lekáreň a taktiež prevádzkuje aj PAPS pre deti a dorast a pre dospelých. Jednotlivé pracoviská za posledné roky prechádzali výraznými modernými rekonštrukciami a vedenie spoločnosti neustále pracuje na tom, aby mala levočská nemocnica najnovšie vybavenie, komfortné a pohodlné zázemie pre pacientov i personál, a aby mohla poskytovať čo najlepšiu zdravotnú starostlivosť.

Graf 16 Výsledky hospodárenia Nemocnice AGEL Levoča a.s.

Zdroj 53 Výročné správy Nemocnice AGEL Levoča a.s., vlastné spracovanie

Na základe vyššie uvedeného grafu môžeme konštatovať, že hospodárenie nemocnice majú niekoľko rokov za sebou stúpajúcu tendenciu, čo predpokladá ďalší budúci priaznivý vývoj tohto zariadenia.

4.1.2. Zdravotné centrum Levoča, Železničný riadok 2

V meste Levoča sa okrem Nemocnice AGEL Levoča a.s. funguje od roku 2006 aj Zdravotné centrum Levoča, ktoré sídli v súkromnej budove a vytvára vhodné podmienky na prevádzku súkromných ambulancií všeobecných a špecializovaných lekárov. V súčasnosti v Zdravotnom centre sídlia tieto ambulancie:

- ❖ Dermatovenerologická ambulancia
- ❖ Neurologická ambulancia
- ❖ Ambulancia pneumológie a ftizeológie
- ❖ Gynekologická ambulancia
- ❖ Psychiatrická ambulancia
- ❖ Urologická ambulancia
- ❖ Očná ambulancia
- ❖ Ortopedická ambulancia
- ❖ Ambulancia všeobecného lekára (3x)

4.1.3. Súkromné zdravotné ambulancie v meste Levoča

V meste Levoča je zdravotná starostlivosť zabezpečovaná aj v súkromných ambulanciách, ktoré sú umiestnené v rôznych objektoch v meste Levoča.

Tabuľka 36 Zoznam súkromných ambulancií na území mesta Levoča

Kardiologická ambulancia, MUDr. Katarína Gorbárová, Levoča, (KardioLEV s. r. o.)	Kukučínova ulica 640/3, 05401 Levoča
Ambulancia zubného lekárstva, Levoča, (SCHWIRIAN, s. r. o.)	Ulica Michala Hlaváčka 176/24, 05401 Levoča
Všeobecná ambulancia pre deti a dorast, Levoča, (Detská ambulancia, MUDr. Mária Slugeňová, s.r.o.)	Železničný riadok 944/7, 05401 Levoča
Všeobecná ambulancia pre deti a dorast, Levoča, (BabyRemedium s.r.o.)	Námestie Majstra Pavla 13/13, 05401 Levoča
Ambulancia rýchlej zdravotnej pomoci, Levoča 1, (LSE - Life Star Emergency, s.r.o.)	1, Levoča
Ambulancia rýchlej zdravotnej pomoci, Levoča 2, (LSE - Life Star Emergency, s.r.o.)	2, Levoča
Všeobecná ambulancia pre dospelých, Levoča, (S A N A s.r.o.)	Námestie Majstra Pavla 38, 05401 Levoča
Všeobecná ambulancia pre dospelých, Levoča, (Nemocnica pre obvinených a odsúdených a Ústav na výkon trestu odňatia slobody Trenčín)	ÚVTOS, Nám. Štefana Kulberta 6, 05428 Levoča
Ambulancia zubného lekárstva, Levoča, (Nemocnica pre obvinených a odsúdených a Ústav na výkon trestu odňatia slobody Trenčín)	ÚVTOS, Nám. Štefana Kulberta 6, 05428 Levoča
Ambulancia zubného lekárstva, Levoča, (Levodental s.r.o.)	Špitálska 319/9, 05401 Levoča
SVaLZ, fyziatria, balneológia a liečebná rehabilitácia, Levoča, (V.L. MEDICAL, s.r.o.)	Nám. Majstra Pavla 22, 05401 Levoča
Ambulancia fyziatrie, balneológie a liečebnej rehabilitácie, Levoča, (V.L. MEDICAL, s.r.o.)	Námestie Majstra Pavla 22/22, 05401 Levoča
Všeobecná ambulancia pre dospelých, Levoča, (TomMed s.r.o.)	Nám. Majstra Pavla 13, 05401 Levoča

Chirurgická ambulancia, Levoča, (PPChirurgia s.r.o.)	Mäsiarska 1, 05401 Levoča
Chirurgická ambulancia, Levoča, (PPChirurgia s.r.o.)	Mäsiarska 1, 05401 Levoča
Dermatovenerologická ambulancia, Levoča, (ORYX B spol. s r.o.)	Námestie Štefana Kulberta 6, 05435 Levoča
Neurologická ambulancia, Levoča, (NEUROMB, s.r.o.)	Námestie Majstra Pavla 37/37, 05401 Levoča
Všeobecná ambulancia pre deti a dorast, Levoča, (NeoPedia, s.r.o.)	Kukučínova 3, 05401 Levoča
Ambulancia zubného lekárstva, Levoča, (MUDr. Rastislav Bičanovský)	Kláštorská 17, 05401 Levoča
Ambulancia zubného lekárstva, Levoča, (MUDr. Monika Schwirianová)	Michala Hlaváčka 24, 05401 Levoča
Zubná ambulancia, Levoča, (MUDr. Dagmar Papcunová)	Vysoká ulica 432/78, 05401 Levoča
Ambulancia zubného lekárstva, Levoča, (M&M Smile Dent, s.r.o.)	Vysoká 78, 05401 Levoča
Ambulancia zubného lekárstva, Levoča, (LivDent, s.r.o.)	Pod Kamenným vrchom 1, 05401 Levoča
Gynekologická ambulancia, Levoča, (Gyngut, s.r.o.)	Kláštorská 17, 05401 Levoča
Ambulancia zubného lekárstva, Levoča, (DENT-in, s.r.o.)	Špitálska 9, 05401 Levoča
Všeobecná ambulancia pre deti a dorast, Levoča, (B-HEALTH s.r.o.)	Kežmarská cesta 6, 05401 Levoča

Zdroj 54 <https://www.e-vuc.sk/psk/zdravotnictvo>

4.1.4. Lekárne v meste Levoča

V meste Levoča je poskytovaná lekárenská starostlivosť vrátane individuálnej prípravy liekov občanom, čo zahŕňa zabezpečovanie, prípravu, kontrolu, uchovávanie, výdaj liekov, poskytovanie odborných informácií o liekoch a zdravotníckych pomôckach a konzultácie pri určovaní a sledovaní liečebného postupu.

Tabuľka 37 Zoznam lekární na území mesta Levoča

Názov lekárne	Adresa
Lekárne Dr. Max	Pri podkove 1361/7, Levoča 05401
Lekárne Pri Košickej bráne	Košická ulica 86/22, Levoča 05401
Lekárne SOPHUS	Kukučínova 3, Levoča 05401
Lekárne u Barborky	Ulica Jána Francisciho 45, Levoča 05401
Lekárne U Hada	Námestie Majstra Pavla 13/13, Levoča 05401

Lekáreň U Leva	Námestie Majstra Pavla 24, Levoča 05401
Nemocničná lekáreň s výdajom verejnosti	Probstnerova cesta 666/2, Levoča 05401
Výdajňa zdravotníckych pomôcok NÁDEJ	Mäsiarska ulica 281/1, Levoča 05401
ZELENÁ LEKÁREŇ	Železničný riadok 1219/2, Levoča 05401

Zdroj 55 <https://www.po-kraj.sk/sk/e-sluzby/zdravotnictvo/lekarne-vydajne-zdravotnych-pomocok/>

4.1.5. Zdravotnícke organizácie v meste Levoča

Spišská katolícka charita

Spišská katolícka charita je samostatný právny subjekt Spišskej diecézy, konfederatívne združeným v Slovenskej katolíckej charite. Svojou činnosťou nadväzuje na činnosť Diecéznej charity v Spišskej diecéze, ktorá bola od roku 1927 jedným z členov Ústrednej Karity na Slovensku. Spišská katolícka charita pôsobí a vyvíja svoju činnosť na území Spišskej diecézy, tzn. v regiónoch Oravy, Liptova a Spiša, príp. na území ostatných diecéz Slovenska alebo v zahraničí, prednostne pri humanitárnej pomoci so súhlasom diecézneho biskupa príslušnej diecézy. Na základe hodnôt kresťanskej lásky k blížnemu a vedomia ľudskej dôstojnosti Spišská katolícka charita pomáha ľuďom, ktorí sa nemôžu sami o seba postarať, či už je to v dôsledku starnutia, fyzického alebo duševného handicapu alebo nepriaznivých sociálnych podmienok. Hlavným poslaním Spišskej katolíckej charity je poskytovať všeobecne prospešné služby všetkým ľuďom bez akéhokoľvek obmedzenia. Spišská katolícka charita poskytuje na území mesta Levoča služby v oblasti zdravotníctva a to Terénnu zdravotnícku starostlivosť prostredníctvom Agentúry domácej ošetrovateľskej služby Charitas (ADOS Charitas) a terénne hospicové služby prostredníctvom Mobilného hospicu Charitas Levoča.

➤ Agentúra domácej ošetrovateľskej služby:

ADOS Charitas poskytuje komplexné zdravotnícke služby v domácnosti alebo rodine pacienta, a to pre ľudí, ktorí sú prepustení z nemocničnej zdravotnej starostlivosti, ďalej hlavne pre dlhodobo chorých, starých, prostredníctvom odborne pripravených zdravotných sestier, na základe intenzívnej spolupráce s ošetrovateľom a lekárom špecialistom. Štandardnú zdravotnú starostlivosť podľa platnej zmluvy uhrádza príslušná zdravotná poisťovňa. Cieľom ADOS Charitas je, aby pacient prežíval svoju chorobu a absenciu pôvodnej kvality života v podmienkach zmierňovania somatických ťažkostí a v prípade vyliečenia sa vrátil do pracovného procesu a žil kvalitný život.

➤ Mobilný hospic Charitas:

Ide o vysoko špecializovanú zdravotnú starostlivosť, ktorá je poskytovaná na základe indikácie lekára mobilného hospicu a po odsúhlasení revíznym lekárom príslušnej zdravotnej poisťovne, v ktorej je klient poistený. Túto zdravotnú starostlivosť podľa platnej zmluvy uhrádza príslušná zdravotná

poisťovňa. Mobilný hospic poskytuje celostné služby v domácnosti alebo rodine pacienta, pre ľudí, ktorí sú v terminálnom štádiu života a to služby zdravotníckej (lekárske i sesterské), sociálne, psychologické a spirituálne služby prostredníctvom hospicového tímu. Cieľom mobilných hospicov Charitas je, aby pacient prežíval posledné štádium svojho života dôstojne, v zmiernení bolesti a čo najkvalitnejšie. Sekundárnym cieľom je sprevádzanie blízkych pred a určitý čas po smrti človeka.

4.2. Sociálne služby

Sociálna služba je odborná, obslužná alebo iná činnosť alebo súbor týchto činností, ktoré sú zamerané na:

- ❖ Prevenciu, riešenie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,
- ❖ zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti,
- ❖ zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojenie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- ❖ riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny,
- ❖ prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny.

Sociálna služba je vykonávaná najmä prostredníctvom sociálnej práce, postupmi zodpovedajúcimi poznatkom spoločenských vied a poznatkom o stave a vývoji poskytovania sociálnych služieb. Sociálne služby predstavujú rôzne činnosti, ktoré sú určené na pomoc ľuďom, ktorí sa ocitli v nepriaznivej sociálnej situácii, nevedia si sami zabezpečiť základné životné potreby alebo potrebujú pomoc z iných vážnych dôvodov. Existuje viacero druhov sociálnych služieb, ktoré môžu byť poskytované rôznou formou a v rôznom rozsahu. Najčastejšie sú to:

- ❖ Sociálne služby na uspokojovanie základných životných potrieb v zariadeniach,
- ❖ sociálne služby na podporu rodiny s deťmi,
- ❖ sociálne služby pre ľudí s nepriaznivým zdravotným stavom a dôchodcov,
- ❖ podporné sociálne služby,
- ❖ sociálne služby pomocou telekomunikačných technológií.

Komunitný plán sociálnych služieb mesta Levoča (2018-2024)

Mesto Levoča disponuje vypracovaným strategickým dokumentom „Komunitný plán -sociálnych služieb mesta Levoča“ ktorý je vypracovaný na obdobie rokov 2018 – 2024. Je to strednodobý dokument, ktorý nadväzuje, alebo sa opiera o celý rad iných dokumentov a súvisiace zákony. Komunitné plánovanie v oblasti sociálnych služieb je mimoriadne dôležité, nakoľko ide o priame vyjednávanie medzi zriaďovateľmi, poskytovateľmi a prijímateľmi služieb. Určuje priority a ciele sociálnych služieb na

území mesta a jeho realizácia je pravidelne a samotný plán by mal byť pravidelne prehodnocovaný. Zákon o sociálnych službách určuje jeho povinný obsah.

Pre obyvateľov mesta Levoča sociálne služby poskytuje Mesto Levoča, a títo neverejný poskytovatelia:

- HUMANITÁR n.o.
- Spišská katolícka charita – Agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti Charitas (ADOS Charitas)

Tabuľka 38 Prehľad poskytovaných sociálnych služieb v meste Levoča

Druh sociálnej služby	Forma soc. služby	Kapacita	Poskytovateľ
Komunitné centrum	terénna, ambulantná	30	Mesto Levoča
Zariadenie starostlivosti o dieťa do troch rokov veku dieťaťa	ambulantná	15	Mesto Levoča
Zariadenie pre seniorov	pobytová	20	HUMANITÁR, n.o.
Domov sociálnych služieb	pobytová	40	HUMANITÁR, n.o.
Denný stacionár	ambulantná	10	HUMANITÁR, n.o.
Domáca opatrovateľská služba	terénna	15	ADOS Charitas
Domáca opatrovateľská služba	terénna	70	Mesto Levoča
Požičiavanie pomôcok	terénna	15	ADOS Charitas
Poskytovanie sociálnych služieb v dennom centre	ambulantná	30	Mesto Levoča
Poskytovanie sociálnej služby v jedálni	ambulantná	150	Mesto Levoča

Zdroj 56 Komunitný plán sociálnych služieb mesta Levoča

4.2.1. Služby sociálnej pomoci

Zariadenie pre seniorov

Oddelenie ŠSVaZ MÚ Levoča poskytuje žiadateľom o túto sociálnu službu len poradenské služby a vypracováva posudky odkázanosti občana na túto sociálnu službu. Na území mesta Levoča poskytuje službu HUMANITÁR n.o. s kapacitou 20 miest. Požiadavky občanov prevyšujú kapacitu uvedeného prevádzkového zariadenia. Z toho dôvodu musia občania mesta vyhľadávať a využívať túto službu v zariadeniach mimo mesta Levoča, čo spôsobuje nutnosť zmeny trvalého pobytu a odlúčenosť od rodiny.

Domov sociálnych služieb

Sociálnu službu na území mesta Levoča zabezpečuje HUMANITÁR n.o.. Sociálna služba je poskytovaná celoročnou pobytovou formou fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň

odkázanosti je najmenej V. podľa prílohy č.3 448/2008 o sociálnych službách v znení neskorších predpisov a má zdravotné postihnutie schizofrénia, mánio-depresia alebo demencia. Hlavnou činnosťou je poskytovať prijímateľom rôzne druhy činnostných aktivít pre maximálne skvalitnenie ich pobytu v DSS, a vďaka rôznorodosti týchto činností trénovať ich zručnosti a schopnosti či už fyzické alebo psychické.

Domáca opatrovateľská služba

V súčasnosti poskytuje domácu opatrovateľskú službu na území mesta ADOS Charitas a Mesto Levoča. Napriek tomu, že mesto Levoča zamestnáva v priemere 27 opatrovateľiek (2014-2020), nie je schopné vybaviť všetky žiadosti v plnom rozsahu.

Špecializované zariadenie

Sociálnu službu na území mesta Levoča poskytuje neverejný poskytovateľ HUMANITÁR n.o.. Sociálna služba sa poskytuje celoročnou pobytovou formou fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej V. podľa prílohy č.3 448/2008 o sociálnych službách v znení neskorších predpisov a má zdravotné postihnutie schizofrénia, mánio depresia alebo demencia. Hlavnou činnosťou je poskytovať prijímateľom rôzne druhy činnostných aktivít pre maximálne skvalitnenie ich pobytu v ŠZ, a vďaka rôznorodosti týchto činností trénovať ich zručnosti a schopnosti či už fyzické alebo psychické.

Denný stacionár

Túto službu v meste Levoča poskytuje neverejný poskytovateľ HUMANITÁR n.o.. Služby sú poskytované pre 10 duševne chorých ľudí a seniorov. V dennom stacionári sa poskytuje sociálna služba fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby ak jej stupeň odkázanosti je najmenej III. a je odkázaná na sociálnu službu v zariadení len na určitý čas počas dňa.

Zariadenie starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa

Zariadenie starostlivosti od deti v meste Levoča ponúkajú rodičom celodennú starostlivosť o deti od 6 mesiacov do 3 rokov, ktoré pochádzajú z mesta Levoča a blízkeho okolia. Služba je zacielená na podporu zosúladenia rodinného a pracovného života. O deti sa starajú detské zdravotné sestry. Poskytujú celodennú a v prípade potreby aj krátkodobú starostlivosť o dieťa vrátane stravovania.

Špecializované sociálne poradenstvo

Službu na území mesta Levoča poskytuje neverejný poskytovateľ HUMANITÁR n.o.. V roku 2019 organizácia dostala akreditáciu na poskytovanie tohto druhu sociálnej pomoci. Služba je poskytovaná ambulantnou a terénnou formou. Poradňa pre duševne chorých a ich rodiny je otvorená v areály Nemocnice Agel Levoča, Probstnerova cesta 2. Špeciálne sociálne poradenstvo je poskytované fyzickým osobám s duševným ochorením so špeciálnym zreteľom na ochorenia schizofrénie, depresie a demencie a ich rodinám podľa zákona 448/2008 o sociálnych službách v znení neskorších predpisov.

Komunitné centrum Levočské lúky

Túto sociálnu službu poskytuje svojim občanom Mesto Levoča. Mesto Levoča bolo v NP Komunitné centrá v mestách a obciach s prítomnosťou MRK – I. fáza zapojené od 1.4.2018 do 31.10.2019 na základe

Zmluvy o spolupráci, č. zmluvy: USVRK-OIP-2017/000574-002 uzatvorenej medzi Ministerstvom vnútra SR a mestom Levoča. Mesto Levoča a Ministerstvo vnútra SR uzatvorilo Zmluvu o spolupráci, č. Zmluvy: USVRK-OIP-2019/001664-030 v rámci Národného projektu Komunitné služby v mestách a obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít – II. Fáza. Termín trvania projektu je od 1.11.2019 do 31.12.2021.

Terénna sociálna práca

Túto službu poskytuje svojim občanom Mesto Levoča. Od 1.8.2017 bolo mesto Levoča zapojené v Národnom projekte „Terénna sociálna práca v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít“. Tento projekt skončil 31.10.2019 a plynule prešiel do II. fázy – doba trvania je od 1.11.2019 do 31.10.2022, na základe Zmluvy o spolupráci, č. zmluvy: USVRK-OIP-2019/001673-067, uzatvorenej medzi Ministerstvom vnútra SR a Mestom Levoča. V tomto projekte je zamestnaných 6 pracovníčok, z toho 4 pracovníčky sú na pracovnej pozícii terénna sociálna pracovníčka a 2 pracovníčky sú na pracovnej pozícii terénna pracovníčka. Sídlo pracoviska je na adrese ul. Predmestie 26 v Levoči. Klientom TSP je fyzická osoba, ktorá sa ocitla v neriešiteľnej situácii a po jej zhodnotení dospieva k názoru, že pre jej vyriešenie potrebuje odbornú pomoc. Je to osoba, ktorá hľadá pomoc a nie je vlastnými silami a prostriedkami schopná vyriešiť svoju kolíznu situáciu. Hlavným cieľom NP TSP a TP je motivácia a aktivizácia jednotlivcov a rodín na riešenie problémov prostredníctvom spoločnej aktivity. Terénni soc. pracovníci a terénni pracovníci sa venujú klientom so zámerom definovať prevenčné opatrenia sociálneho vylúčenia a rôznych ďalších sociálne rizikových javov.

Denné centrum pre seniorov

Poskytovateľom sociálnej služby je Mesto Levoča. V rámci Denného centra pre seniorov sú poskytované ďalšie služby a to:

- Jedáleň
- Denné centrum

Denné centrum poskytuje sociálnu službu počas dňa osobám, ktoré dovŕšili dôchodkový vek alebo majú nepriaznivý zdravotný stav, ako aj ostatným osobám podľa § 56 ods. 1 zákona o sociálnych službách. Denné centrum poskytuje najmä sociálne poradenstvo a vytvára podmienky na záujmovú a kultúrnu činnosť osobám, ktoré dovŕšili dôchodkový vek s cieľom podporiť a udržať ich fyzickú a psychickú aktivitu. Denné centrum je miesto, v ktorom zriaďovateľ umožňuje počas dňa jeho členom kultúrno-spoločenský život, uspokojovanie ich záľub a záujmov s cieľom povzbudiť ich k aktivite, sebarealizácii, zapájať ich do spoločenského života a prispievať tak k nadväzovaniu kontaktov s novými ľuďmi a vytváraniu pocitu spolupatričnosti.

5. KULTÚRA

5.1. Levoča v UNESCO

UNESCO (z angl. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization), v preklade Organizácia Spojených národov pre vzdelávanie, vedu a kultúru, je organizácia, ktorej poslanstvo spočíva v budovaní svetového mieru vďaka medzinárodnej spolupráci v oblastiach vzdelávania, kultúry a vedy. UNESCO vzniklo v roku 1945 ako reakcia na dve zdrvujúce svetové vojny, kedy si medzinárodné spoločenstvo uvedomilo, že ekonomické a politické dohody na udržanie trvalého mieru nestačia. Ľudí je potrebné viesť k morálnej a intelektuálnej solidarite a vzájomnému porozumeniu. Idea svetového dedičstva je výnimočná v tom, že v sebe spája ochranu prírody s ochranou kultúrnych pamiatok. Kladúc veľký dôraz na úlohu miestnych komunít, na zachovanie samotných lokalít svetového dedičstva, a tiež na riešenie súvisiacich problémov vyplývajúcich z rýchlej urbanizácie, ekonomickej transformácie, masového turizmu, prírodných katastrof, klimatických zmien a iných naliehavých otázok súčasnosti.

Oprávnenosť Levoče patriť do Zoznamu svetového dedičstva naznačil v roku 2002 zverejnený predbežný zoznam kultúrneho dedičstva, kde figurovalo rozšírenie existujúcej zapísanej lokality Spišský hrad a pamiatky okolia práve o Levoču a dielo Majstra Pavla na Spiši. V roku 2006 Mesto Levoča podalo žiadosť o spolufinancovanie projektu pod názvom *„Spracovanie nominačného projektu Rozšírenie lokality Spišský hrad a pamiatky okolia o Levoču a Dielo Majstra Pavla na Spiši pre zápis do Zoznamu svetového dedičstva.“*. Ministerstvo kultúry SR tento projekt podporilo. Výstupom spoločnej práce bol nominačný formulár, ktorý bol v januári 2007 odovzdaný Ministerstvu kultúry SR a Ministerstvu zahraničných vecí SR. Takmer dva roky prebiehalo hodnotenie oprávnenosti zápisu zo strany UNESCO a jeho odbornej inštitúcie ICOMOS domácimi a zahraničnými expertmi. V roku 2009 bol zaradený na program 33. zasadnutia Výboru svetového dedičstva v španielskej Seville aj bod rozšírenia existujúcej lokality o Levoču. Výbor svetového dedičstva zložený zo zástupcov 21 štátov návrh na rozšírenie prijal a schválil aj nový názov tejto lokality: „Levoča, Spišský hrad a pamiatky okolia“. Hodnoty mesta Levoča, ktoré majú z hľadiska kultúrno-historického významu mimoriadne postavenie:

- Pravidelné usporiadanie mesta a dochovaná urbanistická štruktúra, ktorá je dokladom stredovekého vývoja urbanistických sídiel na Spiši od opevneného Spišského hradu po slobodné kráľovské mesto Levoča,
- jeho pôvodné urbanistické väzby na stredoveké obchodné a pútnické cesty (dochované pôvodné vstupy do mesta)
- jeden z najvyspelejších a najlepšie zachovaných mestských fortifikačných systémov.
- silueta striech hustej zástavby s výraznými urbanistickými dominantami sakrálnych a verejných objektov,
- architektonické a umelecké hodnoty jednotlivých objektov (svojou skladbou predstavujú typologickú a vývojovú rozmanitosť)

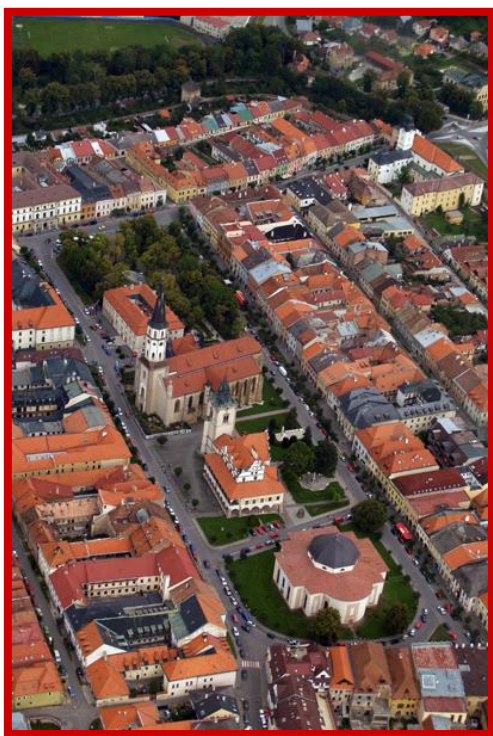
- intaktnosť pamiatkovej rezervácie, nenarušená žiadnou prestavbou.

Levoča bola zapísaná do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO z dôvodu jej jedinečnosti, ktorá ju odlišuje od iných miest na Slovensku:

- zachovaný stredoveký urbanizmus mesta,
- zachovaný stredoveký hradobný systém mesta spolu s hradobnými priekopami,
- zachovaná typologická dispozícia stredovekého domu s jeho následnými vývojovými etapami až dodnes.

5.2. Kultúrne a cirkevné dedičstvo na území mesta Levoča

Obrázok 4 Historické centrum mesta Levoča, letecký pohľad

Zdroj 57 Autor: Ľubica Pinčíková

Popri nespornosti architektonických a historických hodnôt mesta ako celku, jednotlivé pamiatkové objekty reprezentujú vlastné, špecifické stavebné dejiny a premeny architektonických a výtvarných podôb. Napriek príbuznosti niektorých architektonických riešení a detailov z jednotlivých časových a slohových rovín, základnou hodnotou je ich hodnota originálu a neopakovateľnosti. Historické jadro mesta Levoča vytvára súbor rôznorodých typologických objektov, z ktorých väčšinu tvoria meštianske domy, sakrálné objekty a objekty verejnej a vojenskej správy. Levoča disponuje všetkými mestskými atribútmi slobodného kráľovského mesta. Silné opevnenie, priestranné pravouhlé námestie ako centrum verejného života s významným farským kostolom a radnicou vo svojom strede a mnohými reprezentačnými meštianskymi domami s vnútornými dvormi a arkádami. Kostoly a veľká časť mesta si zachovali svoj

pôvodný ráz a spolu s množstvom artefaktov, najmä v interiéri Baziliky sv. Jakuba, sa Levoča stala jedným z mála sídiel aj v stredoeurópskom kontexte s veľkým množstvom dodnes zachovaných hmotných dokladov stredovekého umenia. Najvýznamnejšiu súčasť kultúrneho dedičstva mesta Levoča tvorí sakrálny objekt Baziliky sv. Jakuba a dielo Majstra Pavla, ktoré je v ňom umiestnené. Na území mesta sa nachádza veľké množstvo národných hnutelných a nehnuteľných pamiatok, ktoré sú evidované v Ústrednom zozname pamiatkového fondu. Ich kompletný a prehľadne spracovaný zoznam je k dispozícii v internetových databázach Pamiatkového úradu Slovenskej republiky: (<http://www.pamiatky.sk/sk/page/databazy>).

5.2.1. Charakteristika najvýznamnejších historických objektov a pamiatok

- **Bazilika sv. Jakuba**

Chrám sv. Jakuba v Levoči (v roku 2015 vyhlásený za Baziliku minor) patrí medzi najväčšie gotické chrámy na Slovensku. Je to živý chrám a veriacim slúži denne na bohoslužby už vyše 700 rokov ako farský kostol bývalého slobodného kráľovského mesta Levoče. Má bohatú históriu a je klenotnicou mnohých umeleckých pamiatok. Svedčí o tom aj fakt, že je trojnásobnou národnou kultúrnou pamiatkou. Okrem samotného chrámu ďalšou národnou kultúrnou pamiatkou sú diela známeho stredovekého rezbára Majstra Pavla z Levoče a diela barokového zlatníka Jána Szilassyho. Bazilika sv. Jakuba je trojlodový chrám s krátkou polygonálne ukončenou svätyňou, s neskoršími dodnes zachovanými prístavbami. Do roku 1270 sa datuje stavba dnešnej sakristie, pôvodne pravdepodobne samostatnej kaplnky, ktorá bola pričlenená k dnešnej podobe chrámu. So stavbou súčasnej podoby chrámu sa začalo v druhej polovici 14. storočia. S postupným rozširovaním pôvodného chrámu sa začalo prístavbou kaplnky sv. Juraja na severnej strane koncom 14. storočia. V polovici 15. storočia bola pristavená severná predsieň, krátko na to južná predsieň s Korvínovským oratóriom na poschodí. Okolo roku 1520 bola nad severnou predsieňou a kaplnkou sv. Juraja pristavená tzv. Henkelova knižnica. Najmladšou, neogotickou prístavbou baziliky je na západnej strane veža s dvomi kaplnkami, ktorá bola postavená v rokoch 1858-1860 na mieste staršej veže a kaplniek. V interiéri baziliky sa nachádza mimoriadne rozsiahly súbor stredovekých nástenných malieb, početný súbor kamenných a drevených epitafov a mortuárií k obdobia 14. až 18. storočia, súbor patrí medzi najväčšie na Slovensku a obsahuje vyše štyridsať náhrobných kameňov, tabúl a štítov mimoriadnej kultúrnej a historickej hodnoty. Mimoriadne hodnotná a unikátna je aj zbierka dvanástich stredovekých, gotických, krídlových, nástenných oltárov, ktorých väčšina stojí na pôvodnom mieste. Podobnou zbierkou sa môže v rámci celej Európy rovnať len Bardejov. Najznámejšou a najvzácnejšou a najobdivovanejšou súčasťou Baziliky sv. Jakuba je jednoznačne hlavný oltár, ktorý pochádza z dielne Majstra Pavla z Levoče. Je popredným reprezentantom neskorogotického umenia na Slovensku a najvyšším dreveným neskorogotickým krídlovým oltárom na svete. Je vysoký 18,62m so šírkou 6,7m. Obdivuhodný je nielen pre svoje rozmery. Vidieť na ňom, že Majster Pavol dokonale ovládal geometrickú harmóniu gotickej architektúry. Celý je komponovaný podľa sústavy kružníc a trojuholníkov, a preto pôsobí neobyčajne vyvážené. Každá vec má svoje presne určené miesto. Okrem toho Majster celkom geniálne osadil tento obrovský oltár do priestoru pomerne malého presbytéria, čím sa zdá, že oltár s architektúrou splýva.

- ***Evanjelický kostol***

Evanjelický kostol je postavený (1823-1827) v južnej časti Námestia Majstra Pavla, v duchu klasicizmu, podľa návrhu levočského architekta Antona Povolného. V období protireformácie si početné levočské obyvateľstvo evanjelického vyznania postavili drevený kostol za mestskými hradbami, tak ako kázali dobové nariadenia. Drevený kostol stál na mieste dnešného evanjelického cintorína. Po vyhorení pôvodného kostola si veriaci postavili na rovnakom mieste druhý drevený kostol. Ten však vyhorel tiež. Neskôr, na základe Tolerančného patentu bolo evanjelikom umožnené postaviť si murovaný kostol. Pre jeho umiestnenie si vymohli miesto na námestí. V exteriéri dominujú vysoké, polkruhovo zaklenuté, oddelené okná. Monumentálny priestor interiéru rozširujú na východnej, západnej a severnej strane tri empory, na ktorých je organ, archív a vzácna knižnica. Empora – galéria v sakrálnom priestore, ktorá oddeľuje spevákov kostolného zboru alebo určitú skupinu veriacich (ženy, šľachtu). Zvyčajne je umiestnená pod oknami hlavnej lode, resp. nad hlavným kostolným vchodom alebo v západnej časti chrámu. Na balustrádovom (stĺpikovom) zábradlí dominuje pôvodný, tepaný kríž z r. 1713, pochádzajúci z pôvodného kostola. Interiér je z väčšej časti dotvorený iluzívnou architektonickou výmalbou. Na južnej strane sa nachádza mohutná klasicistická oltárna architektúra. V nej je umiestnený veľký oltárny obraz, predstavujúci Krista kráčajúceho po mori, ktorý je dielom levočského maliara Jozefa Czauczika. Evanjelický chrám je popri Bazilike sv. Jakuba a radnici, tretou dominantou goticko-renesančného námestia.

- ***Bazilika Navštívenia Panny Márie (pútnická bazilika minor na Mariánskej hore)***

Dominantou nad mestom Levoča tvorí strmý kopec s neogotickou bazilikou – Mariánska hora. Je to jedno z najstarších a najvýznamnejších pútnických miest na Slovensku. Predpokladá sa, že kaplnka na mariánskej hore bola výrazom vďaka Spišiakov za ich záchranu na tomto mieste počas tatárskeho vpádu v rokoch 1241-1242. Archeológovia našli hradisko na kopci hneď za Mariánskou horou, ktorý sa aj dnes nazýva Burg – hrad. Práve tu sa mohli obyvatelia mesta zachrániť pred Tatármi v opevnenom hradisku. Na pamiatku tejto udalosti si postavili kaplnku, na kopci pod hradisko, kde konali každoročne d'akovné procesie spolu s obyvateľmi susedných obcí. Takto vznikla prvá pútnická tradícia. O rozvoj mariánskeho kultu sa pričínili minoriti, ktorí si založili v prvej polovici 14. storočia v Levoči kláštor. Kaplnka a pútnické miesto ostalo v majetku a správe levočských farárov. Už v tomto období sa konali pravidelne púte na Mariánsku horu, ktorá už v tej dobe niesla toto pomenovanie. Kaplnku-kostolík prebudoval a zväčšil v roku 1470 farár Servácus, aby mohla pojať viac pútnikov. Z týchto čias pochádza neskorogotická plastika Panny Márie na hlavnom

oltári. Púte na Mariánsku horu pokračovali aj v nasledujúcom období a neustali ani v období reformácie. Kaplnku opäť rozširovali v 18. aj 19. storočí. Nový kostol pre pútnikov postavili v rokoch 1906-1914. Neskorogotický oltár vysvätil 2. júla 1922 spišský biskup Ján Vojtaššák. Dnes tu stojí i moderný pútnický dom. V roku 1984 bol kostol povýšený na malú baziliku. Mariánsku horu navštevujú každoročne tisíce pútnikov, aby tu načerpali duchovné sily. V roku 1995 bola jedným z cieľov návštevy vtedajšieho Svätého otca, sv. Jána Pavla II..

- **Starý kostol minoritov (nazývaný aj čierny alebo gymnaziálny)**

Kostol spolu s príľahlým kláštorom bol postavený v prvej polovici 14. storočia a na jeho stavbu boli použité peniaze, ktoré poskytol v roku 1309 magister rytier Donč. Pôvodne Kostol sv. Ladislava, neskôr bol zasvätený Panne Márii kráľovnej anjelov. Je to jeden z najväčších kostolov na Slovensku, ktorý je ukážkou vynikajúceho stavebného umenia obdobia gotiky a postavila ho známa levočská stavebná huta.

V roku 1671, v období protireformácie dostali kostol do správy Jezuiti, ktorí kláštor a kostol opravili a zväčšili. Bola loď kostola prebudovaná v barokovom slohu, avšak zachované ostali aj prvky gotickej architektúry najmä v presbytériu. Obdivuhodný je najmä barokový interiérový kostol, ktorý vznikol v rokoch 1694-1697 v dielni stolára švédskeho pôvodu Olafa Vavrinca Engelholma. Mohutnosťou vyniká hlavný oltár s gotickou sochou Madony z 15. storočia a s barokovými sochami uhorských kráľov a jezuitských svätcov. V kostole sa nachádzajú aj cenné nástenné maľby objavené v 30. rokoch pri jeho obnove. V sakristii sa nachádza maľba z prvej polovice 14. storočia. Na severnej strane lode sa nachádzajú morality (skutky milosrdenstva), ktoré sú znázornené realisticky, pričom v Bazilike sv. Jakuba je ich znázornenie len symbolické.

- **Barokový kostol sv. Ducha a kláštor minoritov**

Kostol a komplex kláštorných budov je postavený na mieste najstaršieho levočského kostola, ktorý po požiari v roku 1747 zbúrali. Postavili ho v barokovom slohu v rokoch 1748 – 1755. Súbor kláštorných objektov má pôdorys v tvare písmena U. Kostol je jednolodňový, v zadnej časti lode má murovanú emporu s organom. Na východnej strane postavili sakristiu a do nárožia vstavali vežu. Na priečelí kostola sa nachádza nástenná maľba so symbolmi Viery, Nádeje a Lásky. Interiér je barokový, františkánsky. Zdobia ho nástenné maľby od prešovského majstra Ondreja Ignáca Trtinu z rokov 1758-1763, predstavujú výjavy zo života františkánskych svätých. Na hlavnom oltári je umiestnený obraz od známeho maliara Jozefa Czauczika. Kostol sv. Ducha je jedným z nemnohých zachovaných barokových kostolov na Spiši.

- **Radnica**

Pôvod Levočskej radnice siaha do 15. storočia. Pôvodná drevená budova radnice bola zničená v roku 1550 požiarom, v roku 1599 ju požiar postihol opäť. V roku 1615 ju rozšírili a pribudovali južnú časť a arkády s podlubinami na prízemí i poschodí. Na južnej fasáde sa v pravom hornom rohu zachoval zvyšok pôvodnej maľby. Neskôr boli na fasádu medzi okná na poschodí umiestnené ďalšie maľby. Predstavujú symboly občianskych cností: striedmosť, opatrnosť, udatnosť, trpezlivosť a spravodlivosť. Budova radnice je dnes spojená s renesančnou vežou, ktorá bola pristavená v rokoch 1656-1661 a slúžila ako zvonica. Zvonica bola neskôr ešte upravovaná. Na konci 19. storočia vyhotovili architekti F. Schulek a B. Jaumann plány na prebudovanie radnice v neorenesančnom slohu. Rekonštrukcia sa uskutočnila 1893-1895. V rámci nej bol vyhotovený aj vchod na prvé poschodie z východnej strany, ktorý je tam dodnes. Na prvom poschodí je veľká predsieň, zdobená hviezdicovými klenbami so štukovými rebrami. Nachádza sa tu honosný portál s mestským erbom, ktorým sa vchádza do zasadacej miestnosti. Schádzala sa v nej veľká, alebo tiež vonkajšia rada. Sieň zaujme krásnym renesančným stropom. Kedysi sa z nej dalo zísť točitými schodmi priamo do pivnice, k sudom plným tokajského vína z viníc, ktoré mesto vlastnilo v tejto úrodnej oblasti. Do roku 1955 sídlila v radnici správa mesta. Na prízemí bola mestská lekáreň a v priestoroch pivnice vináreň. Dnes má v nej na pochodí expozície Spišské múzeum. Zasadacia sieň slúži mestu na reprezentačné účely. Na prízemí sídlili rôzne obchody, no v súčasnosti prebieha rekonštrukcia, ktorá má priniesť otvorenie prízemného podchodu.

- **Klietka hanby**

Klietka hanby pochádza zo 16. storočia a slúžila na trestanie ľahších deliktov obyvateľstva mesta. Pôvodne stála na mieste dnešného evanjelického kostola. Neskôr bola majetkom a stála v parku rodiny Probstnerovcov, v priestoroch dnešnej nemocnice. Stredoveký pranier rodina darovala mestu v roku 1933, odkedy stojí pred radnicou.

- **Meštianske domy**

Po obvodě námestia Majstra Pavla stojí vyše 60 meštianskych domov. Väčšina z nich bola postavená v 14. -15. storočí. V porovnaní s inými stredovekými mestami, levočské meštianske domy sú zväčša širšie, s tromi až siedmimi oknami, ktoré smerujú na námestie. Domy sú zväčša jednoposchodové, prejazdové alebo sieňového typu. Rozprestierajú sa po celej parcele, od námestia až po zadnú ulicu. Pôvodne to boli jedno alebo dvojpriestorové domy, ktoré neskôr dobudovali. Voľný priestor medzi nimi preklenuli a stali sa súčasťou domu. V meštianskych domoch môžeme vidieť mnoho gotických a renesančných prvkov. Pri výskumoch a rekonštrukciách sa odкрývajú pôvodné portály, nástenné maľby, trámové stropy, zdobené fasády a ďalšie. V domoch sú väčšinou tri trakty. Predná časť so sieňou alebo prechodom na prízemí bola určená ako obydlie pre majiteľa domu. Zvyčajne sa tu nachádzali aj výrobné a obchodné priestory. Na prvom poschodí boli byty, ktoré sa zvykli prenajímať. Nad nimi boli sýpky na obilie, či sklady, ktoré neskôr prebudovali na druhé poschodie, ktoré sa taktiež prenajímalo. Zadné trakty boli hospodárskeho charakteru, voziarne, maštale, stodoly. Poschodia nad nimi postupne prebudovali a vznikli ďalšie byty. Vo dvoroch týchto domov bývajú pavlače a často aj arkády. Z pavlačí sa vchádza zväčša opäť do bytov. Na nádvorí každého domu býva studňa veľkej hĺbky, vzhľadom na to, že mesto stojí na kopci. Je známe, že voda v týchto studniach je dobrá, až na nedostatok jódu.

- **Fortifikačný systém**

Levoča bola už v 13. storočí obklopená mohutnými mestskými hradbami, ktoré sa zachovali okolo celého mesta okrem jeho južnej časti až do dnešných čias. Až do 18. storočia boli hradby častokrát upravované a prestavované. Pôvodne mali dĺžku 2,5 km. Do mesta sa vstupovalo tromi bránami. Vyšná, dnes Košická brána a Menhardská brána sa zachovali do súčasnosti, tretiu bránu v minulom storočí zbúrali. Košická brána mala pôvodne padací most a barbakán. V roku 1982 ju zrekonštruovali. Hradby boli opevnené 13 – 16 baštami a vežami, z ktorých sa päť zachovalo. Celé hradby tvorili dva pásy múrov, pričom vnútorný pás dosahoval niekde výšku až 8 metrov. Za ním nasledoval parkan široký 4 – 6 metrov a parkanový múr. Pred ním sa nachádzala hradobná priekopa, ktorú bolo možné podľa potreby napustiť vodou. Dnes sú za hradbami zo severnej a západnej strany vychádzkové chodníky.

- ***Veža Baziliky sv. Jakuba***

Veža Baziliky sv. Jakuba je jedna z najstarších veží svojho typu na území Slovenskej republiky. Viedie na ňu 216 schodov. Veža kostola bola spoločne so západnými kaplnkami postavená v novogotickej fáze stavebného vývoja kostola v rokoch 1841 – 1860 okrem západnej časti 1. NP spodnej časti veže, ktorá je z klasicistickej fázy. V roku 1923 vypukol požiar na námestí, od ktorého sa chytila šindľová strecha kostola a krov veže a veža spadla na klenbu kostola. V rokoch 1948 – 1949 sa realizovala generálna oprava kostola. V roku 2002 bola ukončená obnova interiéru veže (nové drevené schodiská, nové stropy vo východnej časti veže, oprava omietok, výmena dlažieb). 1. NP je prístupné kamenným lomeným portálom zo západu, je konštrukčne jednotráktové, dispozičné štvorpriestorové s aditívne radenými priestormi oddelenými navzájom klenbovými oblúkmi. Ostatné nadzemné podlažia západnej časti veže, t.j. 9 horizontálnych úrovní, má drevené trámové stropy s jednoduchým záklopom a sú sprístupnené novým jednoramenným a dvojramenným dreveným rebríkovým schodiskom s dreveným doskovým zábradlím. Vo veži kostola sa nachádzajú dva hodinové zvony z roku 1925, z ktorých väčší je hnutelnou národnou kultúrnou pamiatkou.

5.3. Kultúrne inštitúcie a ich činnosť

Neodmysliteľnou súčasťou života v meste Levoča je oblasť kultúry, ktorá je rôznorodá. V meste Levoča sa nachádza niekoľko inštitúcií, ktoré vytvárajú ponuku kultúrneho vyžitia pre obyvateľov a návštevníkov mesta. Hlavnou úlohou týchto inštitúcií je ponúkať počas celého roku rôzne možnosti hodnotného a atraktívneho trávenia voľného času a oddychu.

5.3.1. Mestské kultúrne stredisko mesta Levoča

Mestské kultúrne stredisko mesta Levoča, ktorého zriaďovateľom je Mesto Levoča má za svoje hlavné ciele rozvoj miestnej kultúry ktoré vychádzajú zo štatútu a zriaďovateľskej listiny MsKS, ktoré sú základnými dokumentmi určujúcimi poslanie a úlohy tejto kultúrnej inštitúcie. Obsah činnosti MsKS v plnej miere podporuje programové, koncepcné a strategické smerovanie vedenia mesta, mestskej rady a mestského zastupiteľstva.

Mestské kultúrne stredisko zabezpečuje (za rok 2020):

- a.) Komplexné programovanie kultúrnych a spoločenských podujatí v meste.
- b.) Organizáciu a zabezpečovanie kultúrno-spoločenských podujatí na území mesta.
- c.) Propagáciu kultúrnej činnosti na verejnosti a v médiách.
- d.) Finančné plánovanie a vyhodnocovanie kultúrnych podujatí.
- e.) Využívanie grantov a sponzoringu na financovanie kultúrnych podujatí.

- f.) Prevádzku 2D kina.
- g.) Prevádzku divadla.
- h.) Prevádzku verejných WC.
- i.) Podporuje vznik a činnosť kultúrnych súborov na území mesta Levoča, občianskych združení so zameraním na kultúrnu činnosť občanov, detí a mládeže ako aj telesne postihnutých občanov.
- j.) Organizuje súťaže v oblasti kultúry.
- k.) Vytvára čo najlepšie podmienky pre rozvoj kultúry.
- l.) Zabezpečuje správu, prevádzku, údržbu, opravu objektov a zariadení, ktoré využíva na svoju činnosť:
 - 1. Mestské divadlo
 - 2. 2D Kino
 - 3. Galéria mesta Levoča
- m.) Prenájom nebytových priestorov.
- n.) Krátkodobý prenájom

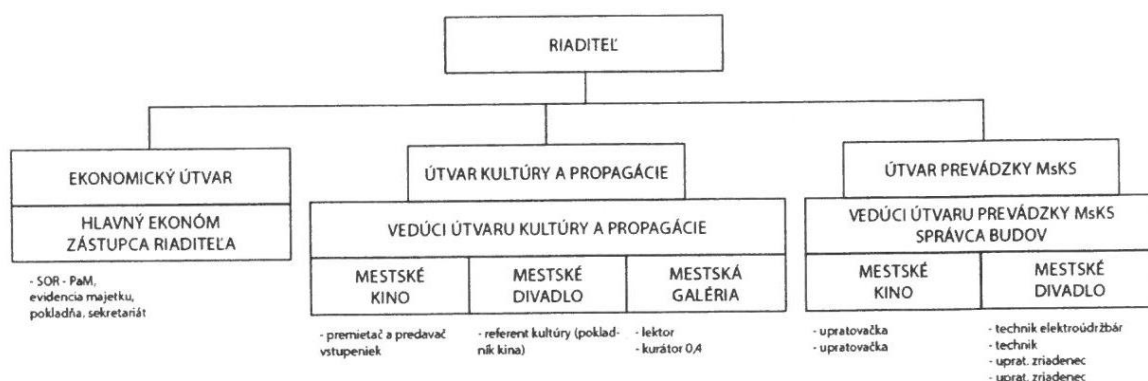
Tabuľka 39 Štatistiky MsKS mesta Levoča

	2016	2017	2018	2019	2020
Počet organizovaných kultúrnych podujatí	149	127	163	183	71
Počet divadelných predstavení	38	26	35	47	11
Počet zakúpených kultúrnych podujatí	60	85	71	x	x
Počet podujatí pre deti a mládež	79	71	78	77	22
Výstavy	3	3	7	4	3
Celkový počet mestom podporovaných telies	4	3	3	3	3

Zdroj 58 Rozbor hospodárenia organizácie MsKS mesta Levoča, vlastné spracovanie

Organizačná štruktúra MsKS mesta Levoča:

Graf 17 Organizačná štruktúra MsKS mesta Levoča

Zdroj 59 Rozbor hospodárenia organizácie za rok 2020 (MsKS mesta Levoča)

➤ Mestské divadlo

Mestské divadlo sa nachádza v prostredí pamiatkových dominánt na západnej strane námestia. V tomto kultúrno-spoločenskom komplexe sa nachádza divadelná sála s kapacitou 180 miest, kongresová sála s kapacitou 200 miest a salóniky (modrý, zelený a balkónový salónik) s kapacitou 25-40 osôb. Komplex interiérových priestorov je doplnený o divadelné átrium. Spomínané priestory sú primárne ponúkané k prenájmu na rôzne kultúrno spoločenské podujatia, svadby, kongresy, semináre či školenia.

Tabuľka 40 Využitelnosť priestorov Mestského divadla v meste Levoča

	2016	2017	2018	2019	2020
Využitelnosť priestorov (v hodinách)	1365	1287	x	1443	427
Konferencie a svadby	x	x	x	82	27
MsKS	x	x	x	80	25
Ostatné organizácie	x	x	x	44	12

Zdroj 60 Rozbor hospodárenia organizácie MsKS mesta Levoča, vlastné spracovanie

Využitie priestorov Mestského divadla za sledované obdobie nevykazuje výrazné odchýlky. Počet uskutočnených kultúrno spoločenských podujatí sa na základe dostupných údajov nedá relevantne vyhodnotiť, pričom opäť môžeme pozorovať výrazný pokles v roku 2020 ktorý bol spôsobený pandemiou ochorenia Covid-19 a s ňou spojené opatrenia a obmedzenia v oblasti zhromažďovania občanov.

➤ Mestské kino Úsmev

Mestské kino Úsmev organizuje večerné predstavenie – premietanie. Program kina je zostavený so zreteľom na rôzne vekové kategórie a zahŕňa aktuálnu filmovú ponuku jednotlivých distribučných

spoločností. V kine sa premieta v 2D kvalite, čo divákovi zabezpečuje lepší a kvalitnejší obraz a zvuk. Digitalizáciu Kina Úsmev finančne podporil Audiovizuálny fond v rámci komplexného projektu, realizovaného vďaka finančnej podpore predsedu vlády Slovenskej republiky.

Tabuľka 41 Štatistika návštevnosti a výnosov Kina Úsmev

	2016	2017	2018	2019	2020
Počet predstavení	165	188	141	190	78
Počet divákov	3729	4932	3107	5334	1935
Tržby Kina (v €)	12114	16683	11774	20283	7932
Priemerná cena vstupenky (v €)	3	3	3,8	3	4

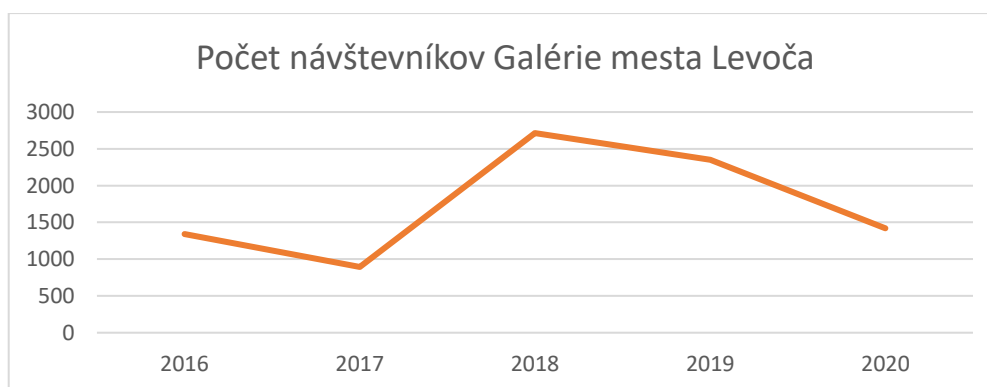
Zdroj 61 Rozbor hospodárenie organizácie MsKS mesta Levoča

Na základe vyššie uvedených štatistických údajov môžeme konštatovať nejasné a veľké kolísavé tendencie v návštevnosti a príjmoch Kina Úsmev. Dôvod nízkej návštevnosti v roku 2020 je pretrvávajúca pandémia ochorenia Covid-19 a s ňou súvisiace opatrenia a obmedzenia prevádzky kinosál na celom území Slovenskej republiky.

➤ **Mestská galéria**

Galéria mesta Levoča bola slávnostne otvorená 7.8.2014 na prvom poschodí Mariássyho domu na Námestí Majstra Pavla č. 43. Od 1.3.2015 je na základe uznesenia MZ č. 5/21 zo dňa 19.2.2015 je Galéria mesta Levoča vedená ako samostatný útvar príspevkovej organizácie Mestského kultúrneho strediska mesta Levoča, ktoré v súlade so svojim zameraním a špecializáciou nadobúda, odborne spravuje a sprístupňuje predmety kultúrnej hodnoty zo všetkých disciplín výtvarného umenia, úžitkového umenia, architektúry, fotografie a realizuje tvorivé a umelecké výstupy a prezentácie. Účelom galérie je zabezpečiť zachovanie predmetov kultúrnej hodnoty iba v nadväznosti na územnú pôsobnosť ako súčastí kultúrneho dedičstva, utvárať podmienky na ich ochranu, využívať a sprístupňovať ich tak, aby prispievali k šíreniu poznatkov z histórie a kultúry.

Graf 18 Počet návštevníkov Galérie mesta Levoča

Zdroj 62 Rozbor hospodárenia organizácie MsKS mesta Levoča, vlastné spracovanie

Vyššie uvedený graf znázorňuje kolísavé tendencie návštevnosti Galérie mesta Levoča. Príčina tohto trendu je zapríčinená rôznorodosťou jednotlivých výstav, ktoré boli organizované a rôznorodosť a veľkosť záujmových skupín, ktoré tieto výstavy navštívili. Rok 2020 bol aj v tejto sfére opäť poznačený pandémiou Covid-19, čo sa odrazilo na prudkom poklese návštevnosti.

Súbory v oblasti neprofesionálneho umenia zastrešované MsKS

- Dychová hudba mesta Levoča

Poslaním DH je podieľať sa na obohacovaní kultúrneho života v meste, na rozvoji hudobného cítenia občanov a na poskytovaní kvalitnej zábavy. Okrem toho svojou konkrétnou činnosťou prispieva v letnom období k hudobnému spestreniu turistickej sezóny v Levoči. DH sa prezentuje aj na slávnostných podujatiach mesta i širokého okolia a hráva aj na požiadanie občanov (pohreby, oslavy, výročia...) Na základe delegovania reprezentuje Levoču v partnerských mestách.

- Klub Patchwork Levoča

Klub Patchwork Levoča bol založený v roku 2007. V roku 2020 eviduje 23 členiek, ktoré sa stretávajú každú tretiu sobotu v mesiaci. Priestory na klubovú činnosť sa nachádzajú v Mestskom divadle, ktorého príjemné prostredie prispieva k pokojnej a činorodej práci klubu. Klub vystavuje a predáva svoje práce každoročne na všetkých kultúrno-spoločenských podujatiach a trhoch ktoré mesto Levoča organizuje. Rovnako mesto Levoča reprezentujú aj v partnerských mestách.

- Levočská divadelná spoločnosť

Pôsobí pri MsKS a nemá stály súbor. Ich tvorbu výrazne ovplyvnila a pozastavila pandémia ochorenia Covid-19. Pred pandémiou však reprezentovali Levoču doma i v zahraničí. Sú tvorcami rôznych populárnych projektov, ktoré boli prezentované v Mestskom divadle.

- Filmový klub Ivana Chalupeckého

Rok 2020 bol rokom reštartu filmového klubu pri Kine Úsmev. Pomenovanie dostal po významnej levočskej osobnosti, historikovi a archivárovi doc. Ivanovi Chalupeckom, ktorý bol fanúšik kinematografie a podporovateľ Kina Úsmev.

Umelecké telesá podieľajúce sa na programovej štruktúre MsKS

- Chorus Minor

Komorný spevácky zbor Chorus Minor vznikol v roku 1998. Jeho zriaďovateľom je ZUŠ v Levoči. Pracuje pod vedením dirigentky Márie Kamenickej. Vo svojom repertoári má skladby duchovného i svetského charakteru. Čerpá z oblasti vážnej i ľudovej hudby a v nemalej miere sú zastúpené žánre gospel, spirituál, jazz a transkripcie populárnej hudby. Zbor účinkuje pri liturgických oslavách

cirkevných sviatkov a pri rôznych príležitostiach v meste a okolí. Aktívne spolupracuje s magistrátom mesta Levoča, Spišským múzeom v Levoči a ďalšími inštitúciami. Má za sebou mnoho koncertov, benefičných a súťažných vystúpení nielen na domácej pôde, ale aj v zahraničí.

- Folklorný súbor Levočan

Folklorný súbor Levočan vznikol v marci 2002 pri ZUŠ v Levoči na podnet riaditeľa Dušana Kamenického s podporou Mesta Levoča. V súčasnosti má 45 členov v troch zložkách: hudobnej, spevackej a tanečnej. Jeho prevažnú časť tvoria žiaci, bývalí žiaci a pedagógovia ZUŠ v Levoči. Repertoár súboru zahŕňa spevy a tance zo Spiša, Šariša, Zemplína, Liptova, Podpol'ania, Horehronia, Zamutova, Goralskej folklórnej oblasti, ako sú krucena, šariš, polka, verbunk, zemplínsky čardáš, karička, zbojnícky tanec, rómske tance a iné. Pre každú z týchto oblastí má súbor charakteristické krojové vybavenie. FS Levočan má za sebou množstvo vystúpení na miestnej, slovenskej aj medzinárodnej úrovni. Za svoju existenciu dosiahol veľmi dobrú umeleckú úroveň a vyprofiloval sa na reprezentačné teleso ZUŠ aj mesta Levoča.

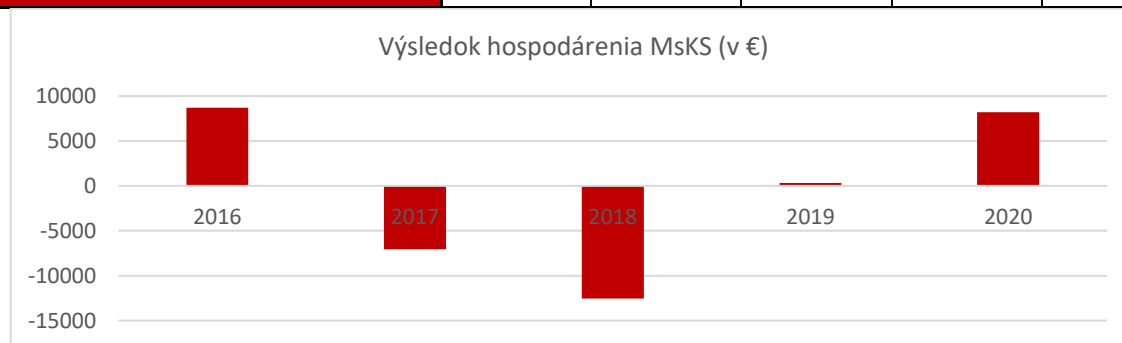
- Detský folklórny súbor Levočanik

Detský folklórny súbor Levočanik vznikol vo februári 2012 pri ZUŠ v Levoči. Pracuje v dvoch zložkách – hudobnej a tanečnej. Program zahŕňa detské hry a zvyky z oblasti Spiša, Šariša a Zemplína. Účinkuje pri rôznych príležitostiach v rámci mesta a školy. DFS Levočanik je prípravné teleso pre Folklorný súbor Levočan.

Výsledky hospodárenia Mestského kultúrneho strediska mesta Levoča

Tabuľka 42 Výsledky hospodárenia MsKS mesta Levoča

	2016	2017	2018	2019	2020
Výsledok hospodárenia (v €)	8714,31	-7039,8	-12548,5	336,22	8202,75

Zdroj 63 Rozbor hospodárenia organizácie MsKS mesta Levoča

5.3.2. Slovenské národné múzeum – Spišské múzeum v Levoči

Spišské múzeum v Levoči je špecializované múzeum Slovenského národného múzea s celoštátnou pôsobnosťou. Zameriava sa na výskum historického vývoja mesta Levoča, umelecko-historický výskum v regióne pôsobenia múzea, výskum Majstra Pavla z Levoče v domácom a stredoeurópskom kontexte a vývoj Spišského hradu a jeho okolia. Rôznorodý zbierkový fond múzea je prezentovaný v niekoľkých expozíciách, z ktorých najnavštevovanejšie sú Spišský hrad a expozícia Majstra Pavla z Levoče, tvorcu najvyššieho gotického oltára na svete, ktorý zdobí Baziliku sv. Jakuba v Levoči.

Súčasná expozícia Spišského múzea v Levoči:

- Historická expozícia na radnici
- Dom Majstra Pavla z Levoče
- Výstavná sieň sídelnej budovy (Námestie Majstra Pavla 40)
- Stredoveký kláštor minoritov v Levoči

Historická expozícia na radnici

Expozícia v radnici je venovaná dejinám mesta Levoča, jeho počiatkom, rozvoju, dobe rozkvetu i súčasnosti. Diela historického a umeleckého charakteru sú kombinované s ukážkami bohatej cechovej produkcie. Historická radnica patrí k najnavštevovanejším expozíciám v Levoči. Je zaujímavá z hľadiska historického, architektonického a ako muzeálna expozícia. Je priestorom, kde sa verejnosť stretáva so zaujímavými ľuďmi nielen na vernisážach výstav ale aj na koncertoch či odborných prednáškach.

Dom Majstra Pavla z Levoče

V historickom dome na námestí, ktorého najstarším známym majiteľom bol Majster Pavol z Levoče je expozícia venovaná životu a dielu jedného z najvýznamnejších majstrov neskorej gotiky – rezbárovi Majstrovi Pavlovi. Vo forme faximile dokumentuje jeho najvýznamnejšie diela monumentálneho i komorného charakteru, ktorých originály sa nachádzajú nielen v chráme sv. Jakuba v Levoči ale aj v chrámoch v rámci celého Slovenska. Fotografický a faktografický materiál približuje majstrove životné osudy.

Výstavná sieň sídelnej budovy

Expozícia je umiestnená v jednom z architektonicky najpôsobilnejších meštianskych domov levočského námestia so zachovanými pôvodnými kamennými článkami i freskovou výzdobou. Predstavuje reprezentatívny prierez dielami zo spišského regiónu.

Stredoveký kláštor minoritov

Spišské múzeum v Levoči rozšírilo v roku 2021 svoju ponuku pre návštevníkov o unikátny kláštorňý komplex. Návštevníci môžu nahliadnuť do pôvodných stredovekých priestorov a kostola známeho ako gymnaziálny alebo čierny kostol s málo známym jezuitským barokovým interiérom z konca 17. storočia. Jediná, na Slovensku zachovaná krížová chodba a unikátny rajsý dvor, kapitulská sieň či dormitórium prinášajú výnimočnú atmosféru stredovekej spirituality.

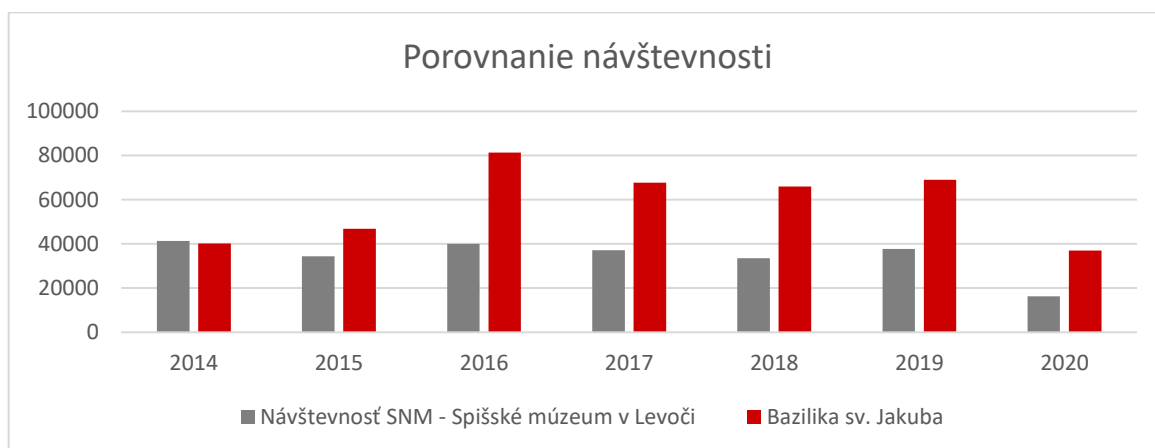
Tabuľka 43 Návštevnosť SNM – Spišské múzeum v Levoči

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Návštevnosť SNM - Spišské múzeum v Levoči	41 368	34 407	40 106	37 158	33 512	37 745	16 292

Zdroj 64 MsÚ Levoča

Vo vyššie uvedenej tabuľke je uvedená návštevnosť pamätihodností v správe SNM – Spišské múzeum v Levoči ktoré sa nachádzajú na území mesta Levoča – Historická radnica, Dom Majstra Pavla a Výstavná sieť. Kláštor minoritov bol do ponuky múzea zaradený v roku 2021, z toho dôvodu jeho štatistikou návštevnosti nedisponujeme. V porovnaní s návštevnosťou Baziliky sv. Jakuba je návštevnosť Spišského múzea evidentne nižšia, čo potvrdzuje nasledovný graf.

Graf 19 Porovnanie návštevnosti SNM – Spišské múzeum v Levoči a Baziliky sv. Jakuba v Levoči

Zdroj 65 MsÚ Levoča

5.3.3. Múzeum špeciálneho školstva v Levoči

Múzeum špeciálneho školstva vzniklo transformáciou pôvodného Slepeckého múzea v Levoči, ktoré sa nachádzalo v bývalej streleckej bašte, v hradobnom opevnení mesta. Vzniklo 29. novembra 1974. Jeho nástupcom sa stalo Múzeum špeciálneho školstva v Levoči, ktoré od 16. novembra 1990 až dodnes sídli v meštianskom dome na Námestí Majstra Pavla 28. Od 28. februára 2014 je zapísané v centrálnom Registri múzeí a galérií Slovenskej republiky. Výnimočnosť a jedinečnosť múzea od vzniku až po súčasnosť spočíva v tom, že mapuje históriu špeciálneho školstva ako celku, najmä štyri základné pédie – zrakové, sluchové, telesné a mentálne znevýhodnenie. V súčasnosti je špecializovaným múzeom s celoslovenskou pôsobnosťou, s komplexnou dokumentáciou v oblasti špeciálneho školstva, špeciálnej pedagogiky a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením. Špecializuje sa na zhromažďovanie, ochraňovanie, odborné zhodnocovanie, spravovanie, využívanie a sprístupňovanie hmotných dokladov dejín špeciálneho školstva zdravotne znevýhodnených. Po kompletnej reinštalácii v roku 2017, ponúka múzeum návštevníkom atraktívne a prakticky riešené priestory, možnosť vyskúšať si repliky vzácnych exponátov, nenútenou formou spoznávať potreby a život znevýhodnených jedincov a to na štyroch

podlažiach. Počas celej prehliadky múzeom návštevníkov sprevádza lektor. V priestoroch sa taktiež nachádzajú oddychové zóny, kde sa počas prehliadky môžu návštevníci usadiť a v prípade záujmu sledovať dokumentárny film so zameraním na špeciálne školstvo a zdravotné znevýhodnenie.

Tabuľka 44 Návštevnosť Múzea špeciálneho školstva v Levoči

	2017	2018	2019	2020	2021
Návštevnosť múzea špeciálneho školstva	2091	2650	4305	2858	3019

Zdroj 66 Štatistiky Múzea špeciálneho školstva

Návštevnosť Múzea špeciálneho školstva je vzhľadom na jeho špecifické zameranie výrazne nižšia ako v ostatných podobných inštitúciách na území mesta Levoča. S prihliadnutím však na jeho vybavenosť, interakciu a manažment predpokladáme stúpajúce tendencie v štatistikách návštevnosti, nakoľko tento typ múzeí je v súčasnosti pre prijímateľov veľmi zaujímavý.

5.3.4. Veža baziliky sv. Jakuba

Veža baziliky sv. Jakuba je jedna z najstarších veží svojho typu na území Slovenskej republiky. Viedie na ňu 216 schodov a svojim návštevníkom ponúka krásne výhľady nielen na historické centrum mesta ale aj jeho okolie. V interiéry veže sa nachádza priestor s možnosťou prezentácie výtvarného umenia, ktorý je pravidelne ponúkaný rôznym amatérskym i profesionálnym umelcom. Po rozsiahlej rekonštrukcii veža ponúka moderné zázemie pre lektorov, v ktorom si môžu návštevníci zakúpiť upomienkové predmety, ako aj využiť informačný panel pre vyhľadávanie rôznych informácií.

Tabuľka 45 Návštevnosť Veže baziliky sv. Jakuba

	2016	2017	2018	2019	2020
Veža baziliky sv. Jakuba	6486	3708	x	16121	6755

Zdroj 67 MsÚ Levoča

Návštevnosť Veže baziliky sv. Jakuba nemožno objektívne zhodnotiť, nakoľko rok 2017 a 2018 prebiehala rekonštrukcia v rámci ktorej bol obmedzený vstup a rok 2020 bol poznačený pandémiou ochorenia Covid-19 a sním spojené opatrenia a obmedzenia.

5.3.5. Knížnica Jána Henkela v Levoči

Knížnica Jána Henkela v Levoči je v rámci knižného systému verejnou a z hľadiska pôsobnosti regionálnou knižnicou v zriaďovateľskej pôsobnosti Prešovského samosprávneho kraja od 1. januára 2019. Ako regionálna knižnica poskytuje verejnú službu obyvateľom mesta Levoča a obyvateľom okresu Levoča, ako aj návštevníkom mesta a regiónu. Plní úlohy, vykonáva činnosti a uskutočňuje poslanie vyplývajúce zo Zákona o knižniciach č. 126/2015 Z.z. a zo Zriaďovateľskej listiny vydanej Prešovským samosprávnym krajom dňa 31.12.2018. Knížnica v druhom roku svojho pôsobenia pod zriaďovateľom PSK pracovala na budovaní kvalitného, všestranného knižného fondu, na poskytovaní knižno-informačných služieb zodpovedajúcich modernej knižnici, na zvýšení povedomia o knižnici v širokej verejnosti ako o regionálnej, komunitnej, vzdelávacej a kultúrnej inštitúcii. Pre svojich používateľov

a širokú verejnosť pripravovala rôznorodé vzdelávacie a kultúrne aktivity a podujatia. V roku 2019 knižnica zaznamenala nárast registrovaných čitateľov a prvý štvrtrok 2020 nasvedčoval zvyšujúcemu sa záujmu o členstvo a poskytovaných služieb knižnice. Priaznivý vývin zastavila pandémia ochorenia Covid-19. Z dôvodu ochrany verejného zdravia bola knižnica zatvorená a na novovzniknutú situáciu zareagovala ponukou aktivít a služieb online. V roku 2020 knižnica konverzovala na nový knižno-informačný systém (KIS). Pre používateľov knižnice pribudla aj nová doplnková služba, výpožičky e-kníh, ktorú umožnil poskytovať nový KIS.

Tabuľka 46 Merateľné ukazovatele činnosti Knižnice Jána Henkela v Levoči

Merateľné ukazovatele	2019	2020
Počet používateľov	1133	960
Počet návštevníkov	10363	9512
Počet knižných prírastkov	3987	2449
Počet podujatí	161	135
Knižný fond	32504	27884
Úbytky	150	7069
Výpožičky	34313	30121
% používateľov z počtu obyvateľov	x	6,50%
Online podujatia	x	31
E-knihy	x	31
E-čitatelia	x	20

Zdroj 68 Rozbor činnosti a hospodárenia za roky 2019 a 2020, vlastné spracovanie

5.3.6. Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu

Od 28. novembra 1946 sa datuje vznik tlačiarne pre nevidiacich v Levoči pod názvom Slovenská slepecká tlač. Skutočná história slepeckej tlačiarne na Slovensku píše od 1. októbra 1948, kedy začala prevádzka tejto kultúrnej inštitúcie. Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči je jediná svojho druhu na Slovensku, je špeciálnou knižnicou a súbežne aj vydavateľstvom periodických a neperiodických dokumentov v špeciálnych formátoch (Braillovo písmo, zvukové nahrávky, zväčšený typ čiernotlačového písma, digitálne texty, reliéfná grafika) Od 1. januára 1999 je príspevkovou organizáciou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky. Jej služby využívajú výhradne nevidiaci, slabozrakí a inak zdravotne postihnutí občania. Osobitosťou Slovenskej knižnice nevidiacich je to, že všetky dokumenty si musí vyrobiť sama a až tak sú zaradené do knižného fondu.

Verejnosti je sprístupnená Izba Mateja Hrebendu, so stálou expozíciou exponátov týkajúcich sa života a práce Mateja Hrebendu. Na počesť tejto významnej osobnosti slepeckého hnutia na Slovensku sa každé dva roky konajú Dni Mateja Hrebendu – celonárodná súťaž v prednese poézie a prózy, ako aj vlastnej tvorby nevidiacich a slabozrakých. Svoje aktivity úspešne rozvíja Literárny klub, ktorý združuje zdravotne znevýhodnených literárnych tvorcov a Šachový klub pre nadšencov šachu. Pozitívne zviditeľňovať knižnicu ako kultúrnu a vzdelávaciu inštitúciu nielen medzi používateľmi sa darí aj organizovaním širokého spektra kolektívnych podujatí.

5.3.7. Spišský archív v Levoči

Inštitúcia je zriadená Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky. Pôsobnosť Spišského archívu je územie Spiša, historicky celej Spišskej župy. Inštitúcia vykonáva odborné práce na úseku spracovávania a sprístupňovania archívnych fondov a zbierok. Spišský archív v Levoči má vysoký odborný, vedecký a osvetový význam. Okrem odborných prác sa podieľa na vedecko-výskumnej, publikačnej a prednáškovej činnosti pre odborné kruhy, školy a širšiu verejnosť. Realizuje prednášky z histórie, pomocných vied historických, archívnictva v rámci exkurzií študentov a žiakov, na odborných seminároch a konferenciách a zároveň organizuje výstavy v spolupráci s múzeami na Slovensku.

5.3.8. Krajský pamiatkový úrad Prešov, pracovisko Levoča

Krajský pamiatkový úrad, pracovisko Levoča je v prvom stupni vecne príslušným správnym orgánom, ktorý rozhoduje o právach a povinnostiach osôb a fyzických osôb na úseku ochrany pamiatkového fondu, ak zákon neustanovuje inak. Pamiatky je dôležité ochraňovať najmä kvôli hodnotám, ktoré sú nositeľom cenného autentického odkazu minulosti. Pamiatky sú súčasťou našej kultúry a národnej identity, predstavujú priamy odkaz na našich predkov a predchodcov. Ochrana pamiatok je deklarovaná ako verejný záujem, preto má Slovenská republika na jej zabezpečenie vytvorené špecializované zložky. Najlepšou cestou k zachovaniu a ochrane pamiatok je ich dlhodobé vhodné využívanie a udržiavanie takým spôsobom, ktorý sa zásadne nemení. Zmena využívania väčšinou vyžaduje aj zmeny na pamiatke, ktoré často vedú k zanikaniu jej hodnôt. Aj z toho dôvodu sa ochrana pamiatok nemôže odohrávať bez významnej a uvedomelej spoluúčasti vlastníkov a samospráv. Všeobecne platí, že každá pamiatka, s ohľadom na jej vývoj a stav zachovania hodnôt, je jedinečná. Z toho dôvodu musí byť posudzovaná individuálne, rovnako ako každý plánovaný zámer a zásah do nej. Podľa §11 zákona 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu, úlohou Krajského pamiatkového úradu je:

- Vykonáva štátny pamiatkový dohľad nad stavom, využívaním a zabezpečením ochrany pamiatkového fondu, archeologických nálezov a archeologických nálezísk.
- Vypracúva a vydáva zásady ochrany pamiatkového územia, vypracúva podklady súvisiace s obstarávaním územnoplánovacej dokumentácie pre príslušné orgány štátnej správy a územnej samosprávy, spolupracuje s nimi v procese spracovania projektovej a reštaurátorskej dokumentácie na záchranu, obnovu a využitie kultúrnych pamiatok, pamiatkových území, archeologických nálezov a archeologických nálezísk.
- Usmerňuje činnosti právnických osôb a fyzických osôb pri záchrane, obnove a využití pamiatkového fondu, archeologických nálezov a archeologických nálezísk a poskytuje im odbornú a metodickú pomoc.
- Rozhoduje podľa §34, 30 až 33, 35, 36, 39, 42 a 43, vydáva záväzné stanoviská podľa §30 a 32 a stanoviská podľa §29, vydáva na žiadosť obce alebo vyššieho územného celku súhlas na prevod pozemkov podľa osobitého predpisu.
- Spolupracuje pri zabezpečovaní osobitej ochrany kultúrnej pamiatky s orgánmi štátnej správy a orgánmi územnej samosprávy v období krízovej situácie, alebo mimoriadnej situácie, pri príprave opatrení na uvedené situácie.

- Poskytuje obci metodickú a odbornú pomoc pri evidovaní miestnych pamätihodností.
- Dohliada na dodržiavanie tohto zákona a prijíma opatrenia na odstránenie nedostatkov pri ochrane pamiatkového fondu, archeologických nálezov a archeologických nálezísk
- Ukladá pokuty podľa §42 a 43.

5.3.9. Oblastný reštaurátorský ateliér

Oblastné reštaurátorské ateliéry zabezpečujú vedecko-výskumnú a realizačnú reštaurátorskú činnosť v oblasti obnovy pamiatkového fondu. Zabezpečujú výskumné a reštaurátorské práce ako účelovú pomoc štátu na ohrozených kultúrnych pamiatkach. Ateliéry nemajú právnu subjektivitu a sú zriadené v Bratislave a Levoči. Špecializujú sa na reštaurovanie kamennej plastiky, architektonických, dekoratívnych a kamenných detailov, nástennej maľby, štukovej dekorácie, polychrómovanej a nepolychrómovanej drevorezby, závesného obrazu a tabuľovej maľby, kovu a kovových prvkov.

5.3.10. Spišský dejepisný spolok

Od roku 1992 v meste Levoča pôsobí Spišský dejepisný spolok. Jeho vznik sa datuje do roku 1883, kedy bola založená Spišská historická spoločnosť. Jej hlavným zmyslom bol výskum dejín Spiša, sprostredkovanie poznatkov o nich verejnosti a ochrana nesmierneho bohatstva historických pamiatok a archívov regiónu. Svoju činnosť ukončila krátko po ukončení 2. sv. vojny v roku 1946. Druhým predchodcom Spišského dejepisného spolku bol Krúžok historikov Spiša pri Slovenskej historickej spoločnosti v Bratislave. Vznikol v máji 1965 na zakladajúcej schôdzi v Levoči. Organizačne bol začlenený pod Východoslovenskú pobočku Historickej spoločnosti v Košiciach. Začiatkom roku 1992 sa členovia krúžku rozhodli pre vytvorenie samostatného Spišského dejepisného spolku, ako občianskeho združenia. Spišský dejepisný spolok je dobrovoľným záujmovým kultúrno-spoločenským nepolitickým združením historikov a milovníkov histórie Spiša. Jeho úlohou je napomáhať vedecký výskum minulosti Spiša, rozširovať výsledky vedeckého výskumu a tým prispievať k zvýšeniu historického vedomia a regionálneho povedomia Spišiakov, a to nielen v oblasti dejín, ale aj archeológie, umenia, literatúry, národopisu, jazykovedy a pod. Na dosiahnutie cieľov sa uskutočňuje nasledovné:

- Organizovanie prednášok, seminárov, sympózií, exkurzií a podobných akcií pre svojich členov.
- Podľa možností vydávanie tlačového orgánu s názvom: „Z minulosti Spiša“.
- Spolupráca so Slovenskou historickou spoločnosťou pri SAV a so spolkami podobného zamerania doma i v zahraničí, so školami a pod..
- Zastupovanie odborných záujmov svojich členov vo vzťahu k štátnym a iným inštitúciám a orgánom.

Členom Spišského dejepisného spolku sa môžu stať všetky fyzické a právnické osoby bez teritoriálneho alebo štátneho obmedzenia, ktoré sa prihláškou zaviažu zachovávať stanovy spolku a budú rešpektovať právne normy platné na území Slovenskej republiky.

6. CESTOVNÝ RUCH

Cestovný ruch je súbor činností zameraných na uspokojovanie potrieb súvisiacich s cestovaním a pobytom osôb mimo miesta trvalého bydliska a zvyčajne vo voľnom čase. Ich cieľom je odpočinok, poznávanie, zdravie, rozptýlenie a zábava, kultúrne a športové vyžitie, služobné cesty, t.j. získanie komplexného zážitku. Cestovný ruch je medzirezortným odvetvím, ktoré priamo zasahuje do sféry hospodárstva, priemyslu, obchodu a služieb, financií, dopravy, regionálneho rozvoja, kultúry, zdravotníctva, vzdelávania, športu, ochrany životného prostredia, lesného a vodného hospodárstva, pôdohospodárstva, zamestnanosti, vytvárania nových pracovných miest a pôsobnosti samospráv. Pre cestovný ruch je typické, že kým väčšina iných odvetví sa zaoberá relatívne úzkym segmentom svojej pôsobnosti po vertikálnej osi, charakter cestovného ruchu je taký, že spája aj rôzne odvetvia po horizontálnej osi. Zahrňuje teda viaceré problémy, ktoré je možno riešiť len spoluprácou. Podstatnou zložkou v cestovnom ruchu či turizme musí byť účastník cestovného ruchu (ako subjekt) a motivácia jeho cesty. Predpokladom uskutočnenia akejkoľvek formy turizmu je potenciál regiónu a jeho ponuka, od ktorej závisí záujem klienta – turistu, rekreanta. Osobitne cenný je prínos cestovného ruchu v oblastiach s málo rozvinutým priemyslom a málo priaznivými podmienkami pre rastlinnú výrobu, kedy je najvhodnejšou možnosťou ich rozvoja a zábranou pre neželanú migráciu obyvateľstva do iných miest.

Najväčší záujem turistov o návštevu mesta Levoča je v mesiacoch jún – september. Mesto je navštevované aj mimo spomenutej hlavnej turistickej sezóny, kedy zo strany turistov ide vo väčšine o jednoduché fakultatívne zájazdy a oddychové zastávky. Okrem kultúrno-historického potenciálu disponuje mesto Levoča aj atraktívnym prírodným bohatstvom, ktoré vytvára podmienky pre pobytový turizmu i krátkodobú prímestskú rekreáciu v každom ročnom období.

6.1. Kultúrno-poznávací turizmus v Levoči

V meste Levoča nachádza najširšie uplatnenie táto forma cestovného ruchu. Motívom kultúrno-poznávacieho turizmu je zvyšovanie spoločenskej, kultúrnej, odbornej a všeobecnej vzdelanostnej úrovne človeka poznávaním kultúrnych, umeleckých, historických a spoločenských pamiatok a hodnôt. Mesto Levoča, ako bývalá metropola stredovekého Spiša, sa radí vďaka svojej bohatej histórii a architektonickým pamiatkam medzi turisticky najvyhľadávanejšie mestá na Slovensku. Často je označovaná ako Perla Spiša alebo Klenotnica pamiatok Spiša. Od roku 2009 je historické centrum mesta Levoča a dielo Majstra Pavla zapísané v Zozname svetového kultúrneho dedičstva UNESCO. Pamiatková rezervácia (1950) chráni mnohé nehnuteľné národné kultúrne pamiatky, pamiatkové objekty a predmety evidované v Ústrednom zozname pamiatkového fondu Slovenskej republiky.

6.1.1. Ponuka kultúrno-poznávacieho turizmu v meste Levoča

Ako bolo už niekoľkokrát zmienené, v meste Levoča je zachované veľké množstvo kultúrno-historických pamiatok, ktoré pochádzajú väčšinou zo 14. – 15. storočia a nachádzajú sa na Námestí Majstra Pavla.

Námestie si zachovalo svoj stredoveký tvar obdĺžnika o stranách v pomere 3:1. Návštevníkom mesta Levoča sú sprístupnené:

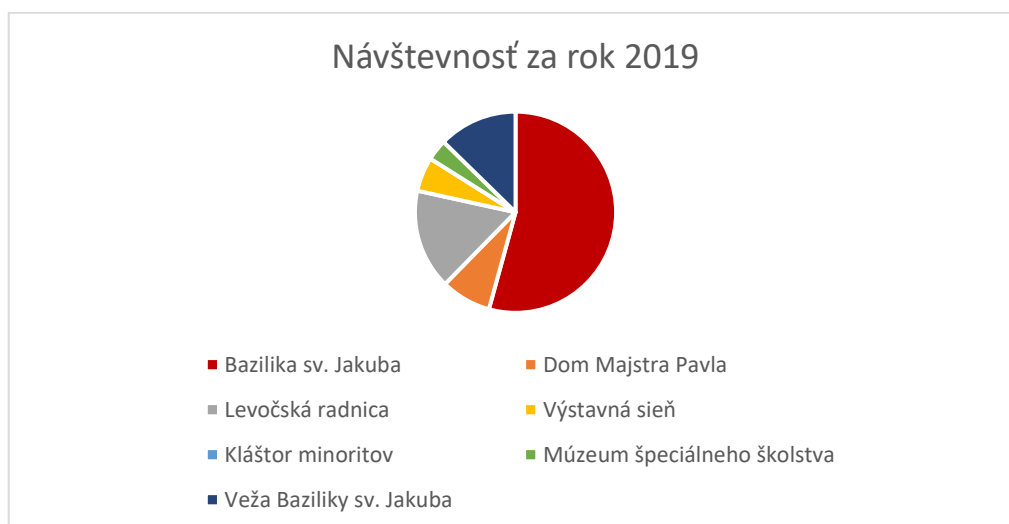
- **Bazilika sv. Jakuba**
- **Evanjelický kostol**
- **Levočská radnica**
- **Dom Majstra Pavla**
- **Klietka hanby**
- **Fortifikačný systém (mestské hradby)**
- **Bazilika Navštívenia Panny Márie**
- **Kláštór minoritov**
- **Múzeum špeciálneho školstva**
- **Veža Baziliky sv. Jakuba**

(Popis jednotlivých objektov uvádzame v kapitole 6 Kultúra)

Tabuľka 47 Návštevnosť verejnosti prístupných objektov kultúrno-poznávacieho turizmu

NÁVŠTEVNOSŤ	2017	2018	2019	2020
Bazilika sv. Jakuba	67770	65976	69023	36956
Dom Majstra Pavla	11579	9638	10276	4839
Levočská radnica	18532	17324	20474	8179
Výstavná sieň	7047	6550	6995	3274
Kláštór minoritov	x	x	x	x
Múzeum špeciálneho školstva	2091	2650	4305	2858
Veža Baziliky sv. Jakuba	3708	x	16121	6755

Zdroj 69 Jednotlivé inštitúcie, vlastné spracovanie

Vo vyššie uvedenej tabuľke a grafe zobrazujúcom vybraný rok 2019 je evidentné nerovnomerné rozmiestnenie návštevníkov mesta Levoča. Najvyšší počet každoročne zaznamenáva Bazilika sv. Jakuba, ktorú za sledované obdobie ročne navštívi v priemere 67 590 turistov. Druhým najnavštevovanejším kultúrno-historickým záujmom cestovného ruchu je Levočská radnica v správe SNM – Spišské múzeum v Levoči. Ročne ju v priemere navštívi 18 777 turistov. *(Priemery návštevnosti sú počítané za roky 2017, 2018 a 2019. Rok 2020 bol poznačený svetovou pandémiou ochorenia Covid-19 a s ňou súvisiace opatrenia a obmedzenia, ktoré evidentne ovplyvnili štatistiky návštevnosti kultúrno-historických pamiatok.)* Dom Majstra Pavla navštívilo ročne za sledované obdobie v priemere 10 497 návštevníkov, Výstavnú sieň 6 864 návštevníkov a Múzeum špeciálneho školstva 3015 návštevníkov. Môžeme pozorovať veľký nepomer v počte návštevníkov jednotlivých vyššie spomínaných bodov záujmu. Je potrebné odôvodniť a navrhnúť adekvátne riešenie tohto nepriaznivého stavu.

6.1.2. Tematické kultúrno-poznávacie cesty a púte v kontexte mesta Levoča:

Cez mesto Levoča vedie niekoľko tematických turistických ciest:

- ❖ *Gotická cesta*
- ❖ *Svätojakubská cesta*
- ❖ *Jakubská cesta*
- ❖ *Stredoeurópska Mariánska cesta*
- ❖ *Svätomariánska púť / Svetlo z východu*

Mariánska púť

Mariánska hora v Levoči je od roku 2005 člen Európskeho združenia mariánskych pútnických centier a je najstaršie pútnické miesto východného Slovenska. Písomné zmienky o zhromažďovaní mariánskych ctiteľov na tomto mieste siahajú až do 13. storočia. Zasvätenie Baziliky Navštívenia Panny Márie sa spája s príchodom minoritov do mesta Levoča v 14. storočí. Rehoľa zaviedla tento sviatok do cirkvi a stanovila jeho slávenie na 2. júla. Od tých čias sa každoročná púť na Mariánsku horu koná vždy prvú júlovú nedeľu. O veľkom význame tohto pútnického miesta svedčí skutočnosť, že nezaniklo ani v čase reformácie a komunistického režimu. Púte na levočskú Mariánsku horu sú príkladom spoločného vyznávania viery príslušníkov východného i západného obradu. Okrem hlavnej júlovej púte sa tu konajú aj púte pre mládež, dôchodcov, rodiny s deťmi a iné skupiny veriacich zo Slovenska aj zahraničia počas celého roka. Význam a prestíž Mariánskej púte v Levoči v roku 1995 výrazne povýšil vtedajší svätý otec, pápež Ján Pavol II., ktorý tu v rámci púte odslúžil svätú omšu. Tejto významnej udalosti sa zúčastnili najvyšší predstavitelia štátu, vysokí cirkevní hodnostári a rekordný počet pútnikov zo Slovenska i zo zahraničia ktorý sa odhaduje na 650 000.

6.1.3. Ponuka kultúrnych podujatí podporujúcich cestovný ruch v meste Levoča

Kultúrne podujatia na území mesta Levoča, ktorých jedným z cieľov je podpora cestovného ruchu v meste, prioritne zabezpečuje alebo súkromným osobám pomáha zabezpečovať Mestské

kultúrne stredisko, príspevková organizácia Mesta Levoča. Každoročne sú v meste usporadúvané periodické koncerty, festivalové cykly, ako aj individuálne koncerty, ktoré patria k stabilným a dlhotrvajúcim podujatiam v rámci programovej štruktúry. Všetky kultúrne aktivity pozostávajú z koncertov, festivalov vežovej hudby, koncertov populárnej hudby, folklóru, z profesionálnych divadelných predstavení pre deti a dospelých. Najvýznamnejším tradičným podujatím lákajúcim návštevníkov z iných miest je letný medzinárodný festival **Dni Majstra Pavla**, v jesennom období **Levočské babie leto**. Dôležitou súčasťou, vzhľadom na tradíciu trhovníctva v meste Levoča, je organizácia remeselných a predajných trhov. Remeselné trhy sú organizované dva krát do roka, v lete a v zime. V lete je to **Karpatský remeselný trh**, ktorý sa koná v rámci Medzinárodného kultúrneho festivalu Dni Majstra Pavla. Menší **Vianočný remeselný trh** prebieha v Severnom parku na Námestí Majstra Pavla alebo na pre budovu levočskej radnice. Sprevádzaný je kultúrnymi a hudobnými vložkami.

Najnavštevovanejšie kultúrne podujatia v meste Levoča:

- ❖ ***Dni Majstra Pavla***
 - ***Karpatský remeselný trh***
 - ***Plenér Majstra Pavla***
 - ***Tajomná Levoča***
- ❖ ***Medzinárodný festival vežovej hudby***
- ❖ ***Krajská scénická žatva***
- ❖ ***Levočské babie leto***
- ❖ ***Vianočné remeselné trhy***
- ❖ ***Mikuláš v Levoči***

6.2. Športový turizmus

Športový turizmus je podľa odborníkov najdynamickejšie sa vyvíjajúcim odvetvím turistiky. Snaha využiť voľný čas na aktívny odpočinok motivuje k účasti na športovom/dobrodružnom cestovnom ruchu. Športový turizmus predstavuje pohyb vo vhodnom životnom prostredí spojený s vykonávaním športových činností. Technickú základňu pre aktívne formy oddychu tvoria športovo-rekreačné zariadenia, ktoré poskytujú športovo-rekreačné služby ako ekvivalent na uspokojovanie primárnych potrieb účastníkov cestovného ruchu. Tieto činnosti pôsobia nielen na fyzickú zdatnosť a odolnosť organizmu človeka, ale pestujú a rozvíjajú aj jeho morálne a vôľové vlastnosti: vytrvalosť, odvahu, húževnatosť, kolektívnosť a podobne.

6.2.1. Možnosti pre realizáciu športového turizmu v meste Levoča

Turistika a cykloturistika

V blízkosti mesta Levoča sa nachádza pohorie Levočské vrchy. Je to flyšové pohorie pozostávajúce z masívneho chrbta s najvyššími vrcholmi dosahujúcimi cez 1200m. Z neho vybiehajú na všetky strany rázsochy oddelené hlbokými dolinami. Budujú ich mohutné vrstvy pieskovcov, tenšie

vrstvy bridlíc, zlepenice a brekcie. Levočské vrchy ležia v dažďovom tieni Tatier, čo zapríčiňuje menej zrážok v oblasti. Najvyšším vrchom je Čierna Hora (1289,4m). Z ďalších môžeme spomenúť: Siminy (1287,2m), Ihla (1282,6m), Repisko (1250,8m), Kaligura (1250m), Hrča (1239,7m), Zámčisko (1236,4m), Škapova (1231,9m), Kopa (1230,7m), Javorina (1224,9m). Masívne a ťažšie prístupné chrbty Levočského pohoria pokrývajú kompaktné smrekové lesy s hojnou prímiesou jedle, najmä vo vlhkých dolinách. Na juhozápadnom a južnom okraji pohoria sa v miernejších polohách zachovali plochy bukovo-dubových lesov s prímiesou jedle. Pohorím Levočské vrchy vedie 170 km značkových peších turistických chodníkov a 214 km cyklotrás v okrese Levoča a v spádovej časti okresu Kežmarok a Stará Ľubovňa. Značkové trasy poskytujú nádherné výhľady na široké okolie a hlavne na panorámu Vysokých Tatier. Okolie mesta Levoča je poprepletané množstvom cyklistických trás s rôznymi úrovňami náročnosti. V okrese Levoča je vyznačených 21 trás o celkovej dĺžke 214 km. Najdlhšia červená Spišská cyklomagistrála (014) má 47 km. 6 cyklotrás žltej farby (8890, 8910, 8906, 8709, 8911) má 36 km, 8 zelených cyklotrás (5887, 5885, 5750c – 5894, 5893, 5878, 5712, 5714) má 53 km, 6 cyklotrás modrej farby (2855, 2850c, 2710, 2851c, 2889, 2884) má 79 km.

Vodná nádrž Levočská priehrada

Vodná nádrž Levočská priehrada s celkovou rozlohou 3000m² sa nachádza 3km od centra mesta Levoča. V minulosti predstavovala obľúbené miesto na trávenie voľného času. Využívala sa na kúpanie v príjemnom prírodnom prostredí. K dispozícii bola možnosť zapožičania si vodných bicyklov či člnov. Je v správe Technických služieb mesta Levoča a v súčasnosti prebieha celé okolie revitalizáciou. Okolo priehrady bude viesť nový náučný chodník s dĺžkou 1 175 metrov so zameraním na život tunajších obojživelníkov a miestnej flóry. Projekt počíta s parkoviskom, informačným centrom, vynoveným detským ihriskom, mólom, ktorého súčasťou bude vyhliadková veža. Ďalej sa počíta aj s oddychovou zónou pre rybárov, zónou pre pikniky s vonkajšími ohniskami so zastrešenými sedeniami. V areáli pribudne Dom prírody, ktorý bude slúžiť ako prírodovedná expozícia s učebňami. Ukončenie projektu je plánované v marci 2022.

Rezort Levočská Dolina

Rezort Levočská Dolina sa nachádza v krásnej prírode Levočských vrchov, 7km od centra mesta Levoča. Svojim návštevníkom ponúka široké spektrum služieb počas celého roka. Okrem ubytovania a reštaurácie prevádzkuje aj wellness centrum, biokúpalisko, rybník určený na lov rýb, lyžiarske stredisko, bowling bar a menšiu posilňovňu. Nakoľko sa v okolí rezortu nachádza množstvo značených cyklotrás, ponúka záujemcom o cykloturistiku možnosť vypožičania horských bicyklov a e-bikov. Poloha zariadenia je výhodná aj pre nadšencov pešej turistiky. Reštaurácia v rezorte funguje celoročne a poskytuje priestor pre usporiadanie svadiieb, osláv, školení či kongresov. Pod lyžiarskym svahom sa nachádza druhá reštaurácia s názvom SKI a zrubový bar, ktoré fungujú len počas zimnej sezóny.

Lyžiarske stredisko je vhodné pre náročných aj menej zdatných lyžiarov. Tvoria ho 4 zjazdovky (detská – 270m, pretekárska – 850m, rodinná – 1050m a traverz – 1130m), ktoré sú pravidelne upravované a zasnežované technickým snehom. Počas zimnej sezóny sú v prevádzke 4 vleky (H130 – 850m, H130 – 713m, P – 120m a detský lanový vlek – 60m). Pre lyžiarov sú k dispozícii parkoviská, lyžiarska škola

a škôlka, servis či požičovňa lyží. Pre nadšencov zimných športov je v okolí rezortu dostupných približne 10km bežeckých tratí.

Biokúpalisko Levočská dolina je jedným z najmladších kúpalísk svojho druhu na Slovensku. Detská zóna v bazéne dosahuje hĺbku max. 90cm, vstupná zóna má protišmykový podklad. Plavecká zóna dosahuje max. 220cm. Objem kúpacej nádrže je 1800m³. Po okraji kúpacej nádrže sa nachádzajú plytké štrkové zóny, cez ktoré sa voda prečerpáva do externej biológie. Vďaka prečerpávaniu vody sa dosahuje požadovaná kvalita a čistota vody. Teplota vody závisí od teploty ovzdušia a počasia, jej hodnota sa pohybuje medzi 22 – 26 °C.

Rybolov: Pre záujemcov rybolovu ponúka rezort možnosť lovu rýb v rybníku hlbokom max. 3m. Základným druhom nasadeným v rybníku je pstruh dúhový. Ryby sú chované prirodzeným spôsobom, ako krmivo sa používa jelšovka a hrúz. Ryby sa kvôli udržiavaniu kondície vody v rybníku lovia na umelé návnady. Pre lov rýb nie je potrebný rybársky lístok, personál podáva rady a zaškolenie aj pre úplných začiatčníkov. Pri prenajatí udice obdrží klient aj podberák, pean a umelé návnady. V zariadení je priestor na čistenie rýb, kde si môže klient ulovenú rybu očistiť sám, prípadne čistenie vykoná pracovník. Po výlove rýb si klient rybu odkupuje, prípadne si ju môže priamo v areály biokúpaliska ugrilovať.

Levoča Nordic centrum

Levoča Nordic centrum je športový areál zameraný na bežecké lyžovanie v krásnom prostredí Levočských vrchov v lokalite Krúžok. Je občianskym združením, ktoré si za svoj hlavný cieľ kladie výstavbu športového areálu, ktorý bude spĺňať národný význam v rámci strediska prípravy mládeže v behu na lyžiach, ako aj športoviska pre zdravotne postihnutých športovcov a širokú verejnosť. Ponúka upravované trate rôznej obtiažnosti od 400m do 5 km. Pre profesionálov a lyžiarske kluby sa pripravujú okruhy, ktoré majú svetové parametre ako svojim prevýšením, tak aj šírkou, ktorá sa pohybuje od 7 až po 11 metrov. Trate sú upravované špičkovými profesionálnou technikou. Pre začiatčníkov a deti je k dispozícii úplne rovinatý 500m okruh, ktorý je situovaný v rámci centrálného štadióna a 1km okruh s malým prevýšením, ktorý sa používa aj na organizáciu pretekov pre žiacke kategórie. Pretekárske a turistické okruhy sa dajú medzi sebou kombinovať. Centrálny štadión je vybavený umelým osvetlením. Pre organizáciu pretekov areál disponuje vynikajúcim technicko-materiálnym vybavením – 2km sieť a 500ks vyznačovačov lyžiarskych tratí tzv. V-boardov od certifikovaného talianskeho výrobcu SPM.

6.3. Služby pre rozvoj cestovného ruchu v meste Levoča a okolí

6.3.1. Možnosti ubytovania v meste Levoča:

Tabuľka 48 Zoznam ubytovacích zariadení podľa na území mesta Levoča

Typ zariadenia	Názov	Daňovník	Kapacita lôžok
Rezort	Levočská dolina	ARPROG a.s.	102
Hotel	Arkada ***	Hotel Arkada s.r.o.	57
Hotel	Barbakan ***	Oľga Uhrinovská	30+9
Hotel	U Leva ***	COMPOSTELA s.r.o.	53
Boutique hotel	Pracháreň	US SPIŠ, s.r.o.	13
Penzión	U Janusa	Mgr. Mária Janusová	14
Penzión	Penzión Kiska	TRIANGLE GROUP INTERNACIONAL s.r.o.	67
Penzión	Penzión Kiska	Ing. Bistrík Kiska	10
Penzión	Penzión Rodina	PONTOS s.r.o.	27
Penzión	Pod Mariánskou horou	Ing. Ernest Rusnák	24
Penzión	Penzión Hubert	Róbert Rusnák	18+6
Penzión	Penzión Oáza	Mgr. Veronika Dubecká	19
Penzión	Villa Fam	SPOLROS s.r.o.	20
Penzión	Penzión Dolinka	Jozef Matvej	7
Penzión	Diamant	VYSTA J+J, s.r.o.	41
Privát	Chalupa pri hradbách	Eva Nováková	9
Privát	Apartmán Beáta	Beáta Kešeláková	6
Privát	Penzión Šuňavský	Mária Šuňavská	16
Privát	Ubytovanie v súkromí	MVDr. Eva Sabolová	13
Privát	Antik apartmán Levoča	Jozef Hovanec	9
Privát	Apartmány Podkova	Ing. Ján Rovder	8
Privát	Oáza	Ing. Rudolf Dubecký	14
Privát	Spillenberghouse	Letmellor spol. s.r.o.	12
Privát	Zelený domčúrik	Ing. Arch. Stanislav Mráz	4
Privát	Duci	Alexander Gerbery	9
Privát	Design Apartment	Ing. Ján Giblák	2
Privát	U Veteránov	MADIN s.r.o.	14
Privát	Ubytovanie Miško	Marek Jendral - STOLÁRSTVO SAMKO	18
Privát	Apartmány Levoča	LVR s.r.o.	9
Privát	Ubytovanie v súkromí	Václav Trnka	x
Privát	Villa Mia	Mária Kukurová	14
Privát	Apartmán NIKA	NIKA-LD s.r.o.	2
Privát	Ubytovanie v súkromí	Božena Gavelová	x
Privát	Bibina	PaedDr. Anton Albert - BIBINA	7
Chata	Chata Levočské vrchy	Anna Kráľová	6

Chata	Chata Baba	Pavol Petrovič	8
Chata	Chata pri vleku	Zvalený Ľudovít	6
Chata	Wilko	Vladimír Kovalčík WILKO	6
Chata	Drevenica pod lipou	PaedDr. Antónia Berilová	12
Chata	Horský dom	Mária Kamenická	17
Chata	Chata Fedorkin jarok	Anna Sabová	x
Chata	Marek	Jana Onderčíňová	10
Chata	Supertramp II.	Igor Grečko	7
Chata	Chata pod lesom	DENT-in, s.r.o.	13
Chata	Naša chata	Boris Anton	8
Farma	Ekofarma Odorica/Farmársky zrub	Miriama Šofráňková	10
Internát	Školský internát	Katolícky internát v Ružomberku	x
Internát	Školský internát	SOŠ Majstra Pavla v Levoči	50
Ubytovňa	Služobné priestory	Pamiatkový úrad Levoča	8

Zdroj 70 Finančné oddelenie MsÚ Levoča, vlastné spracovanie

V meste Levoča sa nachádza 49 ubytovacích zariadení, ktoré majú spolu kapacitu 781 lôžok. Na základe vyššie uvedenej tabuľky môžeme konštatovať, že na území mesta sa nachádzajú viaceré typy ubytovacích zariadení, rôznej veľkosti a kvality. Aj napriek neustále sa zvyšujúcej kvalite poskytovaných služieb, môžeme pozorovať absenciu ubytovacích zariadení vyššieho štandardu (4 či 5 hviezdikový hotel), ktoré vyžaduje náročnejšia klientela.

6.3.2. Možnosti stravovania v meste Levoča

V meste Levoča sa nachádza pestrá škála ponuky stravovania rôzneho zamerania.

Tabuľka 49 Stravovacie zariadenia na území mesta Levoča

Názov reštaurácie	Kapacita
Hotel Arkáda ***	120
Hotel Barbakan ***	80
Hotel U Leva ***	45
Reštaurácia Pracháreň	50
U Janusa	55
Pizzéria MamaMia	30
Planéta Levoča	100
Levočský Gastrodom	170
Reštaurácia U troch apoštolov	65
Reštaurácia Slovenka	60
Penzión pod Mariánskou horou	70
Happy Food	36
Kupecká Bašta	106

Rezort Levočská Dolina	100
U Veteránov	25
Relax centrum LD	70
Reštaurácia SKI LD	100
Smile restaurant D1	50
Penzión Hubert	90

Zdroj 71 Informačná kancelária mesta Levoča

Kapacita stravovacích zariadení je podľa zistených údajov dostatočná. V meste sa nachádza 19 zariadení (reštaurácií) s celkovou kapacitou 1422 miest.

- 19 reštaurácií (tabuľka č. 43), + 1 bagetéria, 3 cukrárne, 5 predajní zmrzlín, 1 Bowling bar – Levočská Dolina, 3 pizzerie s donáškovou službou, 1 Grill & Pizza Bar,
- 10 kaviarní (Leutschau CAFE, Výberofka, Kaviareň TEATRO, Eternity Cafe + Bar, Provence cafe, Serpentiný CAFE – BAR, Levočská kaviareň a Bar u Rytiera, Zona caffè, Kaviarnička ?????), 1 čajovňa (White lady),
- 2 pohostinstvá (Espresso Revok, Poľovník),
- 1 piváreň (Ypsilonka pub);
- 8 Barov (TIME AUT CAFE AND BAR, BIG BAR, TEXON LE BAR, Poc Pic – Relax centrum LD, DonTon – bar, kaviareň, hudobno-tanečný klub, Tennis Pub, Bar RIO???, Bar u VITA);
- 2 vinotéky (Vinotéka Bergerak a Vinotéka v hoteli Pracháreň);

6.3.3. Propagácia a informovanosť – Informačná kancelária mesta Levoča

Vo vyspelých krajinách cestovného ruchu a postupne aj na Slovensku sú miestne a regionálne turistické informačné kancelárie neodmysliteľnou súčasťou vybavenosti miest, stredísk a regiónov cestovného ruchu. Turistická informačná kancelária je účelové zariadenie, ktoré zabezpečuje zber, aktualizáciu a bezplatné poskytovanie informácií v oblasti cestovného ruchu. Jej poslaním je vytvárať komplexnú a stále aktuálnu ponuku CR v oblasti svojho pôsobenia. Význam turistických informačných kancelárií pre mesto a región spočíva v schopnosti poskytnúť domácemu obyvateľstvu, turistickej klientele či obchodným cestujúcim neustále aktuálnu ponuku firiem, služieb cestovného ruchu a možností na trávenie voľného času. Tým má napomáhať zvýšeniu predaja služieb, produktov cestovného ruchu a rozvoju podnikania na danom území.

Informačná kancelária v Levoči bola založená v roku 1994 súčasne s Asociáciou informačných centier Slovenska (AICES), ktorej členom je dodnes. V priebehu rokov patrila pod viaceré organizácie v meste. Dnes je súčasťou Oddelenia cestovného ruchu a rozvoja mesta Mestského úradu v Levoči. Lokalita mesta Levoča je turisticky atraktívnym od čoho sú odvodené aj otváracie hodiny Informačnej kancelárie, ktorá je v hlavnej sezóne (máj – koniec septembra) v prevádzke aj počas víkendov a sviatkov.

Činnosť Informačnej kancelárie mesta Levoča

- Zhromažďovanie informácií za účelom vytvárania komplexnej a aktuálnej databanky cestovného ruchu
- Poskytovanie informácií uložených v databanke verejnosti a to verbálne, telefonicky, prostredníctvom tlačovín a internetu
- Predaj suvenírov a upomienkových predmetov, máp, pohľadníc, publikácií o Slovensku
- **Sprievodcovský servis:** poskytujú externý sprievodcovia v slovenskom, v nemeckom, v anglickom a v maďarskom jazyku. Sprievodcovskú službu je potrebné objednať aspoň 7 dní vopred pred požadovaným termínom. Dĺžka prehliadky je minimálne 1 hodina. Cena je 25€/1 hod. v slovenskom jazyku a 35€/1 hod. v cudzom jazyku. Cena sprievodcovskej služby nezahŕňa vstup do expozícií. Objednávka sprievodcovskej služby musí byť v písomnej forme zaslaná poštou alebo e-mailom.

6.4. Inštitucionálna a finančná podpora cestovného ruchu v Levoči

6.4.1. Inštitucionálna podpora

➤ Mesto Levoča

V organizačnej štruktúre Mestského úradu v Levoči je vytvorené Oddelenie cestovného ruchu a rozvoja mesta, ktoré v oblasti cestovného ruchu plní úlohu v oblastiach:

- Prípravy analytických, koncepčných programových dokumentov v rozvoji CR.
- Propagácia a marketing mesta.
- Prípravy a realizácie projektov zameraných na rozvoji CR.
- Spolupracuje so subjektami poskytujúcimi služby produktov v oblasti CR.
- Koordinuje spoluprácu s partnerskými mestami v oblasti CR.
- Manažuje činnosť Informačnej kancelárie.

➤ Združenie turizmu Levoča

Združenie turizmu Levoča, v zmysle svojich stanov, je dobrovoľným, nepolitickým odborným záujmovým združením fyzických a právnických osôb oprávnených poskytovať služby v cestovnom ruchu v regióne Spiš so sídlom v Levoči. Hlavným cieľom združenia je ochrana záujmov jeho členov, podpora členov v ich podnikateľskej činnosti, zastupovanie ich záujmov a zvyšovanie ich profesionálnej prestíže.

➤ Slovenské dedičstvo UNESCO

Dňa 29. novembra 2012 došlo v Ružomberku k podpísaniu zakladateľskej zmluvy a teda k sfunkčneniu združenia Slovenské dedičstvo UNESCO. Zástupcovia slovenských lokalít zapísaných

v Zozname svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO tak potvrdili záujem o spolupráci nielen v oblasti cestovného ruchu. Má za cieľ podporovať spoluprácu lokalít UNESCO na Slovensku, presadzovať záujmy kultúrneho a prírodného dedičstva a presadiť tieto lokality ako jednu z priorít propagácie Slovenska.

➤ **Krajská oblastná organizácia cestovného ruchu PSK – Oblastná organizácia cestovného ruchu Tatry – Spiš – Pieniny**

Krajská organizácia cestovného ruchu PSK bola založená v zmysle zákona č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu. Zakladateľom je Prešovský samosprávny kraj spolu s oblastnými organizáciami cestovného ruchu (OOCR). Hlavným cieľom je zvýšiť návštevnosť destinácie Severovýchod Slovenska prostredníctvom aktívnej spolupráce členov OOCR a ďalších subjektov v cestovnom ruchu, skvalitňovaním marketingu, vzdelávania, propagácie, rozširovania produktov a služieb. Hlavným účelom organizácií je podpora cestovného ruchu na území svojich členov. Aktívne vytvára podmienky a realizuje aktivity zamerané na rozvoj cestovného ruchu a chráni záujmy svojich členov.

➤ **Slovenské kráľovské mestá**

V roku 2001 vytvorili mestá Levoča, Bardejov, Kežmarok a Stará Ľubovňa spoločnú značku SKM – Slovenské kráľovské mestá. Jej cieľom je realizovať trvalo udržateľný rozvoj cestovného ruchu, starajúci sa o rešpektovanie a zhodnocovanie prírodného a kultúrneho dedičstva, posilňovať mierové a priateľské kontakty a spojenie medzi obyvateľmi miest a inými národmi Európy a sveta.

➤ **Miestna akčná skupina MAS LEV o. z.**

Miestna akčná skupina (MAS) je pracovná a iniciatívna skupina, ustanovená k vytvoreniu pilotnej integrovanej stratégie zameranej na využívanie endogénnych zdrojov územia pre všestranný rozvoj a k implementácii tejto stratégie do života regiónu. Je to „multisektorálne“ združenie, ktoré vzniklo registrovaním v zmysle zákona SR č. 83/1990 Z. z. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov dňa 8. septembra 2008. MAS združuje verejnú správu, podnikateľov, neziskové organizácie, poľnohospodárske a lesnícke subjekty, aktívnych obyvateľov a ostatných dôležitých aktérov na miestnej úrovni, ktorí usilujú o spoločné ciele. Za prioritné si MAS LEV stanovila prispieť k rozvoju ľudských zdrojov zvyšovaním vzdelanostnej úrovne, zaviesť účinné nástroje marketingu v území, podporiť tradičné remeslá a multifunkčné poľnohospodárstvo, vidiecky cestovný ruch rozšírením a skvalitnením služieb, vytvárať ďalšie perspektívy a partnerstvo, spoluprácu, sieťovanie a pomôcť obciam zatraktívniť vidiecke prostredie. Priority MAS LEV:

- „ZDRAVÁ MYSEĽ a DUŠA PROSPERITY“
- „NENECHÁME ĽADOM NAŠE PRAMENE“
- „VYHRAJME V NAŠOM REGIÓNE CEZ KOLEKTÍVNE HRY“
- „OSTAŇME NA VIDIEKU – JE TU KRÁSNE“

➤ **Občianske združenie KRÁSNY SPIŠ**

Občianske združenie KRÁSNY SPIŠ je dobrovoľné a verejnoprospešné združenie občanov pôsobiacich na území Slovenskej republiky so sídlom v Levoči. Poslaním združenia je presadzovanie myšlienok a aktivít v prospech všestranného rozvoja regiónu Spiš, Slovenska i Európy. Cieľom združenia je všestranný rozvoj jednotlivcov, skupín, komunít a organizácií k samostatnosti myslenia, ku kultúrnej vyspelosti, k právnej zrelosti, sociálnej nezávislosti, ekonomickej sebestačnosti a zodpovednosti za seba samého.

➤ **Partnerské mestá s potenciálom spolupráce v CR s mestom Levoča**

V roku 2003 podpísalo mesto Levoča **Deklarácie o spolupráci** s partnerskými mestami:

Pol'sko – Starý Sacz

Pol'sko – Kalwaria Zebrzydowska

Pol'sko – Lańcut

Česko – Litomišl

Maďarsko – Kesthely

Partnerské mestá si navzájom vymieňajú informačné a publikačné materiály s hlavným zameraním na históriu miest, rozvoj a spôsob života v kultúrnej a sociálno-ekonomickej oblasti. Vytvárajú partnerstvá medzi školami, kultúrne výmeny umeleckých telies, výstavy, divadelné prestavenia či športové a turistické aktivity. Spoločne vytvárajú projekty zahŕňajúce sféru kultúry, športu a vzdelávania a vzájomne si vymieňajú skúsenosti v oblasti komunálnej politiky.

Medzi rokmi 2014 – 2020 sa mesto Levoča zapojilo do viacerých projektov cezhraničnej spolupráce so svojimi partnerskými mestami, ktoré boli financované z operačného programu INTERREG Pol'sko – Slovensko a ktorého investičnou prioritou bolo zachovanie, ochrana, podpora a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva cezhraničného územia.

7. ŠPORT A ŠPORTOVÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Športovou infraštruktúrou sa podľa zákona č. 440/2015 Z.z. o športe § 3, písm. o rozumie štadión, športová hala, športové ihrisko, telocvičňa a iné kryté alebo otvorené športové zariadenie na vykonávanie športu. V meste Levoča tieto zariadenia slúžia primárne na prípravu športovcov a na uskutočňovanie športových súťaží a športových podujatí v jednotlivých druhoch športu.

7.1. Stav športovej infraštruktúry pre profesionálny a rekreačný šport v meste Levoča

7.1.1. Športoviská v správe mesta Levoča

Mesto Levoča v súčasnosti spravuje pre rekreačné a výkonnostné športovanie 5 športových zariadení:

- Športová hala na ul. Francisciho
- Futbalový štadión na ul. Športovcov
- Staré futbalové ihrisko na ul. Potočná
- Tréningová hala pre ľadový hokej na ul. Športovcov
- Vodná nádrž a chata Fedorkin jarok

Správa športových stredísk má vo svojej kompetencii príspevková organizácia Mesta Levoča, Technické služby mesta Levoča. Na správe športových stredísk k 31.12.2020 pracovalo 12 zamestnancov vrátane vedúceho pracovníka.

Športová hala

Je viacúčelová športová hala umožňuje celoročne hrať halový futbal, volejbal, hádzanú, basketbal, tenis. Je vhodná na usporadúvanie turnajov a zápasov pričom má kapacitu 700 osôb. Prenájom športovej haly je prioritne zabezpečovaný pre Základnú školu na ulici Francisciho, Centra voľného času OLYMP, organizovaných klubov MK Slovenský Orol Levoča, HaK Slovan Levoča, FK-05 Levoča a pre potreby fyzických osôb. S jednotlivými subjektmi sú uzatvárané nájomné zmluvy.

Tabuľka 50 Využitie športovej haly

	2016	2017	2018	2019	2020
Počet hodín	2491,5	2129,5	2137	2090,5	729,5

Zdroj 72 Rozbor hospodárenie príspevkovej organizácie Technické služby mesta Levoča 2020

Futbalový štadión

Futbalový štadión slúži prioritne pre futbalové zápasy a turnaje, ako aj pre ľahkoatletické preteky. Hľadisko má kapacitu približne 1500 osôb. Doba prevádzkovania futbalového štadióna v roku je od marca do júna a od augusta do novembra. Priestory a hracia plocha futbalového štadióna slúži predovšetkým potrebám organizovaných klubov mladších a starších žiakov, dorastu, mužov družstva „A“ za účelom tréningov a súťažných zápasov. Pravidelne je zo strany Technických služieb mesta Levoča realizovaná úprava a údržba trávnatého porastu, vrátane potrebného prihnojovania a polievania.

Postupne sú upravované aj priestory v areály futbalového štadiónu. V roku 2018 sa uskutočnila rekonštrukcia priestorov šatní pre futbalistov v suteréne centrálnej budovy – Kocky. Zrekonštruované priestory šatní odovzdané do užívania FK-05 Levoča v mesiaci február 2019.

Tabuľka 51 Využitelnosť futbalového štadióna

	2016	2017	2018	2019	2020
Počet hodín	415	455,5	400	529,5	266,5

Zdroj 73 Rozbor hospodárenia príspevkovej organizácie Technické služby mesta Levoča 2020

Tréningová hala pre ľadový hokej / Zimný štadión

Zimný štadión v meste Levoča je prevádzkovaný takmer 10 mesiacov v roku. Jeho priestory využívajú právnické aj fyzické osoby z okresu Levoča a blízkeho okolia. Slúži predovšetkým ako tréningová hala pre ľadový hokej domácomu mládežníckemu hokejovému klubu Spiš Indians, amatérskym hokejovým ligám i lige veteránov, ktorí tu usporadúvajú okrem tréningov aj zápasy. Priestory ľadovej plochy sú poskytované tiež žiakom materských, základných, stredných a špeciálnych škôl, CVČ a krasokorčuliarom z Krasokorčuliarskeho klubu Spišská Nová Ves. Verejnosť má možnosť využiť služby verejného korčuľovania v strede týždňa a počas víkendov. V letných mesiacoch mimo sezóny sú pravidelne vykonávané všetky potrebné periodické revízie a kontroly technológie a potrebná údržba strojovne, roľby, haly a šatní. V závere roku 2019 bola v hľadisku zimného štadióna inštalovaná tribúna s kapacitou 168 miest na sedenie. Prostredníctvom Slovenského zväzu ľadového hokeja bolo v priestoroch tréningovej haly inštalované technologické zariadenie smerovej rádiovéj linky verejnej rádiatelefontnej mobilnej siete operátora Orange Slovensko a.s. na prenos dát z tréningovej činnosti mládežníckeho klubu.

Tabuľka 52 Využitelnosť Zimného štadiónu

	2016	2017	2018	2019	2020
Počet hodín	1923,75	2245,5	2274,75	2243,25	1350,25

Zdroj 74 Rozbor hospodárenia príspevkovej organizácie Technické služby mesta Levoča 2020

Tabuľka 53 Využitelnosť zimného štadióna / tréningovej haly pre ľadový hokej, klubom Spiš Indians

	2016	2017	2018	2019	2020
Počet hodín	154,75	333,25	525,25	665,5	460,25

Zdroj 75 Rozbor hospodárenia príspevkovej organizácie Technické služby mesta Levoča 2020

Vodná nádrž

Technické služby mesta Levoča ako prevádzkovateľ vodnej stavby pravidelne vykonáva technicko-bezpečnostný dohľad nad vodnou nádržou. Pravidelne týždenne vykonáva obhliadky vodnej stavby. Podľa pokynov orgánu dozoru vykonávali kosbu na hrádzi a v blízkom okolí, vrátane kosenia vzdušných svahov hrádze od náletových drevín. V roku 2019 sa uskutočnila prehliadka technicko-bezpečnostného dohľadu za účasti zástupcov vodohospodárskej výstavby, štátnej vodohospodárskej správy a ďalších zainteresovaných. Na základe záverov z vykonanej prehliadky bolo konštatované, že

vodná stavba je bezpečná a prevádzkyschopná. Vodná nádrž z celkovou rozlohou 3000m² sa nachádza 3km od centra mesta Levoča. Areál je vhodným miestom na oddych pre jednotlivcov a rodiny s deťmi. Je vhodná pre rybolov pstruhov, liení a iných druhov rýb.

Tabuľka 54 Porovnanie využiteľnosti športových zariadení v správe mesta Levoča

	2016	2017	2018	2019	2020
Športová hala	2491,5	2129,5	2137	2090,5	729,5
Futbalový štadión	415	455	400	529,5	266,5
Zimný štadión	1923,75	2245,5	2274,75	2243,25	1350,25

Zdroj 76 Rozbor hospodárenia príspevkovej organizácie Technické služby mesta Levoča 2020, vlastné spracovanie

Z vyššie uvedenej tabuľky je evidentné, že najväčšiu využiteľnosť vykazuje Zimný štadión. Dôvodom je, že na štadióne je možné vykonávať športové aktivity aj vo večerných hodinách, čím sa jeho využiteľnosť výrazne zvyšuje. Rovnako ako aj využitie športovej haly sa výrazne približuje k zimnému štadiónu. Tendencie v medzročnom porovnaní nie sú výrazne kolísavé a udržiavajú si stály charakter. Výnimkou je rok 2020, kedy bolo v dôsledku pandémie ochorenia Covid-19 obmedzené vykonávanie kolektívnych športových aktivít.

7.1.2. Ďalšie športoviská v správe iných subjektov

Telocvične

V meste Levoča sa nachádza 10 telocviční, ktoré sú súčasťou základných a stredných škôl. V rámci školských zariadení sa na území mesta nachádza aj niekoľko multifunkčných ihrísk.

Tenisová hala

Tenisová hala v meste Levoča sa nachádza na súkromných pozemkoch a je primárne určená pre tenis a softtenis, po úprave aj bedminton. Tenisovú halu je možné využívať aj pre iné športové aktivity, ktoré nepoškodia tenisový povrch. V objekte sa nachádza tenisový kurt, relax zóna so saunou a vírivkou, šatne so sprchami a sociálne zariadenia. Na poschodí sa nachádzajú kancelárske priestory a priestory na občerstvenie a posedenie s výhľadom na tenisový kurt, kde je možné organizovať malé oslavy a posedenia s kapacitou 15 – 20 osôb.

V meste Levoča sa nachádzajú aj tenisové kurty. Centrálna budova tenisových kurtov je v majetku Mesta Levoča a kurty prevádzkuje Tenis Club 92 Levoča.

Ostatné

V meste Levoča sa ďalej nachádzajú:

- 2 fitnesscentrá,
- spinning centrum,
- 8 verejne prístupných ihrísk,
- motokrosová trať.

7.2. Finančná podpora športu Mestom Levoča

Šport v meste Levoča riadia jednotlivé športové kluby, ktoré nie sú spoločne organizované v rámci mesta Levoča. Jedným zo zdrojov financovania rozvoja športu a športových klubov je Mesto Levoča, ktorého príspevok nedokáže pokryť potrebné náklady športových klubov, preto sú kluby odkázané na pomoc podnikateľských subjektov – sponzorov. Mesto Levoča každoročne vyčleňuje zo svojho rozpočtu dotáciu v súlade s VZN mesta Levoča č. 3/2019.

Tabuľka 55 Dotácie z rozpočtu mesta Levoča na podporu športovej činnosti

	2020	2019	2018	2017
FK-05 Levoča	13 000 €	2 000 €	7 609 €	7 000 €
HK Slovan Levoča	7 200 €	2 000 €	5 978 €	5 500 €
MK Slovenský orol	5 400 €	500 €	4 346 €	4 000 €
HK Spiš Indians	9 500 €	x	x	x
TC 92 Levoča	5 450 €	2 000 €	x	x
Klub sebaobrany WING TSUNG, ESCRIMA	6 600 €	1 000 €	x	x
Cyklo Spiš Levoča	7 000 €	2 000 €	x	x
XC ski team Levoča	6 400 €	x	x	x

Zdroj 77 Uznesenia Mestského zastupiteľstva mesta Levoča

8. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

8.1. Prírodné podmienky a krajina

8.1.1. Geomorfologické, geologické a klimatické pomery

Katastrálne územie mesta Levoča a Závada sa nachádzajú v dvoch geomorfologických celkoch. Celok Hornádska kotlina je súčasťou Fatransko-tatranskej oblasti subprovincie Vnútornej a Západnej Karpaty a ležia v ňom dve tretiny južnej časti posudzovaného územia. V rámci Hornádskej kotliny leží územie v jej oddiele Medvedie chrby a pododdiele Levočská kotlina. Ostávajúca severná časť územia zasahuje do celku Levočské vrchy, jeho oddielu Levočská vrchovina, pododdielu Levočské planiny a časti Levočské úbočie. Celok patrí do Podhôrno-magurskej oblasti, ktorá je súčasťou subprovincie Vonkajšie Západné Karpaty. Z hľadiska energie reliéfu územie predstavuje mierne až stredne zvlnený reliéf. Z denudačných foriem sa v oblasti vyskytujú stredohorská, podstredohorská roveň a aj zvyšky poriečnej rovne. K fluviálno-akumulačným formám patria nivy potokov v okolí Levočského potoka. Z fluviálno-denudačných foriem sú prítomné erózne-denudačné svahy, úvaliny a úvalinové doliny, v ktorých sa vyskytujú holocénne zárezy, erózne ryhy a výmole. V ústiach mnohých prítokov Levočského potoka sú náplavové kužele väčších i menších rozmerov. Antropogénne formy reliéfu sú zastúpené početnými antropogénnymi trasami, regulovanými tokmi, opustenými aj aktívnymi lomami, štrkoviskami a hliniskami. V zmysle tektonického členenia Západných Karpát patrí mesto Levoča do oblasti paleogénnych vnútrokarpatských paniev, podoblast' spišsko-šarišský paleogén. Na geologickej stavbe širokého okolia skúmaného územia sa podieľajú paleogénne a kvartérne sedimenty. Paleogénne sedimenty sú tvorené kontinentálnymi sedimentmi, transgresívnymi morskými zlepenkami, pieskovicami a flyšovými sedimentmi značnej hrúbky. Pre kvartérne sedimenty sú charakteristické fluviálne sedimenty proluviálne, eluviálne a deluviálne sedimenty. Územie mesta Levoča sa nachádza na rozhraní dvoch klimatických oblastí. Zastavané územie leží v mierne teplej klimatickej oblasti, v okrsku mierne teplom, so strednou zimou a kotlinovým charakterom klímy. Januárové teploty sú od - 5 °C, júlové nad 16 °C, letných dní je do 50 a index zavlaženia je 0 až 60, čo znamená že ide o mierne vlhkú oblasť. Okolité vyššie položené územie leží v chladnej klimatickej oblasti, v okrsku mierne chladnom a veľmi vlhkom. Júnové teploty sú od 12 do 16 °C.

8.1.2. Hydrogeologické pomery

Mesto Levoča leží v povodí Hornádu a v úmorí Čierneho mora. Hlavným zberným tokom v celom levočskom údolí je Levočský potok, ktorý vyviera pod obcou Závada a preteká celým údolím popri meste Levoča južne smerom do obce Harichovce až do rieky Hornád pri obci Markušovce. Na tento tok sa od prameniska napájajú po pravej strane potok Závada, potok Zimný, potok Peklisko, Pekliansky potok, Lesný potok, Vápenistý potok, Fedorkin jarok, Ostrý potok, Končistý potok a potok Bicír. Po ľavej strane sú na Levočský potok napájané potoky ako Dolina, Rúrová, Šibeník a Capkov potok.

Podzemné vody

Podzemné vody územia patria k pórovo-puklinovým a kapilárnym vodám kotlín so zásobou kategórie VII. Základnou črtou hydrologických vlastností flyšových hornín paleogénu je dominantný

význam puklinovej priepustnosti. Obeh vody sa sústreďuje predovšetkým do pripovrchovej zóny a v menšej miere do puklinových subvertikálnych zón. Hlavným súvislým hydrogeologickým kolektorom je tu pripovrchová zóna zvýšenej priepustnosti zasahujúca od povrchu do hĺbky niekoľko metrov až niekoľko málo desiatok metrov. Podľa rozborov sú podzemné vody stredne až vyššie mineralizované. Vody sú tvrdé, neutrálnej reakcie (pH 7,0), Z rozpustných látok vo vode prevláda vápnik a horčík, vyššie zastúpenie má aj sodík. Z aniónov prevládajú bikarbonáty a vyššie zastúpenie majú aj chloridy a sírany. Vody sú čiastočne znečistené a obsahujú vyššie množstvo amoniaku. Podzemná voda nie je agresívna na základové konštrukcie.

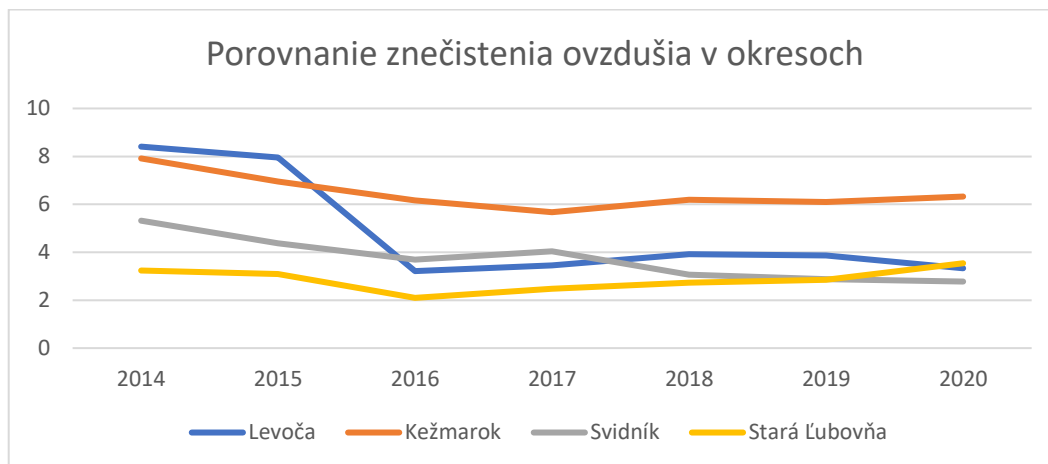
8.1.3. Ovzdušie

Ochrana ovzdušia je vykonávaná v zmysle zákona 478/2002 Z.z. o ochrane ovzdušia ktorým sa dopĺňa zákon č. 401/1998 o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov. Územie mesta Levoča patrí medzi silné inverzné územie, ktoré je silne zaťažené prízemnými inverziami.

Tuhé znečisťujúce látky (TZL) vyjadrené ako suma všetkých častíc podľa §5 ods. 3 vyhlášky č. 410/2012 Z.z. za okres Levoča v ZL(t):

2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
8,408	7,95	3,214	3,457	3,918	3,866	3,334

Graf 20 Porovnanie miery znečistenia ovzdušia v meste Levoča a v susedných okresoch.

Zdroj 78 <https://neisrep.shmu.sk/>, vlastné spracovanie

Na základe vyššie uvedeného je evidentné, že miera znečistenia ovzdušia v okrese Levoča je v porovnaní so susednými okresmi podobného charakteru, dlhodobu nevykazuje stúpajúcu tendenciu či kolísavé trendy čo udáva pozitívny predpoklad.

8.1.4. Pôda a lesy

V katastrálnom území mesta Levoča s výmerom 11 477 hektárov predstavuje poľnohospodárska pôda 3 411 hektárov (údaje k 31.12.2019, Štatistická ročenka Slovenskej republiky). V súčasnej krajinskej štruktúre dominujú lesné plochy.

Pôdne typy:

Z pôdnych typov sa v oblasti mesta Levoča vyskytujú prevažne kambizeme typické zo skupiny hnedých pôd. Vzácne sú aj kambizeme eutrické a pseudoglejové. Menej sa vyskytujú rankre kambizemné a typické, v oblasti Odorice aj pararendziny kambizemné z rovnakej skupiny. V nive Levočského potoka sa vyskytujú aj fluvizeme glejové zo skupiny pôd nívnych. Z pôdnych druhov sa vyskytujú pôdy stredné (piesočnato-hlinité a hlinité). Z hľadiska pôdotvorného substrátu sa vyskytujú prevažne sedimentárne horniny klastogénne – striedanie pieskovcov a bridlíc (flyš), lokálne s obsahom vápnika, menej pieskovce, v nivách potokov fluviálne – aluviálne – hlíny. Katastrálne územie mesta Levoča patrí k typu znevýhodnených oblastí a oblastiam environmentálnymi obmedzeniami H2, čo znamená, že ide o horské oblasti s nadmorskou výškou od 600 – 700 m. n. m. Pri takejto pôde sú náklady na výrobu poľnohospodárskej produkcie vyššie a sú nutné kompenzácie. Južne od mesta Levoča sa nachádzajú tri vymedzené plochy s výskytom najkvalitnejších poľnohospodárskych pôd, ktoré sa čiastočne prekrývajú s plochami na ktorých boli realizované hydromeliorácie. Východne od mesta Levoča sa v minulosti nachádzali rozsiahle plochy plantáží s výsadbami kríkov bobuľového ovocia. Na južnom okraji katastra mesta Levoča, pod Levočskými Lúkami a v oblasti obce Kurimany sú extenzívne obhospodarované až zanedbané ovocné sady. Poľnohospodárske pôdy sú mierne kontaminované a ohrozené potenciálnou vodnou eróziou. Prirodzená schopnosť pôdy eliminovať anorganické polutanty je vysoká až veľmi vysoká. Potenciál pôd transportovať organické polutanty je vysoký až veľmi vysoký.

Lesná porasty:

Lesné porasty sa rozprestierajú najmä v severnej časti a na južnom okraji katastra mesta Levoča. Podstatnú časť lesného fondu tvoria lesy v Levočskom pohorí s prevahou ihličnatých lesov až 89%, pričom listnaté lesy predstavujú 11%. V južnej časti sa nachádzajú prevažne druhotné, nepôvodné borovicové a smrekové rovnoveké porasty. V oblasti strží a potokov sa uplatňujú listnaté dreviny. V severnej oblasti prevažujú kompaktnejšie pôvodné lesné porasty s prirodzeným drevinovým zložením tvorené najmä dubinami, jedľodubinami a jedlinami. Veľká časť nepôvodných smrekových a borovicových monokultúr v území trpí imisiami a vetrovými kalamitami. Veľmi nevhodný zásah v minulosti predstavovali prevody výmladkových lesov na vysokokmenné. Poplatné svojej dobe boli aj výsadby lesov na plochách delimitovaných z poľnohospodárskeho pôdneho fondu, čo v posudzovanej oblasti predstavovalo veľmi nevhodné zalesnenie časti nívnych medzí Levočského potoka a veľmi cenné antropogénne podmienené štruktúry v oblasti lokality Stará Levoča.

8.1.5. Rastlinstvo a živočíšstvo**Rastlinstvo****Nelesná drevinová vegetácia**

Nelesná drevinová vegetácia a jej rozšírenie v území mesta Levoča je rôzne. V južnej časti je z dôvodu intenzívneho využitia poľnohospodárskej krajiny značne redukovaná. V severnej prevládajú lesné porasty. V oblasti Závady sa nachádzajú rozsiahle plochy NDV charakteru lesných porastov alebo pôvodne dobre štruktúrovaných krovinových formácií. Hodnotné plochy NDV sú v strednej časti územia na úrovni Levoče, najmä v západne a severozápadne od mesta. NDV predstavuje najmä líniovú zeleň na

medziach, úvozoch a stržiach, ako aj okolo potokov. Menší výskyt má skupinová, hlúčiková, falangovitá až plošná NDV, vyskytujúca sa najmä na lesných okrajoch, v okrajových častiach pasienkov a na strmých svahoch. Z hľadiska drevinového zloženia prevláda v druhej skupine najmä borovica, breza, menej smrek, v oblasti Závady smrekovec, ku ktorému prístupuje aj buk. V samotnom meste sa nachádza niekoľko stromov, ktoré spĺňajú parametre ochrany, ktoré boli pôvodne navrhnuté za chránené ako napríklad aleja na hradbách, jednotlivé stromy a skupiny stromov v nemocničnom parku.

Trvalé trávnaté porasty:

Trvalé trávnaté porasty sú prevažne polointenzívne, vo veľkej miere prirodzené, doterajšími intenzifikačnými zásahmi však pomerne chudobné a monotónne. Výnimku tvoria niektoré plochy strmých strání alebo zamokrených plôch v alúviách, kde je veľmi hodnotná xerotermná alebo močiarna vegetácia. Tieto plochy sú popisované ako ekologicky významné segmenty. V okolí mesta Levoča bolo zistených 25 druhov chránených druhov rastlín. Medzi ohrozené patrí 14 druhov, medzi veľmi ohrozené 10 a kriticky ohrozené patrí 1 druh.

Živočíšstvo:

Najcennejšími lokalitami z pohľadu chránených druhov živočíchov je územie lokalít Hrádok, Kráľovec – Prostredný vrch, Kinwald, Kačelák, širšie okolie Odorice, lesné porasty strednej časti Levočskej doliny, ako aj nenarušené časti tokov. V katastrálnom území Levoča a Závada žije 11 druhov chránených živočíchov zo skupiny bezstavovcov, ktorých 9 druhov je ohrozených a 2 sú veľmi ohrozené. Medzi najznámejšie patrí rak riečny, motýľ bielopásovec topoľový a jasoň chochlačkový. Na tomto území žije 123 druhov chránených živočíchov zo skupiny stavovcov, z ktorých je 92 ohrozených, 23 veľmi ohrozených a 8 kriticky ohrozených. Medzi tieto stavovce patrí 1 druh mihule, 2 druhy rýb, 9 druhov obojživelníkov (salamandra škvrnitá, ropucha obyčajná, ropucha zelená, skokan hnedý), 4 druhy mlokov, 6 druhov plazov (bezstavovce), 89 druhov vtákov a 16 druhov cicavcov (jazvec obyčajný, netopier obyčajný, vlk, rys, medveď).

Verejná zeleň a sídelná vegetácia:

Vegetácia v intraviláne mesta je podobne ako aj v iných sídlach kultúrneho charakteru. Značné plochy však zaberá synantropná vegetácia, ktorá sa nachádza na miestach ľudských obydľí. Tvorená je primárne vegetáciou úžitkových záhrad a okrasných plôch pri rodinných domoch a drevinovou vegetáciou na verejných priestranstvách. V meste Levoča tvorí značnú časť zelene drevinová vegetácia sídlisk a vyhradených parkov. Západný okraj historickej časti mesta (Schiessplatz) je porastený drevinovými formáciami miestami až lesného charakteru. Na severnom okraji sú podobné drevinové formácie v priestore bývalého amfiteátra. Verejnú zeleň obohacujú aj lokality 4 cintorínov. Významným krajinotvorným a rekreačným prvkom verejnej zelene je Mariánska hora s lipovou alejou. Negatívnym javom sa stáva stále zväčšujúca sa pôsobnosť invazívnych druhov rastlín, ktoré predstavujú významné nebezpečenstvo pre pôvodnú vegetáciu. Môžeme spomenúť zlatobyl' kanadský či pohánkovec japonský. Ich najväčšia koncentrácia sa nachádza v oblasti Schiessplatzu. O údržbu verejnej zelene sa starajú Technické služby mesta Levoča.

8.1.6. Územná ochrana prírody

Územnou ochranou prírody sa rozumie ochrana prírody a krajiny na území Slovenskej republiky a jeho časti. Pre územnú ochranu prírody sa ustanovuje 5 stupňov ochrany, pričom rozsah obmedzení sa so zvyšujúcim stupňom ochrany zvyšuje. V katastri mesta Levoča a jeho blízkom okolí sa nachádza niekoľko chránených krajinných oblastí.

NATURA 2000 – je názov sústavy chránených území členských štátov Európskej únie. Hlavným cieľom jej vytvorenia je zachovanie európskeho prírodného bohatstva – najvzácnejších a najohrozenejších biotopov a druhov na území štátov Európskej únie. Sústavu NATURA 2000 tvoria vtáčie územia vyhlásené s cieľom ochrany vtáctva a územia európskeho významu s cieľom ochrany vzácnych a ohrozených rastlinných a živočíšnych druhov a ich biotopov. O zaradení území do NATURA 2000 rozhoduje Európska komisia, ktorá územia vyberá z predložených návrhov jednotlivých členských krajín. V rámci katastrálneho územia mesta Levoča a jeho blízkeho okolia je najvýznamnejšie Chránené vtáčie územie Levočské vrchy, zaradené NATURA 2000, ktoré svojou časťou zasahuje do katastrálneho územia mesta Levoča. Ďalej sa tu nachádzajú 3 územia európskeho významu a to konkrétne: Dubiny pri Levoči, Dubiny pri Ordzovanoch a Jereňaš. Uvedené územia spája spoločný motív ochrany, ktorým je posledný zachovaný výskyt dubovo-hrabových lesov lipových na území Slovenskej republiky. Nachádzajú sa v Hornádskej kotline a na predhorí Levočských vrchov. Výskyt je viazaný na flyšové podložie a teda polohy pieskovcov a ílovcov s hlbšími pôdami. Pôvodné porasty tvorili duby, lipy a javory, lokálne bola primiešaná jedľa. Nájdeme ho v Hornádskej kotline a na predhorí Levočských vrchov. Výskyt je viazaný na tzv. flyšové podložie, čiže polohy pieskovcov a ílovcov s hlbšími pôdami. Pôvodné porasty tvorili duby, lipy a javory, lokálne bola primiešaná jedľa.

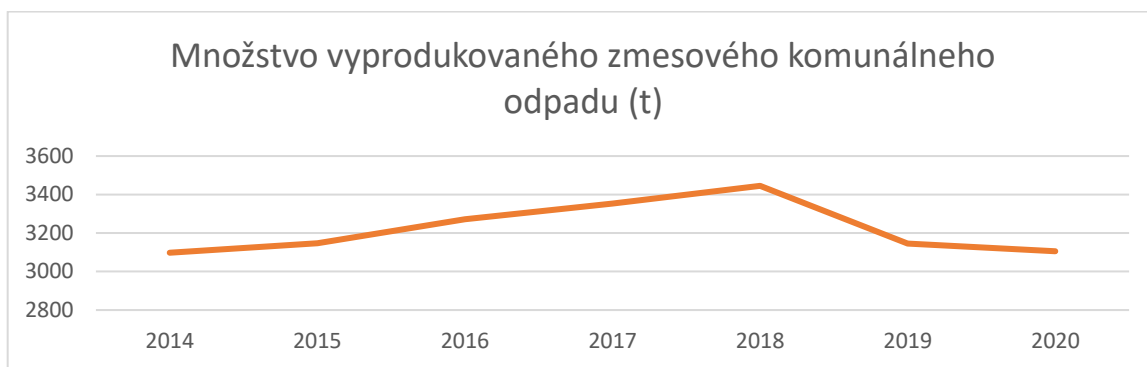
8.2. Odpadové hospodárstvo a čistota mesta Levoča

Mesto Levoča sa v oblasti odpadového hospodárstva riadi Všeobecne záväzným nariadením mesta č. 4/2021 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi na území mesta Levoča. Služby v oblasti zberu a odvozu odpadu z územia mesta Levoča zabezpečuje príspevková organizácia Technické služby mesta Levoča. Zdrojom komunálnych odpadov v meste sú obyvatelia mesta, jeho návštevníci, fyzické osoby – podnikatelia a právnické osoby, ktoré na území mesta sídlia alebo tu majú zriadené svoje prevádzky. Zber komunálneho odpadu v meste Levoča sa v roku každý rok uskutočňuje podľa harmonogramu zberu ZKO. Okrem vývozu ZKO od obyvateľov bol zabezpečovaný aj vývoz ZKO od právnických osôb, u ktorých sa v meste Levoča realizuje tzv. množstvový zber. Drobný stavebný odpad ako aj objemný odpad bol zbieraný počas roku 2020 dva krát, a to na jar a na jeseň, podľa aktuálneho harmonogramu. Vyzbieraný odpad je odvážaný na zberný dvor, kde je roztriedený na jednotlivé komodity a pripravený na ďalšie nakladanie. Všetok odpad určený na zneškodnenie je vyvážaný na skládku odpadov Kúdelník II. v Spišskej Novej Vsi.

Tabuľka 56 Vyprodukovaný odpad v meste Levoča

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Zmesový komunálny odpad (t)	3097,82	3146,65	3272,6	3353,34	3445,28	3145,36	3106,04
Drobný stavebný odpad (t)	233,4	265,17	420,2	648,6	606,92	256,61	114,44
Objemný odpad (t)	46,38	72,13	87,92	110,5	112,58	73,18	4,68

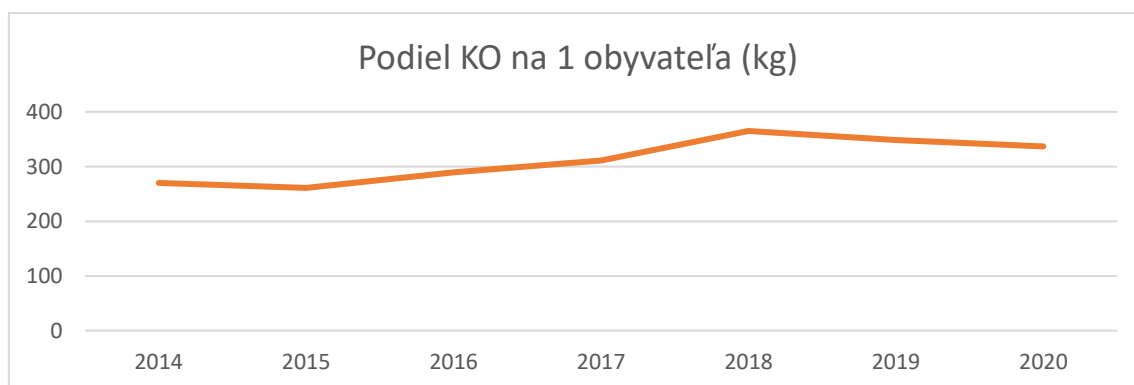
Zdroj 79 Rozbor hospodárenie príspevkovej organizácie TSML 2020

Tabuľka 57 Množstvo vyprodukovaného odpadu na obyvateľa v meste Levoča

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Počet obyvateľov	14783	14881	14800	14803	14757	14722	14626
Množstvo vyprodukovaného odpadu (t)	3994,44	3883,70	4286,87	4600,86	5387,32	5128,45	4924,08
Podiel na 1 obyvateľa (kg)	270,20	260,98	289,65	310,81	365,07	348,35	336,67

Zdroj 80 Rozbor hospodárenia príspevkovej organizácie TSML, vlastné spracovanie

Vo vyššie uvedených tabuľkách a následných grafoch je evidentný nárast produkcie zmesového komunálneho odpadu medzi rokmi 2014 a 2018. Od roku 2018 môžeme zaznamenať mierne klesajúce tendencie, ktoré v roku 2019 spomalili klesajúci charakter a vykázali opätovné mierne zvyšovanie produkcie zmesového komunálneho odpadu na území mesta Levoča. Množstvo vyprodukovaného odpadu za rok 2020 bolo 4924,08t, čo predstavuje 336,67kg odpadu na jedného obyvateľa. Štatistický úrad uvádza, že priemerný obyvateľ Slovenskej republiky vyprodukoval v roku 2020 v priemere 446 kg komunálneho odpadu, čo je o 53kg viac ako je priemerná ročná hodnota vyprodukovaného odpadu za

predošlých 5 rokov. Z regionálneho hľadiska Prešovský samosprávny kraj patrí medzi regióny, v ktorých množstvo odpadu na obyvateľa nepresiahlo 400kg. Z uvedeného môžeme konštatovať, že obyvatelia mesta Levoča v porovnaní s celoslovenským priemerom produkujú menej komunálneho odpadu, ako obyvatelia iných regiónov, čo znamená že súčasná situácia nie je ohrozujúca.

Triedený zber odpadu

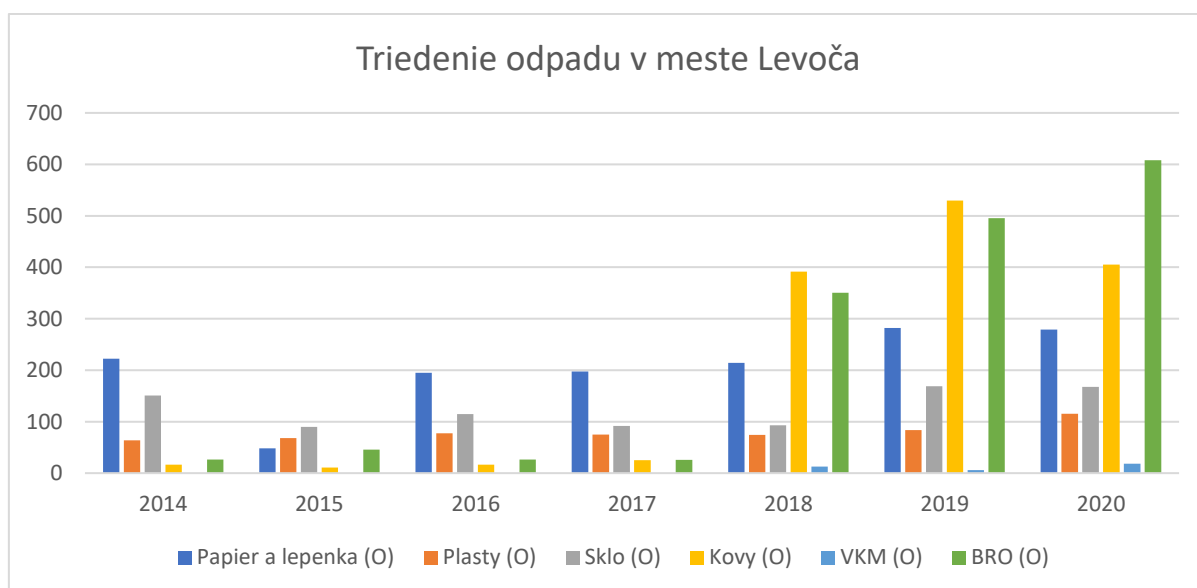
Zber a preprava triedených zložiek komunálneho odpadu od obyvateľov mesta Levoča sa uskutočňuje v pravidelných intervaloch podľa vopred stanoveného harmonogramu zberu. Od organizácií a podnikateľov je vývoz zabezpečovaný podľa aktuálnej potreby. Vytriedené zložky komunálneho odpadu majú občania možnosť odniesť priamo na zberný dvor. Zberný dvor, ktorého prevádzkovateľom je príspevková organizácia Technické služby mesta Levoča sa nachádza na Kežmarskej ceste č. 65. Fyzická osoba, ktorá je poplatníkom miestneho poplatku za komunálny odpad a DSO v meste Levoča, môže na zbernom dvore bezplatne odovzdať oddelené zbierané zložky komunálneho odpadu v rozsahu ustanovenom v VZN o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi. To sa netýka drobných stavebných odpadov, ktoré sú zbierané formou množstevného zberu a za ktoré fyzická osoba platí poplatok priamo na mieste podľa sadzby uvedenej vo VZN o miestnom poplatku. Na zbernom dvore sa nevykonáva zber komunálneho odpadu a ani opotrebované pneumatiky. Opätovné zhodnotenie odpadov je po vytriedení a menšení objemu zabezpečované v priebehu roka pomocou zmluvných partnerov.

Tabuľka 58 Triedené zložky odpadu v meste Levoča

Názov odpadu (Kategória odpadu) v (t)	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Papier a lepenka (O)	222,49	48,03	194,76	197,29	214,07	282,06	279,28
Plasty (O)	64,05	68,36	77,39	74,69	74,12	83,68	115,15
Sklo (O)	150,63	90	114,45	91,83	93,28	169	167,43
Kovy (O)	16,22	10,96	16,31	24,88	391,82	529,93	405,46
VKM (O)	x	x	x	x	12,5	6,04	18,36
BRO (O)	26,39	45,55	26,55	25,76	350,44	495,48	608,04
Vyradené elektrické a elektronické zariadenia (N)	7,63	9,9	9,37	7,03	15,38	9,64	8,8
Vyradené elektrické a elektronické zariadenia (O)	10,44	16,03	10,47	4,67	19,54	23,4	27,21
Jedlé oleje a tuky (O)	x	0,27	0,33	0,48	0,38	0,81	0,81
Šatstvo (O)	39,63	x	x	34,86	40,1	43,25	38,6
Batérie a akumulátory (N)	x	0,11	1,23	1,12	0,66	0,67	0,4
Vyradené zariadenia obsahujúce CHF uhlíkovdívky (N)	8,27	8,78	8,09	3,52	10,22	10,19	11,31
Žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť (N)	x	0,14	0,1	x	0,03	0,17	0,08
Opotrebované pneumatiky (O)	34,4	32,05	x	x	x	x	x

Zdroj: 81 Rozbory hospodárenia príspevkovej organizácie Technické služby mesta Levoča, Program odpadového hospodárstva 2016 – 2020, vlastné spracovanie

Graf 21 Triedenie odpadu v meste Levoča za sledované obdobie

Zdroj 82 Rozbory hospodárenia príspevkovej organizácie Technické služby mesta Levoča, Program odpadového hospodárstva 2016 – 2020, vlastné spracovanie

Na vyššie uvedenom grafe, ktorého podkladom je tabuľka č. 47, je evidentný nárast separácie komunálneho odpadu zo strany obyvateľov mesta Levoča, čo hodnotíme ako priaznivý ukazovateľ. V porovnaní rokov 2014 a 2020 sa % vybraných ukazovateľov triedeného odpadu zvýšilo nasledovne:

Papier a lepenka.....	20,33%
Plasty.....	44,38%
Sklo.....	10,03%
Kovy.....	96%
Biologicky rozložiteľný odpad.....	95,66%

Množstvo vytriedeného a zhodnoteného odpadu sa v porovnaní rokov 2014 a 2020 zvýšilo až o 1082,08 ton, čo predstavuje 63% zvýšenie separácie zo strany občanov mesta Levoča.

9. BEZPEČNOSŤ V MESTE LEVOČA (civilná ochrana)

Bezpečné fungovanie štátu, bezpečnosť sociálnych skupín, každej rodiny, každého človeka je jednou z najvyšších hodnôt. Bezpečnosť má podstatný význam pre fungovanie štátu, verejnej správy a existenciu človeka ako jednotlivca. Z hľadiska existencie a potrieb človeka je bezpečnosť druhou z najviac pociťovaných potrieb (po fyziologických potrebách), ktoré boli vyjadrené v pyramíde potrieb od autora A. Maslowa. V najvyššej rovine je bezpečnosť chápaná ako relatívna neexistencia ohrozenia.

V meste Levoča bezpečnosť zabezpečujú:

- Oddelenie policajného zboru SR v Levoči
- Mestská polícia Levoča
- Hasičský a záchranný zbor v Levoči
- Zbor väzenskej a justičnej stráže SR

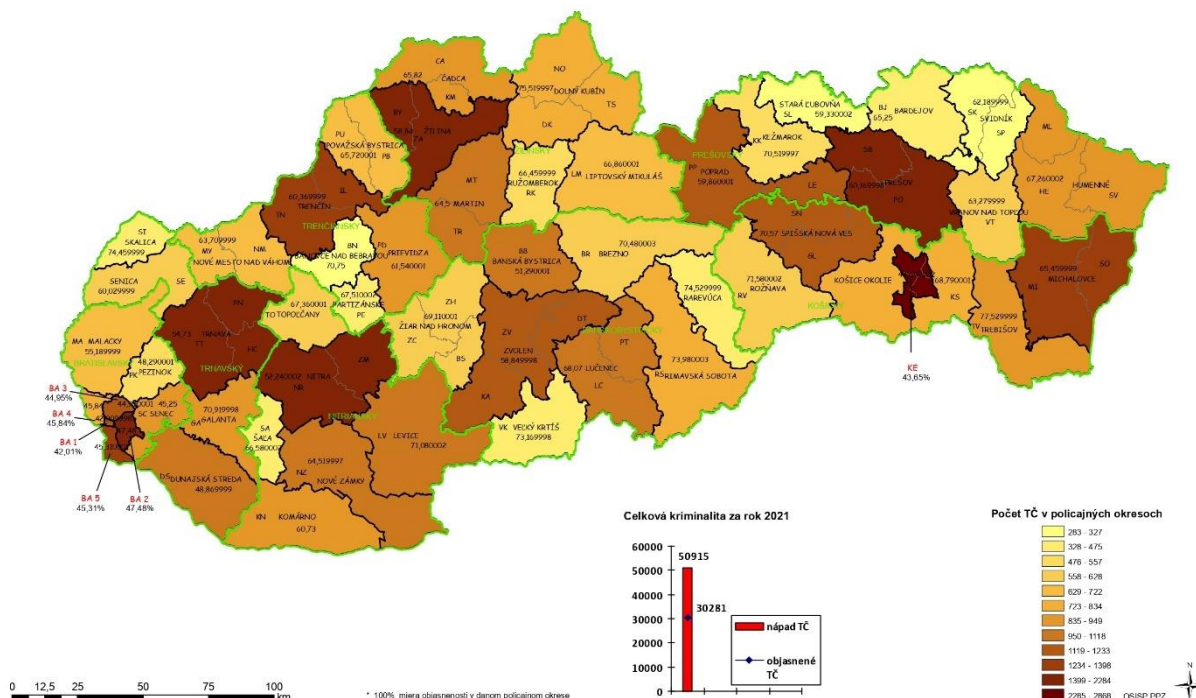
9.1. Obvodné oddelenie Policajného zboru SR v Levoči

Policajný zbor je ozbrojený bezpečnostný zbor, ktorý plní svoje úlohy vo veciach vnútorného poriadku, bezpečnosti, boja proti zločinnosti vrátane jej organizovaných foriem a medzinárodných foriem, ako aj úlohy vyplývajúce z medzinárodných záväzkov Slovenskej republiky. Pri plnení úloh Policajný zbor používa technické prostriedky, dopravné prostriedky vrátane leteckých dopravných prostriedkov. Pri plnení svojich úloh spolupracuje s orgánmi verejnej moci, ozbrojenými silami, ozbrojenými bezpečnostnými zbormi, ozbrojenými zbormi, Slovenskou informačnou službou, s právnickými osobami, s fyzickými osobami. S orgánmi územnej samosprávy spolupracuje najmä pri určovaní priorít prevencie kriminality, ochrany verejného poriadku a zamerania boja s kriminalitou. Policajný zbor ja vo svojej činnosti riadi ústavou, ústavnými zákonmi, zákonmi a ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi a medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná.

Služobný obvod Obvodného oddelenia Policajného zboru Levoča spadá do Prešovského samosprávneho kraja. Do územnej pôsobnosti Obvodného oddelenia PZ Levoča patrí katastrálne územie samotného mesta Levoča, Levočská dolina ako aj miestna časť Závada, Nový Dvor a Levočské Lúky. Smerom na západ od služobného obvodu oddelenia patria obce Kurimany, Dlhé Stráže, Dravce vrátane časti Bukovinka, Spišský Štvrtok, pričom hranica pôsobnosti Obvodného oddelenia PZ Levoča je zároveň hranicou okresu Levoča. Smerom na juh do služobného obvodu oddelenia patrí už spomínaný Nový Dvor, mestská časť Levočské Lúky. Smerom na východ do územnej pôsobnosti patria obce Dolný - Rošovce, Spišský Hrhov. Smerom na sever spadajú do územia služobného obvodu obce Uloža, Vyšné Repaše, Pavľany, Nižné Repaše, Torysky, Oľšavica a Brutovce.

Obrázok 5 Mapa trestných činov v SR za 4. štvrťrok 2021

Mapa trestných činov v SR za rok 2021

Zdroj 83 https://www.minv.sk/?mapy_tc_v_SR_za_rok_2021

Podľa vyššie uvedenej mapy môžeme konštatovať, že v okrese Levoča sa 4. štvrťrok bol počet trestných činov v porovnaní s ostatnými okresmi vysoký, v kategórii 1119 – 1233 trestných činov. Aj napriek tomu, že policajti Obvodného oddelenia PZ Levoča plnia úlohy najmä na úseku bezpečnosti a plynulosti v cestnej premávke, dochádza k porušovaniu pravidiel, kde medzi rizikové lokality samotného mesta patria podľa evidovaných skutkov najmä podniky a pohostinstvá v ktorých je podávaný alkohol, resp. bary, ktoré sú otvorené do neskorých večerných, či skorých ranných hodín. V týchto miestach dochádza k najmä k fyzickým či verbálnym napadnutiam a následne môže dôjsť aj k výtržnostiam na verejných priestranstvách alebo na verejnosti. Na úseku bezpečnosti a plynulosti v cestnej premávke môže byť ako rizikový hodnotený úsek cesty I/18, ktorý prechádza mestom Levoča a následne cestu II/533 smerom z mesta Levoča do časti Levočské Lúky, kde dochádza v množstve prípadov k porušeniu pravidiel cestnej premávky. Zároveň medzi rizikové miesta sa radia v období vyplácania sociálnych dávok osobám, resp. sociálne vylúčeným skupinám aj prevádzky, kde sú tieto dávky vyplácané.

9.1.1. Rozbor trestnej činnosti v služobnom obvode Obvodného oddelenia Policajného zboru Levoča

Tabuľka 59 Rozbor trestnej činnosti v služobnom obvode Obvodného oddelenia Policajného zboru Levoča

	2016		2017		2018		2019		2020	
	zistené	objasnené	zistené	objasnené	zistené	objasnené	zistené	objasnené	zistené	objasnené
NÁSILNÁ KRIMINALITA										
Vraždy	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Lúpeže	x	x	x	x	2	2	0	0	0	0
Úmyselné ublíženie na zdraví	8	7	7	6	6	3	17	13	17	15
S rasovým motívom	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MRAVNOSTNÁ KRIMINALITA										
Znásilnenie	x	x	x	x	0	0	1	0	0	0
Pohlavné zneužívanie	x	x	x	x	4	3	5	3	0	0
MAJETKOVÁ KRIMINALITA										
Krádeže vlámaním	11	8	20	16	7	2	18	15	18	14
Krádeže ostatné	41	30	50	35	30	25	34	31	34	30
Ostatné majetkové	30	25	24	20	34	21	23	16	19	16
OSTATNÁ KRIMINALITA										
Výtržníctvo	7	6	8	7	7	6	1	1	9	8
Požiare a výbuchy	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Drogy	3	3	7	7	1	1	3	3	2	2
Nedovolené ozbrojovanie	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
ZOSTÁVAJÚCA KRIMINALITA										
Dopravné nehody cestné	58	x	64	x	62	x	x62	x	47	x
Ohrozenie pod vplyvom návykových látok	20	20	11	11	22	22	10	10	18	18
EKONOMICKÁ KRIMINALITA										
Skrátenie dane	x	x	x	x	2	0	0	0	1	0
Krádež	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Korupcia	x	x	x	x	0	0	0	0	0	0
Podvod	8	6	7	6	9	3	13	10	9	9

Zdroj 84 OOPZ Levoča

Na základe vyššie uvedenej tabuľky je možné konštatovať, že najvyšší nárast kriminality v meste Levoča v sledovanom období bol na úseku majetkovej trestnej činnosti ako aj na úseku bezpečnosti a plynulosti v cestnej premávke. Je možné pozorovať evidenciu značného nárastu na násilnej trestnej činnosti, pričom najvyšší bol v rokoch 2019 a 2020. V uvedených rokoch bolo riešených 17 trestných vecí, pričom v roku 2019 sa podarilo objasniť 13 a následne v roku 2020 bolo objasnených 15 násilných skutkov. Najväčší nárast majetkovej trestnej činnosti bol evidovaný v roku 2017 a to celkovo 94 trestných vecí, z ktorých bolo doposiaľ objasnených 71, čo predstavuje objasnenosť na úrovni 75,5%. Najnižší nárast majetkovej trestnej činnosti bol zaznamenaný v rokoch 2018 a 2020 a to zhodne po 71 trestných vecí.

Tabuľka 60 Dopravná nehodovosť v služobnom obvode OOPZ Levoča

	2016	2017	2018	2019	2020
Počet dopravných nehôd	58	64	62	62	47
Usmrtené osoby	0	1	1	3	0
Ťažko zranené osoby	6	4	8	9	4
Lahko zranené osoby	18	28	30	25	16
Finančná škoda (v €)	11 466	15 845	17 937	17 644	32 648

Zdroj 85 OOPZ Levoča

Zo štatistických údajov uvedených v tabuľke č. 60 vyplýva, že na úseku dopravnej nehodovosti bol rokom najvyššej dopravnej nehodovosti rok 2018. Z hľadiska následkov na ľudských životoch sú v roku 2019 evidované až tri usmrtené osoby pri dopravných nehodách, čo je najviac za sledované obdobie. Finančné škody spôsobené dopravnými nehodami za sledované obdobie vykazujú dlhodobu rastúci trend.

9.1.2. Osvetová činnosť

V roku 2019 bolo v služobnom obvode Obvodného oddelenia Policajného zboru Levoča realizovaných celkom 16 stretnutí príslušníkov PZ so seniormi alebo mládežou zameraných najmä na prevenciu a výchovu týkajúcu sa rôznych ohrození, s ktorými sa tieto skupiny obyvateľstva môžu stretnúť. Pri týchto stretnutiach sú prítomným prezentované a vysvetľované rôzne situácie, s ktorými sa môžu pri bežných činnostiach stretnúť, ako aj spôsob a rady ako sa vyvarovať následkom, ktoré im môžu z týchto situácií hroziť a na koho sa obrátiť v prípade potreby.

Tabuľka 61 Osvetová činnosť OOPZ Levoča za rok 2019

17.4.2019	Podvody páchané na senioroch prostredníctvom fin. služby Western Union	Pobočka Slovenskej pošty Levoča	pracovníci pošty
25.6.2019	Vyhodnotenie celoslovenskej súťaže pre ZŠ Super chodec!	ZŠ Š. Kulberta	30 žiakov ŠKD, 40. žiakov 1. stupňa
11.7.2019	Preventívna kampaň "Som senior, ktorý sa nedá oklamať!"	Púť seniorov na Mariánsku horu v Levoči	62 seniorov
3.10.2019	Kriminalita detí - trestno-právna zodpovednosť záškoláctvo	Spojená škola internátna	žiaci 2. stupňa, 29 žiakov
14.10.2019	Obchodovanie s ľuďmi	ZŠ Š. Kulberta	9. ročník, 41 žiakov
14.10.2019	Kyberšikana	ZŠ Š. Kulberta	9.ročník, 41 žiakov
18.10.2019	Kadeti - novinka v Policajnom zbore	Gymnázium J.F. Rimavského	Kvinta A, 27 študentov
19.10.2019	Kadeti - novinka v Policajnom zbore	SOŠ služieb Majstra Pavla	II. DR, 17 študentov
20.11.2019	Póla radí deťom	MŠ Francisciho	28 detí
20.11.2019	Výchova k bezpečnosti v cestnej premávke, povinnosti chodcov a cyklistov	Špeciálna MŠ	14 detí
25.11.2019	Prevencia a eliminácia násilia na ženách	Stredná odborná škola pedagogická	maturitné ročníky, 90 študentov
26.11.2019	Prevencia a eliminácia násilia na ženách	Stredná zdravotnícka škola	maturitné ročníky, 48 študentov
28.11.2019	Póla radí deťom	Školský klub detí, ZŠ Š. Kulberta	26 detí

Zdroj 86 OOPZ Levoča

9.2. Mestská polícia a jej činnosť

Mestská polícia bola zriadená v zmysle zákona SNR č. 269/1991 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších zmien a doplnkov, na základe zákona č. 564/1990 ZB. o obecnej polícii, Všeobecne záväzným nariadením Mestského zastupiteľstva v Levoči č. 27/1995 zo dňa 26.10.1995, ako poriadkový útvar pôsobiaci pri zabezpečovaní obecných vecí verejného poriadku, ochrany životného prostredia v meste a plnení úloh vyplývajúcich zo všeobecne záväzných nariadení mesta, z uznesení mestského zastupiteľstva a z rozhodnutí primátora.

So zabezpečovaním bezpečnosti MP plní tieto úlohy:

- Zabezpečuje verejný poriadok v meste, spolupôsobí pri ochrane jeho obyvateľov a iných osôb v meste pred ohrozením ich života a zdravia.
- Spolupôsobí s príslušnými útvarmi PZ pri ochrane majetku mesta, majetku občanov ako aj iného majetku v meste pre poškodením, zničením, stratou alebo zneužitím i s využitím ústrední zabezpečujúcich signalizáciu a iných zabezpečovacích systémov.
- Dbá o dodržiavanie poriadku, čistoty a hygieny v uliciach, iných verejných priestranstvách a verejne prístupných miestach.
- Dbá o ochranu životného prostredia v meste.
- Vykonáva všeobecne záväzné nariadenia mesta, uznesenia mestského zastupiteľstva a rozhodnutia primátora mesta.
- Vykonáva dohľad, najmä obchádzkovú činnosť v meste, na sídliskách, verejných priestranstvách, miestnych komunikáciách a ostatných verejne prístupných miestach.
- Vykonáva opatrenia potrebné na obnovenie verejného poriadku v meste ak došlo k jeho porušeniu.
- Ukladá a vyberá pokuty v blokovom konaní za priestupky ustanovené osobitým predpisom a tiež za priestupky proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky.
- Oznamuje príslušným orgánom porušenie právnych predpisov, ktoré zistí pri plnení svojich úloh a ktorých nesenie nepatrí do pôsobnosti mesta.
- V rámci preventívnej činnosti výchovne pôsobí na občanov, aby dodržiavali právne predpisy, nariadenia mesta, verejný poriadok a zásady občianskeho spolunažívania.
- Predkladá návrhy a podnety orgánom mesta na prijímanie opatrení k odstraňovaniu príčin a podmienok vedúcich k porušovaniu verejného poriadku a na zlepšenie jeho ochrany.
- Kontroluje dodržiavanie predpisov, rozhodnutí a všeobecne záväzných nariadení vydaných mestom Levoča
- Plní úlohy na úseku prevencie v rozsahu pôsobnosti ustanovenej zákonom č. 564/91 Zb. v znení neskorších predpisov.
- Mesto môže vymedziť MP aj ďalšie úlohy, ak to ustanovujú osobité predpisy a zákony.

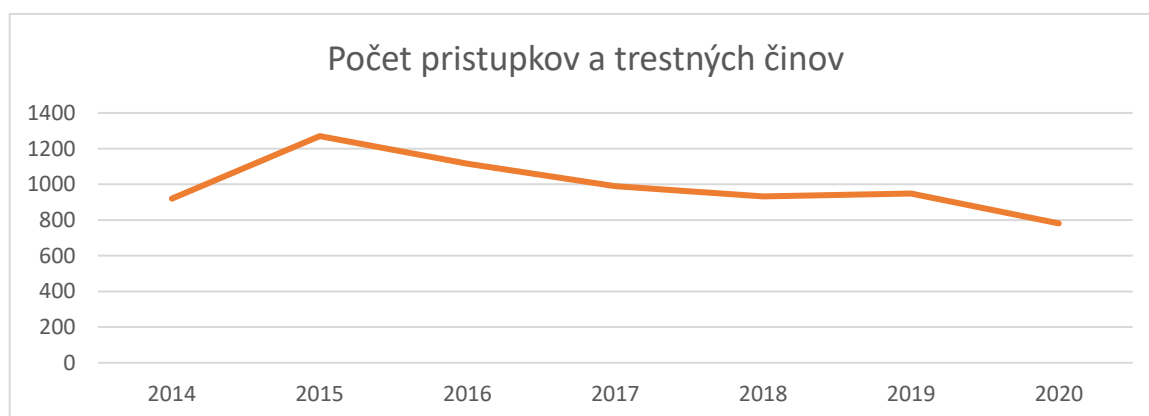
Tabuľka 62 Vybrané ukazovatele činnosti mestskej polície

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Počet príslušníkov MP	9	9	9	9	9	9	9
Počet priestupkov a trestných činov	919	1270	1116	990	932	949	781
Počet dopravných priestupkov	689	968	823	856	724	676	526
Počet odchytených túlavých zvierat	8	15	9	4	5	4	3
Počet porušení VZN	191	208	65	109	176	253	235
Počet aktivít zameraných na preventívnu činnosť	2	16	14	8	8	9	x

Zdroj 87 Mestská polícia v Levoči

Na základe vyššie uvedenej tabuľky môžeme konštatovať, že počet príslušníkov mestskej polície sa za sledované obdobie 2014 – 2020 nezmenil. Vzhľadom na potreby v oblasti bezpečnosti je tento počet nedostatočný, nakoľko optimálny počet by bol 1 príslušník mestskej polície na 1000 obyvateľov. V meste Levoča by bolo potrebné personálne obsadenie minimálne 14 príslušníkov. Na tento fakt upozorňoval predošlý strategický dokument PHRSR pričom náprava nebola vykonaná.

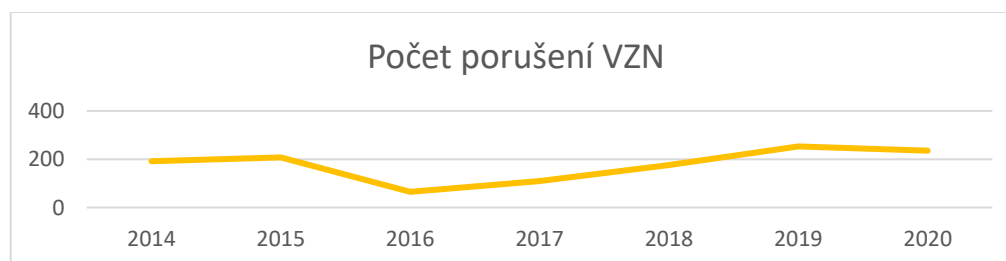
Graf 22 Počet priestupkov a trestných činov riešených MP

Zdroj 88 Mestská polícia v Levoči, vlastné spracovanie

Počet priestupkov a trestných činov riešených Mestskou políciou za sledované obdobie vykazuje klesajúce tendencie. Za 2014 bol počet priestupkov a trestných činov 919. V roku 2020 sa počet znížil na 781, čo je predstavuje pokles o 15,02%.

Graf 23 Počet porušení VZN

Zdroj 89 Mestská polícia v Levoči, vlastné spracovanie

Na základe vyššie uvedeného grafu je evidentné, že počet porušení Všeobecne záväzných nariadení má od roku 2016 stúpajúcu tendenciu. V roku 2014 bol počet porušení VZN 191. V roku 2020 sa počet zvýšil na 235, čo predstavuje zvýšenie o 18,72%. Tento nárast porušovania VZN môže byť spôsobený nedostatočným personálnym zabezpečením Mestskej polície v Levoči, ktorá nemá dostatočnú kapacitu na zabezpečovanie plnenia úloh na postačujúcej úrovni.

9.2.1. Dopravné priestupky

Tabuľka 63 Dopravné priestupky podľa druhu spáchania priestupku

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Počet všetkých vyriešených dopravných priestupkov	689	968	823	856	724	676	526
Zákaz zastavenia a státia	x	593	346	448	435	213	183
Porušenie v jednosmernej premávke	x	67	60	27	81	223	209
Nedovolené parkovanie bez PK	x	142	265	295	131	55	40
Zákazy vjazdu	x	107	71	33	45	128	61
Porušenie vyhradeného parkovania pre ZŤP	x	x	x	x	x	x	x
Iné priestupky	x	59	81	53	32	57	33

Zdroj 90 Mestská polícia Levoča, vlastné spracovanie

Na vyššie uvedenom grafe, ktorého podkladom je tabuľka č. 49 je od roku 2015 evidentná klesajúca tendencia počtu vyriešených dopravných priestupkov. Dôvodom tohto priaznivého trendu je zmena parkovacej politiky mesta Levoča ako aj vybudovanie nových parkovacích miest.

Tabuľka 64 Riešenie priestupkov Mestskou políciou v meste Levoča

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Priestupky riešené v blokovom konaní a blokom na pokutu nezaplatenú na mieste	x	1125	1007	899	832	841	675
na sumu (€)	9 365€	12 815€	13 190€	11 830€	12 325€	14 370€	11 025€
Riešené preventívne (dohovorom)	x	10	104	70	73	92	84
Oznámené správnomu orgánu	x	0	2	1	2	7	4

Zdroj 91 Mestská polícia v Levoči, vlastné spracovanie

9.2.2. Preventívna činnosť Mestskej polície v Levoči

Mestská polícia v Levoči na preventívnu činnosť mesta primárne využíva na ochranu zdravia a majetku občanov ako aj návštevníkov, monitorovací kamerový systém. V súčasnosti je v meste umiestnených 26 funkčných kamier, ktoré sú sústredované na miestach s najväčším pohybom občanov a sú v prevádzke 24 hodín denne:

Kamera č. 1 : Otočná – umiestnená na budove na NMP č.34

Záber – NMP, ulica Gustáva Hermana, ulica Vysoká

Kamera č. 2 : Otočná – umiestnená na budove na NMP č.47

Záber – NMP, ulica Kláštorská

Kamera č. 3/1 : Otočná – umiestnená na budove na Košickej ulici 8

Záber – NMP, ulica Košická, ulica Ružová

Kamera č. 3/2 : Statická – umiestnená na budove na košická ulica 8

Záber – NMP, severné parkovisko (socha Ľudovíta Štúra)

Kamera č. 4 : Otočná – umiestnená na bytovom dome na ulici Jána Francisciho 22

Záber – Ulica Jána Francisciho, ulica Potočná, lesopark Schiessplatz

Kamera č. 5 : Statická – umiestnená na budove Mestského úradu

Záber – severný park na Námestí Majstra Pavla v Levoči

Kamera č. 6 : Otočná – umiestnená na bytovom dome na ulici Jozefa Czauczika 7

Záber – ulica Jozefa Czauczika, ulica Jána Francisciho, ulica Viktora Greschika

Kamera č. 7 : Otočná – umiestnená na bytovom dome na ulici Jozefa Czauczika 3

Záber – ulica Jozefa Czauczika, ulica Nad tehelňou, ulica Predmestie

Kamera č. 8 : Otočná – umiestnená na stĺpe verejného osvetlenia na autobusovej stanici v Levoči

Záber – autobusová stanica, ulica Novoveská cesta, ulica Železničný riadok, ulica Pri likérke

Kamera č. 9/1 : Statická – umiestnená na stĺpe verejného osvetlenia na ulici Viktora Greschika 4

Záber – parkovisko ulica Viktora Greschika

Kamera č. 9/2 : Statická – umiestnená na stĺpe verejného osvetlenia na ulici Viktora Greschika 4

Záber – parkovisko ulica Viktora Greschika

Kamera č. 10 : Otočná – umiestnená na stĺpe verejného osvetlenia na ulici Pod vinicou 62

Záber – sídlisko Pod vinicou

Kamera č. 11/1 : statická – umiestnená na stĺpe verejného osvetlenia sídlisko Pri prameni 12

Záber – sídlisko Pri prameni

Kamera č. 11/2 : statická – umiestnená na stĺpe verejného osvetlenia sídlisko Pri prameni 12

Záber – sídlisko Pri prameni

Kamera č. 12 : Otočná – umiestnená na budove Gymnázia J. F. Rimavského

Záber – ulica Hradby, lesopark Schiessplatz, ulica Potočná, ulica Jána Francisciho

Kamera č. 13/1 : Otočná /rybie oko/ – umiestnená na stožiaroch v lesoparku Schiessplatz

Záber – 360° lesopark Schiessplatz, ulica Hradby

Kamera č. 13/2 : Otočná /rybie oko/ – umiestnená na stožiaroch v lesoparku Schiessplatz

Záber – 360° lesopark Schiessplatz, ulica Potočná, ulica Francisciho

Kamera č. 13/3 : statická – umiestnená na stožiaroch v lesoparku Schiessplatz

Záber – lesopark Schiessplatz

Kamera č. 13/4 : Statická – umiestnená na stožiaroch v lesoparku Schiessplatz

Záber – lesopark Schiessplatz

Kamera č. 14 : Statická 180° – umiestnená na budove Košickej brány

Záber – Námestie Štefana Kluberta, ulica Probstnerova cesta

Kamera č. 15 : Statická – umiestnená na stĺpe verejného osvetlenia sídlisko Západ, Francisciho 13

Záber – detské ihrisko

Kamera č. 16 : Statická – umiestnená na stĺpe oproti vstupu na Mestskú políciu, NMP

Záber – defibrilátor, vstup na oddelenie mestskej polície

Kamera č. 17 : Statická – umiestnená na bytovom dome Nový dvor 15

Záber – cesta č.II/533 – priechod pre chodcov + križovatka

Kamera č. 18 : Statická – umiestnená na stĺpe verejného osvetlenia sídl. Rozvoj č.30

Záber – ulica Železničný riadok, prístupový chodník z autobusovej stanice

Kamera č. 19/1 : Statická – umiestnená na stĺpe verejného osvetlenia na vstupe parkoviska

v hradobnej priekope pred Košickou bránou

Záber – vstup na parkovisko v hradobnej priekope

Kamera č. 19/2 : Statická – umiestnená na stĺpe verejného osvetlenia na konci parkoviska

v hradobnej priekope pred Košickou bránou

Záber – parkovisko v hradobnej priekope

Výstupy z kamerového systému sú zväčša využívané pre potreby orgánov policajného zboru a pre rýchle reakcie a zásahy zo strany Mestskej polície a Policajného zboru SR pri trestnej protiprávnej činnosti na verejných priestranstvách mesta Levoča.

Tabuľka 65 Kontroly podávania alkoholu maloletým a mladistvým

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Počet kontrol		3	4	2	3	4	2
Počet zistených maloletých a mladistvých osôb pod vplyvom alkoholu		0	0	0	0	0	0

Zdroj 92 Mestská polícia v Levoči, vlastné spracovanie

Počet kontrol v lokalitách mesta, kde je požívanie alkoholických nápojov na verejných priestranstvách v zmysle VZN zakázané, bol v roku 2020 len 2. Vzhľadom na súčasnú situáciu, v ktorej sa často maloletý a mladistvý uchylujú k požívaniu alkoholických nápojov či omamných látok vo väčšej miere ako bolo v minulosti, je potrebné tieto kontroly jednoznačne znásobiť a posilniť.

9.3. Zbor väzenskej a justičnej stráže

Zbor väzenskej a justičnej stráže je zriadený podľa zákona č. 4/2001 Z.z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže a je charakterizovaný ako ozbrojený zbor, ktorý plní úlohy súvisiace s výkonom väzby, výkonom trestu odňatia slobody, ochranou objektov zboru, objektov detenčného ústavu a ich blízkosti a ochranou verejného poriadku a bezpečnosťou v objektoch súdu, objektoch súdu, objektoch prokuratúry a ich blízkosti. Zbor organizačne tvoria generálne riaditeľstvo, ústavy na výkon väzby, ústavy na výkon trestu odňatia slobody, ústav na výkon trestu odňatia slobody pre mladistvých a nemocnica pre obvinených a odsúdených. Zbor je podriadený ministrovi spravodlivosti Slovenskej republiky.

Ústav na výkon trestu odňatia slobody v Levoči

Sedriálna väznica bola do užívania odovzdaná už v roku 1902 a mala kapacitu 110, núdzovo až 220 osôb. Ako krajská väznica bola v prevádzke do roku 1949. Po niekoľkých transformáciách boli 1. februára 2013 prijaté organizačné zmeny, na základe rozhodnutia ministra spravodlivosti Slovenskej republiky, po ktorých sa ústav vyprofiloval na samostatný výkon trestu odňatia slobody odsúdených žien. Súčasťou objektovej sústavy ústavu je Servisný objekt nachádzajúci sa na ulici M.R. Štefánika č. 10, v ktorom je umiestnená časť z organizačných zložiek ústavu.

V rámci úloh Zboru väzenskej a justičnej stráže Ústav na výkon trestu odňatia slobody v Levoči plní úlohy na úseku:

- Výkonu trestu odňatia slobody,
- ochrany objektov zboru

Príslušník zboru má postavenie verejného činiteľa a je povinný v medziach zákona vykonať služobný zákrok proti obvinenému, odsúdenému, alebo inej osobe, ktorá marí účel výkonu väzby, účel

výkonu odňatia slobody, ruší činnosť a poriadok v objektoch zboru, v objektoch detenčného ústavu, v objektoch súdu, v objektoch prokuratúry a v ich blízkosti.

Tabuľka 66 Prehľad o počtoch obvinených, odsúdených, kapacitách a využití Ústavu na výkon trestu odňatia slobody v Levoči

	2018	2019	2020	2021
Obvinení	0	0	0	0
Odsúdení	110	109	109	106
Spolu	110	109	109	106
Kapacita	112	112	112	112
Využitie	98,20%	97,30%	97,30%	94,60%

Zdroj 93 <https://www.zvjs.sk/statistics>

9.4. Hasičský a záchranný zbor v meste Levoča

Hasičský a záchranný zbor je jednotne organizovaný zbor, ktorý plní úlohy v rozsahu a za podmienok uvedených v zákone č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore a osobitými právnymi predpismi. Zbor je podriadený ministrovi vnútra Slovenskej republiky.

Hasičský a záchranný zbor plní najmä nasledovné úlohy:

- Plní úlohy štátnej správy na úseku ochrany pred požiarmi.
- Vykonáva štátny požiarny dozor.
- Plní úlohy pri zdolávaní požiarov, pri poskytovaní pomoci a vykonávaní záchranných prác pri haváriách, živelných pohromách a iných mimoriadnych udalostiach a pri ochrane životného prostredia.
- Poskytuje pomoc pri ohrození života a zdravia fyzických osôb, majetku právnických a fyzických osôb.
- Vykonáva záchranné práce pri núdzovom odstraňovaní stavieb a ľadových bariér.
- Zabezpečuje jednotné uplatňovanie technických požiadaviek protipožiarnej bezpečnosti, posudzovania zhody a vykonávanie dohľadu nad výrobkami.
- Plní úlohy v oblasti výchovy, vzdelávania a odbornej prípravy na úseku ochrany pred požiarmi a v oblasti preventívno-výchovného pôsobenia.
- Plní úlohy na úseku materiálneho vybavenia a technického zabezpečenia súvisiace s vykonávaním činností zboru.

Hasičský a záchranný zbor sa ďalej podieľa:

- Na plnení úloh pri poskytovaní predlekárskej pomoci a na odsune ranených a chorých najmä pri požiaroch, haváriách, živelných pohromách a iných mimoriadnych udalostiach.
- Na zabezpečovaní núdzového zásobovania a núdzového ubytovania obyvateľstva a na poskytovaní humanitárnej pomoci.
- Na likvidácii ohnisk nákazy zvierat

- Na plnení úloh integrovaného záchranného systému, civilnej ochrany, pri príprave na obranu štátu a úloh súvisiacich s mobilizačnými prípravami.
- Na plnení úloh vedecko-technického rozvoja na úseku ochrany pred požiarmi.

Pri plnení svojich úloh Hasičský a záchranný zbor spolupracuje so štátnymi orgánmi, s orgánmi samosprávy, právnickými osobami, občianskymi združeniami a s fyzickými osobami. Pri riešení otázok na úseku ochrany pred požiarmi Hasičský a záchranný zbor spolupracuje s príslušnými orgánmi iných štátov a s medzinárodnými organizáciami. Pomoc iným štátom poskytuje Hasičský a záchranný zbor v rozsahu medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenský republiká viazaná.

Hasičská stanica Levoča sídli v mieste Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Levoči. V rámci organizačnej štruktúry je na hasičskej stanici v Levoči celkový počet príslušníkov 24, s nerovnomerne rozvrhnutým služobným časom – zmenová služba v troch zmenách po 8 príslušníkov. Za rok 2020 boli zaradení príslušníci na jednotlivých zmenách na týchto funkciách:

- veliteľ čaty – vedúci technik špecialista
- veliteľ družstva – technik špecialista
- hasič záchrannár špecialista
- technik špecialista
- technik – strojník
- 2x hasič záchrannár

Hasičská stanica Levoča má vymedzený zásahový obvod do ktorého spadá mesto Levoča a obce okresu Levoča. Konkrétne: Baldovce, Brutovce, Buglovce, Dlhé Stráže, Doľany, Domaňovce, Dravce, Klčov, Torysky, Uloža, Vyšné Repaše, Nemešany, Nižné Repaše, Olšavica, Pavľany, Spišský Hrhov, Spišský Štvrtok, Kurimany.

Tabuľka 67 Vybrané štatistické údaje za HaZZ Levoča

rok	Požiare			Technické zásahy		Plané poplachy	Výjazdy celkom		
	Okres Levoča	Mesto Levoča		Okres Levoča	Mesto Levoča		Okres Levoča	Mesto Levoča	
		Počet	Škody v €					počet	%
2016	60	21	355 730	89	x	4	266	109	41
2017	91	36	70 890	101	x	5	356	134	37
2018	134	64	180 800	109	x	10	298	125	42
2019	97	25	10 500	96	60	3	338	122	36
2020	70	25	333 550	68	32	0	257	98	38

Zdroj 94 Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Levoči

9.4.1. Osvetová činnosť

Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Levoči v roku 2019 realizovalo nasledovné aktivity osvetovej činnosti:

- Beseda so žiakmi ZŠ Š. Kulberta spojená s ukázkou techniky v priestoroch ZŠ.
- Návšteva detí na hasičskej stanici spojená s ukázkami techniky.

- Ukážka techniky a krátky zásah na podujatí „Deň rodiny v Levoči“.
- Deň otvorených dverí na OR HaZZ v Levoči.
- Prezentácia techniky a ukážky na podujatí „Deň detí Granč-Petrovce“.
- Prezentácia techniky a ukážky na podujatí „Deň detí Vyšný Slavkov“.
- Ukážky práce hasičov v MŠ Dlhé Stráže počas akcie „Malý záchranár“.
- Návšteva detí z MŠ G. Hermannna na hasičskej stanici v Levoči.

9.5. Krízové riadenie – mimoriadne udalosti v meste Levoča a ich dopady na obyvateľstvo

Možné riziká vzniku mimoriadnych udalostí na území mesta Levoča

• **Oblasti možného ohrozenia povodňami a záplavami z povrchových vodných tokov**

Vzhľadom na prívalové zrážky pri búrkach sa predpokladá prechodný výrazný lokálny vzostup vodných hladín hlavne na malých tokoch postihnutej oblasti z povodia Levočského potoka s možnosťou dosiahnutia a prekročenia vodných stavov zodpovedajúcich stupňom povodňovej aktivity. Je predpoklad výskytu sprievodných povodňových javov aj mimo tokov, tlakom potok vyráža kanalizáciu, berie betónové dosky z brehov potoka a tie vytvárajú prekážku v toku. Pri povodňovej aktivite v roku 2010 a 2014 boli zaplavované v prevažnej miere úseky na vodnom toku Levočský potok v blízkosti Levočských Lúk, ul. Mengusovská, ul. Slavkovská, Predmestie, ul. Potočná.

• **Oblasti možných veľkých lesných požiarov**

V lesných masívoch vznikajú požiare prevažne tam, kde sa nachádzajú ihličnaté lesné porasty. Požiare vznikajú ľudskou nedbanlivosťou, alebo náhodným zasiahnutím bleskom v lokalitách Levočských vrchov.

• **Oblasti možného ohrozenia seizmickou činnosťou, zosuvmi pôdy, skál a lavín**

Podstatnú časť zosuvu na území okresu Levoča vzhľadom na pestrú geografickú stavbu predstavujú rôzne typy zosuvov. Sú vyvolané buď prirodzenými faktormi (erózia, extrémne vysoké zrážky), alebo ľudskými faktormi (zásahy do svahov, výkopy a pod.)

• **Mimoriadne javy poveternostného a klimatického charakteru**

Vzhľadom ku geografickej polohe okresu Levoča sú značne nevýhodné západné, juhozápadné a severozápadné smery vetrov (v mesiacoch február – marec : 320 ° - 340 °; v mesiacoch apríl – december : 250 ° - 290 °). Územie mesta Levoča má nasledujúce klimatické oblasti: Doliny potokov mesta patria približne do výšky 460 m.n.m. do klimatickej teplej oblasti, ktorá je mierne vlhká so studenou zimou. Levočské vrchy patria do chladnej oblasti, ktorá má vždy dostatok zrážok, teda je vlhovo veľmi vlhká, je to oblasť vhodná pre horské hospodárstvo a siaha do výšok približne 850 m.n.m..

Priemerná ročná teplota vzduchu sa pohybuje okolo 7,6 °C. Ročný úhrn zrážok je približne 650 mm, priemerný počet dní so snehovou pokrývkou sa pohybuje okolo 70 dní. Priemerné trvanie slnečného svitu je 1940 hodín v roku. Priemerný počet dní s hmlou je 60 dní a počet zamračených dní sa pohybuje okolo 140 dní. Priemerný počet jasných dní je 50, priemerný počet dní so silným vetrom je 18 dní do roka a s búrlivým vetrom 0,4 dňa do roka.

Oblasti možného ohrozenia vyplývajúce z umiestnenia nebezpečných látok (stacionárne zdroje ohrozenia)

Hlavné zdroje nebezpečných látok

Zdroje a priestory ohrozenia nebezpečnými škodlivinami uvedenými vo vyhláške MV SR č. 533/2006 Z.z. o zabezpečení ochrany obyvateľstva pri výrobe, preprave, skladovaní a manipulácii s nebezpečnými škodlivinami, nebezpečných látok a prípravkov na území mesta Levoča v zmysle „Direktívy SEVESO“ sú uvedené v tabuľke podľa jednotlivých objektov.

Názov objektu	Názov látky	UN kód	Množstvo látky / t /			Poznámka
			Maxim	Jednotl	Techmi	
Vodojem 1000 m ³	chlór	1017	0,3			pred.únik 0,05 t
SAD a.s. Levoča	mot.nafta	1202	32			
	oleje		1,5			
ČSPL Shell Levoča	PHM	12021 203	120			
ČSLP Slovnaft a.s. Levoča	benzín	1203	80			
	mot.nafta	1202	20			
Všeobecná nemocnica s poliklinikou a.s. Levoča	kysl.uhličitý	10131	0,2			
	kysl.dusičitý	067	0,32			
	kyslík	1073	1,3			
	mot.nafta	1202	1,2			

GPU s.r.o. Levoča - objekt nachádzajúci sa v Lev. komponentoch a.s. Levoča	hydr. sodný,	1824	0,2			
	kys.dusičná,	2031	0,05			
	kys.chloro - vodíková,	1789	0,05			
	kys.sírová,	1831	0,5			
	trichlóretylén,	1710	0,08			
	kyanid sodný,		0,06			
	kyan.zinočnatý		0,06			
	kyanid medný		0,06			
	syngal kyanid.		0,18			
Drogéria - farby - laky Zwancigerová	farby, lepidlá, riedidlá	1263	0,7			
Zimný štadión	Amoniak NH3	1005	1			

Katastrofy**Vyhodnotenie územného celku podľa druhu ohrozenia**

Druh ohrozenia	Veľkosť ohroz. priestoru	Počet ohr. obyv.	Obce, ulice v ohroz. priestore	Poznámka
únik chlóru	43 891 m ²	50	Levoča - ul.: Kleinová	Vodojem 1000 m3 Levoča
únik amoniaku NH3	425 m ²	500	Levoča-Športovcov, Sadová,Lučna, Ovocinárska Prešovská cesta	Zimný štadión

Prehľad smrtiacich a zraňujúcich pásiem stacionárnych zdrojov nebezpečných škodlivín v meste Levoča

OBJEKT (organizácia)	druh nebezpečnej (škodliviny)	prevádzkové technologické maximum, ktoré môže uniknúť (t)	hĺbka zamorenia /m/ počet ohrozených	
			smrtiace pásmo	zraňujúce pásmo
Východoslov. vodárne a kanal. Vodojem 1000 m ³ Levoča	chlór	0,05	25,23 m 0 osôb	118,23 m 50 osôb
Zimný štadión	NH ₃	1		425 m 500 osôb

Oblasti možného ohrozenia spojené s únikom nebezpečných látok pri všetkých

druhoch prepráv (prehľad trás)

Levoča leží na dopravnom koridore medzinárodnej európskej cestnej siete TINA č. Va Bratislava – Žilina – Prešov.

Cez katastrálne územie mesta vedie trasa diaľnice D1 v smere západo-východom. Po realizácii diaľnice bola Levoča priamo napojená na diaľničnú sieť Európy.

Mesto Levoča je na celoštátnu cestnú sieť napojená prostredníctvom cesta I. triedy č. 18 Žilina – Poprad – Levoča – Prešov – Michalovce. Komunikácia tvorí súčasť medzinárodnej európskej cestnej trasy E 50.

Ohrozenie vyplývajúce z prepravy nebezpečných látok

Pozn.: vzhľadom na to, že vyhláška MV SR č. 533/2006 Z. z. neustanovuje povinnosť nahlasovať prepravy nebezpečných látok, nie je možné bližšie vyšpecifikovať aktuálne prepravované nebezpečné látky.

Riziko ohrozenia obyvateľstva je:

- mimoriadna udalosť na technologickom zariadení (havária) spojená s únikom nebezpečnej látky

Terorizmus**Možné ciele teroristického útoku (špecifikácia a vytypovanie priestorov a objektov ako možných cieľov)**

- Bazilika Panny Márie (Pútnický kostol) – Mariánska hora – pútnické miesto nadregionálneho významu
- Námestie Majstra Pavla, miesto konania kultúrno spoločenských akcií „Tajomná Levoča“
- Obchodné centrá – LIDL, BILLA, Obchodné centrum S3

10. BÝVANIE A BYTOVÝ FOND

10.1. Existujúci domový a bytový fond

Tabuľka 68 Absolútne hodnoty fondu bývania v meste Levoča v roku 2021

Rodinný dom	1682
Bytový dom	199
Polyfunkčná budova	10
Ostatné budovy na bývanie	7
Inštitucionálne alebo kolektívne zariadenia	12
Ostatné	33

Zdroj 95 SODB 2021, vlastné spracovanie

Tabuľka 69 Porovnanie domového a bytového fondu v meste Levoča 2011 - 2021

	2011	2021
Počet domov	1813	1943
Počet bytov	4024	4557

Zdroj 96 SODB 2011, SODB 2021, vlastné spracovanie

Z predchádzajúcej tabuľky vyplýva, že v roku 2021 bolo v meste trvalo obývaných 4557 bytov a 1943 domov. V porovnaní s rokom 2011 je počet bytov vyšší o 533 čo predstavuje zvýšenie o 11,7%. Počet domov sa od roku 2011 zvýšil o 130 a teda 6,69%. Najväčšiu bytovú výstavbu zaznamenalo mesto Levoča v rokoch 1980 – 2011, kedy bolo vybudovaných 73% z celkového prírastku bytov medzi rokmi 1970 – 2011. Od roku 2011 môžeme pozorovať spomalenie výstavby nových bytových jednotiek. Dôvodom je postupne klesajúci počet obyvateľstva.

V stavebnej štruktúre domového fondu prevládajú bytové domy vo forme kompaktnej mestskej (historické jadro mesta) a sídliskovej zástavby.

10.2. Vybrané ukazovatele oblasti bývania v meste Levoča

Tabuľka 70 Vybrané ukazovatele oblasti bývania

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Počet zrekonštruovaných bytov v lokalite Námestie Majstra Pavla	6	4	4	6	3	3	5
Počet postavených nových bytových a rodinných domov	5	5	7	8	15	12	17
Počet lokalít s vybudovanou technickou a dopravnou infraštruktúrou - pripravených pre IBV	0	0	0	0	0	1	0
Získaný developer pre IBV alebo bytovú výstavbu	0	0	0	1	1	0	0
Výška investícií do rozvoja bývania v lokalite Námestie Majstra Pavla (€)	0	0	0	0	0	0	33 668

Zdroj 97 MsÚ, Investičné oddelenie, vlastné spracovanie

V roku 2020 Mestské zastupiteľstvo v Levoči odsúhlasilo výstavbu dvoch mestských nájomných bytových domov. V roku 2022 bola výstavba ukončená. V dvoch bytovkách sa nachádza 48 nájomných bytov bežného štandardu. Mesto Levoča získalo na projekt, ktorého celková hodnota bola 3,115 milióna eur, úver s nulovým úrokom zo Štátneho fondu rozvoja bývania dva milióny eur a z dotácií z rezortu dopravy vo výške 922 000 eur. Zvyšok nákladov dofinancovalo Mesto Levoča. Mesto Levoča má v pláne do budúcich období výstavbu ďalších nájomných bytov, nakoľko je vlastníkom pozemkov v sídliskovej časti mesta, na ulici Francisciho.

11. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA A TEPELNÁ ENERGETIKA

11.1. Technická infraštruktúra

Technická infraštruktúra mesta Levoča je podrobne popísaná v Územnom pláne mesta, ktorý bol vypracovaný v roku 2005.

11.1.1. Zásobovanie pitnou vodou

Zdrojom pitnej vody pre zásobovanie mesta Levoča je Spišsko-popradská vodárenská sústava, ako aj pôvodné pramene nachádzajúce sa v katastrálnom území mesta Levoča. Zásobovanie zo Spišsko-popradskej vodárenskej sústavy je realizované prírodným potrubím DN 500 z vodojemu Hrabušice o objeme 2 x 650 m³, ktoré vodu privádza do vodojemu Levoča II. o objeme 1000 m³. Zásobovanie pitnou vodou z prameňov nachádzajúcich sa na území mesta Levoča je realizované z prameňov Peklisko s priemernou výdatnosťou 5,41 – 9,75 l/s, Smrdiace Mláky s výdatnosťou 0,45 – 5,0 l/s, Zwanziger (5 prameňov) s výdatnosťou 1 – 2,5 l/s, Durst (2 pramene) s výdatnosťou 0,5 – 1,5 l/s, Regrund (3 pramene - doplnkové) s výdatnosťou 0,8 – 1,5 l/s, Závada (3 pramene) s výdatnosťou 0,05 – 0,45 l/s, Levočská dolina (4 hydrologické vrty) s výdatnosťou 2,93 – 9,22 l/s.

Celková dĺžka vodovodu v meste Levoča je cca 72,1km a 1,8km v mestskej časti Závada.

Na vodovode v meste Levoča sú prevádzkované 4 vodojemy. Ich celková kapacita je 2306m³. Závada má vlastný vodojem s kapacitou 20m³. V meste je 100% napojenosť objektov na verejný vodovod.

Tabuľka 71 Spotreba pitnej vody na území mesta Levoča v m³

rok	Domácnosti (m ³)	Spolu (m ³)
2014	349	467
2015	347	458
2016	352	457
2017	361	467
2018	347	451
2019	359	473
2020	368	460

Zdroj 98 Štatistický úrad SR, vlastné spracovanie

Spotreba pitnej vody - spolu (v tis. m³) - je to množstvo fakturovanej pitnej vody predanej priamym odberateľom. Ak je osadený vodoměr, meria sa odpočtom vodoměru, ide nie je, určí sa množstvo fakturovanej vody paušálnou čiastkou za predpokladané množstvo odobratej vody podľa smerných spotrebných čísiel.

Spotreba pitnej vody - pre domácnosti (v tis. m³) - je to množstvo pitnej vody spotrebovanej obyvateľstvom. Zahŕňa spotrebu v domácnostiach, vrátane odberu pre menovite uvedené organizácie, ktorým sa voda predáva za cenu platnú pre odbery vody v domácnostiach.

Na základe vyššie uvedenej tabuľky môžeme konštatovať, že spotreba pitnej vody v domácnostiach na území mesta Levoča, ako aj spotreba pitnej vody spolu dlhodobo nevykazuje výrazné zmeny a udržiava si takmer konštantné hodnoty.

11.1.2. Odvádzanie a čistenie splaškových a dažďových vôd

Stoková sieť v meste Levoča je budovaná ako jednotná pre dažďové a splaškové vody. Stará stoková sieť bola budovaná z kameňa, bez revízných šácht, vajcového profilu. Niektoré stoky boli zrekonštruované, najmä na území starého mesta. Nová kanalizácia je realizovaná najmä v nových sídelných obvodoch, ale aj v starom meste, kde nahradila staré stoky. Na verejnú kanalizáciu bolo v roku 2009 napojených 95,8% obyvateľov. Historické centrum je na 100% napojené na verejnú kanalizáciu.

Čistiareň odpadových vôd mesta Levoča

Čistiareň odpadových vôd pre mesto Levoča je umiestnená juhozápadne od mesta v údolí Levočského potoka po jeho pravej strane. Čistiareň bola navrhnutá ako mechanicko-biologická. Projektové údaje ČOV sú 4924 m³/deň (údaj z roku 2000). V roku 2020 bolo spustené verejné obstarávanie, pričom predmetom zákazky je rekonštrukcia existujúcej čističky odpadových vôd Levoča. Konkrétne ide o zvýšenie kapacity existujúcej ČOV na 15 300 EO a zvýšenie účinnosti čistenia odpadových vôd. Na celé dielo bolo vydané stavebné povolenie, pričom dielo bude realizované v zmysle Zmluvných podmienok na výstavbu pre stavebné a inžinierske diela projektované Objednávateľom („červená kniha“), prvé vydanie 1999, vydané Medzinárodnou federáciou konzultačných inžinierov (FIDIC), slovenský preklad SACE 2008.

11.2. Elektrická energia a tepelná energetika

11.2.1. Nízkouhlíková stratégia

Mesto Levoča disponuje strategickým dokumentom „Nízkouhlíková stratégia pre mesto Levoča“ vypracovaná externým dodávateľom v roku 2020.

Parížska klimatická dohoda z roku 2015 nasmerovala aktivity v boji proti klimatickým zmenám na mestá a regióny a definovala ich ako najlepších možných regulátorov činností produkujúcich skleníkové plyny na nimi spravovaných územiach. Nízkouhlíková stratégia je dokument, ktorý plní poradnú funkciu pri rozhodovaní sa mesta pri výbere úsporných opatrení a navrhované opatrenia nie sú pre mesto záväzné.

11.2.2. Zásobovanie elektrickej energie a tepelnej energetiky

Mesto Levoča je zásobované elektrickou energiou z VN 22 kV vývodov č. 272, 419 a 420. Distribučný rozvod NN je napájaný z trafostanice 22/0,4kV. Celkový počet trafostaníc v meste Levoča – distribučných VSE spolu je 52, z toho 38 je distribučných. Väčšina trafostaníc je stĺpových alebo murovaných.

Sektor tepelnej energetiky je podrobne popísaný v koncepcii rozvoja mesta Levoča v tepelnej energetike, ktorá bola vypracovaná súčasne s nízkouhlíkovou stratégiou. V meste je vybudovaný systém centrálneho zásobovania teplom. Hlavným distribútorom tepla pre vykurovanie a prípravu teplej vody je spoločnosť STEFE THS, s.r.o. V súčasnosti spravuje 5 centrálnych a blokových plynových kotolní, v ktorých je nainštalovaných 14 nízkotlakových plynových kotlov. V roku 2018 dodal výrobca tepla spolu 8 040 MWh tepla, z čoho 5 682,7 MWh bolo na vykurovanie a 2 357,4 MWh na prípravu teplej vody. Na výrobu tepla bol využívaný zemný plyn a drevená štiepka. Výrobca spálil 10 857 MWh tepla v zemnom plyne. Hospodárnosť výroby distribúcie tepla bola na úrovni 74,1%. Celkové tepelné straty vo vonkajších rozvodoch tvorili 2 817 MWh.

11.2.3. Spotreba energií

Údaje o spotrebe energie a produkcii emisií sú poskytnuté od distribučných spoločností a od mesta Levoča. Združené sú v Nízkouhlíkovej stratégii mesta Levoča.

Budovy

V bilancií spotreby energie a produkcií CO₂ sú povinne hodnotené budovy na bývanie, administratívne budovy, budovy škôl a školských zariadení a budovy nemocníc a zdravotníckych zariadení. Mesto Levoča má priamy dosah iba na budovy vo svojom vlastníctve.

Tabuľka 72 Spotreba a emisie energií v meste Levoča za rok 2018

Sektor budov	Zemný plyn	Elektrická energia	Nakúpené teplo	Kusové drevo	Spolu
Budovy na bývanie (MWh/rok)	30 336	10 266	6 947	7 170	54 719
Administratívne budovy (MWh/rok)	3 868	928	317	0	5 254
Budovy škôl a škol. Zariadení (MWh/rok)	7 276	1 746	635	0	9 657
Budovy nemocníc a zdravot. Zariadení (MWh/rok)	4 829	1 159	0	0	5 988
Spolu (MWh/rok)	46 309	14 099	7 899	7 170	75 477
Emisie CO ₂ (t/rok)	9 354	3 553	2 155	143	15 205

Zdroj 99 Nízkouhlíková stratégia pre mesto Levoča 2020

V roku 2018 dodal výrobca tepla spolu 8 040 MWh tepla, z čoho 5 682,7 MWh bolo na vykurovanie a 2 357,4 MWh na prípravu teplej vody. Na výrobu tepla bol využívaný zemný plyn a drevená štiepka. Výrobca spálil 10 857 MWh tepla v zemnom plyne. Hospodárnosť výroby distribúcie tepla bola na úrovni 74,1%. Celkové tepelné straty vo vonkajších rozvodoch tvorili 2 817 MWh.

Tabuľka 73 Spotreba dodávaného tepla podľa sektoru budov

Sektor budov	Množstvo dodaného tepla (MWh)
Budovy na bývanie	6 947
Administratívne budovy	317
Budovy škôl a šk. zariadení	635
Budovy nemocníc a zdrav. zariadení	0
Ostatné	141
SPOLU	8 040

Zdroj 100 Nízkouhlíková stratégia pre mesto Levoča 2020

Existujúce sústavy centrálného zásobovania teplom majú potenciál a predpoklady pre ďalší efektívny rozvoj, hlavne z hľadiska hospodárneho využitia paliva na výrobu tepla a splnenia ekologických požiadaviek. Nízkouhlíková stratégia pre mesto Levoča uvádza porovnanie východiskových rokov 2006 a 2018. Výsledkom boli zistenia, že v roku 2018 došlo k cca 61% úspore energie z vyrobeného tepla a zároveň k 61% úspore emisií CO₂. Úspora bola možná z dôvodu menšej výroby tepla, ale aj z dôvodu zvyšovania energetickej hospodárnosti budov a čiastočne aj z dôvodu odpájania zo systému centrálného zásobovania teplom.

**Schválené a realizované projekty v rámci Akčného plánu
okresu Levoča (2019 – 2021) / Realizácia projektov NRO
v Meste Levoča**

Rok 2019

Prijímateľ	Priorita	Opatrenie	Účel poskytnutia RP	Výška RP v EUR	Počet PM ¹⁾	Stav
Mesto Levoča	A.	A.2.	Zriadenie Centra pre podporu rozvoja okresu Levoča za účelom vytvorenia technického a administratívneho nástroja pre implementáciu rozvojových aktivít Akčného plánu	130 000,00	1	v realizácii
Mesto Levoča	B.	B.1.	Rekonštrukcia a modernizácia verejného priestranstva – parkovisko pri hradobnej priekope, I. etapa za účelom zvýšenia návštevnosti mesta Levoča	150 000,00	1	ukončený
SOŠ služieb Majstra Pavla, Kukučínova 9, Levoča	C.	C.1.	Zvýšenie kvality vzdelávania žiakov Strednej odbornej školy služieb Majstra Pavla v Levoči zakúpením výučbového panela – BSI	39 150,20	0	ukončený

Rok 2020

Mesto Levoča	D.	D.4.	Vypracovanie prípravnej dokumentácie za účelom výstavby Krytého plaveckého bazéna v meste Levoča	33 000,00	0	ukončený
Konkordia – lat. Svornosť	D	D.1.	Skvalitnenie poskytovanej ubytovacej sociálnej služby v útulku a domove na pol ceste	8 400,00	0	ukončený
Levoča Nordic Centrum	B	B.1.	Zvýšenie návštevnosti v oblasti cestovného ruchu	50 000,00	2	ukončený

Rok 2021

Mesto Levoča	B	B.1.	Prestavba Námestia Majstra Pavla v Levoči – II.etapa, časť C – pokračovanie komplexnej rekonštrukcie Námestia Majstra Pavla	220 000,00	0	ukončený
Sociálny podnik mesta Levoča, s.r.o., r.s.p.	B	B.2.	Zakúpenie potrebnej stavebnej techniky pre kvalitné poskytovanie služieb zákazníkom spoločnosťou Sociálny podnik mesta Levoča, s.r.o., r.s.p.	35 828,80	1	v realizácii
Združenie turizmu Levoča	B	B.1.	Výstavba veže Javorina – Marčuliná, 4. – 5. podlažie	53 826,40	0	v realizácii

¹⁾ Súčet priamo vytvorených pracovných miest.

PREHLAD INVESTIČNÝCH AKCIÍ A PROJEKTOV REALIZOVANÝCH MESTOM**LEVOČA ZA ROKY 2019 – 2021****1. RÍMSKOKATOLÍCKY KOSTOL SV. JAKUBA V LEVOČI, ÚZPF č. 21892/1 – UKONČENIE REŠTAUROVANIA SPODNEJ ČASTI VEŽE JUŽNEJ FASÁDY A OBNOVA INTERIÉRU**

Zdroje financovania: Mesto Levoča, Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky

Realizácia: 2018 – 2019

Celkové náklady stavby: 1 013 165,89 eur

Stav: Ukončené

2. PRESTAVBA NÁMESTIA MAJSTRA PAVLA V LEVOČI – II. ETAPA, ČASŤ A

Zdroje financovania: Mesto Levoča, Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Prešovský samosprávny kraj

Realizácia: 2018 – 2019

Celkové náklady stavby: 534 451,13 eur

Stav: Ukončené

3. PRÍSTUPOVÁ KOMUNIKÁCIA IBV ZA SEDRIOU V LEVOČI

Zdroje financovania: Mesto Levoča

Realizácia: 2018 – 2019

Celkové náklady stavby: 136 317,57 eur

Stav: Ukončené

4. ROZŠÍRENIE SIETE VEREJNÉHO OSVETLENIA IBV ZA SEDRIOU V LEVOČI

Zdroje financovania: Mesto Levoča

Realizácia: 2019

Celkové náklady stavby: 6 738,72 eur

Stav: Ukončené

5. REKONŠTRUKCIA SLAVKOVSKÉJ ULICE V LEVOČI

Zdroje financovania: Mesto Levoča

Realizácia: 2019

Celkové náklady stavby: 17 749,30 eur

Stav: Ukončené

6. LEVOČA – REKONŠTRUKCIA A OBNOVA ULÍC, SADOVÁ ULICA

Zdroje financovania: Mesto Levoča, Ministerstvo financií Slovenskej republiky

Realizácia: 2019

Celkové náklady stavby: 238 286,87 eur

Stav: Ukončené

7. REKONŠTRUKCIA KOMUNIKÁCIE S ODVODNENÍM NA LEVOČSKEJ DOLINE

Zdroje financovania: Mesto Levoča

Realizácia: 2019

Celkové náklady stavby: 67 112,20 eur

Stav: Ukončené

8. REKONŠTRUKCIA STUDNE, SADOVÁ ULICA - LEVOČA

Zdroje financovania: Mesto Levoča

Realizácia: 2019

Celkové náklady stavby: 13 359,84 eur

Stav: Ukončené

9. REKONŠTRUKCIA VEREJNÉHO OSVETLENIA NA KLÁŠTORSKEJ ULICI V LEVOČI I. ETAPA

Zdroje financovania: Mesto Levoča, Ministerstvo financií Slovenskej republiky

Realizácia: 2019

Celkové náklady stavby: 19 996,32 eur

Stav: Ukončené

10. NÁRODNÝ PROJEKT PODPORA PREPRIMÁRNEHO VZDELÁVANIA DETÍ Z MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKÝCH KOMUNÍT II (NP PRIM II)

(vytvorenie pracovných miest: koordinátor inkluzívneho vzdelávania – 1 osoba, osobný asistent učiteľa – 1 osoba)

Zdroje financovania: Mesto Levoča, úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity

Realizácia: 2018 - 2020

Celkové náklady: cena práce

Stav: Ukončené

11. REGENERÁCIA VNÚTROBLOKU SÍDLISKA ROZVOJ, LEVOČA

Zdroje financovania: Mesto Levoča, SO pre IROP: Prešovský samosprávny kraj

Realizácia: 2019 - 2020

Celkové náklady stavby: 288 948,66 eur

Stav: Ukončené

12. POSKYTOVANIE OPATROVATEĽSKEJ SLUŽBY V MESTE LEVOČA

Zdroje financovania: OP ĽZ, Implementačná agentúra Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Realizácia: 2019 – 2021

Celkové náklady: 370 500,- eur

Stav: Ukončené

13. MIESTNA OBČIANSKA PORIADKOVÁ SLUŽBA V MESTE LEVOČA

Zdroje financovania: Mesto Levoča, OP LZ, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Realizácia: 2019 – 2021

Celkové náklady: 201 221,89 eur

Stav: Ukončené

14. LEVOČA, REKONŠTRUKCIA A MODERNIZÁCIA VEREJNÉHO PRIESTRANSTVA – PARKOVISKO PRI HRADOBNEJ PRIEKOPÉ, I. ETAPA – MODERNIZÁCIA A REKONŠTRUKCIA VEREJNÉHO PRIESTRANSTVA A OBNOVA FORTIFIKAČNÉHO SYSTÉMU – MÚR PARKÁNOVÝ A VONKAJŠÍ OPORNÝ MÚR PRI HRADOBNEJ PRIEKOPÉ V SEVERNEJ ČASTI MESTA PRI KOŠICKEJ BRÁNE

Zdroje financovania: Mesto Levoča, Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu

Realizácia: 2019 – 2021

Celkové náklady stavby: 561 801,18 eur

Stav: Ukončené

15. LEVOČA – LEVOČSKÉ LÚKY – ZABEZPEČENIE TECHNICKEJ VYBAVENOSTI V OSÍDLENIACH S MARGINALIZOVANÝMI KOMUNITAMI

(výstavba nového chodníka, rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií, vybudovanie parkovísk, otočiska pre autobusy, verejného osvetlenia)

Zdroje financovania: Mesto Levoča, OP LZ, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky

Realizácia: 2019 – 2023

Celkové náklady stavby: 581 504,63 eur

Stav: V realizácii

16. DOBUDOVANIE A REVITALIZÁCIA MESTSKÉHO KAMEROVÉHO SYSTÉMU V MESTE LEVOČA

(Námestie MAJSTRA Pavla č. 47 – Základná umelecká škola – 1 otočná kamera, Sídliisko hrad, Ul. Pod vinicou – 1 otočná kamera, Sídl. Západ, Ul. Grechika – 2 pevné kamery, Sídliisko Pri prameni – 2 pevné kamery)

Zdroje financovania: Mesto Levoča, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Rada vlády SR pre prevenciu kriminality

Realizácia: 2019

Celkové náklady: 14 947,44 eur

Stav: Ukončené

17. OBNOVA CINTORÍNA Z 1. SVETOVEJ VOJNY V LEVOČI

(Obnova hrobov z 1. svetovej vojny nachádzajúcich sa na mestskom cintoríne v Levoči)

Zdroje financovania: Mesto Levoča, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky

Realizácia: 2019

Celkové náklady stavby: 18 101,53 eur

Stav: Ukončené

18. ODVODNENIE (DAŽĎOVEJ VODY) PRÍLAHLÉHO PARKOVISKA BYTOVKY NA ULICI JÁNA FRANCISCIHO č. 23A V LEVOČI

Zdroje financovania: Mesto Levoča

Realizácia: 2019

Celkové náklady stavby: 6 353,90 eur

Stav: Ukončené

19. ÚPRAVA MIESTNEJ KOMUNIKÁCIE – PARKOVISKO, MÄSIARSKA ULICA, LEVOČA

(parkovisko pred križovatkou s miestnou komunikáciou – Sirotinskou ulicou v Levoči – šikmé státie 10 parkovacích miest)

Zdroje financovania: Mesto Levoča

Realizácia: 2019

Celkové náklady stavby: 23 946,12 eur

Stav: Ukončené

20. LEVOČA – ODSTRÁNENIE HAVARIJNÉHO PARKANOVÉHO MÚRA NA VÝCHODNEJ STRANE, ÚZPF 2741/10

Zdroje financovania: Mesto Levoča, Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, Program: Obnovme si svoj dom

Realizácia: 2019

Celkové náklady stavby: 85 977,22 eur

Stav: Ukončené

21. ÚPRAVA STREŠNEJ KRYTINY NAD PAVLAČOU DOMU S.Č. 28, NÁMESTIE MAJSTRA PAVLA č. 28 V LEVOČI

Zdroje financovania: Mesto Levoča, Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, Program: Obnovme si svoj dom

Realizácia: 2019

Celkové náklady stavby: 14 692,64 eur

Stav: Ukončené

22. DOM MEŠTIANSKY, NÁMESTIE MAJSTRA PAVLA č. 50 V LEVOČI, ÚZPF č.2939/1 – VYPRACOVANIE PROJEKTOVEJ DOKUMENTÁCIE

Zdroje financovania: Mesto Levoča, Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, Program: Obnovme si svoj dom

Realizácia: 2019

Celkové náklady: 8 549,60 eur

Stav: Ukončené

23. DOM MEŠTIANSKY, NÁMESTIE MAJSTRA PAVLA Č. 51 V LEVOČI, ÚZPF Č. 2940/1 – VYPRACOVANIE PROJEKTOVEJ DOKUMENTÁCIE

Zdroje financovania: Mesto Levoča, Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, Program: Obnovme si svoj dom
 Realizácia: 2019
 Celkové náklady: 22 290,74 eur
 Stav: Ukončené

24. ZVYŠOVANIE ENERGETICKEJ ÚČINNOSTI BUDOVY ZÁKLADNEJ UMELECKEJ ŠKOLY, NÁMESTIE MAJSTRA PAVLA Č. 48, LEVOČA

(výmena – okná jednokrídlové 22 ks, okná dvojkrídlové 14 ks, okná štvorkrídlové 18 ks, okna šesťkrídlové 3 ks, vchodové dvere dvojkrídlové 3 ks, zasklená stena 1 ks, obnova – brána 1 ks, vchodové dvere 1 ks, zhotovenie – zádverie 1 ks, zateplila sa časť stropu na 2.nadzmenom poschodí)

Zdroje financovania: Mesto Levoča, Environmentálny fond
 Realizácia: 2019
 Celkové náklady stavby: 177 382,34 eur
 Stav: Ukončené

25. PRESTAVBA NÁMESTIA MAJSTRA PAVLA V LEVOČI – II. ETAPA, ČASŤ A

Zdroje financovania: Mesto Levoča, Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Prešovský samosprávny kraj
 Realizácia: 2019 – 2020
 Celkové náklady stavby: 949 353,78 eur
 Stav: Ukončené

26. DOBUDOVANIE KAMEROVÉHO SYSTÉMU

(Sídliisko Rozvoj – Ul. Železničný riadok – 1 kamera, videosever umiestnený na Mestskej polícii)

Zdroje financovania: Mesto Levoča, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Rada vlády SR pre prevenciu kriminality
 Realizácia: 2020
 Celkové náklady: 10 053,78 eur
 Stav: Ukončené

27. OBNOVA CINTORÍNA Z 1. SVETOVEJ VOJNY V LEVOČI

(Obnova hrobov z 1. svetovej vojny nachádzajúcich sa na mestskom cintoríne v Levoči)

Zdroje financovania: Mesto Levoča, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
 Realizácia: 2020
 Celkové náklady stavby: 5 312,14 eur
 Stav: Ukončené

28. VYPRACOVANIE PRÍPRAVNEJ DOKUMENTÁCIE ZA ÚČELOM VÝSTAVBY KRYTÉHO PLAVECKÉHO BAZÉNA V MESTE LEVOČA

Zdroje financovania: Mesto Levoča, Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu

Realizácia: 2020

Celkové náklady stavby: 32 400,- eur

Stav: Ukončené

29. REKONŠTRUKCIA VEREJNÉHO OSVETLENIA NA ULICIACH PROBSTNEROVA CESTA, M. R. ŠTEFÁNKA

Zdroje financovania: Mesto Levoča

Realizácia: 2020

Celkové náklady stavby: 150 236,61 eur

Stav: Ukončené

30. ORGANIZAČNÉ A STAVEBNÉ ÚPRAVY V KRIŽOVATKE UL. KUKUČÍNOVA – PROBSTNEROVA CESTA V LEVOČI

Zdroje financovania: Mesto Levoča

Realizácia: 2020

Celkové náklady stavby: 12 381,20 eur

Stav: Ukončené

31. ORGANIZAČNÉ A STAVEBNÉ ÚPRAVY V KRIŽOVATKE UL. KASÁRENSKÁ – PROBSTNEROVA CESTA V LEVOČI

Zdroje financovania: Mesto Levoča

Realizácia: 2020

Celkové náklady stavby: 9 134,67 eur

Stav: Ukončené

32. CYKLOTURISTICKÝ CHODNÍK LEVOČA IV. ETAPA

Zdroje financovania: Mesto Levoča, Prešovský samosprávny kraj

Realizácia: 2020

Celkové náklady stavby: 357 957,60 eur

Stav: Ukončené

33. REKONŠTRUKCIA FASÁDY ZÁKLADNEJ UMELECKEJ ŠKOLY LEVOČA

Zdroje financovania: Mesto Levoča, Prešovský samosprávny kraj

Realizácia: 2020

Celkové náklady stavby: 113 372,53 eur

Stav: Ukončené

34. MODERNIZÁCIA OSVETĽOVACEJ SÚSTAVY HRACEJ PLOCHY A TRIBÚNY ŠPORTOVEJ HALY NA ULICI JÁNA FRANCISCIHO č. 12, LEVOČA

Zdroje financovania: Mesto Levoča, Prešovský samosprávny kraj
 Realizácia: 2020
 Celkové náklady stavby: 66 321,88 eur
 Stav: Ukončené

35. VEČERNÉ TAJOMSTVO

(Realizácia kultúrnych vystúpení v roku 2020)

Zdroje financovania: Mesto Levoča, Prešovský samosprávny kraj
 Realizácia: 2020
 Celkové náklady: 5 000,- eur
 Stav: Ukončené

36. OBNOVA NKP – MESTSKÉ OPEVNENIE A JEHO ZAPOJENIE DO INFRAŠTRUKTÚRY MESTA LEVOČA – II. ETAPA

(spracovanie architektonicko-urbanistickej štúdií)

Zdroje financovania: Mesto Levoča, Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, Program: Obnovme si svoj dom
 Realizácia: 2020
 Celkové náklady: 30 000,- eur
 Stav: Ukončené

37. RADNICA NA NÁMESTÍ MAJSTRA PAVLA č. 2 V LEVOČI – PROJEKTOVÁ DOKUMENTÁCIA, ÚZPF č. 2891/1

Zdroje financovania: Mesto Levoča, Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, Program: Obnovme si svoj dom
 Realizácia: 2020 - 2021
 Celkové náklady: 40 113,60 eur
 Stav: Ukončené

38. REKONŠTRUKCIA STRECHY MEŠTIANSKEHO DOMU NA NÁMESTÍ MAJSTRA PAVLA č. 47 V LEVOČI, ÚZPF č. 2936/1

(výmena jestvujúcich zmiešaných keramických krytín za nové keramické na celom objekte)

Zdroje financovania: Mesto Levoča, Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, Program: Obnovme si svoj dom
 Realizácia: 2020
 Celkové náklady stavby: 169 312,07 eur
 Stav: Ukončené

39. DOM MEŠTIANSKY NA NÁMESTÍ MAJSTRA PAVLA Č. 43, ÚZPF Č. 2932/1

(oprava manzardovej strechy uličného objektu)

Zdroje financovania: Mesto Levoča, Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, Program:
Obnovme si svoj dom

Realizácia: 2020 - 2021

Celkové náklady stavby: 33 668,23 eur

Stav: Ukončené

40. DOM MEŠTIANSKY NA NÁMESTÍ MAJSTRA PAVLA Č. 51 V LEVOČI, ÚZPF Č. 2940/1

(obnova hlavnej uličnej fasády, klampiarskych výrobkov a dažďových zvodov)

Zdroj financovania: Mesto Levoča, Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, Program:
Obnovme si svoj dom

Realizované: 2020 - 2021

Celkové náklady stavby: 28 535,95 eur

Stav: Ukončené

41. ZLEPŠENIE KLÚČOVÝCH KOMPETENCIÍ ŽIAKOV ZÁKLADNEJ ŠKOLY, NÁMESTIE ŠTEFANA KLUBERTA 10, LEVOČA

(vybavenie jazykovej učebne, prírodovedeckej učebne, fyziky, chemickej a polytechnickej učebne)

Zdroj financovania: Mesto Levoča, IROP, Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka
Slovenskej republiky

Realizácia: 2020 - 2021

Celkové náklady: 105 812,91 eur

Stav: V realizácii

42. ZLEPŠENIE KLÚČOVÝCH KOMPETENCIÍ ŽIAKOV ZÁKLADNEJ ŠKOLY, GAŠPARA HAINA 37, LEVOČA

(vybavenie jazykovej učebne, školskej knižnice, IKT učebne)

Zdroj financovania: Mesto Levoča, IROP, Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka
Slovenskej republiky

Realizácia: 2020 - 2021

Celkové náklady: 75 693,22 eur

Stav: V realizácii

43. VYPRACOVANIE NÍZKOUHLÍKOVEJ STRATÉGIE PRE MESTO LEVOČA

Zdroj financovania: Mesto Levoča, OP KŽP, Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

Realizácia: 2020 - 2021

Celkové náklady: 21 480,- eur

Stav: Ukončené

44. VÝSTAVBA DVOCH NÁJOMNÝCH BYTOVÝCH DOMOV V LEVOČI

(výstavby dvoch nájomných bytových domov 2 x 24 b.j. – Sídliisko Západ)

Zdroj financovania: Mesto Levoča, Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky,
Štátny fond rozvoja bývania

Realizácia: 2020 - 2022

Celkové náklady stavby: 3 098 387,52 eur

Stav: V realizácii

45. IBV KRUPNÝ JAROK – I. ETAPA, SO 05 KANALIZÁCIA DAŽĎOVÁ

Zdroj financovania: Mesto Levoča

Realizácia: 2020

Celkové náklady stavby: 134 993,10 eur

Stav: Ukončené

46. OBNOVA CINTORÍNA Z 1. SVETOVEJ VOJNY V LEVOČI

(Obnova hrobov z 1. svetovej vojny nachádzajúcich sa na mestskom cintoríne v Levoči)

Zdroj financovania: Mesto Levoča, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky

Realizácia: 2021

Celkové náklady stavby: 16 500,- eur

Stav: V realizácii

47. ZLEPŠENIE KLÚČOVÝCH KOMPETENCIÍ ŽIAKOV ZÁKLADNEJ ŠKOLY, JÁNA FRANCISCIHO 11, LEVOČA

(vybavenie učebne fyziky, biologickej učebne, polytechnickej učebne)

Zdroj financovania: Mesto Levoča, IROP, Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka
Slovenskej republiky

Realizácia: 2021 - 2022

Celkové náklady: 111 399,76 eur

Stav: V realizácii

48. PRÍRODNÉ KLENOTY POHRANIČIA. OCHRANA OHROZENÝCH DRUHOV PRI SÚČASNOM UDRŽATEĽNOM SPRÍSTUPNENÍ KRAJINNO – PRÍRODNÝCH ATRAKCIÍ MEIST STARY SACZ A LEVOČA – INOVAČNÉ NÁUČNÉ CHODNÍKY V LOKALITÁCH MIEJSKA GÓRA A LEVOČSKA DOLINA

(obnova levočskej priehrady a vytvorenie náučného chodníka prezentujúceho život tunajších obojživelníkov, workshopy)

Zdroj financovania: Mesto Levoča, Program cezhraničnej spolupráce Interreg V – A Poľsko -
Slovensko

Realizácia: 2021 - 2022

Celkové náklady: 1 948 201,54 eur

Stav: V realizácii

49. REKONŠTRUKCIA PLÔCH MULTIFUNKČNÉHO IHRISKA, LEVOČA

(odstránenie starých športových povrchov umelého trávniku a bežeckej dráhy a nahradenie ich novými na multifunkčnom ihrisku pri Základnej škole, G. Haina v Levoči)

Zdroj financovania: Mesto Levoča, Prešovský samosprávny kraj, Fond na podporu športu

Realizácia: 2021 - 2022

Celkové náklady stavby: 113 725,19 eur

Stav: V realizácii

50. NÁRODNÝ PROJEKT PODPORA PREPRIMÁRNEHO VZDELÁVANIA DETÍ Z MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKÝCH KOMUNIT II (NP PRIM II)

(vytvorenie pracovných miest: koordinátor inkluzívneho vzdelávania – 1 osoba, rodičovský asistent učiteľa – 1 osoba, pedagogický asistent – 2 osoby, školský špeciálny pedagóg – 1 osoba)

Zdroj financovania: Mesto Levoča, úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity

Realizácia: 2020 - 2022

Celkové náklady: cena práce

Stav: V realizácii

51. DOM MEŠTIANSKY, NÁMESTIE MAJSTRA PAVLA Č. 47 V LEVOČI, ÚZPF č. 2936/1 – PROJEKTOVÁ DOKUMENTÁCIA

Zdroje financovania: Mesto Levoča, Prešovský samosprávny kraj

Realizácia: 2020 - 2022

Celkové náklady: 64 466,68 eur

Stav: V realizácii

52. RADNICA OTVORENÁ PRE KOMUNITY

(obnova a revitalizácia historickej radnice a realizácia mäkkých aktivít ako napr. workshopy, marketingové aktivity, kultúrno – spoločenské aktivity a pod.)

Zdroje financovania: Mesto Levoča, Nórsky finančný mechanizmus

Realizácia: 2020 – 2024

Celkové náklady stavby: 1 052 585,- eur

Stav: V realizácii

53. REKONŠTRUKCIA A MODERNIZÁCIA AUTOBUSOVEJ STANICE V LEVOČI

Zdroj financovania: Mesto Levoča, MAS LEV, o.z.

Realizácia: 2021 - 2022

Celkové náklady stavby: 94 866,46 eur

Stav: V realizácii

54. ZVYŠOVANIE BEZPEČNOSTI A DOSTUPNOSTI SÍDIEL V MESTE LEVOČA

(nové prechody pre chodcov vrátane ich osvetlenia v lokalitách – Sídliisko Západ – 3 prechody, Sídliisko pri prameni – 4 prechody, Ul. Železničný riadok - 1 prechod a dobudovanie/rekonštrukcia chodníkov)

Zdroj financovania: Mesto Levoča, MAS LEV, o.z.

Realizácia: 2021 - 2022

Celkové náklady stavby: 92 533,25 eur

Stav: V realizácii

55. REKONŠTRUKCIA A REVITALIZÁCIA VEREJNÉHO PRIESTRANSTVA V PRIESTOROCH VNŠP LEVOČA – REKONŠTRUKCIA OPLOTENIA

Zdroj financovania: Mesto Levoča

Realizácia: 2021

Celkové náklady stavby: 8 019,20 eur

Stav: Ukončené

56. OBNOVA NKP – MESTSKÉ OPEVNENIE A JEHO ZAPOJENIE DO INFRAŠTRUKTÚRY MESTA LEVOČA – III. ETAPA

(archeologický výskum I. etapy severozápadná časť mestského opevnenia, západná časť mestského opevnenia, juhozápadná časť mestského opevnenia)

Zdroj financovania: Mesto Levoča, Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, Program: Obnovme si svoj dom

Schválený/Realizácia: 2021

Schválená dotácia a výška spolufinancovania: 24 150,- eur

Stav: V realizácii

57. DOM MEŠTIANSKY, NÁMESTIE MAJSTRA PAVLA Č. 50 V LEVOČI, ÚZPF č. 2939/1

(obnova fasády)

Zdroj financovania: Mesto Levoča, Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, Program: Obnovme si svoj dom

Schválený/Realizácia: 2021

Schválená dotácia a výška spolufinancovania: 6 825,- eur

Stav: V realizácii

58. RADNICA NA NÁMESTÍ MAJSTRA PAVLA Č. 2 V LEVOČI, ÚZPF č. 2891/1

(projektová dokumentácia)

Zdroj financovania: Mesto Levoča, Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, Program: Obnovme si svoj dom

Schválený/Realizácia: 2021

Schválená dotácia a výška spolufinancovania: 21 000,- eur

Stav: V realizácii

59. DOM MEŠTIANSKY NA NÁMESTÍ MAJSTRA PAVLA č. 28 V LEVOČI, ÚZPF č. 2917/1 – PROJEKTOVÁ DOKUMENTÁCIA

Zdroj financovania: Mesto Levoča, Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, Program:
Obnovme si svoj dom

Schválený/Realizácia: 2021

Schválená dotácia a výška spolufinancovania: 8 400,- eur

Stav: V realizácii

60. DOM MEŠTIANSKY NA NÁMESTÍ MAJSTRA PAVLA č. 47 V LEVOČI, ÚZPF č. 2936/1 – REŠTAURÁTORSKÁ DOKUMENTÁCIA

Zdroj financovania: Mesto Levoča, Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, Program:
Obnovme si svoj dom

Schválený/Realizácia: 2021

Schválená dotácia a výška spolufinancovania: 4 200,- eur

Stav: V realizácii

61. DOM MEŠTIANSKY, NÁMESTIE MAJSTRA PAVLA č. 43 V LEVOČI, ÚZPF č. 2932/1

Zdroj financovania: Mesto Levoča, Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, Program:
Obnovme si svoj dom

Schválený/Realizácia: 2021

Schválená dotácia a výška spolufinancovania: 26 250,- eur

Stav: V realizácii

62. IBV KRUPNÝ JAROK – I. ETAPA,

SO 02.01 Komunikácie, cesty,
SO 02.02 Komunikácie, chodníky (chodník + cyklochodník),
SO 03.02 Vodovodné prípojky – výlučne vodomerné šachty,
SO 04.02 Kanalizačné prípojky – výlučne kanalizačné šachty,
SO 06 Rozvod STL plynovodu,
SO 09.02 VO rozvody.

Zdroj financovania: Mesto Levoča

Realizácia: 2021

Celkové náklady stavby: 450 034,63 eur

Stav: V realizácii

PREHLAD PREDLOŽENÝCH/PODANÝCH PROJEKTOVÝCH ZÁMEROV**1. MIESTNA OBČIANSKA PORIADKOVÁ SLUŽBA V MESTE LEVOČA II.**

(činnosť 8 členov miestnej občianskej poriadkovej služby v meste Levoča)

Výzva č.: OPLZ-PO8-2021-1
 Zdroj financovania: Mesto Levoča, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
 Podané: 2021
 V stave: hodnotenia
 Celkové oprávnené náklady: 129 618,72 eur

z toho:

- žiadaný nenávratný finančný príspevok: 123 137,78 eur
- naša výška spolufinancovania: 6 480,94 eur

2. POSKYTOVANIE OPATROVATEĽSKEJ SLUŽBY V MESTE LEVOČA II.

(činnosť 25 opatrovateľiek v meste Levoča)

Výzva č.: OP LZ DOP 2021/8.1.1/01
 Zdroj financovania: Mesto Levoča, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
 Podané: 2021
 V stave: hodnotenia
 Celkové oprávnené náklady: 408 000,- eur

z toho:

- žiadaný nenávratný finančný príspevok: 408 000,- eur
- naša výška spolufinancovania: 0,- eur

3. REGENERÁCIA VNÚTROBLOKU SÍDLISKA ZÁPAD V LEVOČI

(úprava priestranstva a doplnenie prvkov detského ihriska, workautového ihriska, mobiliáru v lokalite Sídlička Západ v Levoči)

Výzva č.: IROP-PO4-SC431-2021-65
 Zdroj financovania: Mesto Levoča, Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácii Slovenskej republiky
 Podané: 2021
 V stave: hodnotenia
 Celkové oprávnené náklady: 361 489,50 eur

z toho:

- žiadaný nenávratný finančný príspevok: 343 415,02 eur
- naša výška spolufinancovania: 18 074,48 eur

4. VODOZÁDRŽNÉ OPATRENIA MESTA LEVOČA

(Vybudovanie vodozadržných opatrení v lokalite nemocnice v Levoči)

Výzva č.: OP KZP-PO2-CS211-2018-40

Zdroj financovania: Mesto Levoča, Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

Podané: 2019

V stave: hodnotenia

Celkové oprávnené náklady: 559 812,34 eur

z toho:

- žiadaný nenávratný finančný príspevok: 531 821,72 eur
- naša výška spolufinancovania: 27 990,62 eur

5. INVESTÍCIA MESTA LEVOČA DO CYKLOTURISTICKEJ TRASY A SÚVISIACEJ PODPORNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

(Umiestnenie mobiliáru pozdĺž existujúceho cyklochodníka – lavičky, altánky a zakúpenie elektro-bicyklov)

Výzva č.: IROP-CLLD-X653-512-003

Zdroj financovania: Mesto Levoča, MAS LEV, o.z.

Podané: 2021

V stave: pred podpisom zmluvy

Celkové oprávnené náklady: 129 618,72 eur

z toho:

- žiadaný nenávratný finančný príspevok: 123 137,78 eur
- naša výška spolufinancovania: 6 480,94 eur

SPIŠSKÝ HRHOV

analýza oblasti

12. POLOHA A HISTÓRIA (SPIŠSKÝ HRHOV)

12.1. Poloha

Obec z hľadiska územno-správneho patrí do Prešovského samosprávneho kraja, okresu Levoča. Nachádza sa v nadmorskej výške 481 m. n. m., východne od okresného mesta. Rozloha obce je 1200 ha. Hranice, susediace katastre: Levoča, Dol'any, Klčov, Domaňovce, Danišovce. Katastrálne územie obce Spišský Hrhov zaradíme do sústavy alpsko-himalájskej, pod sústave Karpatskej, Provincie Západných Karpát, Subprovincie Vnútorých Západných Karpát. V oblasti fatransko-tatranskej, celok Hornádska kotlina, hranici podcelku Medvedie vrchy a Podhradská kotlina. Z geomorfologického hľadiska predstavuje oblasť Medvedích vrchov reliéf pedimentových podvrchovín a pahorkatín, východne od nich je reliéf kotlinových pahorkatín. Severný okraj predstavuje reliéf vrchovinový. Potoky v severnej časti katastra tečú v hlbokých V dolinách bez nivy alebo so slabou vyvinutou nivou, na južnom okraji majú tvar úvalinovitých dolín a úvalín. Levočské vrchy od Hornádskej kotliny oddeľujú morfológicky výrazné stráne na tektonických poruchách. Z hľadiska morfológicko-morfometrických typov predstavuje reliéf centrálnej časti katastra Spišského Hrhova stredne členité vrchoviny, na juhovýchodnom okraji sú stredne členité a na západnom okraji silne členité pahorkatiny.

12.2. História

Územie dnešnej obce bolo osídľované počnúc dobou kamennou. Slovania sa tu usádzali už pred 9. storočím a od obdobia Veľkej Moravy tu žili najmenej v troch osadách, ktoré pravdepodobne spadali pod správu hradiska na Dreveníku. Prvá písomná zmienka o obci /slovenskej dedine/ pochádza z roku 1243. Usadil sa tu významný spišský kolonizačný rod, ktorý neskôr dostal šľachtické rodové meno podľa názvu obce – Gergew alebo de Gyrgow. V čase nemeckej kolonizácie Spiša sa na území za potokom Lodzina usadili Sasi a vytvorili novú dedinu – Nemecký Hrhov. Roku 1280 sa po vzájomnej dohode obyvateľov oboch dedín spájajú Slováci a Sasi do jednej dediny. Rod de Gyrgow si neskôr meno pomad'arčil a dodnes zostal známy ako Gyorgyovci. Im obec patrila až do r. 1885, kedy všetok ich majetok kupuje významný uhorský šľachtic -Vidor Csáky. Hrhov sa stáva domovom jeho rodiny až do 19. januára 1945, kedy Csákyovci opúšťajú majetky a odchádzajú na Budatínsky hrad, ktorý vlastnil Géza Csáky. Odtiaľ išli 10. februára do Bratislavy (hotel Carlton), 22. februára do Viedne a odtiaľ do rakúskeho Korutánska (k príbuzným Normann-Ehrenfels), kam dorazili v nedeľu 25. februára. Počas ich pôsobenia v Spišskom Hrhove bol postavený nový kaštieľ, kaplnka, veľký hospodársky dvor, liehovar, tehelňa atď. Na prelome storočí Csákyovci pozvali do Hrhova poľnohospodárskych odborníkov zo Saska, ktorí so sebou priniesli aj moderné technológie v chove dobytka, záhradníctve, zeleninárstve ako i ostatných remeslách. V Hrhove sa teda začína sústreďovať ešte väčší počet remeselníkov a to nielen z tuzemska ale aj Nemecka, Poľska a ďalších krajín. V povojnovom období naďalej prežívajú niektoré remeslá, najmä v tradičnom duchu – od jari role, v zime remeslo. S nástupom komunistického režimu a s ním spojeným združstevňovaním a tendenciou sústreďovania pracujúcich do strediskových tovární a závodov dochádza k ďalšiemu zredukovaniu pôvodnej domácej a remeselníckej výroby. Spišský Hrhov bol z hľadiska niekdajších dopravných tepien a komunikácií veľmi výhodne geograficky

situovaný. Ležal na križovatke veľkých ciest, s čím sa spájala možnosť komunikácie s európskou kultúrou a prijímanie podnetov aj zo vzdialenejších oblastí. S tým súvisí aj rozmanitá a rozvinutá remeselnícka činnosť, ktorá sa na území obce vykonávala od nepamäti. Od čias Veľkej Moravy je pre oblasť Spiša typické pestovanie a spracovanie ľanu. Práve v tomto odvetví vynikali obyvatelia osád na území dnešného Spišského Hrhova. Napokon, od pomenovania remeselníkov s ľanom ktorých volali “gargovia” pochádzajú aj najstaršie pomenovania obce – Gargow, Gurgow, Gurgew, Gargovia okrem samotného pestovania a spracovania vynikali aj zhotovovaním predmetov potrebných na spracovanie ľanu, akými boli časti krosien, trlice na ručné trepanie, navíjanie priadze, vretená, ručné snovadlá, motovidlá, kolovrátky, kúdele, tlčky, motacie zariadenia, piesty, ráfy na odstraňovanie semien z ľanu, česáky a najmä “grample” na mykanie ľanu. Okrem remesiel spojených s pestovaním a spracovaním ľanu sa v spomínaných osadách vykonávala aj ďalšia remeselnícka činnosť spájaná zväčša s poľnohospodárstvom, lesným hospodárstvom či chovom dobytká. Popri tom tu prekvitala aj domáca a remeselnícka výroba predmetov potrebných pre stravovanie, odievanie, stavitelstvo, ale aj okrasu či zábavu.

13. DEMOGRAFIA (SPIŠSKÝ HRHOV)

13.1. Vývoj počtu obyvateľov

Tabuľka 74 Vývoj počtu obyvateľov za sledované obdobie v Spišskom Hrhove

	spolu	ženy	muži
2016	1525	753	772
2017	1589	783	806
2018	1632	803	829
2019	1685	825	860
2020	1740	856	884

Zdroj 101 Štatistický úrad SR, vlastné spracovanie

Graf 24 Vývoj počtu obyvateľov za sledované obdobie v Spišskom Hrhove

Zdroj 102 Štatistický úrad SR, vlastné spracovanie

Tabuľka 75 Živonarodení a zomrelí za sledované obdobie v Spišskom Hrhove

	2016	2017	2018	2019	2020
živonarodení	22	22	26	26	31
zomrelí	4	11	13	10	4

Zdroj 103 Štatistický úrad SR, vlastné spracovanie

13.2. Ostatné demografické procesy

Tabuľka 76 Sobášnosť a rozvodovosť v Spišskom Hrhove

	2016	2017	2018	2019	2020
sobáše	4	5	14	10	3
rozvody	4	2	3	2	4

Zdroj 104 Štatistický úrad SR, vlastné spracovanie

Tabuľka 77 Veková štruktúra obyvateľstva v Spišskom Hrhove

	2016	2017	2018	2019	2020
Predproduktívny vek	369	378	398	408	429
Produktívny vek	1037	1092	1108	1148	1172
Poproduktívny vek	119	119	126	129	139

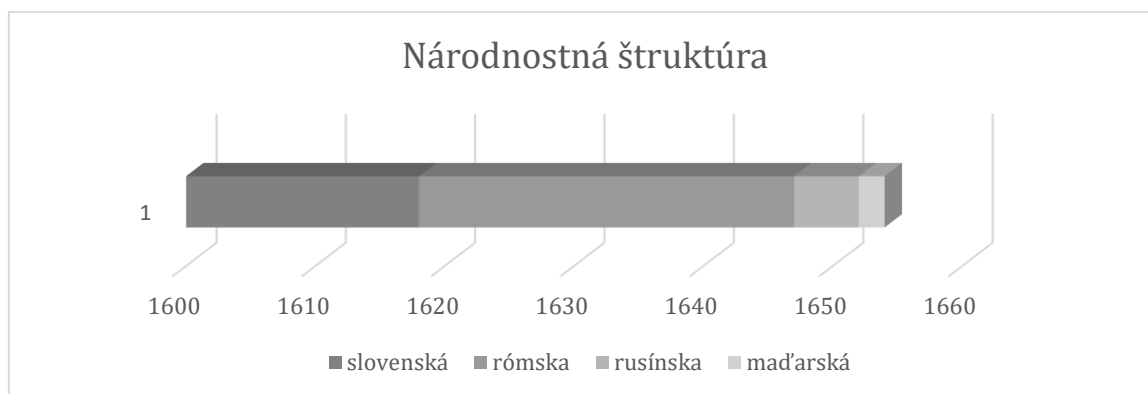
Zdroj 105 Štatistický úrad SR, vlastné spracovanie

Tabuľka 78 Index starnutia obyvateľstva (v %) v Spišskom Hrhove

	spolu	ženy	muži
2016	32,25%	42,42%	24,02%
2017	31,48%	40,57%	23,65%
2018	31,66%	41,30%	23,36%
2019	31,62%	42,78%	22,17%
2020	32,40%	43,30%	23,40%

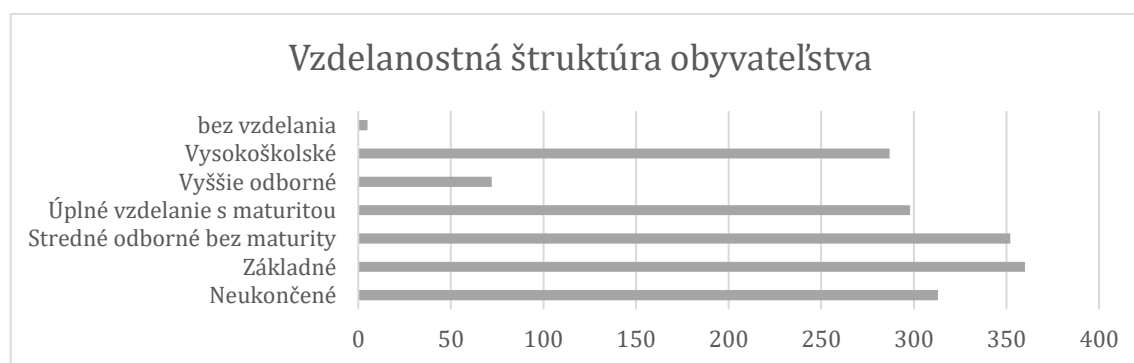
Zdroj 106 Štatistický úrad SR, vlastné spracovanie

Graf 25 Národnostné zloženie obyvateľov obce Spišský Hrhov

Zdroj 107 SODB 2021, vlastné spracovanie

Graf 26 Vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce Spišský Hrhov k 31.12.2021

Zdroj 108 SODB 2021, vlastné spracovanie

13.3. Nezamestnanosť

Tabuľka 79 Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie za sledované obdobie v obci Spišský Hrhov (k 31.12. daného roku)

2016	2017	2018	2019	2020
158	117	104	94	107

Zdroj 109 Štatistický úrad SR, vlastné spracovanie

Graf 27 Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie v obci Spišský Hrhov (k 31.12. daného roku)

Zdroj 110 Štatistický úrad SR, vlastné spracovanie

14. ŠKOLSTVO (SPIŠSKÝ HRHOV)

V Spišskom Hrhove sa nachádzajú nasledovné školské zariadenia:

- Základná škola s materskou školou

- Základná umelecká škola

14.1. Základná škola s materskou školou

Základná škola s materskou školou v Spišskom Hrhove je štátna vidiecka plnoorganizovaná škola s právnou subjektivitou a vyučovacím jazykom slovenským. Škola má 9 ročníkov a v súlade s medzinárodnou normou pre klasifikáciu vzdelávania ISCED poskytuje základné vzdelávanie (ISCED 1-2) pre približne 300 žiakov a predprimárne vzdelávanie (ISCED 0) pre asi 90 žiakov v materskej škole v každom školskom roku. Výchovno-vzdelávací proces zabezpečuje plne kvalifikovaný pedagogický a odborný zamestnancov. Škola v Spišskom Hrhove získala reputáciu modernej, demokratickej a rýchlo sa rozvíjajúcej inštitúcie rodinného typu, kde vzťah škola – žiak – rodič je elementárnym prvkom v procese riadenia a komunikácie. Vedenie školy a pedagogický zbor v maximálnej miere rešpektuje individualitu žiakov, ich sociálny pôvod a prostredie, z ktorého pochádzajú. Rodičia vnímajú proces vzdelávania na škole pozitívne, priamo sa zapájajú do školských a mimoškolských aktivít, komunikujú s vedením školy a svojimi podnetmi a spoluprácou skvalitňujú výchovno-vzdelávací proces. Kvalitne vypracovaný školský vzdelávací program s prvkami inklúzie zabezpečuje vyvážený osobnostný rozvoj žiakov. Škola medzi svoje priority radí výučbu cudzích jazykov, počítačovú gramotnosť, upevňovanie sociálneho a environmentálneho povedomia žiakov, rešpektovanie regionálnych a folklórnych tradícií, športu, zvyšovaniu čitateľskej gramotnosti a širokej škále rôznych aktivít, ktoré nie sú bežne dostupné na školách rovnakého typu v regióne. Veľký dôraz prikladá dôkladnej príprave žiakov na štúdium na stredných školách. Dokazujú to aj výborné výsledky, ktoré žiaci dosiahli na Monitore 9 v rámci okresu počas posledných školských rokov. Dôkazom atraktivity a popularity školy je aj jej nebývalá medializácia doma i v zahraničí, keď za posledné roky vyšlo asi 30 príspevkov v printových médiách a 20 televíznych príspevkov v hlavnom spravodajstve slovenských a zahraničných televízií.

Tabuľka 80 Počet tried, žiakov a pedagogických zamestnancov základnej školy v Spišskom Hrhove

	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Počet tried	16	17	18	16	18
Počet žiakov	291	310	302	290	298
Počet pedagog. zamestnancov	24	26	26	26	26

Zdroj 111 Záverečné správy ZŠ a MŠ Spišský Hrhov

14.2. Základná umelecká škola

Základná umelecká škola v Spišskom Hrhove predstavuje ucelenú sústavu výchovy a vzdelávania, ktorá poskytuje mladej generácii možnosť rozvíjať svoje nadanie v niektorej z tvorivých disciplín. Jednotlivé zložky tejto sústavy a ich výstupy sú usporiadané tak, že umožňujú žiakovi pokračovať v umeleckej príprave na vyššom stupni a postupne sa kvalifikovať pre profesionálny výkon niektorého umeleckého povolania. Hlavným cieľom ZUŠ je výchova umením (formovanie osobnosti) k umeniu (rozvoj schopnosti tvoriť a prijímať umenie) a pre umenie (príprava na profesionálnu umeleckú činnosť). Základná umelecká škola pôsobí na najširšej základni a v systéme umeleckého vzdelávania predstavuje základný článok. Svojím hudobným (HO), výtvarným (VO), tanečným (TO) a literárno-dramatickým odborom (LDO) predstavuje školu, ktorá sa venuje špecializovanej odbornej výchove žiakov so zvýšeným záujmom a predpokladmi pre umeleckú tvorbu. ZUŠ vytvára podmienky pre aktívnu umeleckú činnosť žiakov základných a stredných škôl v čase mimo vyučovania v popoludňajších hodinách.

15. KULTÚRA A CESTOVNÝ RUCH (SPIŠSKÝ HRHOV)

15.1. Kultúrno–historické pamiatky, atrakcie a podujatia

Pamiatky:

- *Rímskokatolícky kostol sv. Šimona, Júdu*, č. ÚZPF 814/01 sakrálna stavba
- *Kaštieľ a kaplnkou sv. Anny s parkom*, č. ÚZPF 813/0 kaštieľ s parkom
- *Most cestný kamenný*, č. ÚZPF 2362/0, využívaný most
- *Hrob. P. Varačka*, č. ÚZPF 4484/0, pomník

Zaujímavosti:

V katastrálnom území obce sú evidované archeologické lokality v lokalitách :

- *Hradisko a Pod Hradiskom* – sídlisko z doby bronzovej, púchovskej kultúry
- *Močiare* – sídlisko z neskorej doby kamennej, mladšej doby železnej- latenskej
- *Nad rybníčkom* – sídlisko z neskorej doby kamennej, z mladšej doby bronzovej a z 9.- 12. stor.
- *Neznáma poloha* – poklad keltských strieborných mincí.
- *Pod sv. Dzurom* – sídlisko z neskorej doby rímskej, 9.-10., 13. stor.
- Bližšie neznáma poloha zaniknutej stredovekej osady *Cizerfalva* 14. stor.
- *Sedliacke lúky* – sídlisko z doby bronzovej a z 13.- 15. stor.
- *Povrazy* – sídlisko z doby bronzovej, rímskej, 13.-15. stor.
- *Niže dediny* – sídlisko z praveku, 13.-15.,16, 19. stor,
- *Síhot'* – sídlisko z praveku 13. - 15. stor
- *Kaštieľ* – sídlisko z mladšej doby kamennej, doby bronzovej a z 13. stor, novoveký objekt kaštieľa s existenciou zaniknutých starších murovaných objektov.

Prírodné zaujímavosti chránené územia:

- prírodná pamiatka Podhorské, vyhlásená v roku 1990 (chránený prírodný výtvor)
- prírodná pamiatka Jazerec (chránený prírodný výtvor)
- park pri kaštieli

Významné osobnosti spojené s obcou:

Daniel Pribiš (1580 – 1646) bol básnikom duchovnej poézie, ktorý vydal zborník *Citara Sanctorum*. Zostavil zborník „Písne duchovné“ ku ktorému pripojil vlastné kázne a modlitby a je v ňom 116 piesní väčšinou slovenských a ostatné boli preložené z nemčiny a latinčiny. Predtým pôsobil ako evanjelický farár na Liptove. Zostavil a neskôr aj vydal katechizmus.

Gróf Vidor Csáky (1850 – 1932) – rodina Csákyovcov žila v Spišskom Hrhove od osemdesiatych rokov 19. stor. do januára 1945. Obývali kaštieľ v obci.

15.1.1. Stručný opis pamiatok v obci

Rímskokatolícky farský kostol sv. Šimona a Júdu

Ranogotický kostol a jeho renesančná veža so vzácnymi a zaujímavými cimbúriami je dominantou obce. Pôvodne bol kostol dvojloďový, s tromi stĺpmi podopierajúcimi klenby. 20. júla 1708, ho ťažko poškodil požiar, ktorý zničil aj pôvodnú vežu. Renováciou sa stal chrám jednolod'ový, dlhý 24m, z čoho polovicu zaberá 8 m široké sanktuárium, s trojbokou apsidou a dvojpoľnou krížovou klenbou. Presbytérium i sakristia sú zaklenuté krížovou rebrovou klenbou, rebrá tiahnu na konzoly, pričom niektoré z nich sú figurálne. Loď je zaklenutá sieťovou klenbou. Zariadenie kostola je prevažne barokové. Oltár Panny Márie - hlavný drevený oltár s renesančnými prvkami vytvorený polychrómovanou drevorezbou (1694 , renovata 1982). Dva bočné barokové oltáre so vystavanými oltárnymi obraz (1700 – 1720) Obraz Immaculáty je od známeho maliara J. Czauszika (okolo r. 1830). Krásna ranobaroková drevená kalvária vo víťaznom oblúku spočívajúca na mocnom tráme z červeného smreku (1669). Renesančno-baroková kazateľnica (1670). Kamenná svätníčka ktorá má nohu s lupeňovitou nádržou (17. sto.). Umelecké výrobky sú od známeho levočského umelca Jána Szilassyho. Vzácná monštrancia, často vystavovaná doma i v zahraničí na výstavách sakrálneho umenia. (1775) Zvony na veži sú z rokov 1686, 1707 a 1932.

Neobarokový kaštieľ

Pozemok, na ktorom je pamiatka postavená, patrila pôvodne rodine Görgeyovcov. Bol to jeden z najvýznamnejších spišských kolonizátorských rodov, ktorý sa v obci usídlil už v r. 1278. Rodina Görgeyovcov tu mala svoj rodinný kaštieľ a hospodárske budovy. V roku 1885 kaštieľ a celý majetok kúpil gróf Vidor Csáky s manželkou Annou Normann-Ehrenfelsovou a v rokoch 1893-1895 postavil nový kaštieľ, ktorý je jedinečnou okrasou obce a regiónu. Kaštieľ je trojpodlažná 12-osová budova v novobarokovom slohu s klasickými prvkami. Honosná východná fasáda smeruje do priestranného parku. Elegantné barokové schodište s kamennou balustrádou vedie k hlavnému vchodu. Podstatnú časť južnej fasády tvoril pôvodne otvorený balkón delený štyrmi stĺpmi, s umelecky kovaným zábradlím. Medzi nimi je umelecky kované zábradlie. (Medzery medzi stĺpmi sú dnes zamurované). Túto Fasádu v rohu ukončuje baroková veža. Vedľa nej je baroková brána, ktorou sa vchádza do zadného traktu, ktorý bol predtým dvorom s okrasným vtáctvom. Severná fasáda je opatrená len skromnou barokovo klasicizujúcou štukovou výzdobou. Súčasťou kaštieľa je aj kaplnka sv. Anny, postavená v jeho severozápadnej časti v rovnakom novobarokovom štýle. Strecha má tvar polgule. Veža má hodiny na štyri strany, ktoré vyrobila viedenská firma a zvon z roku 1895. Hodiny sú i dnes stále funkčné a bijú veľmi presne. Interiér kaplnky tvorí oltár z bieleho mramoru s obrazom sv. Anny z roku 1889. Od roku 1945 bol kaštieľ majetkom štátu, bol do

neho umiestnený detský domov, ktorý sa neskoršie premenil na detský výchovný ústav a následne na reedukačné centrum pre mládež. V roku 2019 kaštieľ s priliehajúcim parkom. do svojho vlastníctva odkúpila od štátu obec Spišský Hrhov.

Park

Patrí medzi 5 najväčších a najzachovalejších parkov Východného Slovenska, s rozlohou bezmála 17 ha. Korešponduje s architektúrou kaštieľa, ktorý je jeho dominantou. Z kaštieľa sa monumentálnym schodišťom schádzalo do parku k fontáne udržiavaným chodníkom a k terasám na južnej a severnej strane kaštieľa. Park je od dediny a štátnej cesty ohradený vysokým múrom. Podstatou parkovej časti bol kvalitný trávnik, ktorý sa často obnovoval a v letnom období doplňal exotickými rastlinami, voliéra pre okrasné vtáctvo, hydinu a iné zvieratá. Kompozičné centrum voľnokrajinárskej časti parku bolo v okolí rybníka napájaného z potoka Lodzina. Prostredie okolo rybníka dotvárali pekné cestičky a dve drevené besiedky. Rybník spolu s pretekajúcim potokom tvoril zaujímavú vodnú sústavu, kde sa dalo člnkovať, či kúpať. Súčasťou parku je aj skleník, vo východnej časti, ktorý slúžil na odkladanie exotických rastlín cez zimné obdobie. Od roku 1945 ostal park pre každého voľne otvorený, bez dozoru a systematickej komplexnej údržby.

Kamenný most

Kamenný most je z prvej polovice 19. stor., napriek tomu že sa v tomto období a takýchto miestach stavali predovšetkým drevené mosty, stavitelia sa rozhodol pre kamenný most. Jedná sa o klasický oblúkový most o štyroch poliach, ktorý preklenuje potok Lodzina. Konštrukcia klenieb je z pieskovcových platní. Každá klenba je murovaná do debnenia a zakrivenie do oblúka zabezpečuje pomerne hrubá

vrstva malty. Piliere mosta sú vymurované z lomového pieskovca, podporného v čelách trojuholníkovými operákmi. Most z vonkajšej strany nebol ani omietnutý, ani vyškárovaný. Rozpätie klenieb sa pod niektorými oblúkmi pohybuje od 5,49 do 5,79 m a piliere sú hrubé 2m. Celková dĺžka mosta je 39,93 m.

Harhovské čuda a zabaviska

Obec usporadúva viacero pravidelných i jednorazových kultúrnych a spoločenských podujatí, najvýznamnejším podujatím s regionálnym presahom je festival „Harhovske čuda a zabaviska“. Ide o ojedinelý, originálny a veľmi populárny regionálny festival, ktorého cieľom je stretnúť sa, zabaviť, utužovať vzťahy a v neposlednom rade aj originálne zviditeľňovať obec. Festival sa usporadúva od r. 2003, participujú na ňom kluby, občianske združenia a záujmové skupiny občanov. Hlavnou myšlienkou je vytvoriť spoločnými silami jedinečný rekord. Tak vzniklo množstvo diel – rekordov, ktoré následne zdobia obec alebo ináč zviditeľňujú šikovnosť jej občanov. Popri tvorbe rekordov sa organizuje množstvo originálnych spoločenských i športových súťaží, ako aj vystúpení významných umeleckých

súborov, skupín a sólistov domácej i zahraničnej scény. Počas festivalu vzniklo viacero atrakcií (čúd), ktoré sú zapísané ako svetové či slovenské rekordy, zapísané však zostanú najmä v povedomí návštevníkov.

Rozhl'adňa na medved'om vrchu

Rozhl'adňa sa nachádza nad osadou Odorica. Vyhliadková veža je poňatá moderným, netradičným štýlom. Bola predstavená v rámci podujatia „Harhovenske čuda a zabaviska“ v roku 2017 a následne bola postavená na Medved'om vrchu, najvyššom vrchu katastra obce Spišský Hrhov. Rozhl'adňa má štyri podlažia v tvare číslice 1. Na treťom sa nachádza vysunutá plošina a na poslednom poschodí sa nachádza samotný priestor na výhľady. Sú kruhové a je možné vidieť Spišský Hrhov, Levoču, Spišský hrad, Levočské vrchy, Branisko, Slovenský raj, Vysoké Tatry ale aj Kráľovu Hol'ú.

Lestná sauna

Na úpätí lesa v Spišskom Hrhove, v starom ovocnom sade s výhľadom na Spišský hrad stojí sauna originálna svojou architektúrou i konceptom. Je zadarmo prístupná každému, kto si ju rezervuje na nerušený zážitok. Rezervácia je možná prostredníctvom online formulára. Sauna má navonok netradičný tvar, ale vnútri je postavená podľa tradičných techník. Je bez prívodu elektriny, kúri drevom v piecke a ochladzuje vodou z potoka. Jedinými podnetmi z okolia sú hviezdna obloha a zvuky lesa.

15.1.2. Šport a športová infraštruktúra

Kúpalisko s vodnou plochou 1714 m² a hĺbkou 1,5 m bolo otvorené v lete 2011. Kapacita areálu – 170 návštevníkov.

Wellness v Penzióne Gróf zas ponúka fínsku saunu, parnú saunu a moderný masážny bazén.

Viacúčelové ihrisko s umelým povrchom v areáli základnej školy či športový areál v lokalite Pisárovská ponúkajú okrem futbalového využitia aj priestory na tréningy a súťaže hasičov, kynológov a iných klubov a záujmových skupín.

Cyklochodník

V roku 2019 bol v obci vybudovaný cyklochodník určený pre rekreáciu a šport. Nachádza sa na okraji obce, na ulici Pisárovská. Je dlhý takmer 1,5km a siaha po hranicu katastra obce Domaňovce.

Ďalej sa v katastri obce nachádza aj **motokrosový areál, telocvičňa, detské ihriská**, v areáli reedukačného centra **tenisové kurty a volejbalové ihrisko**, v centre obce **posilňovňa**. Okolie obce láka na poznávanie formou nenáročnej pešej i cyklistickej turistiky, v zimnom období sú terény v okolí ako stvorené na bežecké lyžovanie. Pod Medvedím vrchom leží osada Odorica, kde dnes nájdeme rodinnú ekofarmu, nazývanú tiež bylinkové kráľovstvo, kde sa pestuje viac než 30 druhov liečivých rastlín. Okolie osady ponúka nádherné výhľady na Levoču, Vysoké Tatry či Levočské vrchy.

15.2. Ubytovacie a stravovacie zariadenia

V obci sa nachádzajú dve ubytovacie zariadenia

- **Penzión Gróf**, ktorý disponuje 8 izbami s celkovým počtom lôžok 23. Taktiež ponúka aj reštauračné služby s kapacitou 70 osôb. Zariadenie je možné využívať na rôzne spoločenské akcie.
- **Hviezdna noc**, ktorá poskytuje zážitkový pobyt pre dvoch v jedinečnej drevenej chatke v lone prírody. Stravovacie služby nie sú poskytované.

15.3. Spolupráca, informovanosť a propagácia

Sieťovanie v regionálnych a nadregionálnych štruktúrach

- Združenie miest a obcí Slovenska – ZMOS

Medziregionálna a cezhraničná spolupráca

- Mikroregión Spišská Občina
- Gmyna Poronín (Poľsko)
- Ukrajina
- Nórsko

Informačné materiály o obci

- brožúra – „Spišský Hrhov Dejiny a pamiatky“
- kniha fotografií: „Spišský Hrhov“ (2009)
- Kniha: „Spišský Hrhov“ – monografia o obci vydaná v slovenskom, poľskom a anglickom jazyku
- Kniha: „Mikroregión Spišská občina“ – vydaná v slovenskom, poľskom a anglickom jazyku

Obec je nositeľom ocenenia „Dedina roka 2015“

16. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA (SPIŠSKÝ HRHOV)

16.1. Klíma

Z klimatického hľadiska leží územie v mierne chladnom okrsku chladnej oblasti na okraji mierne teplej oblasti a jej mierne teplom a mierne vlhkom dolinovom (kotlinovom okrsku so studenou zimou). Z hľadiska oslnenia reliéfu sa vyskytujú v území prakticky všetky kombinácie, pričom napr. pri väčších sklonoch prevládajú vhodnejšie kombinácie (prevažne južné a juhozápadné expozície). Trvalé trávne porasty sú prevažne polointenzívne, viac-menej prirodzené, doterajšími intenzifikačnými zásahmi však pomerne chudobné a monotónne. Výnimku tvoria niektoré plochy strmých strání alebo zamokrených plôch v alúviách, kde je veľmi hodnotná xerotermná alebo močiarna vegetácia. Mozaikové štruktúry sa v rámci katastra vyskytujú len sporadicky, viazané sú najmä na závery dolín v západnej časti katastra, kde sú komplexy medznatých svahov s krovínami v mozaike s brehovými porastami malých tokov. Osou územia je potok Lodina, ktorý je v strednej časti regulovaný. Vplyvom výrubu nepôvodných topoľových alejí došlo v jeho dolnej časti k zmohutneniu brehových porastov vrb, jelší a čremchy. Z ľavej strany priberá Lodina potok Durst, bezmenný prítok od Rožkoviec a Dol'anský potok mimo posudzovaného územia, z pravej strany viacero kratších prítokov, ktoré sú v dolnej časti upravované. Do katastra zasahuje aj horná časť potoka Odorica. Bez vegetácie sú asfaltové, sčasti aj nespevnené poľné komunikácie, spevnené plochy v obci, časti dvorov pri rodinných domoch a pod. Prirodzené plochy bez vegetácie v území predstavujú prechodne erózne strže či nátrže na brehoch Lodiny. Katastrálne územie obce je odvodňované potokom Lodina, do ktorého sa vlieva potok Drust a viac bezmenných potokov prameniach priamo v prieskumnom území. Hydrogeologicky patria do povodia Hornádu. prítokov, ktoré sú v dolnej časti upravované. Do katastra zasahuje aj horná časť potoka Odorica. Bez vegetácie sú asfaltové, sčasti aj nespevnené poľné komunikácie, spevnené plochy v obci, časti dvorov pri rodinných domoch a pod. Prirodzené plochy bez vegetácie v území predstavujú prechodne erózne strže či nátrže na brehoch Lodiny. Katastrálne územie obce je odvodňované potokom Lodina, do ktorého sa vlieva potok Drust a viac bezmenných potokov prameniach priamo v prieskumnom území. Hydrogeologicky patria do povodia Hornádu.

16.2. Prírodné predpoklady

Lesy:

Rozloha lesov: 3 851 878 m²

Lesnatosť: 31,26 %.

Typológia porastov

Lesné porasty sú nepôvodné borovicové a smrekové, rovnoveké, monokultúrne. Nelesnú drevinovú vegetáciu zastupuje: trnka, ruža šípová, hloh jednozemenný, svíb krvavý, vrba rakytová a

krešká, topol' osikový a baza čierna, menej kalina, hruška, čerešňa vtáčia, vrbica sliezka, jarabina vtáčia či krušina jelšová.

Ekologicky významné segmenty

V katastri obce boli vyčlenené niektoré genofondové lokality flóry, fauny a významné biotopy ako ekologicky významné prvky. Ide o lokality: Potok Lodina s prítokmi, Ľavostranný prítok Odorice, Sedliacke lúky, Doliansky potok, Pisarovské, Brusník, Medvedí vrch, Spálený bok, Kováčová, Peklisko – Za múrmi, Konopisko, Povrazy. Z hľadiska územnej ochrany prírody sa na území katastra nachádzajú nasledovné chránené územia.

- Prírodná pamiatka Podhorské (chránený prírodný výtvor) - prirodzená depresia na flyšovej lavici, trvalo zamokrená, s hodnotnými mokradnými spoločenstvami.

- Prírodná pamiatka Jazerec (chránený prírodný výtvor) – prirodzená pravidelná depresia na vrchole hladko modelovaného flyšového chrbta. Je trvalo zamokrená, s výskytom hodnotných lesných mokradných spoločenstiev.

Obe územia sú aj významným biotopom živočíchov, najmä obojživelníkov.

Chránené rastliny vyskytujúce sa v katastri obce:

prilbovka biela, plamienok alpínsky, vstavačovec Fuchsov pravý, vstavačovec májový pravý, kruštík močiarny, päťprstnica obyčajná, všivec močiarny, poniklec slovenský, poniklec prostredný

Ohrozené druhy rastlín vyskytujúce sa v katastri obce:

veternica lesná, orlíček obyčajný, astra spišská, plamienok rovný, horec krížatý, ľalia zlatohlavá, ľan rakúsky, ľan žltý, smldník jelení, chlpánik vrcholíkatý, vemenník dvojlistý, krtičník tŕňomilný.

Z chránených živočíšnych druhov sa v katastri obce vyskytuje množstvo druhov, dôležitým je výskyt chránených druhov európskeho významu:

Cicavce: vydra riečna, plch lieskový, netopier obyčajný, podkovár malý Vtáky: orol krikľavý, výr skalný, bocian biely, chrapkáč poľný, d'ateľ prostredný.

Plazy: jašterica obyčajná, jašterica živorodá

Obojživelníky: kunka žltobruchá, ropucha zelená, mlok hrebenatý

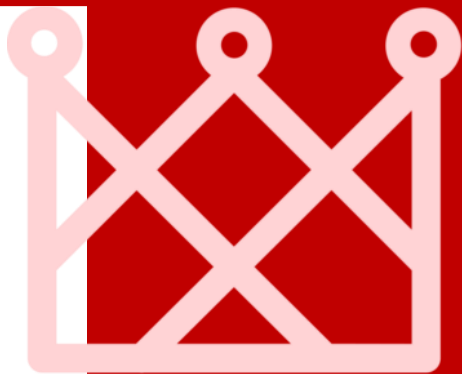
Motýľ: jasoň chochlačkový

16.3. Odpadové hospodárstvo

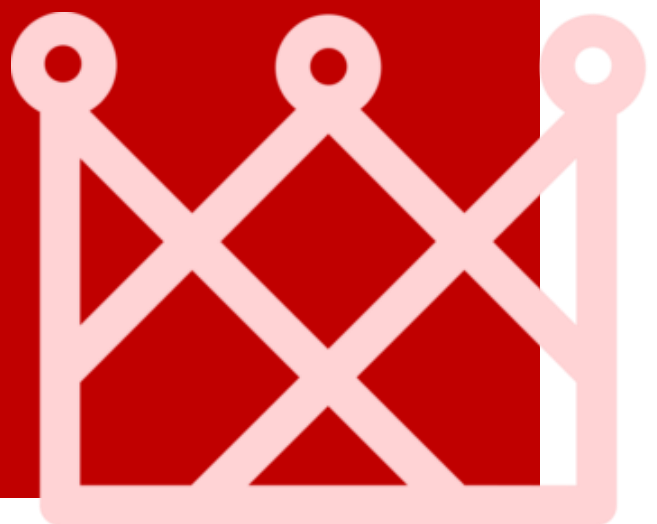
Graf 28 Miera triedenia odpadu v obci Spišský Hrhov

Zdroj 112 Webová stránka obce Spišský Hrhov

STRATEGICKO-PROGRAMOVÁ ČASŤ

ÚVOD

Strategicko-programová časť dokumentu PHRSR Levoča – Spišský Hrhov 2021 – 2027 (2030) definuje priority a ciele efektívneho a udržateľného rozvoja samospráv. Neodmysliteľnou súčasťou strategického plánovania je jasné a presné zadefinovanie základného rámca rozvoja s výhľadom do roku 2030. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Levoča – Spišský Hrhov prioritne vychádza z **vízie**, ako aj zo zistených záverov analytickej časti dokumentu, SWOT analýzy a dotazníkového prieskumu. Taktiež nadväzuje na predchádzajúce strategické dokumenty a berie do úvahy proces hodnotenia ich plnenia.

Strategicko-programová časť dokumentu PHRSR Levoča – Spišský Hrhov 2021 – 2027 má nasledujúcu štruktúru:

- Vízia
- Hlavný cieľ
- Priority
- Strategické ciele
- Opatrenia a aktivity

Vízia a Hlavný cieľ načrtávajú predstavu o budúcom smerovaní, reprezentujú pohľad na očakávaný stav v strednodobom až dlhodobom horizonte. **Priority** definujú kľúčové želané zmeny v kvalite života obyvateľov, ktoré sa realizáciou stratégie PHRSR sledujú, resp. majú byť dosiahnuté. **Strategické ciele** predstavujú kľúčové výsledky a výstupy nasmerované na dosiahnutie vízie a definovaných priorít. Sú orientované na strednodobý horizont. Jednotlivé strategické ciele sú ďalej rozpracované na **opatrenia a aktivity**, ktoré spoločne s projektovými zámermi konkretizujú a špecifikujú jednotlivé strategické ciele a k nim príslušné priority.

VÍZIA MESTA LEVOČA A OBCE SPIŠSKÝ HRHOV DO ROKU 2027

Mesto Levoča je historické mesto a zároveň moderná samospráva pre plnohodnotný život všetkých generácií. Obec Spišský Hrhov poskytuje komplexnú občiansku vybavenosť so zachovaním vidieckeho rázu. Ponúkajú zdravé, bezpečné a dostupné zázemie pre všetkých svojich obyvateľov. Podporujú rozvoj fungujúcej ekonomiky, rast inovatívnych firiem, ktoré rozširujú ponuku atraktívnych pracovných miest a priťahujú do regiónu nových investorov.

Mesto Levoča a obec Spišský Hrhov sa starajú o svoje historické pamätihodnosti, unikátne kultúrne dedičstvo a prírodné bohatstvo, ktoré aktívne a efektívne využíva pre rozvoj cestovného ruchu ako aj kultúrno-spoločenského vyžitie svojich obyvateľov.

Školy v Levoči a v Spišskom Hrhove poskytujú kvalitné vzdelanie s vysokým potenciálom dobrého uplatnenia na trhu práce. Ponúkajú širokú škálu voľnočasových aktivít pre deti a mládež pre dosiahnutie bezpečného a zdravého sociálneho vývinu budúcich generácií.

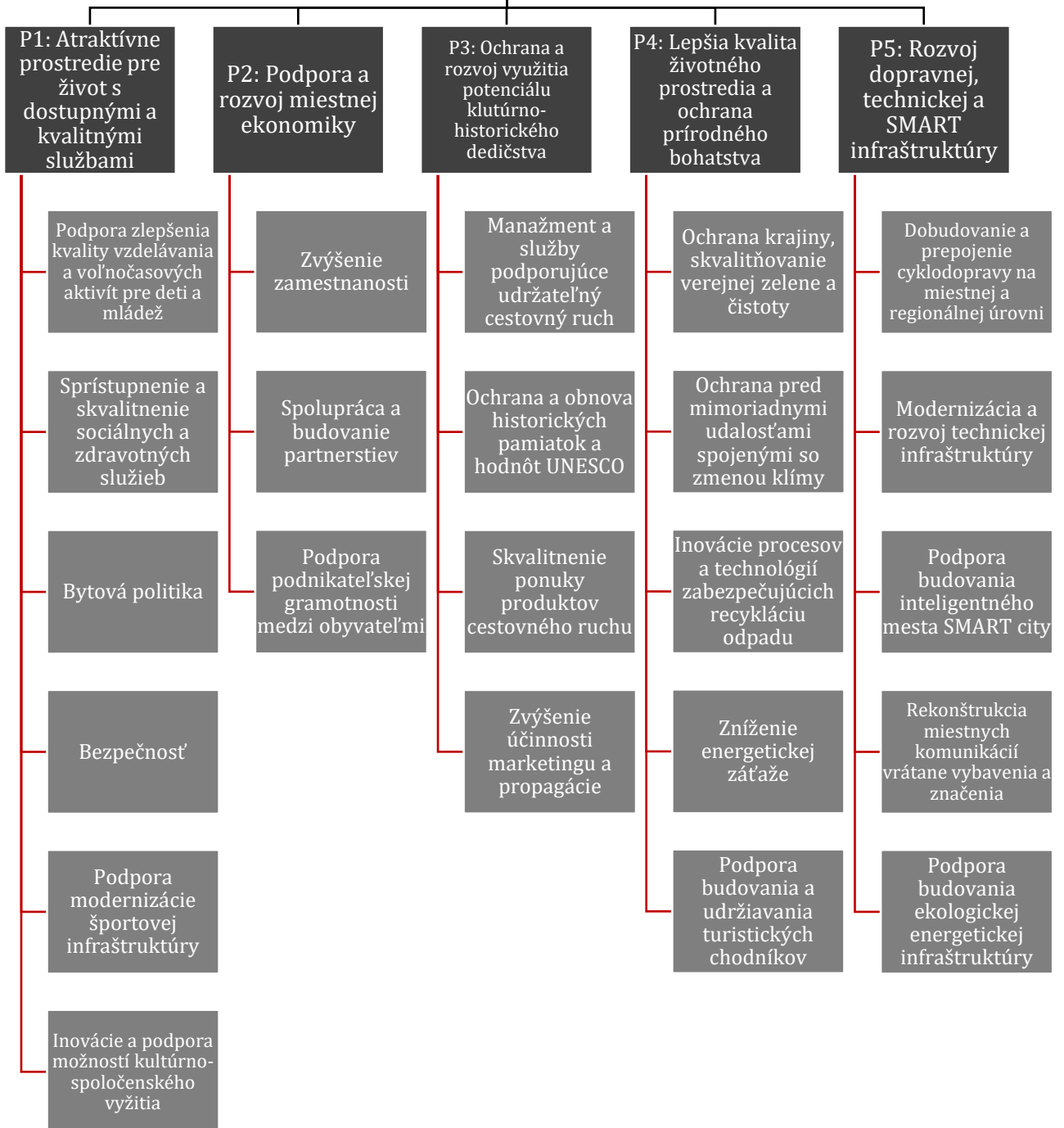
HLAVNÝ CIEĽ

V roku 2027 budú mesto Levoča a obec Spišský Hrhov vyhľadávanými centrami cestovného ruchu a zároveň modernými, zdravými a prosperujúcimi samosprávami pre svojich obyvateľov

PRIORITY

1. Atraktívne prostredie pre život s dostupnými a kvalitnými službami
2. Podpora a rozvoj miestnej ekonomiky
3. Ochrana a rozvoj využitia potenciálu kultúrno-historického dedičstva
4. Lepšia kvalita životného prostredia a ochrana prírodného bohatstva
5. Rozvoj dopravnej, technickej a SMART infraštruktúry

Hlavný cieľ

P1: ATRAKTÍVNE PROSTREDIE PRE ŽIVOT S DOSTUPNÝMI A KVALITNÝMI SLUŽBAMI

1.1. PODPORA ZLEPŠENIA KVALITY VZDELÁVANIA A VOĽNOČASOVÝCH AKTIVÍT PRE DETI A MLÁDEŽ

1.1.1. Obnovenie a modernizácia zariadení predškolskej výchovy a základného školstva

- Rekonštruovať a modernizovať budovy a areály výchovno-vzdelávacích zariadení

1.1.2. Skvalitňovanie vzdelávacej infraštruktúry

- Modernizovať materiálne vybavenie a technické vybavenie škôl a školských zariadení
- Preventívnou činnosťou predchádzať sociálno-patologickým javom v školstve v rámci celého okresu

1.1.3. Zvyšovanie vzdelanostnej úrovne obyvateľov

- Uplatňovať inovatívne formy vzdelávania
- Realizovať prieskum záujmu o kurzy a rôznorodé vzdelávacie aktivity pre občanov – na základe výsledkov prijať opatrenia
- Osloviť slovenské univerzity s ponukou možností a vhodných podmienok pre umiestnenie detašovaného pracoviska na území regiónu
- Podpora duálneho vzdelávania v rámci celého okresu Levoča
- Investovať do digitalizácie škôl a školských zariadení

1.1.4. Rozširovanie a podpora ponuky voľnočasových aktivít pre deti a mládež

- Realizovať prieskum verejnej mienky – na základe výsledkov aktualizovať ponuku voľno-časových aktivít v spolupráci so všetkými zainteresovanými aktérmi (ZŠ, MŠ, ZUŠ, CVČ, športové kluby a pod.)

- Rozšíriť ponuku voľnočasových aktivít pre deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

1.1.5. Posilnenie postavenia mesta Levoča ako centra špeciálneho školstva

- Zvýšiť informovanosť v rámci celého Slovenska o možnostiach a podmienkach špeciálnej výchovy a vzdelávania v Levoči

1.2. SPRÍSTUPNENIE A SKVALITNENIE SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

1.2.1. Podpora súčasných a zavádzanie nových sociálnych služieb na základe analýzy potrieb cieľových skupín

- Pravidelne monitorovať sociálnu situáciu obyvateľov samospráv, so zreteľom na osamelo žijúcich seniorov
- Podporovať spoluprácu organizácií združujúcich seniorov mesta Levoča a obce Spišský Hrhov – prioritne v oblasti spoločných podujatí, záujmových aktivít (workshopy, besedy)
- Vytvárať podmienky pre vznik materských centier a podporovať dostupnosť už existujúcich zariadení starostlivosti do 3 rokov s cieľom zosúladenia rodinného a pracovného života obyvateľov

1.2.2. Vytvorenie kvalitnejších podmienok pre poskytovanie sociálnej starostlivosti

- Rekonštruovať budovy a modernizovať materiálno-technické vybavenie Denného stacionára pre seniorov a všetkých jeho súčastí
- Vybudovať v samosprávach Domov sociálnych služieb
- Zabezpečovať pravidelné poradenské a vzdelávacie aktivity pre opatrovatel'ky a osoby starajúce sa o seniorov a osoby so zdravotným znevýhodnením

1.2.3. Zvýšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti

- Podporovať sociálne služby umožňujúce čo najdlhšie zotrvanie klienta/seniora v domácom prostredí

1.2.4. Podpora vzniku chránených pracovných miest pre zdravotne znevýhodnených obyvateľov

- Vytvoriť chránené pracovné miesta na MsÚ Levoča a Obecnom úrade Spišský Hrhov
- Vytvoriť chránenú dielňu v zriaďovateľskej pôsobnosti samospráv a inštitúcií pôsobiacich na území samospráv

1.2.5. Podpora poradenskej činnosti

- Prostredníctvom komunitných centier a ich sieťovania v rámci existujúcich štruktúr, zabezpečiť sociálne a základné právne poradenstvo pre občanov

1.2.6. Podpora zlepšenia a inovácií poskytovania zdravotnej starostlivosti

- Podporovať rozširovanie a modernizáciu zdravotných zariadení na území samospráv

1.3. BYTOVÁ POLITIKA

1.3.1. Rozvoj a podpora bývania

- Zabezpečiť územno-plánovaciú, právnu, majetkovú, projektovú a infraštruktúrnú prípravu plôch, určených na výstavbu bytových a rodinných domov
- Prijatť zásady systému sociálneho prestupného bývania, vrátane vybudovania nových kapacít bytov tohto typu a vytvorenia podmienok a prijatia zásad poskytovania týchto bytov
- Do systému mestských nájomných bytov začleniť tzv. štartovacie byty pre mladé rodiny s deťmi, vrátane vytvorenia podmienok a prijatia zásad poskytovania týchto bytov

1.3.2. Rekonštrukcia historických budov na území samospráv na polyfunkčné obytné domy

- Zrekonštruovať a funkčne upraviť historické budovy vo vlastníctve mesta Levoča, nachádzajúce sa na Námestí Majstra Pavla, na budovu polyfunkčnú.

1.4. BEZPEČNOSŤ

1.4.1. Zvýšenie účinnosti pôsobenia a posilnenie personálnych kapacít Mestskej polície

- Zvýšiť personálne kapacity príslušníkov mestskej polície tak, aby bolo možné zabezpečovať nepretržitú hliadkovú činnosť
- Rekonštruovať priestory MsP
- Zlepšiť vybavenie MsP prostredníctvom zabezpečenia moderných materiálno-technických prostriedkov
- Zintenzívniť počet preventívnych kontrol, ako aj kontrol dodržiavania platných VZN
- Zabezpečiť poradenstvo a vzdelávanie pre príslušníkov MsP pre zlepšenie komunikačných schopností s ohľadom na zvládanie krízových situácií

1.4.2. Podpora preventívnej činnosti Mestskej polície

- Realizovať vzdelávaciu činnosť so skupinami obyvateľov, ktoré sú najviac ohrozené z pohľadu bezpečnosti a kriminality
- V rámci preventívnej činnosti úzko spolupracovať s Policajným zborom a ďalšími inštitúciami pracujúcimi s príslušnou cieľovou skupinou
- Zabezpečiť moderné materiálno-technické vybavenie/pomôcky súvisiace s vykonávaním osvetovej činnosti

1.4.3. Dobudovanie kamerového systému

- Modernizovať existujúci a rozšíriť kamerový systém do chýbajúcich oblastí ktoré predstavujú hrozbu v rámci zvýšenej miery protiprávneho konania v samosprávach

1.4.4. Zvýšenie pripravenosti samosprávy na mimoriadne udalosti

- Rozšíriť a modernizovať materiálno-technické vybavenie zložiek civilnej ochrany mesta – technických služieb, dobrovoľného hasičského zboru
- Posilniť technické a logistické kapacity v oblasti adaptácie na zmeny klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám
- Zabezpečiť cielenú osvetovú činnosť pre zvýšenie uvedomelosti občanov o predchádzaní mimoriadnym udalostiam a správaní sa v krízových situáciách
- Pravidelne aktualizovať potrebné dokumenty z oblasti civilnej ochrany samosprávy v spolupráci so všetkými bezpečnostnými a záchrannými zložkami
- Zabezpečiť spracovanie dokumentov k adaptácií samospráv na klimatické zmeny

1.5. PODPORA MODERNIZÁCIE ŠPORTOVEJ INFRAŠTRUKTÚRY*1.5.1. Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia športovej infraštruktúry*

- Rekonštrukcia nevyhovujúcich stavebno-technických stavov športovísk
- Modernizácia materiálno-technického vybavenia športovísk
- Vybudovanie ľadovej plochy s externým chladiacim zariadením v obci Spišský Hrhov
- Rekonštruovať a modernizovať futbalový štadión/futbalové ihrisko vrátane prislúchajúcich objektov
- Podpora budovania nových športovísk na území samospráv

1.5.2. Vytváranie podmienok pre rozvoj výkonnostného a rekreačného športu

- Cielená finančná podpora športových klubov zo strany samospráv
- Pravidelný monitoring potrieb športových klubov a pomoc pri ich riešení
- Podpora organizácie športových súťaží na miestnej, regionálnej a nadregionálnej úrovni

1.6. INOVÁCIE A PODPORA MOŽNOSTÍ KULTÚRNO- SPOLOČENSKÉHO VYŽITIA

1.6.1. Obnova, rekonštrukcia a modernizácia kultúrnej infraštruktúry

- Obnoviť a revitalizovať kultúrne objekty
- Zabezpečiť modernizáciu materiálno-technického vybavenia kultúrnych inštitúcií

1.6.2. Inovácia stabilných kultúrnych podujatí a podpora vzniku nových

- Vytvoriť plán inovatívnych prístupov s cieľom oživenia a zvýšenia úrovne kultúrnych podujatí na území samospráv

1.6.3. Podpora aktívnej spolupráce kultúrnych inštitúcií pôsobiacich v okrese Levoča

- Podpora pravidelných zasadnutí riadiacich zložiek kultúrnych inštitúcií za účelom výmeny informácií o pripravovaných kultúrnych podujatiach a vytvorenia priestoru pre užšiu spoluprácu
- Vytvoriť ucelené kalendárium zahrňujúce všetky kultúrne podujatia v rámci okresu, s cieľom zamedzenia prelínaniu kultúrnych podujatí na území regiónu najmä v čase letnej sezóny

1.6.4. Zlepšenie štruktúry kultúrno-spoločenských podujatí a aktivít pre všetky vekové kategórie

- Raz ročne realizovať prieskum verejnej mienky, o aký druh kultúrno-spoločenských akcií majú obyvatelia záujem.

- Pravidelne vytvárať ucelený ročný plán kultúrnych podujatí s ohľadom na všetky vekové skupiny obyvateľstva

P2: PODPORA A ROZVOJ MIESTNEJ EKONOMIKY

2.1. ZVÝŠENIE ZAMESTNANOSTI

2.1.1. Aktívna podpora podnikateľského prostredia v meste

- Podporovať sociálne podnikanie
- Zefektívniť komunikáciu samosprávy s podnikateľskými subjektami s cieľom podpory malého a stredného podnikania na území samospráv
- Podporovať podnikateľský sektor zo strany samosprávy
- Iniciovať vytvorenie partnerstva živnostníkov a drobných podnikateľov a koordinovať ho
- Pravidelne organizovať prezentačné dni podnikateľov a živnostníkov na regionálnej úrovni / uviesť do praxe koncept Business for Breakfast a koordinovať ho

2.1.2. Vytváranie atraktívnych podmienok pre prítiahnutie nových/zahraničných investorov na územie samospráv

- Posilniť odborné kapacity a činnosti na úrovni samosprávy a jej organizačných štruktúr, zamerané na získavanie a udržanie investorov

2.2. SPOLUPRÁCA A BUDOVANIE PARTNERSTIEV

2.2.1. Podpora sociálno-ekonomických partnerstiev

- Vypracovať databázu sociálno-ekonomických partnerov z radov podnikateľských subjektov, občianskych združení, neziskových organizácií a pod.

- Podporovať rozvoj intenzívnych vzťahov s partnerskými mestami/obcami za účelom ekonomickej, kultúrnej a vzdelanostnej spolupráce.

2.3. PODPORA PODNIKATELSKEJ GRAMOTNOSTI OBYVATEĽOV

2.3.1. Zlepšenie a podpora podnikateľského vzdelávania

- Podporovať podnikavosť žiakov kreatívnymi spôsobmi vyučovania v školských zariadeniach
- Podporovať celoživotné vzdelávania v oblasti podnikania

P3: OCHRANA A ROZVOJ VYUŽITIA POTENCIÁLU KULTÚRNO-HISTORICKÉHO DEDIČSTVA

3.1. OCHRANA A OBNOVA PAMIAŤOK NA ÚZEMÍ SAMOSPRÁV A HODNÔT UNESCO

3.1.1. Zachovanie autenticity a integrity lokality „Levoča, Spišský Hrad a pamiatky okolia“

- Úzko spolupracovať s Krajským pamiatkovým úradom – pracovisko Levoča, pri rekonštrukciách (interiér/exteriér) meštianskych domov na NMP v súkromnom vlastníctve, pre zamedzenie narušenia a znehodnotenia jedinečných kultúrno-historických pamiatok

3.1.2. Rekonštrukcia nevyhovujúcich a havarijných stavov historických budov na Námestí Majstra Pavla

- Spracovanie pasportizácie kultúrno-historických pamiatok na území samospráv
- Rekonštruovať meštianske domy a historické budovy na NMP a odstránenie havarijného stavu

- Udržiavať historické budovy v správe mesta Levoča vo vyhovujúcom stavebno-technickom stave
- Rekonštruovať kaštieľ a príľahlé budovy v Spišskom Hrhove
- Rekonštruovať historickú budovu prvej obecnej školy v Spišskom Hrhove

3.2. SKVALITŇOVANIE PONUKY SLUŽIEB A PRODUKTOV CESTOVNÉHO RUCHU

3.2.1. Podpora cestovného ruchu zo strany samospráv

- Podporiť návštevnosť samospráv vytváraním nových produktov cestovného ruchu a turistických atrakcií
- Skvalitňovať a modernizovať existujúce služby v cestovnom ruchu

3.2.2. Aktívna spolupráca samospráv a aktérov cestovného ruchu

- Pravidelne iniciovať stretnutia s aktérmi cestovného ruchu, za účelom informovania o plánovaných kultúrnych a spoločenských akciách na území samospráv
- Aktívna podpora miestnych podnikateľov v oblasti cestovného ruchu

3.3. ZVÝŠENIE ÚČINNOSTI MANAŽMENTU, MARKETINGU A PROPAGÁCIE SAMOSPRÁV

3.3.1. Aktívne využitie značky UNESCO na propagáciu

- Efektívne využívať členstvo v organizáciách združujúcich lokality UNESCO
- Zvýšiť propagáciu mesta Levoča, obce Spišský Hrhov a okresu Levoča ako regiónu s jedinečne zachovaným kultúrno-historickým dedičstvom

3.3.2. Podpora marketingu a propagácie cestovného ruchu

- Vytvoriť a aplikovať manažment udržateľných produktov cestovného ruchu / vytvoriť tematické a zážitkové produkty cestovného ruchu, vyplývajúce z kultúrno-historického potenciálu samospráv
- Personálne doplnenie odborných kapacít v oblasti cestovného ruchu v samosprávach
- Zabezpečiť pravidelnú aktualizáciu databanky Informačnej kancelárie mesta Levoča
- Inovovať a modernizovať služby a produkty ponúkané v rámci cestovného ruchu zo strany samospráv
- Využívať na propagáciu mesta moderné informačné technológie

P4: LEPŠIA KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A OCHRANA PRÍRODNÉHO BOHATSTVA

4.1. OCHRANA KRAJINY, SKVALITŇOVANIE VEREJNEJ ZELENÉ A ČISTOTY

4.1.1. Budovanie a revitalizácia zelenej a modrej infraštruktúry

- Revitalizovať existujúce a vytvárať podmienky na budovanie nových krajinných prvkov – parky, lesoparky

4.1.2. Úprava verejných priestranstiev

- Zabezpečiť likvidáciu nepôvodných, invazívnych rastlín na území samospráv
- Spracovať a realizovať projekty výsadby zelene v husto obývaných častiach samospráv (sídlišká)

- Zabezpečiť pravidelnú údržbu zelených verejných priestranstiev, ktorá je v súlade s biodiverzitou a napomáha zadržiavaniu dažďovej vody
- Presadzovať budovanie vsakovacích systémov pod novovybudovanými parkoviskami a spevnenými odstavňými plochami

4.2. OCHRANA PRED MIMORIADNYMI UDALOSŤAMI SPOJENÝMI SO ZMENOU KLÍMY

4.2.1. *Prevenencia a riešenia dôsledkov klimatických zmien*

- Zabezpečiť spracovanie dokumentov k adaptácií samospráv na klimatické zmeny
- Vytvárať opatrenia a obstarávať technológie umožňujúce nahradenie spotreby pitnej vody tzv. sivou vodou

4.2.2. *Budovanie protipovodňových opatrení*

- Uplatňovať protipovodňové opatrenia budovaním odvodňovacích zariadení a záchytných zariadení na dažďovú a povrchovú vodu
- Budovať, modernizovať a posilniť technické a logistické kapacity v oblasti zmeny klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám

4.3. INOVÁCIE PROCESOV A TECHNOLOGIÍ ZABEZPEČUJÚCICH RECYKLÁCIU ODPADU

4.3.1. *Koncepcia reformy odpadového hospodárstva*

- Vypracovať návrhy inovatívneho spravodlivého množstvového systému zberu komunálneho odpadu

4.3.2. *Implementácia koncepčných riešení v oblasti odpadového hospodárstva*

- Budovať a modernizovať technológie na spracovanie zmesového komunálneho odpadu a biologicky rozložiteľného odpadu

- Podporovať a motivovať obyvateľov k domácomu kompostovaniu a triedeniu odpadu zabezpečením ľahko dostupných zberných nádob a domácich kompostární
- Zabezpečiť osadenie košov pre psie exkrementy na území samospráv
- Pravidelne monitorovať stav životného prostredia v meste Levoča a obci Spišský Hrhov, s cieľom rýchlej identifikácie znečisťovateľov

4.3.3. Zvýšenie informovanosti verejnosti

- Realizovať pravidelné osvetové aktivity zamerané na posilňovanie environmentálnej uvedomelosti občanov samospráv
- V pravidelných intervaloch informovať obyvateľov o platných sankciách za poškodzovanie a znečisťovanie životného prostredia

4.4. ZNÍŽENIE ENERGETICKEJ ZÁŤAŽE

4.4.1. Znižovanie emisií na území samospráv

- Pravidelne informovať verejnosť o výhodách investícií do zmeny spôsobu vykurovania v rámci zabezpečenia čistejšieho ovzdušia ako aj o možnostiach finančných príspevkov

4.4.2. Zníženie energetickej náročnosti budov a objektov vo vlastníctve mesta

- Rekonštruovať budovy na území samospráv za účelom zníženia ich energetickej náročnosti, vrátane ich digitalizácie
- Rekonštruovať a modernizovať tepelno-technickú infraštruktúru

4.5. PODPORA BUDOVANIA A UDRŽIAVANIA TURISTICKÝCH CHODNÍKOV

4.5.1. *Aktívna spolupráca s dotknutými partnermi*

- Podpora záujmových združení a organizácií pôsobiach v oblasti ochrany prírody a pomoc pri získavaní finančných prostriedkov pre rozvoj turizmu v oblasti Levočských vrchov

4.5.2. *Budovanie a údržba oddychových zón a stredísk cestovného ruchu*

- Vytvoriť ucelenú stratégiu rozvoja a udržiavania turistických trás a budovania oddychových zón v oblasti Levočských vrchov

P5: ROZVOJ DOPRAVNEJ, TECHNICKEJ A SMART INFRAŠTRUKTÚRY

5.1. DOBUDOVANIE A PREPOJENIE CYKLO-DOPRAVY NA MIESTNEJ A REGIONÁLNEJ ÚROVNI

5.1.1. *Zabezpečiť koncepčný rozvoj cyklo-dopravy*

- Spracovať strategický dokument rozvoja cyklistickej dopravy a alternatívnej ekologickej dopravy v samosprávach
- Rekonštrukcia a modernizácia existujúcich cyklistických trás na území samospráv

5.1.2. *Dobudovanie a prepojenie už existujúcich cyklistických trás*

- Vybudovať bezpečné cyklistické prepojenie samospráv Levoča – Spišský Hrhov ako aj ostatných miest a obcí okresu Levoča v rámci sieťovania regiónu
- Pokračovať v budovaní cyklochodníkov v samosprávach s napojením na cyklotrasy s regionálnym a nadregionálnym charakterom

- Budovať prvky cyklistickej infraštruktúry v blízkosti cyklochodníkov

5.2. MODERNIZÁCIA A ROZVOJ TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

5.2.1. *Dobudovať, a zrekonštruovať zastaralé – nevyhovujúce články technickej infraštruktúry v samosprávach*

- Rozšíriť kapacity ČOV v obci Spišský Hrhov
- Dobudovať chýbajúce cestné prepojenia v novovybudovaných častiach samospráv
- Hľadať potenciálne riešenia problému s nedostatkom pitnej vody v Spišskom Hrhove a ich následná realizácia

5.2.2. *Inovácia tepelného hospodárstva*

- Modernizovať a hľadať nové inovatívne prístupy v tepelnom hospodárstve s cieľom zefektívnenia, udržateľnosti a ochrany životného prostredia

5.2.3. *Modernizácia a dobudovanie verejného osvetlenia*

- Budovanie verejného osvetlenia v nových častiach IBV
- Modernizovať existujúce verejné osvetlenie úspornejšou LED technológiou
- Prispôbiť rozvážače verejného osvetlenia pre zabezpečenie SMART dispečingu

5.3. PODPORA BUDOVANIA INTELIGENTNÉHO MESTA SMART CITY

5.3.1. *Zaviesť do praxe digitálne inovácie v samospráve*

- Implementovať SMART riešenia na sprístupnenie efektívnejšej komunikácie obyvateľov so samosprávami

- Vytvoriť podmienky pre digitálnu transformáciu v oblasti poskytovania služieb verejnej správy

5.3.2. Využitie SMART technológií

- Zavádzať SMART riešenia v rámci optimalizácie využitia energií, dopravy, bezpečnosti osôb, vzdelávania a pod.

5.4. REKONŠTRUKCIA MIESTNYCH KOMUNIKÁCIÍ VRÁTANE VYBAVENIA A ZNAČENIA

5.4.1. Zmena dopravného systému na kritických dopravných uzloch v samosprávach

- Definovať kritické dopravné uzly na území samospráv, pripraviť návrhy riešení a následne realizovať zlepšenie

5.4.2. Zabezpečenie rozvoja a kvality miestnych komunikácií

- Dobudovať a obnoviť dopravné značenie a dopravné vybavenie na miestnych komunikáciách
- Rekonštruovať miestne komunikácie, ktoré sú v nevyhovujúcom stavebno-technickom stave
- Dobudovať absentujúce cestné prepojenia v rozvíjajúcich sa IBV
- Dobudovanie a rekonštrukcia chodníkov v samosprávach s ohľadom na zabezpečenie bezbariérovosti

5.4.3. Rozvoj strategickej dopravy

- Dobudovať parkovacie plochy / parkovacie domy na území samospráv
- Vytvoriť súbor riešení problematickej prehustenej dopravy a nesprávneho parkovania v mestskej pamiatkovej rezervácii NMP Levoča
- Vybudovať záchytné parkovisko v blízkosti centra obce Spišský Hrhov

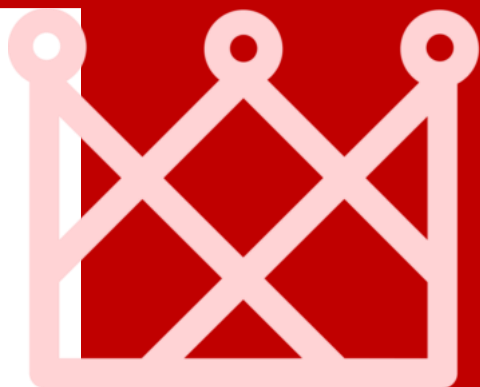
5.4.4. Podpora integrovanej a alternatívnej ekologickej dopravy

- Aktívne podporovať rozvoj a modernizáciu systému integrovanej dopravy, ktorý optimálne uspokojí prepravné potreby obyvateľov
- Vybudovať sieť nabíjacích staníc v rámci podpory rozvoja elektromobility v samosprávach

5.5. PODPORA BUDOVANIA EKOLOGICKEJ ENERGETICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

5.5.1. Budovanie infraštruktúry alternatívnych zdrojov energie

- Vypracovať štúdiu, ktorá bude definovať možnosti a vhodné spôsoby využitia alternatívnych obnoviteľných zdrojov energie (OZE) v lokalite samospráv
- Zabezpečiť územno-plánováciu, právnu, majetkovú, projektovú a infraštruktúrnu prípravu na realizáciu výstavby nových zdrojov elektriny z OZE
- Podpora zvyšovania flexibility energetických sústav pre vyššiu integráciu OZE
- Využitie geotermálnej a solárnej energie na výrobu tepla, prípravu teplej úžitkovej vody a elektrickej energie

REALIZAČNO-FINANČNÁ ČASŤ

ÚVOD

Realizačno-finančná časť dokumentu definuje postupy organizačného, inštitucionálneho a finančného zabezpečenia, monitorovania a hodnotenia plnenia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Levoča – Spišský Hrhov na základe stanovených merateľných ukazovateľov.

Realizačno-finančná časť sa člení na:

- Komunikačná stratégia
- Realizačný rámec
- Monitorovanie a hodnotenie

KOMUNIKAČNÁ STRATÉGIA

Hlavným cieľom komunikačnej stratégie je zabezpečiť prezentáciu dokumentu PHRSR s prihliadnutím na dosiahnutie strategických cieľov. Poskytovanie kvalitných informácií a pravidelná komunikácia s verejnosťou má výrazný vplyv na spokojnosť obyvateľov samospráv. Na základe toho budú samosprávy priebežne informovať verejnosť o stave plnenia a realizovania aktivít PHRSR prostredníctvom webovej stránky, printových mesačníkov a občasníkov a mestskej televízie. Pomocou informačných kanálov samospráv budú pravidelne publikované informácie týkajúce sa akčných plánov a ich plnenia. Za informovanie verejnosti bude zodpovedný MsÚ Levoča a OcÚ Spišský Hrhov.

REALIZAČNÝ RÁMEC

Strategicko-programová časť dokumentu PHRSR Levoča – Spišský Hrhov prináša prehľad o plánovaných aktivitách pre rozvoj samospráv na obdobie rokov 2021 – 2027 (2030). Realizačný rámec navrhovaných aktivít zahŕňa časový horizont realizácie jednotlivých aktivít, zostavenie tímov, ktoré budú zabezpečovať vecnú náplň konkrétnych úloh a s tým súvisiacu administratívnu podporu.

Riadiaci orgán PHRSR: - mestské zastupiteľstvo mesta Levoča

- obecné zastupiteľstvo obce Spišský Hrhov

Výkonný orgán: - primátor mesta Levoča

- starosta obce Spišský Hrhov

Výkonná zložka: - pracovníci MsÚ Levoča

- pracovníci OcÚ Spišský Hrhov

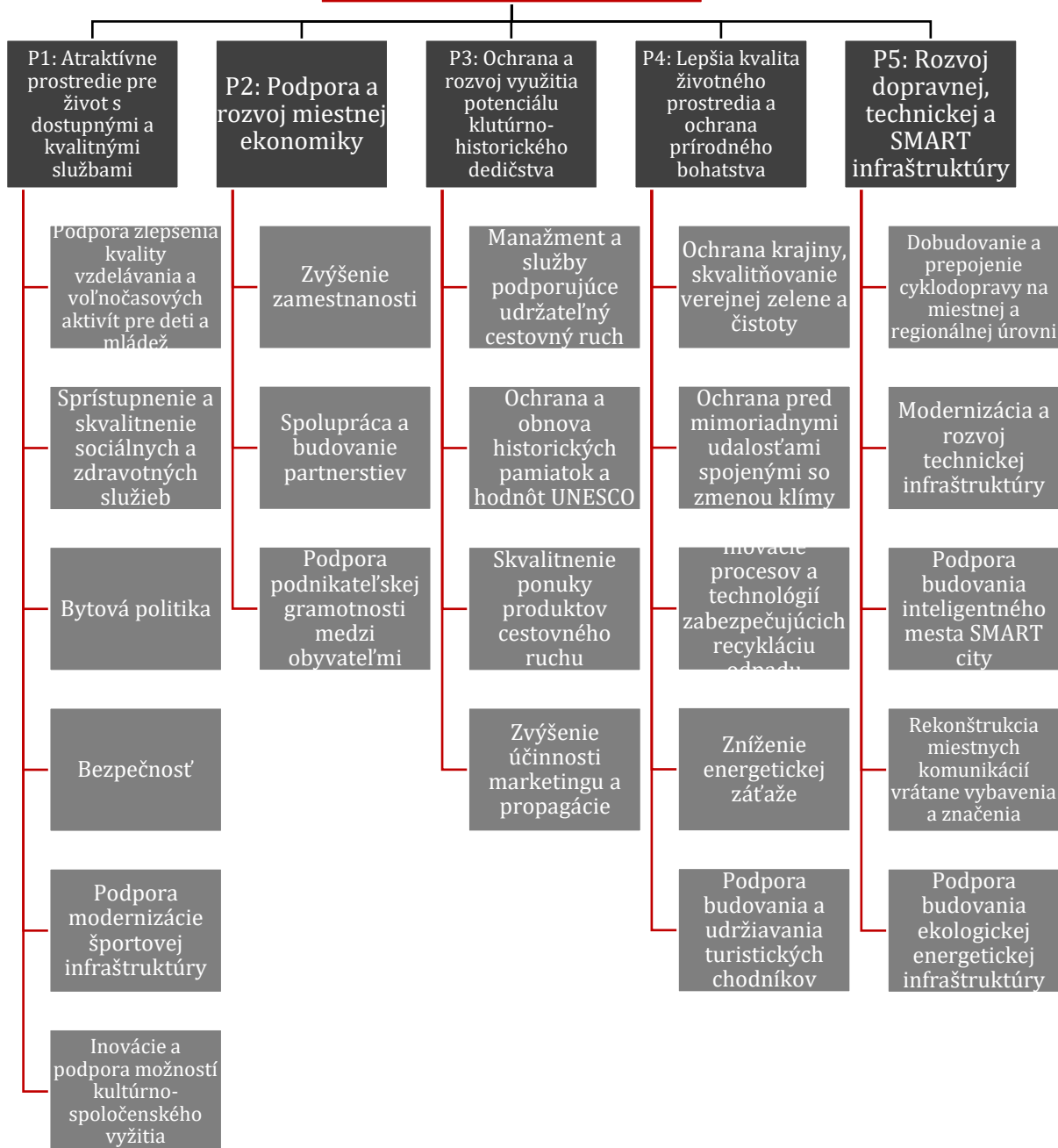
Funkciu kontrolného orgánu zabezpečuje hlavný kontrolór samospráv. Do realizácie jednotlivých opatrení a aktivít budú podľa relevantnosti zainteresované aj ďalšie subjekty/partneri, ktorých pripomienky a názory budú nápomocné k dosiahnutiu strategického cieľa. Z toho dôvodu je dokument PHRSR Levoča – Spišský Hrhov živým dokumentom, ktorý môže byť v budúcnosti podľa potreby aktualizovaný.

Pre úspešnú realizáciu a napĺňanie cieľov definovaných v PHRSR Levoča – Spišský Hrhov 2021 – 2027 (2030) je mimoriadne dôležitá otázka financovania navrhnutých opatrení a konkrétnych aktivít. Je potrebné, aby boli samosprávy schopné zaistiť potrebné finančné zdroje. Z dôvodu existencie len všeobecných podkladových údajov pre stanovenie finančného rámca, nie je možné jeho presné definovanie. Výška prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít bude konkretizovaná v závislosti od konkrétneho čerpania finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov Európskej únie a možností vlastných zdrojov zadefinovaných v rozpočte samospráv a následne v konkrétnom akčnom pláne. Potenciálne finančné zdroje, využité na realizáciu opatrení a aktivít môžu byť:

- vlastné zdroje (rozpočet mesta/obce)
 - štátne dotácie
- Európske štrukturálne a investičné fondy
 - nadácie, neinvestičné fondy
 - grantové schémy
 - bankové úvery
 - sponzoring

Úspešná realizácia opatrení a aktivít definovaných v strategickom dokumente PHRSR Levoča – Spišský Hrhov 2021 – 2027 (2030) si bude vyžadovať koordinovaný postup pri efektívnom, hospodárnom a účinnom spôsobe riadenia konkrétnych projektových zámerov.

Hlavný cieľ

P1: ATRAKTÍVNE PROSTREDIE PRE ŽIVOT S DOSTUPNÝMI A KVALITNÝMI SLUŽBAMI

Strategické ciele	Opatrenia	Aktivity	termín	realizátor	zdroj financovania
1.1. Podpora zlepšenia kvality vzdelávania a voľnočasových aktivít detí a mládeže	1.1.1. Obnovenie a modernizácia zariadení predškolskej výchovy a základného	Rekonštruovať a modernizovať budovy a areály výchovno-vzdelávacích zariadení	priebežne	samospráva	samospráva, externé zdroje
	1.1.2. Skvalitňovanie vzdelávacej infraštruktúry	Modernizovať materiálne vybavenie a technické vybavenie škôl a školských zariadení	priebežne	samospráva, školské inštitúcie	samospráva externé zdroje
		Preventívnou činnosťou predchádzať sociálno-patologickým javom v školstve v rámci celého okresu	priebežne	školské inštitúcie	
	1.1.3. Zvyšovanie vzdelanostnej úrovne obyvateľov	Uplatňovať inovatívne formy vzdelávania	priebežne	školské inštitúcie	
		Realizovať prieskum záujmu o kurzy a rôznorodé vzdelávacie aktivity pre občanov – na základe výsledkov prijať opatrenia	priebežne	samospráva	
		Osloviť slovenské univerzity s ponukou možností a vhodných podmienok pre umiestnenie detašovaného pracoviska na území regiónu	priebežne	samospráva	
		Podpora duálneho vzdelávania v rámci celého okresu Levoča	priebežne	zriaďovateľ	
		Investovať do digitalizácie škôl a školských zariadení	priebežne	samospráva	samospráva, externé zdroje

	1.1.4. Rozširovanie a podpora ponuky voľnočasových aktivít pre deti a mládež	Realizovať prieskum verejnej mienky – na základe výsledkov aktualizovať ponuku voľno-časových aktivít v spolupráci so všetkými zainteresovanými aktérmi všetkými zainteresovanými aktérmi	priebežne	samospráva	
		Rozšíriť ponuku voľnočasových aktivít pre deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami	priebežne	samospráva, školské inštitúcie	samospráva, externé zdroje
	1.1.5. Posilnenie postavenia mesta Levoča ako centra špeciálneho školstva	Zvýšiť informovanosť v rámci celého Slovenska o možnostiach a podmienkach špeciálnej výchovy a vzdelávania v Levoči	priebežne	školské inštitúcie	samospráva
1.2. Sprístupnenie a skvalitnenie sociálnych služieb	1.2.1. Podpora súčasných a zavádzanie nových sociálnych služieb na základe analýzy potrieb cieľových skupín	Pravidelne monitorovať sociálnu situáciu obyvateľov samospráv, so zreteľom na osamelé žijúcich seniorov	priebežne	samospráva, inštitúcie pôsobiace v oblasti sociálnej politiky	
		Podporovať spoluprácu organizácií združujúcich seniorov mesta Levoča a obce Spišský Hrhov – prioritne v oblasti spoločných podujatí, záujmových aktivít	priebežne	samospráva	
		Vytvárať podmienky pre vznik materských centier a podporovať dostupnosť už existujúcich zariadení starostlivosti do 3 rokov s cieľom zosúladenia rodinného a pracovného života obyvateľov	priebežne	samospráva	

1.2. Sprístupnenie a skvalitnenie sociálnych služieb	1.2.2. Vytvorenie kvalitnejších podmienok pre poskytovanie sociálnej starostlivosti	Rekonštruovať budovy a modernizovať materiálno-technické vybavenie Denného stacionára pre seniorov a všetkých jeho súčastí	priebežne	samospráva	samospráva, externé zdroje
		Vybudovať v samosprávach Domov sociálnych služieb	priebežne	samospráva, partneri	samospráva, externé zdroje
		Zabezpečovať pravidelné poradenské a vzdelávacie aktivity pre opatrovatel'ky a osoby starajúce sa o seniorov a osoby so zdravotným postihnutím	priebežne	samospráva, sociálni partneri	samospráva, externé zdroje
	1.2.3. Zvýšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti	Podporovať sociálne služby umožňujúce čo najdlhšie zotrvanie klienta/seniora v domácom prostredí	priebežne	samospráva, sociálni partneri	samospráva, externé zdroje
	1.2.4. Podpora vzniku chránených pracovných miest pre zdravotne znevýhodnených obyvateľov	Vytvoriť chránené pracovné miesta na MsÚ Levoča a Obecnom úrade Spišský Hrhov	priebežne	samospráva	
		Vytvoriť chránenú dielňu v zriaďovateľskej pôsobnosti samospráv a inštitúcií pôsobiach na území samospráv	priebežne	samospráva, sociálni partneri	samospráva, externé zdroje
	1.2.5. Podpora poradenskej činnosti	Prostredníctvom komunitných centier a ich sieťovania v rámci existujúcich štruktúr, zabezpečiť sociálne a základné právne poradenstvo pre občanov	priebežne	samospráva	
	1.2.6. Podpora zlepšenia a inovácií poskytovania zdravotnej starostlivosti	Podporovať rozširovanie a modernizáciu zdravotných zariadení na území samospráv	priebežne	samospráva, zdravotnícke zariadenia	externé zdroje

1.3. Bytová politika	1.3.1. Rozvoj a podpora bývania	Zabezpečiť územno-plánovaciú, právnu, majetkovú, projektovú a infraštruktúrnú prípravu plôch, určených na výstavbu bytových a rodinných domov	priebežne	samospráva	samospráva, externé zdroje
		Prijat' zásady systému sociálneho prestupného bývania, vrátane vybudovania nových kapacít bytov tohto typu a vytvorenia podmienok a prijatia zásad poskytovania týchto bytov	priebežne	samospráva, investori	samospráva, externé zdroje
		Do systému mestských nájomných bytov začleniť tzv. štartovacie byty pre mladé rodiny s deťmi, vrátane vytvorenia podmienok a prijatia zásad poskytovania týchto bytov	priebežne	samospráva	
	1.3.2. Rekonštrukcia historických budov vo vlastníctve mesta na polyfunkčné obytné domy	Zrekonštruovať a funkčne upraviť historické budovy vo vlastníctve mesta Levoča, nachádzajúce sa na Námestí Majstra Pavla, na budovu polyfunkčnú.	priebežne	samospráva	samospráva, externé zdroje
1.4. Bezpečnosť v meste	1.4.1. Zvýšenie účinnosti pôsobenia a posilnenie personálnych kapacít Mestskej polície	Zvýšiť personálne kapacity príslušníkov mestskej polície tak, aby bolo možné zabezpečovať nepretržitú hliadkovú činnosť	priebežne	samospráva, Mestská polícia	
		Rekonštruovať priestory MsP	priebežne	samospráva	samospráva, externé zdroje

1.4. Bezpečnosť v meste	1.4.1. Zvýšenie účinnosti pôsobenia a posilnenie personálnych kapacít Mestskej polície	Zlepšiť vybavenie MsP prostredníctvom zabezpečenia moderných materiálo-technických prostriedkov	priebežne	samospráva	samospráva, externé zdroje
		Zintenzívniť počet preventívnych kontrol, ako aj kontrol dodržiavania platných VZN	priebežne	Mestská polícia	
		Zabezpečiť poradenstvo a vzdelávanie pre príslušníkov MsP pre zlepšenie komunikačných schopností s ohľadom na zvládanie krízových situácií	Priebežne	samospráva, sociálni partneri	samospráva, externé zdroje
	1.4.2. Podpora preventívnej činnosti Mestskej polície	Realizovať vzdelávaciu činnosť so skupinami obyvateľov, ktoré sú najviac ohrozené z pohľadu bezpečnosti a kriminality	priebežne	Mestská polícia	
		V rámci preventívnej činnosti úzko spolupracovať s Policajným zborom a ďalšími inštitúciami pracujúcimi s príslušnou cieľovou skupinou	priebežne	Mestská polícia, sociálni partneri	
		Zabezpečiť moderné materiálo-technické vybavenie/pomôcky súvisiace s vykonávaním osvetovej činnosti	priebežne	Mestská polícia, samospráva	samospráva, externé zdroje
	1.4.3. Dobudovanie kamerového systému	Modernizovať existujúci a rozšíriť kamerový systém do chýbajúcich oblastí ktoré predstavujú hrozbu v rámci zvýšenej miery protiprávneho konania v samosprávach	priebežne	samospráva	samospráva, externé zdroje

	1.4.4. Zvýšenie pripravenosti samospráv na mimoriadne udalosti	Rozšíriť a modernizovať materiálno-technické vybavenie zložiek civilnej ochrany mesta – technických služieb, dobrovoľného hasičského zboru	priebežne	samospráva	samospráva, externé zdroje
		Posilniť technické a logistické kapacity v oblasti adaptácie na zmeny klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám	priebežne	samospráva	samospráva, externé zdroje
		Zabezpečiť cieľnú osvetovú činnosť pre zvýšenie uvedomelosti občanov o predchádzaní mimoriadnym udalostiam a správaní sa v krízových situáciách	priebežne	Mestská polícia, samospráva	
		Pravidelne aktualizovať potrebné dokumenty z oblasti civilnej ochrany samosprávy v spolupráci so všetkými bezpečnostnými a záchrannými zložkami	priebežne	krízový štáb	
		Zabezpečiť spracovanie dokumentov k adaptácií samospráv na klimatické zmeny	priebežne	samospráva	samospráva, externé zdroje
1.5. Podpora modernizácie športovej infraštruktúry	1.5.1. Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia športovej infraštruktúry	Rekonštrukcia nevyhovujúcich stavebno-technických stavov športovísk	priebežne	samospráva, správcovia	samospráva, externé zdroje
		Modernizácia materiálno-technického vybavenia športovísk	priebežne	samospráva, správcovia	samospráva, externé zdroje
		Vybudovanie ľadovej plochy s externým chladiacim zariadením v obci Spišský Hrhov	priebežne	samospráva	samospráva, externé zdroje

1.5. Podpora modernizácie športovej infraštruktúry	1.5.1. Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia športovej infraštruktúry	Rekonštruovať a modernizovať futbalový štadión/futbalové ihrisko vrátane prislúchajúcich objektov	priebežne	samospráva	samospráva, externé zdroje
		Podpora budovania nových športovísk na území samospráv	priebežne	samospráva, investori	
	1.5.2. Vytváranie podmienok pre rozvoj výkonnostného a rekreačného športu	Cielená finančná podpora športových klubov zo strany samospráv	priebežne	samospráva	samospráva
		Pravidelný monitoring potrieb športových klubov a pomoc pri ich riešení	priebežne	samospráva	
		Podpora organizácie športových súťaží na miestnej, regionálnej a nadregionálnej úrovni	priebežne	samospráva	samospráva, externé zdroje
1.6. Inovácie a podpora možností kultúrno-spoločenského využitia	1.6.1. Obnova, rekonštrukcia a modernizácia kultúrnej infraštruktúry	Obnoviť a revitalizovať kultúrne objekty	priebežne	samospráva, kultúrne inštitúcie	samospráva, externé zdroje
		Zabezpečiť modernizáciu materiálno-technického vybavenia kultúrnych inštitúcií	priebežne	samospráva, kultúrne inštitúcie	samospráva, externé zdroje
	1.6.2. Inovácia stabilných kultúrnych podujatí a podpora vzniku nových	Vytvoriť plán inovatívnych prístupov s cieľom oživenia a zvýšenia úrovne kultúrnych podujatí na území samospráv	priebežne	samospráva, kultúrne inštitúcie	
	1.6.3. Podpora aktívnej spolupráce kultúrnych inštitúcií pôsobiach v okrese Levoča	Podpora pravidelných zasadnutí riadiacich zložiek kultúrnych inštitúcií za účelom výmeny informácií o pripravovaných kultúrnych podujatiach a vytvorenia priestoru pre užšiu spoluprácu	priebežne	samospráva, kultúrne inštitúcie	

		Vytvoriť ucelené kalendárium zahrňujúce všetky kultúrne podujatia v rámci okresu, s cieľom zamedzenia prelínaniu kultúrnych podujatí na území regiónu najmä v čase letnej sezóny	každoročne	samospráva, kultúrne inštitúcie	
	1.6.4. Zlepšenie štruktúry kultúrno-spoločenských podujatí a aktivít pre všetky vekové kategórie	Raz ročne realizovať prieskum verejnej mienky, o aký druh kultúrno-spoločenských akcií majú obyvatelia záujem	každoročne	samospráva, kultúrne inštitúcie	
		Pravidelne vytvárať ucelený ročný plán kultúrnych podujatí s ohľadom na všetky vekové skupiny obyvateľstva	priebežne	samospráva, kultúrne inštitúcie	
P2: PODPORA A ROZVOJ MIESTNEJ EKONOMIKY					
Strategické ciele	Opatrenia	Aktivity	termín	realizátor	zdroj financovania
2.1. Zvýšenie zamestnanosti	2.1.1. Aktívna podpora podnikateľského prostredia v meste	Podporovať sociálne podnikanie	priebežne	samospráva	
		Zefektívniť komunikáciu samosprávy s podnikateľskými subjektami s cieľom podpory malého a stredného podnikania na území samospráv	priebežne	samospráva, podnikateľský sektor	
		Podporovať podnikateľský sektor zo strany samosprávy	priebežne	samospráva	

2.1. Zvýšenie zamestnanosti	2.1.1. Aktívna podpora podnikateľského prostredia v meste	Iniciovať vytvorenie partnerstva živnostníkov a drobných podnikateľov a koordinovať ho	priebežne	samospráva	
		Pravidelne organizovať prezentačné dni podnikateľov a živnostníkov na regionálnej úrovni / uviesť do praxe koncept Business for Breakfast a koordinovať ho	priebežne	samospráva, podnikateľský sektor	
	2.1.2. Vytváranie atraktívnych podmienok pre prítiahnutie nových/zahraničných investorov na územie samospráv	Posilniť odborné kapacity a činnosti na úrovni samosprávy a jej organizačných štruktúr na získanie a udržanie investorov	priebežne	samospráva, podnikateľský sektor	
2.2. Spolupráca a budovanie partnerstiev	2.2.1. Podpora sociálno-ekonomických partnerstiev	Vypracovať databázu sociálno-ekonomických partnerov z radov podnikateľských subjektov, občianskych združení, neziskových organizácií a pod.	priebežne	samospráva	
		Podporovať rozvoj intenzívnych vzťahov s partnerskými mestami/obcami za účelom ekonomickej, kultúrnej a vzdelanostnej spolupráce.	priebežne	samospráva	
2.3. Podpora podnikateľskej gramotnosti občanov	2.3.1. Zlepšenie a podpora podnikateľského vzdelávania	Podporovať podnikavosť žiakov kreatívnymi spôsobmi vyučovania v školských zariadeniach	priebežne	samospráva, školské zariadenia	

P3: OCHRANA A ROZVOJ VYUŽITIA POTENCIÁLU KULTÚRNO-HISTORICKÉHO DEDIČSTVA

Strategické ciele	Opatrenia	Aktivity	termín	realizátor	zdroj financovania
3.1. Ochrana a rozvoj využitia potenciálu kultúrno-historického dedičstva	3.1.1. Zachovanie autenticity a integrity lokality „Levoča, Spišský Hrad a pamiatky okolia“	Úzko spolupracovať s Krajským pamiatkovým úradom – pracovisko Levoča, pri rekonštrukciách (interiér/exteriér) meštianskych domov na NMP v súkromnom vlastníctve, pre zamedzenie narušenia a znehodnotenia jedinečných kultúrno-historických pamiatok	priebežne	Mesto Levoča, KPÚ	
	3.1.2. Rekonštrukcia nevyhovujúcich a havarijných stavov historických budov na území samospráv	Spracovanie pasportizácie kultúrno-historických pamiatok na území samospráv	priebežne	samospráva	
		Rekonštruovať meštianske domy na NMP a odstránenie havarijného stavu	priebežne	samospráva, vlastníci	samospráva, externé zdroje
		Udržiavať historické budovy v správe mesta Levoča vo vyhovujúcom stavebno-technickom stave	priebežne	samospráva, vlastníci	samospráva, externé zdroje
		Rekonštruovať kaštieľ a príľahlé budovy v Spišskom Hrhove	priebežne	Obec Spišský Hrhov	Obec Spišský Hrhov, externé zdroje
		Rekonštruovať historickú budovu prvej obecnej školy v Spišskom Hrhove	priebežne	Obec Spišský Hrhov	Obec Spišský Hrhov, externé zdroje

3.2 Skvalitňovanie ponuky služieb a produktov cestovného ruchu	3.2.1. Podpora cestovného ruchu zo strany samospráv	Podporiť návštevnosť samospráv vytváraním nových produktov cestovného ruchu a turistických atrakcií	priebežne	samospráva, subjekty cestovného ruchu (CR)	
		Skvalitňovať a modernizovať existujúce služby v cestovnom ruchu	priebežne	samospráva, subjekty CR	
	3.2.2. Aktívna spolupráca samospráv a aktérov cestovného ruchu	Pravidelne iniciovať stretnutia s aktérmi cestovného ruchu, za účelom informovania o plánovaných kultúrnych a spoločenských akciách na území samospráv	priebežne	samospráva, subjekty CR	
		Aktívna podpora miestnych podnikateľov v oblasti cestovného ruchu	priebežne	Samospráva, subjekty CR	
3.3. Zvýšenie účinnosti manažmentu, marketingu a propagácie samospráv	3.3.1. Aktívne využitie značky UNESCO na propagáciu	Efektívne využívať členstvo v organizáciách združujúcich lokality UNESCO	priebežne	Inštitúcie lokality UNESCO	
		Zvýšiť propagáciu mesta Levoča, obce Spišský Hrhov a okresu Levoča ako regiónu s jedinečne zachovaným kultúrno-historickým dedičstvom	priebežne	samospráva	
	3.3.2. Podpora marketingu a propagácie cestovného ruchu	Vytvoriť a aplikovať manažment udržateľných produktov cestovného ruchu / vytvoriť tematické a zážitkové produkty cestovného ruchu, vyplývajúce z kultúrno-historického potenciálu samospráv	priebežne	samospráva	

	3.3.2. Podpora marketingu a propagácie cestovného ruchu	Personálne doplnenie odborných kapacít v oblasti cestovného ruchu v samosprávach	priebežne	samospráva	
		Zabezpečiť pravidelnú aktualizáciu databanky Informačnej kancelárie mesta Levoča	priebežne	Informačná kancelária (IK), samospráva	
		Inovovať a modernizovať služby a produkty ponúkané v rámci cestovného ruchu zo strany samospráv	priebežne	samospráva, MsKS, IK	
		Využívať na propagáciu mesta moderné informačné technológie	priebežne	samospráva, MsKS, IK, subjekty CR	
P4: LEPŠIA KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A OCHRANA PRÍRODNÉHO BOHATSTVA					
Strategické ciele	Opatrenia	Aktivity	termín	realizátor	zdroj financovania
4.1. Ochrana krajiny, skvalitňovanie verejnej zelene a čistoty	4.1.1. Budovanie a revitalizácia zelenej a modrej infraštruktúry	Revitalizovať existujúce a vytvárať podmienky na budovanie nových krajinných prvkov – parky, lesoparky	priebežne	vlastníci	samospráva, externé zdroje
	4.1.2. Úprava verejných priestranstiev	Zabezpečiť likvidáciu nepôvodných, invazívnych rastlín na území samospráv	priebežne	vlastníci	samospráva, externé zdroje
		Spracovať a realizovať projekty výsadby zelene v husto obývaných častiach samospráv (sídlišká)	priebežne	Technické služby, Obecná firma	samospráva, externé zdroje
		Zabezpečiť pravidelnú údržbu zelených verejných priestranstiev, ktorá je v súlade s biodiverzitou a napomáha zadržiavaniu dažďovej vody	priebežne	Technické služby, Obecná firma	

		Presadzovať budovanie vsakovacích systémov pod novovybudovanými parkoviskami a spevnenými odstavňými plochami	priebežne	samospráva, investori	
4.2. Ochrana pred mimoriadnymi udalosťami spojenými so zmenou klímy	4.2.1. Prevencia a riešenia dôsledkov klimatických zmien	Zabezpečiť spracovanie dokumentov k adaptácií samospráv na klimatické zmeny	priebežne	samospráva	samospráva, externé zdroje
		Vytvárať opatrenia a obstarávať technológie umožňujúce nahradenie spotreby pitnej vody tzv. sivou vodou	priebežne	samospráva	samospráva, externé zdroje
	4.2.2. Budovanie protipovodňových opatrení	Uplatňovať protipovodňové opatrenia budovaním odvodňovacích zariadení a záchytných zariadení na dažďovú a povrchovú vodu	priebežne	samospráva, správcovia, vlastníci	samospráva, externé zdroje
		Budovať, modernizovať a posilniť technické a logistické kapacity v oblasti zmeny klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám	priebežne	samospráva, krízový štáb, správcovia	samospráva, externé zdroje
4.3. Inovácie procesov a technológií zabezpečujúcich recykláciu odpadu	4.3.1. Konceptia reformy odpadového hospodárstva	Vypracovať návrhy inovatívneho spravodlivého množstvomového systému zberu komunálneho odpadu	priebežne	samospráva, Technické služby	
	4.3.2. Implementácia koncepčných riešení v oblasti odpadového hospodárstva	Budovať a modernizovať technológie na spracovanie zmesového komunálneho odpadu a biologicky rozložiteľného odpadu	priebežne	samospráva, Technické služby	
		Podporovať a motivovať obyvateľov k domácejmu kompostovaniu a triedeniu odpadu zabezpečením ľahko dostupných zberných nádob a domácich kompostární	priebežne	samospráva, Technické služby	
		Zabezpečiť osadenie košov pre psie exkrementy na území samospráv	priebežne	samospráva, Technické služby	samospráva, externé zdroje

		Pravidelne monitorovať stav životného prostredia v meste Levoča a obci Spišský Hrhov, s cieľom rýchlej identifikácie znečisťovateľov	priebežne	samospráva, Technické služby, obecná firma	
	4.3.3. Zvýšenie informovanosti verejnosti	Realizovať pravidelné osvetové aktivity zamerané na posilňovanie environmentálnej uvedomelosti občanov samospráv	priebežne	samospráva, Technické služby, inštitúcie	
		V pravidelných intervaloch informovať obyvateľov o platných sankciách za poškodzovanie a znečisťovanie životného prostredia	priebežne	samospráva	
4.4. Zníženie energetickej záťaže	4.4.1. Znižovanie emisií na území samospráv	Pravidelne informovať verejnosť o výhodách investícií do zmeny spôsobu vykurovania v rámci zabezpečenia čistejšieho ovzdušia ako aj o možnostiach finančných príspevkov	priebežne	samospráva	
	4.4.2. Zníženie energetickej náročnosti budov a objektov vo vlastníctve mesta	Rekonštruovať budovy na území samospráv za účelom zníženia ich energetickej náročnosti, vrátane ich digitalizácie	priebežne	vlastníci	samospráva, externé zdroje
		Rekonštruovať a modernizovať tepelno-technickú infraštruktúru	priebežne	vlastníci	samospráva, externé zdroje
4.5. Podpora budovania a udržiavania turistických chodníkov	4.5.1. Aktívna spolupráca s dotknutými partnermi	Podpora záujmových združení a organizácií pôsobiach v oblasti ochrany prírody a pomoc pri získavaní finančných prostriedkov pre rozvoj turizmu v oblasti Levočských vrchov	priebežne	samospráva	samospráva, externé zdroje
	4.5.2. Budovanie a údržba oddychových zón a stredísk cestovného ruchu	Vytvoriť ucelenú stratégiu rozvoja a udržiavania turistických trás a budovania oddychových zón v oblasti Levočských vrchov	priebežne	samospráva, subjekty a aktéri CR	samospráva, externé zdroje

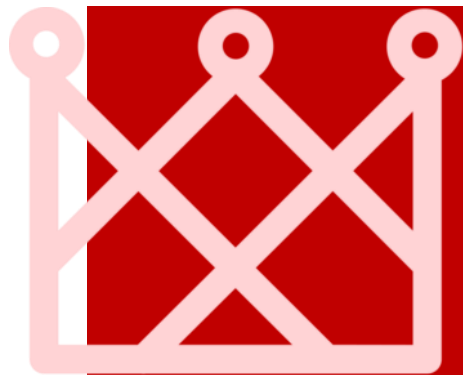
P5: ROZVOJ DOPRAVNEJ, TECHNICKEJ A SMART INFRAŠTRUKTÚRY

Strategické ciele	Opatrenia	Aktivity	termín	realizátor	zdroj financovania
5.1. Dobudovanie a prepojenie cyklo dopravy na miestnej a regionálnej úrovni	5.1.1. Zabezpečiť koncepčný rozvoj cyklo-dopravy	Spracovať strategický dokument rozvoja cyklistickej dopravy a alternatívnej ekologickej dopravy v samosprávach	priebežne	samospráva	samospráva, externé zdroje
		Rekonštrukcia a modernizácia existujúcich cyklistických trás na území samospráv	priebežne	samospráva	samospráva, externé zdroje
	5.1.2. Dobudovanie a prepojenie už existujúcich cyklistických trás	Vybudovať bezpečné cyklistické prepojenie samospráv Levoča – Spišský Hrhov ako aj ostatných miest a obcí okresu Levoča v rámci sieťovania regiónu	priebežne	Mesto Levoča , Obec Spišský Hrhov, partneri	samospráva, externé zdroje
		Pokračovať v budovaní cyklochodníkov v samosprávach s napojením na cyklotrasy s regionálnym a nadregionálnym charakterom	priebežne	samospráva	samospráva, externé zdroje
		Budovať prvky cyklistickej infraštruktúry v blízkosti cyklochodníkov	priebežne	samospráva	samospráva, externé zdroje
5.2. Modernizácia a rozvoj technickej infraštruktúry	5.2.1. Dobudovať, a zrekonštruovať zastaralé – nevyhovujúce články technickej infraštruktúry v samosprávach	Rozšíriť kapacity ČOV v obci Spišský Hrhov	priebežne	Obec Spišský Hrhov	samospráva, externé zdroje
		Dobudovať chýbajúce cestné prepojenia v novovybudovaných častiach samospráv	priebežne	samospráva, investori	samospráva, externé zdroje
		Hľadať potenciálne riešenia problému s nedostatkom pitnej vody v Spišskom Hrhove a ich následná realizácia	priebežne	Obec Spišský Hrhov	

5.2. Modernizácia a rozvoj technickej infraštruktúry	5.2.2. Inovácie tepelného hospodárstva	Modernizovať a hľadať nové inovatívne prístupy v tepelnom hospodárstve s cieľom zefektívnenia, udržateľnosti a ochrany životného prostredia	priebežne	samospráva	
	5.2.3. Modernizácia a dobudovanie verejného osvetlenia	Budovanie verejného osvetlenia v nových častiach IBV	priebežne	samospráva, investori	samospráva, externé zdroje
		Modernizovať existujúce verejné osvetlenie úspornejšou LED technológiou	priebežne	samospráva	samospráva, externé zdroje
		Prispôbiť rozvážače verejného osvetlenia pre zabezpečenie SMART dispečingu	priebežne	samospráva	samospráva, externé zdroje
5.3. Podpora budovania inteligentného mesta SMART CITY	5.3.1. Zaviest' do praxe digitálne inovácie v samospráve	Implementovať SMART riešenia na sprístupnenie efektívnejšej komunikácie obyvateľov so samosprávami	priebežne	samospráva	samospráva, externé zdroje
		Vytvoriť podmienky pre digitálnu transformáciu v oblasti poskytovania služieb verejnej správy	priebežne	samospráva	samospráva, externé zdroje
	5.3.2. Využitie SMART technológií	Zavádzať SMART riešenia v rámci optimalizácie využitia energií, dopravy, bezpečnosti osôb, vzdelávania a pod.	priebežne	samospráva	

5.4. Rekonštrukcia miestnych komunikácií vrátane vybavenia a značenia	5.4.1. Zmena dopravného systému na kritických dopravných uzloch v samosprávach	Definovať kritické dopravné uzly na území samospráv, pripraviť návrhy riešení a následne realizovať zlepšenie	priebežne	samospráva	
	5.4.2. Zabezpečenie rozvoja a kvality miestnych komunikácií	Dobudovať a obnoviť dopravné značenie a dopravné vybavenie na miestnych komunikáciách	priebežne	samospráva	samospráva, externé zdroje
		Rekonštruovať miestne komunikácie, ktoré sú v nevyhovujúcom stave	priebežne	samospráva	samospráva, externé zdroje
		Dobudovať absentujúce cestné prepojenia v rozvíjajúcich sa IBV	priebežne	samospráva	samospráva, externé zdroje
	5.4.3. Rozvoj strategickej dopravy	Dobudovať parkovacie plochy / parkovacie domy na území samospráv	priebežne	samospráva, investori	samospráva, externé zdroje
		Vytvoriť súbor riešení problematickej prehustenej dopravy a nesprávneho parkovania v mestskej pamiatkovej rezervácii NMP Levoča	priebežne	samospráva	

	5.4.4. Podpora integrovanej a alternatívnej ekologickej dopravy	Aktívne podporovať rozvoj a modernizáciu systému integrovanej dopravy, ktorý optimálne uspokojí prepravné potreby obyvateľov	priebežne	samospráva, partneri	
		Vybudovať sieť nabíjaciach staníc v rámci podpory rozvoja elektromobility	priebežne	samospráva, partneri	samospráva, externé zdroje
5.5. Podpora budovania ekologickej energetickej infraštruktúry	5.5.1. Budovanie infraštruktúry alternatívnych zdrojov energie	Vypracovať štúdiu, ktorá bude definovať možnosti a vhodné spôsoby využitia alternatívnych obnoviteľných zdrojov energie (OZE) v lokalite samospráv	priebežne	samospráva, partneri	samospráva, externé zdroje
		Zabezpečiť územno-plánováciu, právnu, majetkovú, projektovú a infraštruktúrnu prípravu na realizáciu výstavby nových zdrojov elektriny z OZE	priebežne	samospráva, partneri	
		Podpora zvyšovania flexibility energetických sústav pre vyššiu integráciu OZE	priebežne	samospráva, partneri	
		Využitie geotermálnej a solárnej energie na výrobu tepla, prípravu teplej úžitkovej vody a elektrickej energie.	priebežne	samospráva, partneri	

MONITOROVANIE A HODNOTENIE

MONITOROVANIE A HODNOTENIE

Monitoring a hodnotenie je systematický proces, ktorý zabezpečuje o obsahovom a realizačnom postupe navrhnutých opatrení a aktivít.

Monitorovanie je proces, ktorý zahŕňa dôsledné a pravidelné sledovanie a sumarizáciu informácií o implementácii PHRSR Levoča – Spišský Hrhov a následné vyhodnocovanie jej priebehu.

Hodnotenie je nástrojom riadenia a prostriedkom kvality, účinnosti a efektívnosti opatrení a aktivít PHRSR Levoča – Spišský Hrhov. Slúži na posúdenie vplyvov a dopadov implementácie opatrení a aktivít, poskytuje návrh odporúčaní a spätnú väzbu o priebehu implementácie.

Hlavným nástrojom monitorovania a hodnotenia pokroku pri dosahovaní cieľov sú merateľné ukazovatele.

Monitorovanie bude zabezpečené pravidelne počas celého trvania platnosti strategického dokumentu PHRSR Levoča – Spišský Hrhov.

MERATEĽNÉ UKAZOVATELE

P1: ATRAKTÍVNE PROSTREDIE PRE ŽIVOT S DOSTUPNÝMI A KVALITNÝMI SLUŽBAMI					
Strategický cieľ 1.1.	Podpora zlepšenia kvality vzdelávania a voľnočasových aktivít pre deti a mládež		Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.1.1.	Obnovenie a modernizácia zariadení predškolskej výchovy a základného školstva	Počet zrekonštruovaných budov vzdelávacích zariadení	počet		
		Počet zrekonštruovaných areálov vzdelávacích zariadení	počet		
Opatrenie 1.1.2.	Skvalitňovanie vzdelávacej infraštruktúry	Výška investícií do materiálneho vybavenia školských zariadení	eur		
		Počet preventívnych aktivít zameraných na boj proti socio-patologickým javom	počet		
Opatrenie 1.1.3.	Zvyšovanie vzdelanostnej úrovne obyvateľov	Počet projektov inovatívnych foriem vzdelávania	počet		
		Počet vzdelávacích aktivít/ projektov celoživotného vzdelávania pre občanov	počet		
		Počet umiestnených detašovaných pracovísk slovenských univerzít na území regiónu	počet		
Opatrenie 1.1.4.	Rozširovanie a podpora ponuky voľnočasových aktivít pre deti a mládež	Počet realizovaných prieskumov verejnej mienky (ponuka voľnočasových aktivít)	počet		

		Počet novovytvorených voľnočasových aktivít pre deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami	počet		
Strategický cieľ 1.2.	Sprístupnenie a skvalitnenie sociálnych a zdravotných služieb		Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.2.1.	Podpora súčasných a zavádzanie nových sociálnych služieb na základe analýzy potrieb cieľových skupín	Počet monitorovacích aktivít zameraných na zisťovanie sociálnej situácie občanov, so zreteľom na osamelo žijúcich seniorov	počet		
		Počet realizovaných spoločenských podujatí a záujmových aktivít v rámci spolupráce organizácií združujúcich seniorov	počet		
		Počet materských centier	počet		
		Kapacita zariadení starostlivosti do 3 rokov	počet	20	
Opatrenie 1.2.2.	Vytvorenie kvalitnejších podmienok pre poskytovanie sociálnej starostlivosti	Počet zrekonštruovaných budov zaradených pre seniorov a všetkých jeho súčastí	počet		
		Počet novovybudovaných Domovov sociálnych služieb	počet		
		Počet realizovaných poradenských a vzdelávacích aktivít pre opatrovatel'ky a osoby starajúce sa o seniorov a o osoby so zdravotným znevýhodnením	počet		
Opatrenie 1.2.3.	Podporovať sociálne služby umožňujúce čo najdlhšie zotrvanie klienta/seniora v domácom prostredí	Počet aktivít podporujúcich čo najdlhšie zotrvanie klienta/seniora v domácom prostredí	počet		

Opatrenie 1.2.4.	Podpora vzniku chránených pracovných miest pre zdravotne znevýhodnených obyvateľov	Počet novovytvorených chránených pracovných miest v organizačnej štruktúre MsÚ a OcÚ	počet	5	
		Počet novovytvorených chránených dielní v zriaďovateľskej pôsobnosti samospráv	počet		
Opatrenie 1.2.5.	Podpora poradenskej činnosti	Počet občanov prijímajúcich sociálne a základné právne poradenstvo	počet		
Strategický cieľ 1.3.	Bytová politika		Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.3.1.	Rozvoj a podpora bývania	Počet novovybudovaných bytov sociálneho prestupného bývania	počet		
		Počet začlenených štartovacích bytov do štruktúry mestských nájomných bytov	počet		
Opatrenie 1.3.2.	Rekonštrukcia historických budov vo vlastníctve mesta na polyfunkčné obytné domy	Počet novovzniknutých bytových jednotiek na Námestí Majstra Pavla	počet		
Strategický cieľ 1.4.	Bezpečnosť		Merná jednotka	Východisková hodnota	Hodnota za rok
Opatrenia 1.3.3.	Zvýšenie účinnosti pôsobenia a posilnenie personálnych kapacít Mestskej polície	Počet príslušníkov Mestskej polície	počet	9	
		Počet preventívnych kontrol, ako aj kontrol dodržiavania VZN	počet	9	
Opatrenie 1.4.1.	Zvýšenie účinnosti pôsobenia a posilnenie personálnych kapacít Mestskej polície	Počet aktivít zameraných na poradenstvo a vzdelávanie pre príslušníkov MsP pre zlepšenie komunikačných schopností a zvládanie krízových situácií	Počet		

Opatrenie 1.4.2.	Podpora preventívnej činnosti Mestskej polície	Počet realizovaných vzdelávacích činností so skupinami obyvateľov, ktoré sú najviac ohrozené z pohľadu bezpečnosti a kriminality	Počet		
		Počet nových materiálo-technických pomôcok súvisiacich s vykonávaním osvetovej činnosti	Počet		
Opatrenie 1.4.3.	Dobudovanie kamerového systému	Počet kamerových zariadení v rámci siete kamerového systému	Počet	26	
Opatrenie 1.4.4.	Zvýšenie pripravenosti mesta na mimoriadne udalosti	Počet aktivít zameraných na posilnenie technických a logistických kapacít v oblasti adaptácie na zmeny klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám	Počet		
		Počet modernizovaného materiálo-technického vybavenia zložiek civilnej ochrany mesta	Počet		
		Počet spracovaných strategických dokumentov zameraných na adaptáciu samospráv na zmenu klímy	Počet		
Strategický cieľ 1.5.	Podpora modernizácie športovej infraštruktúry		Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.5.1.	Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia športovej infraštruktúry	Počet zrekonštruovaných športovísk	Počet		
		Počet vybudovaných ľadových plôch v obci Spišský Hrhov	Počet		
		Počet novovybudovaných športovísk	Počet		

Opatrenie 1.5.2.	Vytváranie podmienok pre rozvoj výkonnostného a rekreačného športu	Finančná podpora športových klubov zo strany samospráv	Eur		
		Počet vykonaných monitorovacích aktivít s cieľom zistenia potrieb športových klubov	Počet		
		Počet organizovaných športových súťaží na miestnej, regionálnej a nadregionálnej úrovni	Počet		
Strategický cieľ 1.6.	Inovácie a podpora možností kultúrno-spoločenského využitia		Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.6.1.	Obnova, rekonštrukcia a modernizácia kultúrnej infraštruktúry	Počet obnovených a revitalizovaných kultúrnych objektov vo vlastníctve samosprávy	Počet		
Opatrenie 1.6.3.	Podpora aktívnej spolupráce kultúrnych inštitúcií pôsobiach v okrese Levoča	Počet realizovaných zasadnutí riadiacich zložiek kultúrnych inštitúcií	Počet		
Opatrenie 1.6.4.	Zlepšenie štruktúry kultúrno-spoločenských podujatí a aktivít pre všetky vekové kategórie	Počet zrealizovaných prieskumov verejnej mienky s cieľom zistenia, o aký druh kultúrno-spoločenských akcií majú obyvatelia záujem	Počet		
P2: PODPORA A ROZVOJ MIESTNEJ EKONOMIKY					
Strategický cieľ 2.1.	Zvýšenie zamestnanosti		Merná jednotka	Východisková hodnota	Hodnota za rok
Opatrenie 2.1.1.	Aktívna podpora podnikateľského prostredia v meste	Počet objednaných služieb zo strany samosprávy u domácich podnikateľov	Počet		
		Počet organizovaných prezentačných dní podnikateľov a živnostníkov / koncept Business for Breakfast	Počet		

Opatrenie 2.1.2.	Vytváranie atraktívnych podmienok pre prítiahnutie nových/zahraničných investorov na územie samospráv	Počet nových investorov na území samospráv	Počet		
Strategický cieľ 2.3.	Podpora podnikateľskej gramotnosti obyvateľov		Merná jednotka	Východisková hodnota	Hodnota za rok
Opatrenie 2.3.1.	Zlepšenie a podpora podnikateľského vzdelávania	Počet realizovaných aktivít zameraných na podnikavosť žiakov základných škôl	Počet		
		Počet realizovaných aktivít v oblasti celoživotného vzdelávania v oblasti podnikania	Počet		
P3: OCHRANA A ROZVOJ VYUŽITIA POTENCIÁLU KULTÚRNO-HISTORICKÉHO DEDIČSTVA					
Strategický cieľ 3.1.	Ochrana a obnova pamiatok na území samospráv a hodnôt UNESCO		Merná jednotka	Východisková hodnota	Hodnota za rok
Opatrenie 3.1.2.	Rekonštrukcia nevyhovujúcich a havarijných stavov historických budov vo vlastníctve samospráv	Investície vynaložené na rekonštrukciu meštianskych domov a historických objektov na NMP vo vlastníctve Mesta Levoča	Eur		
		Investície vynaložené na rekonštrukciu meštianskych domov na NMP vo vlastníctve Mesta Levoča	Eur		
		Investície vynaložené na udržiavanie historických budov vo vlastníctve samospráv vo vyhovujúcom stavebno-technickom stave	Eur		
		Investície vynaložené na rekonštrukciu kaštieľa a príľahlých budov v Spišskom Hrhove	Eur		

		Investície vynaložené na rekonštrukciu historickej budovy prvej obecnej školy v Spišskom Hrhove	Eur		
Strategický cieľ 3.2.	Skvalitňovanie ponuky služieb a produktov cestovného ruchu		Merná jednotka	Východisková hodnota	Hodnota za rok
Opatrenie 3.2.1.	Podpora cestovného ruchu zo strany samospráv	Počet novovytvorených produktov cestovného ruchu	Počet		
Opaztrenie 3.2.2.	Aktívna spolupráca samospráv a aktérov cestovného ruchu	Počet realizovaných stretnutí s aktérmi cestovného ruchu, za účelom informovania o plánovaných kultúrnych a spoločenských akciách na území samospráv	Počet		
Strategický cieľ 3.3.	Zvýšenie účinnosti manažmentu, marketingu a propagácie samospráv		Merná jednotka	Východisková hodnota	Hodnota za rok
Opatrenie 3.3.1.	Aktívne využitie značky UNESCO na propagáciu	Investície vynaložené na propagáciu samospráv ako regiónu s jedinečne zachovaným kultúrno-historickým dedičstvom	Eur		
Opatrenie 3.3.2.	Podpora marketingu a propagácie cestovného ruchu	Počet novovytvorených tematických a zážitkových produktov cestovného ruchu	Počet		
		Počet odborných kapacít z oblasti cestovného ruchu v organizačnej štruktúre samospráv	Počet		
P4: LEPŠIA KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A OCHRANA PRÍRODNÉHO BOHATSTVA					
Strategický cieľ 4.1.	Ochrana krajiny, skvalitňovanie verejnej zelene a čistoty		Merná jednotka	Východisková hodnota	Hodnota za rok
Opatrenie 4.1.1.	Budovanie a revitalizácia zelenej a modrej infraštruktúry	Počet novovybudovaných a revitalizovaných krajinných prvkov	Počet		

Opatrenie 4.1.2.	Úprava verejných priestranstiev	Počet aktivít zameraných na likvidáciu nepôvodných, invazívnych rastlín	Počet		
		Počet realizovaných projektov výsadby zelene v husto obývaných častiach samospráv	Počet		
		Počet novovybudovaných vsakovacích systémov pod parkoviskami a spevnenými plochami	Počet		
Strategický cieľ 4.2.	Ochrana pred mimoriadnymi udalosťami spojenými so zmenou klímy		Merná jednotka	Východisková hodnota	Hodnota za rok
Opatrenie 4.2.1.	Prevenencia a riešenia dôsledkov klimatických zmien	Počet spracovaných dokumentov k adaptácií samospráv na klimatické zmeny	Počet		
		Počet prijatých opatrení a obstaraných technológií umožňujúcich nahradenie spotreby pitnej vody tzv. sivou vodou	Počet		
Opatrenie 4.2.2.	Budovanie protipovodňových opatrení	Výška investície do budovania odvodňovacích zariadení a záchytných zariadení na dažďovú a povrchovú vodu	Eur		
Strategický cieľ 4.3.	Inovácie procesov a technológií zabezpečujúcich recykláciu odpadu		Merná jednotka	Východisková hodnota	Hodnota za rok
Opatrenie 4.3.2.	Implementácia koncepčných riešení v oblasti odpadového hospodárstva	Počet dobudovaných a rekonštruovaných technológií na spracovanie zmesového komunálneho odpadu a biologicky rozložiteľného odpadu	Počet		
		Počet osadených nádob na psie exkrementy	Počet		

		Počet monitorovacích aktivít zameraných na zistenie stavu životného prostredia	Počet		
Opatrenie 4.3.3.	Zvýšenie informovanosti verejnosti	Počet realizovaných osvetových aktivít zameraných na posilňovanie environmentálnej uvedomelosti občanov	Počet		
Strategický cieľ 4.4.	Zníženie energetickej záťaže		Merná jednotka	Východisková hodnota	Hodnota za rok
Opatrenie 4.4.2.	Zníženie energetickej náročnosti budov a objektov vo vlastníctve samospráv	Počet rekonštruovaných budov v správe samospráv za účelom zníženia ich energetickej náročnosti, vrátane ich digitalizácie	Počet		
		Počet zrekonštruovaných a zmodernizovaných častí tepelno-technickej infraštruktúry v správe samospráv	Počet		
Strategický cieľ 4.5.	Podpora budovania a udržiavania turistických chodníkov		Merná jednotka	Východisková hodnota	Hodnota za rok
Opatrenie 4.5.2.	Aktívna spolupráca s dotknutými partnermi	Počet novovybudovaných oddychových zón v rámci turistických chodníkov	Počet		
P5: ROZVOJ DOPRAVNEJ, TECHNICKEJ A SMART INFRAŠTRUKTÚRY					
Strategický cieľ 5.1.	Dobudovanie a prepojenie cyklo-dopravy na miestnej a regionálnej úrovni		Merná jednotka	Východisková hodnota	Hodnota za rok
Opatrenie 5.1.1.	Zabezpečiť koncepčný rozvoj cyklo-dopravy	Výška investícií vynaložených na výstavbu, rekonštrukciu a modernizáciu cyklistických trás na území samospráv	Eur		
Opatrenie 5.1.2.	Dobudovanie a prepojenie už existujúcich cyklistických trás	Dĺžka novovybudovaných cyklistických prepojení samospráv Levoča - Spišský Hrhov ako aj ostatných miest a obcí okresu Levoča v rámci sieťovania regiónu	Km		

		Dĺžka novovybudovaných cyklochodníkov s napojením na cyklotrasy s regionálnym a nadregionálnym charakterom	Km		
		Výška investícií vynaložených na budovanie prvkov cyklistickej infraštruktúry	Eur		
Strategický cieľ 5.2.	Modernizácia a rozvoj technickej infraštruktúry		Merná jednotka	Východisková hodnota	Hodnota za rok
Opatrenie 5.2.1.	Dobudovať, a zrekonštruovať zastaralé – nevyhovujúce články technickej infraštruktúry v samosprávach	Výška investícií vynaložených na rozšírenie kapacity ČOV v obci Spišský Hrhov	Eur		
		Dĺžka dobudovaných cestných prepojení v novovybudovaných častiach samospráv	Km		
Opatrenie 5.2.3.	Modernizácia a dobudovanie verejného osvetlenia	Dĺžka novovybudovaného verejného osvetlenia v nových častiach IBV	Km		
		Dĺžka modernizovaného verejného osvetlenia úspornejšou LED technológiou	Km		
		Počet prispôsobených rozvádzačov verejného osvetlenia pre zabezpečenie SMART dispečingu	Počet		
Strategický cieľ 5.3.	Podpora budovania inteligentného mesta SMART CITY		Merná jednotka	Východisková hodnota	Hodnota za rok
Opatrenie 5.3.1.	Zaviest' do praxe digitálne inovácie v samospráve	Počet implementovaných riešení na sprístupnenie efektívnejšej komunikácie obyvateľov so samosprávami	Počet		

Opatrenie 5.3.2.	Využitie SMART technológií	Počet zavedených SMART riešení v oblasti optimalizácie využitia energií, dopravy, bezpečnosti, vzdelávania	Počet		
Strategický cieľ 5.4.	Rekonštrukcia miestnych komunikácií vrátane vybavenia a značenie		Merná jednotka	Východisková hodnota	Hodnota za rok
Opatrenie 5.4.2.	Zabezpečenie rozvoja a kvality miestnych komunikácií	Počet novo osadeného dopravného vybavenia a dopravného značenia na miestnych komunikáciách	Počet		
		Dĺžka zrekonštruovaných miestnych komunikácií	Km		
		Dĺžka dobudovaných cestných prepojení v rozvíjajúcich sa zónach IBV	Km		
		Dĺžka dobudovaných a rekonštruovaných chodníkov v samosprávach	Km		
Opatrenie 5.4.3.	Rozvoj strategickej dopravy	Počet novovybudovaných parkovacích miest na území samospráv	Počet		
Opatrenie 5.4.4.	Podpora integrovanej a alternatívnej ekologickej dopravy	Počet vybudovaných nabíjaciach staníc v rámci podpory rozvoja elektro dopravy v samosprávach	Počet		
Strategický cieľ 5.5.	Podpora budovanie ekologickej energetickej infraštruktúry		Merná jednotka	Východisková hodnota	Hodnota za rok
Opatrenie 5.5.1.	Budovanie infraštruktúry alternatívnych zdrojov energie	Výška investícií vynaložených na realizáciu výstavby nových zdrojov elektriny z OZE	Eur		